

Hạt giống
tâm linh

Lev Tolstoy

Suy niệm mỗi ngày

Một kho tàng minh triết tinh túy

Đỗ Tư Nghĩa dịch

Tái bản lần 3

Công trình 8 năm cuối đời của Lev Tolstoy - tác giả của *Chiến tranh và Hòa bình*. *Suy niệm mỗi ngày* là đóng góp lớn nhất và có giá trị lâu dài nhất của ông cho nhân loại.

Tranh bìa : Ilya Repin

SUY NIỆM MỖI NGÀY

Nguyên tác tiếng Nga của Lev Tolstoy.

Đỗ Tư Nghĩa dịch từ bản tiếng Anh "***Wise thoughts for every day***" của Peter Serikin, Nhà xuất bản Arcade Publishing, Inch, New York, 2005.

Xuất bản theo hợp đồng trao quyền sử dụng dịch phẩm giữa Dịch giả và Sách Khai Tâm.

Bản quyền bản tiếng Việt © Công ty TNHH Văn hóa Khai Tâm, 2018. Trân trọng cảm ơn các đơn vị xuất bản, phát hành và độc giả đã thể hiện sự tôn trọng bản quyền của dịch phẩm này.

Lev Tolstoy

SUY NIỆM MỖI NGÀY

Đỗ Tư Nghĩa dịch
(Tái bản lần 3)

ĐÔI DÒNG CỦA NGƯỜI DỊCH

1. Lev Tolstoy trình bày cuốn sách này như một “*Lịch suy niệm*”. Mỗi ngày có một chủ đề.

Thí dụ:

+ Ngày 1/1: Đức tin.

+ Ngày 2/1: Linh hồn.

+ Ngày 3/1: Một linh hồn trong tất cả.

Và cứ tiếp tục như vậy cho đến hết năm.

Ý của Tolstoy là muốn người đọc theo thứ tự ấy để suy niệm mỗi ngày.

2. Chúng tôi thấy rằng, nhìn chung cách trình bày đó dường như không còn phù hợp với con người trong thời đại bận rộn hiện nay.

Do vậy, xin được mạn phép tác giả trình bày lại, bằng cách đánh số. Thí dụ: 1/ Đức tin; 2/ Linh hồn; 3/ Một linh hồn trong tất cả. Và cứ tiếp tục cho đến con số sau cùng.

Như vậy, sẽ gọn gàng hơn. Và bạn đọc có tự do, muốn suy niệm về vấn đề nào trước cũng được, không cần theo một thứ tự nào cả.

3. Tất cả những *in nghiêng* trong bản dịch và những cước chú đều là của người dịch bản tiếng Việt.

4. Những cước chú nói trên cũng chỉ là một vài ghi nhận chủ quan của người dịch trong khi tiếp xúc với tác phẩm. Thay vì giữ lại cho riêng mình, người dịch muốn gửi đến bạn đọc như một chia sẻ thân tình giữa những người bạn. Bạn đọc hoàn toàn có thể bỏ qua, nếu không thấy cộng hưởng.

5. Chúng tôi có chưa thêm một số từ tiếng Anh để bạn đọc dễ bề tham khảo.

6. Dù đã có nhiều cố gắng, nhưng chắc chắn khó tránh khỏi những sai sót. Rất mong bạn đọc và những bậc cao minh góp ý, để bản dịch được hoàn thiện hơn trong lần tái bản. Xin chân thành cảm ơn.

Đà Lạt, mùa Giáng sinh
20/12/2014
Đỗ Tư Nghĩa

LỜI GIỚI THIỆU

Công trình trọng yếu cuối cùng của Tolstoy: Tâm quan trọng, lịch sử hình thành và phát triển, và thông điệp chủ yếu của nó.

The Thoughts of Wise Men (Minh triết của Hiền nhân) là công trình cuối cùng của Lev Tolstoy, công trình mà ông yêu mến hơn tất cả những tác phẩm khác, và ông xem nó là đóng góp quan trọng nhất của ông⁽¹⁾ cho nhân loại. Trong tác phẩm này, Tolstoy chất lọc và trình bày minh triết tâm linh của nhiều dân tộc, nền văn hóa và giai đoạn lịch sử, để tạo ra một tác phẩm độc đáo, vô song, so với bất cứ cái gì khác trong nền văn học thế giới. Để biên soạn công trình này, ông đã thu góp tài liệu từ nhiều nguồn khác nhau: Những thánh điển, những tôn giáo chủ chốt, những hệ thống triết học lớn, và những tác phẩm văn học của hơn ba trăm trong số những tác giả ưa thích của ông.

Tolstoy dành 8 năm cuối cùng của đời mình cho dự án này, mà thành hình như là một “bộ ba”, phát triển dần qua dăm bảy lần hiệu đính:

1. *The Thoughts of Wise Men (Minh triết của Hiền nhân, 1903)*.

2. *A Circle of Reading (Một chu kỳ đọc, 1906)*, xuất bản lần đầu tiên bằng tiếng Anh năm 1997 - Nhà xuất bản Scribner, dưới nhan đề *A Calendar of Wisdom (Lịch Minh triết)*.

3. *Wise Thoughts for Every Day*, hay *For Every Day (Minh triết cho mỗi ngày, hay Cho mỗi ngày, 1909)*, mới được phát hiện ra gần đây tại Nga, và bây giờ được xuất bản bằng tiếng Anh lần đầu tiên.

Bộ ba này được hình thành và phát triển như sau:

*** *The Thoughts of Wise Men (1903):***

Đây là cuốn sách đầu tiên. Nó chỉ chứa đựng từ 1-3 ý tưởng cho mỗi ngày⁽²⁾, vào khoảng 800 ý tưởng, của 41 tác giả. Nó tương đối ngắn, những ý tưởng được sắp xếp một cách ngẫu nhiên, không được liên kết theo chủ đề - chúng chỉ là một bộ sưu tập gồm những hạt ngọc tri thức của những tác giả ưa thích của Tolstoy. Cuốn sách nhỏ này đạt thành công đáng kể, và đi qua hơn 12 kỳ xuất bản hàng năm - kể từ năm 1903. Thậm chí, nó còn được xuất bản như là một “*lịch để bàn*”. Mức độ phổ biến của nó khiến cho Tolstoy xem xét lại dự án này vào năm 1904, với dự tính tạo ra một cuốn sách mà sẽ “*cần thiết cho mọi người*”, và ông dành phần lớn thời gian và năng lượng văn học cho nó.

*** *A Circle of Reading (1906):***

Ban đầu, Tolstoy bắt tay vào việc hiệu đính và nói rộng *The Thoughts of Wise Men*. Vào đầu năm 1904, ông viết trong nhật ký: “Tôi đang bận rộn cải thiện *The Thoughts*”. Mặc dù vậy, vài tháng sau đó, rõ ràng là ông không chỉ đang “*biên tập lại*”, mà còn tiến hành tạo ra một cuốn sách hoàn toàn khác biệt, khác với *The Thoughts* trong cấu trúc, kích cỡ, dung lượng và phẩm chất. Từ ban đầu, Tolstoy nói đến dự án mới này như là *A New Calendar* (Một lịch mới), hay đôi khi là *A Calendar of Wisdom* (Lịch Minh triết), nhưng chẳng bao lâu sau ông bắt đầu gọi nó là *A Circle of Reading* (Một chu kỳ đọc). Lần đầu tiên ông đề cập đến nó theo nhan đề này, là trong lá thư gửi cho G. Rusanov, ngày 24/9/1904: “Trong những ngày vừa qua, tôi đang bận rộn: Tôi không còn làm việc trên *Calendar* của tôi nữa, mà trên *A Circle of Reading*, mọi ngày”.

Những ý tưởng trong cuốn sách mới này được tổ chức xung quanh những chủ đề hàng ngày như: *Tình yêu, Thương đế, Tình bạn, Cuộc sống và Con cái*, trải ra suốt 12 tháng. Công trình này tiến hành chậm chạp, do số lượng khổng lồ của những nguồn tài liệu. Tolstoy đọc đi đọc lại hơn 300 cuốn sách trong khi ông làm việc trên phần thứ hai của “*bộ ba*”, và *Calendar* phát triển từ khoảng hơn 30 trang, kéo dài ra thành hàng trăm trang. Mỗi danh mục gồm có 5-7, và đôi khi nhiều hơn, những tư tưởng minh triết - tổng cộng trên 2.000 tư tưởng - được chọn lựa kỹ càng từ thư viện riêng của Tolstoy (có trên 22.000 đầu sách), từ tác phẩm của trên 250 trong số những nhà tư tưởng và nhà văn vĩ đại nhất của mọi thời đại; và khoảng vài

trăm tư tưởng khác, được chọn từ 50 tuyển tập danh ngôn khác nhau, bằng tiếng Nga, Pháp, Anh, và Đức.

Mỗi ngày khởi đầu và kết thúc bằng một tư tưởng của chính Tolstoy, được viết bằng chữ in nghiêng. Nhà văn cũng thêm vào 52 “bài đọc hằng tuần”, gồm có một câu chuyện ngắn hay một chương từ một cuốn tiểu thuyết bởi một trong số những tác giả ưa thích của ông, trong đó có Anton Chekhov, F. Dostoievsky, Gustave Flaubert, Victor Hugo và Plato. Cuốn sách trở nên quá dày, đến nỗi nó được xuất bản không phải như là một cuốn trọn vẹn, mà chia nhỏ ra thành nhiều tập sách mỏng hằng tháng, suốt 12 tháng, vào năm 1906. Nó đi qua nhiều kỳ xuất bản giữa năm 1907 và năm 1915.

Tuy nhiên, công trình thứ hai này của “bộ ba”, ở mức độ nào đó, thiếu sự mạch lạc và tính toàn vẹn. Không có cấu trúc tổng quát hay thông điệp chung cho toàn bộ cuốn sách, và những chủ đề được lặp lại ít nhiều ngẫu nhiên, và không được nối kết với một ngày đặc thù của tháng, có những ngày thiếu tiêu đề, và thậm chí, những “bài đọc hằng tuần” lại không nhất quán, thay đổi giữa thể loại “hư cấu” và “phi hư cấu”.

*** *Wise Thoughts for Every Day*, hay *For Every Day* (1909):**

Từ năm 1906-1909, Tolstoy trở nên quá bận tâm với dự án này, đến nỗi ông quyết định tạo ra một cuốn sách khác tương tự, mà sẽ có nhan đề là *The Thoughts of Wise Men for Every Day*. Nhan đề này, sau cùng, được rút ngắn thành *For Every Day*. Với công trình này, nhà văn đã thành tựu trọn vẹn cái mà ông đã dự tính: *For Every Day* có một cấu trúc xác định, với một chu kỳ đọc hằng tháng, gồm những chủ đề lặp đi lặp lại, và nó được xoáy vào tiêu điểm nhiều hơn, chính xác hơn, và đồng thời, dễ tiếp cận hơn với công chúng rộng rãi.

Mỗi ngày của năm gồm có từ 9-12 câu “cách ngôn” hay tư tưởng. Tolstoy đã đưa vào thêm 200 tác giả, so với số lượng tác giả được trích dẫn trong cuốn thứ nhất. Tuy nhiên, lần này phần chính của cuốn sách lại bao gồm những tư tưởng minh triết của chính Tolstoy. Rồi Tolstoy nảy ra một ý tưởng khác thường, “bút phá”: Ông tạo ra 30 chủ đề (Thượng đế, Tình yêu, Đức tin, Linh hồn, Chân lý...) tương ứng với mỗi ngày của tháng, và với một số “biến thể”, hằng tháng lặp lại cùng một cấu trúc. Trong thư gửi cho bạn ông - nhà phê

bình văn học V. Posse - Tolstoy nói rằng, cuốn sách này khác biệt với bất cứ cái gì mà ông đã từng viết, do quy mô và loại tài liệu.

Dự án vĩ đại cuối cùng của Tolstoy dường như đã phát triển từ cuộc đối mặt kề cận của ông với cái chết về cuối đời. Vào mùa xuân của năm 1902, lúc ông 75 tuổi, Tolstoy ngã bệnh nặng, trước tiên là bệnh viêm phổi, và sau đó là bệnh sốt thương hàn. Vào thời đó, thuốc kháng sinh chưa được phát minh, và cả hai bệnh này được xem như là bệnh nan y. Tolstoy bị “treo” lơ lửng giữa sống và chết trong gần bảy tháng. Việc ông thoát chết, cũng gần như là một phép lạ. Trong khi ông đang dần hồi phục vào tháng 11-12 của năm 1902, trong một thị trấn nhỏ của Gaspra, gần Yalta tại Crimea, ông không thể làm việc như lệ thường; do vậy, ông gặp gỡ những văn hữu Chekhov, Gorky và những người khác, và nói về cuộc sống, cái chết, văn học, và ý nghĩa cuộc đời. Ông có thói quen đọc và suy tưởng về một *“mảng minh triết”* mỗi ngày, lấy từ một cuốn lịch tường treo trong phòng ông. Cuốn lịch kết thúc vào tháng 12/1902.

Tháng kế đó, tháng 1/1903, gặp phải việc thiếu đề tài có sẵn cho suy niệm, Tolstoy nhận thức rằng, ông đã phát triển một thói quen hữu ích và *“đáng đồng tiền bát gạo”*. Khi ông đã hoàn toàn bình phục, ông bắt đầu sưu tầm những tư tưởng của những hiền nhân từ thư viện riêng của mình để thưởng thức riêng.

Như thế, ông dần dần bắt tay vào một dự án mà sẽ chiếm gần hết 8 năm cuối cùng của đời ông, có nghĩa là từ năm 1903-1910, và sẽ trở thành một “bộ ba” - dài hơn 1.200 trang. Công trình này sẽ đúc kết những quan điểm của Tolstoy về cuộc sống và Thượng đế, và ông thường nói đến nó như là *“quan trọng hơn nhiều”*, so với bất cứ cái gì mà ông đã từng viết trước đó. Ý tưởng đầu tiên cho cuốn sách này đã thực sự xuất hiện sớm hơn nhiều, khoảng 20 năm trước cơn bệnh của ông, khi mà Tolstoy viết trong nhật ký ngày 15/3/1884: *“Sẽ là thú vị khi làm một ‘chu kỳ đọc’: Epictetus, Marcus Aurelius, Phật Thích Ca, Pascal và Tân Ước. Và nó cần thiết cho mọi người”*. Một năm sau, ông lặp lại cùng ý tưởng đó trong một lá thư gửi cho Chertkov, trợ lý của ông, vào 4-5/6/1885: *“Tôi muốn biên soạn một cuốn ‘chu kỳ đọc’ - nghĩa là, những trích đoạn từ những cuốn sách nói cho ta biết cái mà con người cần nhất trong đời mình, và cái gì là tốt cho y”*. Mặc dù những dự án văn học khác của ông khiến ông phải

hoãn lại công trình này, ông trở lại với ý tưởng đó vào năm 1903, sau cơn bệnh và sau cuộc hồi phục của mình.

Sau cùng, một vài nhận xét về lần xuất bản hiện tại và giá trị bền vững, có tính thời sự của *Wise Thoughts for Every Day*. Bộ ba của Tolstoy hết sức phổ biến từ lần xuất bản tập thứ nhất vào năm 1903 cho đến 1917. Rồi tất cả 3 cuốn đều không được xuất bản trong thời kỳ Xô-viết trong gần 80 năm, vì nội dung tôn giáo của chúng. Và được xuất bản lại sau sự sụp đổ của Liên bang Xô-viết, chúng đã đạt thành công to lớn tại Nga trong những năm gần đây, với trên 3 kỳ xuất bản và 300.000 bản in. *Wise Thoughts for Every Day* là tập cuối được phát hiện lại, nó được dịch sang tiếng Anh và xuất bản ở đây lần đầu tiên.

Hôm nay, gần 100 năm sau khi nó được biên soạn, cuốn sách này - tác phẩm vĩ đại cuối cùng của Tolstoy, vẫn còn nguyên giá trị như khi nó được xuất bản lần đầu tiên. Chiều sâu minh triết của Tolstoy, đức tin của ông, và sự thông minh của ông chiếu sáng xuyên suốt một cách rạch ròi. Những tư tưởng của ông là sự chất lọc cái tinh hoa nhất của dăm bảy ngàn năm của kinh nghiệm con người, và chúng vẫn tươi mới, chân thực, và có thể áp dụng bây giờ, như chúng đã từng như vậy. Tolstoy dạy người đọc suy ngẫm, kinh ngạc, cười, và nhất là hiểu "*thân phận con người*" với sự sáng tỏ và mỗi đồng cảm sâu xa. Đây là một tác phẩm "cổ điển" - và phi thời gian: *Chicken Soup (Súp gà cho Linh Hồn bạn)*.

Cấu trúc của *Wise Thoughts for Every Day* thì công phu, tỉ mỉ, nhưng cũng linh hoạt. Mỗi tháng được chia thành 4 tiểu mục - *mối quan hệ của chúng ta với Thượng đế, những thách thức của chúng ta, những hành động của chúng ta, và cuộc sống tâm linh của chúng ta* - chúng quán xuyên nhiều chủ đề khác nhau, một chủ đề cho mỗi ngày. Thí dụ, *Mối quan hệ của chúng ta* bắt đầu mỗi tháng, và bao gồm những chủ đề: Đức tin, Linh hồn, Một linh hồn trong tất cả, Thượng đế, Sự hợp nhất trong linh hồn, và Tình yêu đại đồng. Nhóm kế tiếp, *Những thách thức của chúng ta* giới thiệu những chủ đề: Tội lỗi của chúng ta, Sự cám dỗ, Sự bất bình đẳng, Khoa học sai lầm, Phán xét và trừng phạt, Bạo động và chiến tranh. *Những hành động của chúng ta* được dành cho những chủ đề: Nỗ lực tâm linh, Đức hạnh, Ý nghĩ, Lời nói và hành động, Chân lý và dối trá, Khiêm cung, Hy sinh, Cầu nguyện, và Lao động. Tiểu mục cuối, *Cuộc sống tâm*

linh của chúng ta, bao gồm những chủ đề: sống trong hiện tại, Điều xấu và sự khổ, Cái chết, Cuộc sống sau cái chết, Hạnh phúc, và Tình yêu. Những chủ đề được lặp lại từ tháng này sang tháng nọ, tùy theo chu kỳ này, nhưng những ngày có thể thay đổi chút ít, và một chủ đề có thể được lặp lại hay vắng mặt trong một tháng nhất định nào đó.

Cho kỳ xuất bản này, có tính tuyển chọn, tôi đã chọn những ý tưởng mà có vẻ như độc đáo nhất và phù hợp với thời đại của chúng ta, và không bị lặp lại. Trong loại sưu tập này, mà ở đó Tolstoy xem xét những ý tưởng từ nhiều góc độ khác nhau, tất yếu phải có một sự lặp lại nào đó.

Tolstoy giữ cái “*cẩm nang*” cho một cuộc sống tốt này trên bàn làm việc của ông trong suốt những năm cuối cùng đời mình cho đến phút cuối (thậm chí ông còn yêu cầu trợ lý của mình, V. Chertkov, đưa ông xem bản in thử trên giường chết của ông)⁽³⁾. Ông có thói quen đọc nó cho gia đình và trân trọng giới thiệu nó cho bạn hữu ông. Bây giờ, trong thời đại mà sự “*nhận biết về tâm linh*” đang ngày càng tăng, thì kiệt tác này - một cuốn sách “*tự giúp mình*” vĩ đại, một lần nữa, có thể cung cấp cho người đọc khắp nơi nguồn cảm hứng và an ủi, và như ông đã mơ ước, “*giúp họ trong cuộc sống và lao động của họ*”.

Peter Serikin

⁽¹⁾ Cuốn sách này ít người biết đến, so với cuốn *Chiến tranh và Hòa bình*, và *Anna Karenina*, nhưng lại được Tolstoy đánh giá cao như vậy. Đây là điều rất đáng suy ngẫm. ⁽²⁾ Tolstoy xem cuốn sách này là một “cuốn lịch suy niệm” dùng cho cả năm, mỗi ngày có từ 1-3 ý tưởng để suy niệm. ⁽³⁾ Chi tiết nhỏ này cho thấy Tolstoy yêu quý tác phẩm này xiết bao!

DẪN NHẬP

Cuốn sách này, *Suy niệm mỗi ngày*, được viết trong cùng một thể cách như, và tương tự với cuốn sách trước đây của tôi, *Một chu kỳ đọc (Lịch Minh triết - theo bản dịch tiếng Anh)*. Nó gồm có một bộ sưu tập những tư tưởng cho mỗi ngày của năm.

Sự khác biệt chủ yếu giữa cuốn này và cuốn trước là: Những tư tưởng trong tập này được sắp xếp, không phải tình cờ ngẫu nhiên như cuốn trước đây, mà theo một hệ thống có logic. Từ tháng này sang tháng kia, những ý tưởng hàng ngày theo sau một chuỗi nối tiếp đặc thù, mỗi ý tưởng có ý nghĩa trong quan hệ với ý tưởng đi trước nó. Do vậy, những ngày được nối kết với nhau. Thêm nữa, mỗi và mọi tháng bao gồm một quan điểm triết lý đặc thù, mà có thể được dùng để hướng dẫn những hành động của chúng ta. Cái quan điểm này được minh họa với những ý tưởng của những tư tưởng gia cổ xưa và hiện tại, từ những dân tộc khác nhau.

Tên của những nhà tư tưởng - mà từ họ tôi đã vay mượn những ý tưởng - được ghi ra ở đây. Tuy nhiên, nhiều trong số những ý tưởng được thay đổi và hay được rút ngắn, như thế phản ánh những cách thức mà tôi đã hiểu chúng. Những ý tưởng không ghi tên tác giả là của chính tôi.

Tôi hy vọng người đọc cuốn sách này sẽ trải nghiệm cùng cái cảm xúc từ ái và thăng hoa mà tôi đã trải nghiệm trong khi làm việc để biên soạn nó. Cảm xúc đó vẫn tiếp tục, một cách lặp đi lặp lại, khi tôi đọc lại nó mọi ngày.

Lev Tolstoy
1908-1910

1

ĐỨC TIN

Quy luật của Thượng đế⁽¹⁾ tất yếu bao hàm đòi hỏi việc chu toàn ý chí của Ngài. Bởi vì tất cả mọi con người đều được Thượng đế sáng tạo ra một cách bình đẳng, nên quy luật của Ngài là *Một*, chung cho tất cả chúng ta. Đời chúng ta chỉ có thể tốt đẹp khi nào chúng ta hiểu quy luật của Thượng đế⁽²⁾ và tuân theo nó.

Có một câu cách ngôn cổ của Do Thái: “*Linh hồn của một người là ngọn đèn của Thượng đế*”. Khi ngọn đèn ấy chưa được thắp lên thì một cá nhân sẽ vẫn mãi bơ vơ; nhưng khi nó được thắp lên, y trở nên mạnh mẽ và tự do. Dĩ nhiên, điều này không thể khác, bởi vì đó không phải là quyền lực của chính y, mà là của Thượng đế.

Mặc dù chúng ta không biết sự thiện phổ quát là gì, chúng ta thực sự biết rằng, tất cả chúng ta nên tuân theo quy luật của sự thiện, vốn hiện hữu cả trong sự khôn ngoan của con người lẫn trong trái tim chúng ta.

Nếu người ta tin rằng, họ có thể làm hài lòng Thượng đế thông qua những nghi lễ⁽³⁾ và những lời cầu nguyện thôi - chứ không phải bằng hành động - thì họ đã nói dối⁽⁴⁾ với cả Thượng đế lẫn chính họ.

2

LINH HỒN⁽⁵⁾

Tôi gọi “*cái tôi nội tại*”⁽⁶⁾ của tôi là gì? Nó là linh hồn tôi, vốn sống trong - và được nối kết với - thân thể tôi. Theo dòng thời gian, tất cả chúng ta đều kinh qua những giai đoạn nhất định. Trước hết, thời kỳ *ấu niên*, sau đó là *thiếu niên*, rồi *trung niên*, và sau cùng là *lão*

niên. Nhưng trong suốt thời gian này, cái tôi nội tại của ta vẫn giữ nguyên như cũ. Cái tôi nội tại này chính là linh hồn ta.

Hiểu chính mình bao gồm việc nhận thức rằng, sự sống không phải ở trong thân thể, mà ở trong linh hồn⁽⁷⁾.

Sắt thì mạnh hơn đá, đá mạnh hơn gỗ, gỗ mạnh hơn nước, và nước mạnh hơn không khí. Nhưng có một cái gì đó mà chúng ta không thể xúc chạm, thấy và nghe, nhưng nó lại mạnh hơn bất cứ cái gì khác. Nó đã hiện hữu trước đây, nó đang hiện hữu bây giờ, nó sẽ luôn hiện hữu và sẽ không bao giờ biến mất. *Nó là cái gì?* Nó là tinh thần, linh hồn vốn sống trong mọi cá nhân.

Chúng ta kinh ngạc trước kích cỡ của một ngọn núi lớn, mặt trời, hay những ngôi sao trong vũ trụ. Song, những sự vật to lớn này không là gì cả so với linh hồn ta - cái hùng mạnh nhất trong thế giới.

3

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Một con sông nom không giống như một cái ao, một cái ao nom không giống như một cái thùng, và một cái thùng trông khác với một ly nước. Nhưng mỗi cái đều cùng chứa đựng nước ở bên trong. Cũng như vậy, cùng một linh hồn sống trong mọi loại người⁽⁸⁾ - một người trưởng thành khỏe mạnh, một đứa bé bệnh hoạn, một ông vua trẻ, hay một người đàn bà nghèo. Cùng một linh hồn ban sự sống cho tất cả chúng ta.

Khi ta thấy trong những người khác cái linh hồn vốn sống trong ta, thì ta cảm thấy như thể mình đã thức dậy từ một giấc ngủ dài.

Chúng ta được hợp nhất với tất cả mọi con người và mọi sinh vật⁽⁹⁾. Như thế, chúng ta phải đối xử như chúng ta muốn được đối xử, không chỉ với những người khác, mà còn với những con vật⁽¹⁰⁾ nữa.

Thượng đế sống trong mọi con người nhân ái.

Nếu người ta có thể hiểu rằng, họ không chỉ sống cuộc sống của riêng mình, mà còn hiểu được rằng, cuộc đời họ và linh hồn họ được nối kết với cuộc đời và linh hồn của những người khác, rồi thì họ sẽ biết rằng, khi làm những hành vi tốt cho kẻ khác, họ cũng làm điều tốt cho chính mình nữa.

4

THƯỢNG ĐẾ

Người ta thường nói rằng, Thượng đế là tình yêu, hay tình yêu là Thượng đế. Người ta cũng nói rằng, Thượng đế là trí tuệ, hoặc rằng trí tuệ tham dự vào quyền lực của Thượng đế. Nhưng không thể nào như vậy. Tình yêu và trí tuệ là những phẩm tính của Thượng đế mà chúng ta biết được. Còn Thượng đế là cái gì, chắc chắn là chúng ta không biết.

Mọi người có thể cảm thấy sự hiện hữu của Thượng đế, nhưng không ai có thể thực sự hiểu Thượng đế⁽¹¹⁾. Do vậy, đừng tìm cách hiểu Ngài. Thay vào đó, hãy cố cảm nhận sự hiện diện của Thượng đế bên trong bạn. Nếu bạn không thể tìm thấy Ngài ở đó, thì bạn sẽ không bao giờ tìm thấy Ngài⁽¹²⁾.

Khi bạn nhìn vào bên trong chính mình, bạn thấy cái được gọi là “*cái tôi của riêng bạn*”, hay linh hồn bạn. Bạn không thể xúc chạm nó, hoặc thấy nó, hoặc hiểu nó, nhưng bạn biết rằng nó ở đó. Và cái phần này của chính bạn - cái phần mà bạn không thể hiểu - là cái được gọi là Thượng đế. Thượng đế vừa ở xung quanh ta, vừa ở bên trong ta - trong linh hồn ta.

Bạn càng hiểu rằng bạn là Một với Thượng đế, thì bạn càng hiểu rằng, bạn là Một với tất cả những biểu hiện của Ngài trên trần thế.

5

SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Khi Socrates được hỏi, ông sinh ra ở đâu, ông trả lời: “*Trên trái đất này*”. Khi được hỏi, ông là công dân của thành bang nào, ông đáp: “*Một công dân của thế giới*”(13). Chúng ta phải nhớ những lời sâu xa đó. Tất cả chúng ta đều sống trên cùng một trái đất, bên dưới quy luật của Thượng đế, và dưới quyền lực vĩ đại của Thượng đế, nó vốn ưu việt hơn quyền lực của con người.

Chúng ta biết trong tim mình rằng, chúng ta nên phấn đấu cho sự hợp nhất với tất cả mọi con người. Càng trở nên hợp nhất, đời ta sẽ càng tốt hơn. Trái lại, chúng ta càng tách rời nhau, đời chúng ta sẽ càng tồi tệ hơn.

Mọi người đều có hai ông chủ: *Thể xác* và *linh hồn*(14). Khi thể xác nắm quyền cai trị, thì người ta đấu đá và thù địch với kẻ khác. Ngược lại, người ta càng phát triển trong sự “*hiểu biết về tâm linh*”, thì cái sức mạnh bên trong họ càng chuyển tới linh hồn - cái linh hồn vốn tìm kiếm sự hợp nhất với linh hồn của những người khác.

6

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Mọi người đều yêu cái bản ngã của riêng mình(15), và việc này tuyệt đối không có gì sai trái(16). Tuy nhiên, nếu chỉ yêu thân xác mình, thì sẽ mang sự khổ đến cho kẻ khác.

Bạn trở thành cái mà bạn yêu. Nếu bạn yêu những sự thể trần thế, bạn sẽ trở thành “thể tục”. Nếu bạn yêu Thượng đế, thì bạn sẽ trở nên thành phần của Thượng đế.

Tình yêu mà có một nguyên nhân, có một lý do, thì không phải là tình yêu thuần khiết. Chỉ có tình yêu không có giới hạn - tình yêu vô điều kiện(17) - mới là vĩnh cửu. Nó không biến đi, mà liên tục tăng trưởng với thời gian.

Không thể có đức hạnh hay sự tốt lành nào mà không có tình yêu⁽¹⁸⁾.

7

LÒNG KIÊU MẠN

Người ta có khuynh hướng kiêu hãnh về những cái mà lẽ ra họ nên xấu hổ về chúng - chẳng hạn như sự giàu có, hay quyền lực của họ trên kẻ khác⁽¹⁹⁾.

Một người có thể tin rằng, y tốt hơn một ai khác chỉ khi nào cái tính cách của kẻ khác không thực sự được biết đến.

Khi bạn thực hiện những hành vi tốt lành, thường khó mà nói chắc chắn, liệu bạn làm chúng cho linh hồn, cho Thượng đế, cho một người khác, hay là chỉ để thỏa mãn lòng kiêu mạn của riêng bạn⁽²⁰⁾. Tuy nhiên, thật dễ để xác định điều ấy nếu bạn tự hỏi, liệu mình có làm những cái này, *nếu không ai hay biết về chúng*⁽²¹⁾? Khi thực hiện những hành vi tốt lành một cách ẩn danh, thì bạn làm như thế vì linh hồn bạn và vì Thượng đế.

Khi người ta ca ngợi về hành động của bạn, điều ấy là tốt thôi, không sao cả. Nhưng sẽ là sai trái, nếu bạn hành động chỉ để được người khác ca ngợi⁽²²⁾.

8

TỰ PHỤ VÀ DANH VỌNG

Bạn không thể được tất cả mọi người yêu mến và ca ngợi⁽²³⁾. Thật vậy, nếu bạn hành động như một người tốt, thì những người xấu sẽ trách mắng bạn. Nếu bạn hành động như một người xấu, thì những người tốt sẽ phản đối những hành vi xấu của bạn. Giải pháp

tốt nhất, là hãy sống tử tế và nhân ái, trong khi đó hãy phớt lờ những dư luận của người khác.

Chỉ có những ai đã phó thác linh hồn cho tiền tài và danh vọng, thì mới quan tâm đến dư luận của người khác.

Hãy nuôi dưỡng linh hồn bạn - chứ không phải cái danh vọng và tiếng tăm của mình.

Nếu một người thoát khỏi tính khoe khoang tự phụ, thì người ấy dễ phụng sự Thượng đế hơn.

Kẻ nào sống một cuộc đời chân chính, trung thực, thì không cần lời khen hay danh vọng⁽²⁴⁾.

9

THAM LAM VÀ CỦA CẢI

Người nào sống giữa những kẻ túng thiếu, mà lại giàu có, và kiêu hãnh về sự giàu có đó, thì người ấy sống một cuộc đời thiếu vắng chân lý.

Những người trải qua trọn đời mình trong việc thủ đắc của cải, sẽ không bao giờ thỏa mãn. Càng trở nên giàu có, họ càng ham muốn nhiều hơn, và cứ thế, không có kết thúc.

Bạn phải nhớ rằng, đời là một bài học. Bài học này là: Làm thế nào để nuôi dưỡng linh hồn bạn; và những ai mà, thay vì nuôi dưỡng linh hồn mình, lại dâng hiến đời mình cho việc thủ đắc của cải - họ đều nhầm lẫn.

Thật hiển nhiên là, những người giàu xem sự giàu có của họ như là một công trạng, và đánh giá cao chính mình về điều đó. Người nghèo cũng nể trọng người giàu, chỉ vì họ giàu. Tại sao như vậy? Bởi vì, cả người nghèo lẫn người giàu đều tin rằng, của cải là cái xứng đáng phấn đấu để thủ đắc.

KIÊU MẠN

Chúng ta có thể xưng hô với người khác, bằng cách dùng những danh xưng trang trọng khác nhau: *Thưa Ngài, tâu Bệ hạ, thưa Linh mục, bạch Đại đức...* Nhưng chỉ có một danh xưng đích thực phù hợp với tất cả chúng ta: “*Huynh đệ*”. Từ “*huynh đệ*” nhắc nhở ta rằng, tất cả chúng ta đều là *huynh đệ*, hoặc *tỷ muội*, trước Thượng đế⁽²⁵⁾.

Không ai chứng minh chính cái yếu tính của sự bình đẳng tốt hơn trẻ con. Trẻ con đối xử với tất cả mọi người một cách bình đẳng, trong khi người lớn dạy trẻ con kính trọng⁽²⁶⁾ vua chúa, người giàu, người có danh vọng, và khinh bỉ kẻ tội tởm và kẻ ăn xin.

Thật dễ hòa hợp với người khác, khi bạn đối xử với họ như thể là họ tốt hơn bạn, chứ không phải bạn tốt hơn họ.

Một đứa trẻ chào một đứa trẻ khác với một nụ cười thân thiện và vui vẻ, bất luận đứa trẻ kia thuộc về giai cấp, quốc tịch, chủng tộc nào. *Tại sao người lớn thì lại khác?*

11

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Khi một con chó bị một con chó khác cắn, thì nó cắn lại. Người ta cũng thường hay hành xử theo cách này. Dấn mình vào cách hành xử như thế, thật là khủng khiếp, nhưng thật ra, nó ít nguy hại hơn so với việc dạy kẻ khác rằng, những ai xử tệ với chúng ta, họ nên bị trừng phạt⁽²⁷⁾.

“*Mắt đền mắt, răng đền răng, mạng đền mạng*”⁽²⁸⁾ - đây không phải là luật lệ của con người, mà là luật lệ của những con vật.

Khi chúng ta không hài lòng về bản thân, chúng ta không trách cứ chính mình, cái bản ngã nội tại của ta, hay linh hồn của riêng ta. Thay vào đó, ta trách cứ *hành vi* của ta. Ta nên đối xử với kẻ khác theo cách như vậy. Khi họ làm một cái gì đó sai trái, ta nên trách cứ những hành động của họ, chứ đừng trách linh hồn họ.

Hãy lấy đức báo oán⁽²⁹⁾, và tổng số điều thiện trên thế gian này sẽ gia tăng.

12

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Tin rằng một người có thể cải thiện cuộc đời một người khác thông qua bạo lực là một sai lầm.

Sự bạo động là rào cản tồi tệ nhất - mà người ta có thể tạo ra - đối với việc đạt tới vương quốc của Thượng đế trên trần gian.

Chúng ta được ban cho một trí năng - và quan trọng hơn, tình yêu trong trái tim ta - để làm cái gì, nếu ta liên tục đối xử với kẻ khác bằng những lời đe dọa và bạo động, như thể họ là những con vật?

Khi người ta hỏi đấng Christ, quy luật của Thượng đế bao gồm nội dung gì? Ngài trả lời: *“Yêu Thượng đế và kẻ láng giềng của người”*⁽³⁰⁾. Khi họ, một lần nữa, hỏi Ngài cùng câu hỏi đó, Ngài đáp: *“Các người mong muốn kẻ khác đối xử với mình ra sao, hãy đối xử với họ như thế ấy”*⁽³¹⁾. Đây là quy luật của Thượng đế trong tính toàn vẹn của nó; Đức Phật và Khổng Tử cũng công bố cái quy luật đó⁽³²⁾. Thế nhưng, nếu bạn hỏi những nhà làm luật, quy luật là cái gì, thì họ sẽ không cho bạn một câu trả lời ngắn gọn. Thay vào đó, họ sẽ nói: *“Bạn có nhiều cái để học”*.

13

KHOA HỌC SAI LẦM

Người ta tin rằng, càng biết nhiều thì sẽ càng trở nên tốt hơn. Thế nhưng, việc biết nhiều thì không quan trọng cho bằng biết một ít trong số những điều cần thiết nhất⁽³³⁾.

Socrates nói rằng, ngốc nghếch không có nghĩa là biết ít, mà đúng hơn, đó là làm ra vẻ như biết cái mà mình không biết⁽³⁴⁾.

Thường khi, người ta học những khoa học bằng cách đơn giản nhớ và lặp lại những tư tưởng của người khác - rồi sau cùng, lên mặt kiêu hãnh và vênh váo khi họ đứng trước một người thợ rèn, thợ mộc, hay thợ giày. Tôi kính trọng những người làm kinh doanh hơn là những kẻ mệnh danh là “học giả”⁽³⁵⁾ này.

Đa số mọi người đều tin rằng, nhân tính có thể được cải thiện bằng cách thường trực thủ đắc kiến thức, mà có thể khiến cho đời dễ sống hơn. Điều này không hoàn toàn đúng. Để cải thiện nhân tính, người ta phải tìm thấy những câu trả lời cho những câu hỏi thực sự quan thiết trong cuộc đời này⁽³⁶⁾. Việc khám phá ra những chân lý như thế là điều có thể được.

14

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Trái tim bạn ở đâu, kho báu của bạn ở đó. Nếu một người tin rằng, kho báu của y chỉ ở trong thể xác - chẳng hạn, trong thức ăn ngon, một căn nhà tiện nghi, y phục đẹp mắt, hay những lạc thú khác - thì y sẽ bị thiêu đốt bởi việc theo đuổi những thứ đó. Quả vậy, càng đặt nhiều năng lượng vào việc chiều chuộng thể xác, người ta sẽ càng phải đầu tư ít hơn vào một cuộc sống tâm linh⁽³⁷⁾.

Những dục vọng của cơ thể ta thì giống như những đứa trẻ nhỏ, chúng luôn luôn ham muốn nhiều hơn. Bạn càng đầu hàng thì chúng càng đòi hỏi ở bạn nhiều hơn, và việc này tiếp diễn vô tận, không có kết thúc.

Nếu tuân theo những dục vọng của xác thịt, thì bạn làm cho nó yếu đi. Nếu quá ép xác (khổ hạnh), bạn cũng làm cho nó yếu đi. Vậy thì, chỉ có một con đường đúng đắn, đó là con đường giữa (trung đạo).

15

GIẬN VÀ THÙ

Nếu một cái thùng có một cái lỗ nhỏ, thì nước sẽ rỉ ra từng chút một. Cũng như vậy, bạn sẽ cảm thấy đời mình trống rỗng, nếu bạn nuôi lòng thù hận, đối với thậm chí một người.

Khi bạn giận, hãy đếm từ 1-10, trước khi làm hay nói một điều gì⁽³⁸⁾. Nếu bạn vẫn còn giận, hãy đếm tới 100. Trong khoảnh khắc im lặng đó, bạn sẽ ngạc nhiên tự hỏi: *“Tại sao mình lại nổi giận trước những cái nhỏ nhặt như vậy?”*

Một trong những điều quý giá nhất mà một người có thể làm trên thế gian này, là trải nghiệm cơn thịnh nộ mà không trút nó ra ngoài⁽³⁹⁾.

Nếu ai đó làm phật ý bạn, bạn có thể phản ứng giống như một con chó, một con bò cái, hay một con ngựa: Bỏ chạy, hay cắn trả lại. Hoặc bạn có thể hành động như một con người, và nói với chính mình: *“Người này lắng mạ tôi. Đó là sự lựa chọn của y; nhưng sự lựa chọn của tôi, là làm cái thiện lành”*.

16

NỖ LỰC

Điều quan trọng là sống theo ý chí của riêng mình, chứ không theo ý chí của người khác⁽⁴⁰⁾. Thế nhưng, để làm như thế, một người phải sống cho linh hồn mình, và sẵn sàng để làm cái nỗ lực đáng kể mà điều này đòi hỏi.

Cả trẻ con lẫn người lớn đều tin rằng, sự thật là một nguồn của sự thiện lành. Tuy nhiên, sự thật đòi hỏi người ta làm một nỗ lực, nếu người ta muốn được giải phóng khỏi những quan niệm sai lầm và những lời dối trá.

Bạn làm một nỗ lực để tự đánh thức mình dậy từ một cơn ác mộng. Cùng theo cách như vậy, bạn phải làm một nỗ lực để thức dậy

trong đời, và hoán chuyển từ *cái tôi thú vật* sang *cái tôi tâm linh*⁽⁴¹⁾ của mình.

Lão Tử, một hiền nhân Trung Hoa, dạy rằng, “*không làm gì cả*”⁽⁴²⁾ là đức hạnh cao nhất. Mặc dù ban đầu điều này nghe có vẻ kỳ lạ, nhưng nó trở nên bớt kỳ lạ, khi chúng ta xem xét tất cả những cái xấu ác mà đã từng được làm trên thế gian này⁽⁴³⁾.

17

Ý TƯỞNG

Chúng ta thường hay tin rằng, đời ta di chuyển về phía trước chỉ khi nào ta gặp người khác. Điều này không đúng. Cuộc đời thực của ta tự phơi mở ra khi ta ở một mình, khi ta đối mặt trực diện với những ý tưởng của ta.

Một ý tưởng là một sức mạnh lớn⁽⁴⁴⁾. Cái lực này đi ra khỏi một người qua những lời nói, làm cho hành vi của y trở thành một phúc lành hay một lời nguyền rủa, tùy thuộc vào việc nó là một ý tưởng tốt hay xấu.

Chỉ sau khi một viên đạn pháo rời khẩu đại bác, mà ta nghe tiếng nổ từ đằng xa. Cùng cách thức như vậy, chúng ta có thể thấy cái xấu ác gây ra bởi những ý tưởng xấu chỉ sau khi chúng được biểu đạt và khiến cho những điều xấu ác xảy ra. Tất cả mọi *hành động* con người đều tùy thuộc vào những *ý tưởng*⁽⁴⁵⁾ của chúng ta.

Khi một hạt giống ở trong đất, nó là vô hình. Thế nhưng sau cùng, qua thời gian, một cây khổng lồ mọc lên từ nó. Cũng vậy, những ý tưởng của con người có thể vận hành một cách không ai hay biết⁽⁴⁶⁾. Thế nhưng, những biến cố lớn nhất trong lịch sử nhân loại thường hay “mọc lên” từ những ý tưởng như thế.

18

LỜI NÓI

Nói những điều xấu về một ai đó, tác hại đến ba phía: Đối tượng được nói về; người nghe bạn nói; và quan trọng nhất, là *chính bạn*⁽⁴⁷⁾.

Hãy nhớ rằng, một lời nói là một hành vi, và chỉ khác với những hành vi khác ở một khía cạnh này: *Chúng ta không thể luôn nhận biết về những hậu quả của nó*. Vì lý do này, hãy hết sức cẩn thận với những lời nói của bạn⁽⁴⁸⁾.

Một lời nói chính trực có sức mạnh lớn hơn lời nói của những Giáo sĩ, Giám mục, những vị vua và những kẻ giàu có.

Người ta học cách nói như thế nào cho đúng, và nói cái gì, nhưng có một khoa học quan trọng hơn nhiều: *Biết khi nào cần giữ im lặng - và bằng cách nào*.

“Một lời nói nhân ái là một chìa khóa mở vào trái tim một người”.

Tục ngữ Trung Hoa

19

CHÂN LÝ

Chúng ta phải dạy con cái những quy tắc phổ biến - những chân lý vốn hợp nhất lại những dân tộc khác nhau của thế giới này.

Sự thật thì tục nó vốn đơn giản và rõ ràng. Trái lại, một lời nói dối thì luôn phức tạp, và đòi hỏi phải nói thêm vô tận những lời nói và những lời bào chữa.

Bạn có thể giết chết những ai nói ra sự thật, nhưng một khi nó đã được nói ra, sự thật đó sẽ sống mãi mãi⁽⁴⁹⁾.

Một chân lý mà được biết đến một cách gián tiếp thông qua một người khác, nó dính vào ta như thể nó không thuộc về ta - giống như một cái mũi bằng sáp ong. Trái lại, *một chân lý mà ta tự khám*

phá cho chính mình, thì giống như một phần của cơ thể ta. Nó thuộc về ta.

Cản trở lớn nhất cho việc hiểu biết chân lý thì không phải là chính tự thân sự dối trá, mà là sự kiện rằng, sự dối trá cố làm ra vẻ như nó là chân lý⁽⁵⁰⁾.

20

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN

Chúng ta thường hay cố che giấu những thói xấu⁽⁵¹⁾ của mình, sao cho người khác sẽ không trách cứ chúng ta. Đây là một sai lầm, bởi vì sự phê bình có thể là hữu ích.

Mọi cảm dỗ đều phát xuất từ lòng kiêu mạn. Để tự cứu thoát mình khỏi sự cám dỗ, hãy khiêm cung.

Nếu bạn muốn trải nghiệm niềm vui chân thực của một hành vi tốt, hãy làm nó trong thầm lặng, và quên rằng bạn đã làm nó⁽⁵²⁾. Chỉ lúc đó, hành vi tốt sẽ xuất hiện cả bên ngoài lẫn bên trong bạn.

Nhiệm vụ chủ yếu trong đời mọi con người, là trở nên một người tốt hơn và nhân ái hơn. Làm thế nào mà bạn có thể trở nên tốt hơn, nếu bạn nghĩ rằng bạn đã đủ tốt rồi?

Sự khiêm cung hiến tặng một loại niềm vui mà một người ích kỷ và kiêu mạn không thể đạt tới được.

21

LÒNG HY SINH

Thánh Kinh nói rằng, ai hy sinh đời mình, sẽ tìm thấy lại nó. Như thế, cuộc đời thực của bạn chỉ bắt đầu khi bạn sống cho linh hồn mình, chứ không phải cho thể xác.

Cuộc đời của một người không thể được bảo đảm một cách an toàn; do vậy, người ta nên sẵn sàng chết bất cứ thời gian nào. Trong cách này, cuộc đời trở nên tự do, và người ta có thể phấn đấu cho sự hoàn thiện của linh hồn bằng cách yêu những người khác.

Không có cuộc sống nào mà không có sự hy sinh. Trọn cuộc đời bạn là một sự hy sinh của thân thể cho sự tốt đẹp của linh hồn.

Điều vui sướng nhất và chân thực nhất trong đời, là *nuôi dưỡng linh hồn bạn*. Để làm điều này, bạn phải quên đi chính mình và làm những hy sinh. Hãy bắt đầu với những hy sinh nhỏ bé, để khiến cho những hy sinh lớn hơn có thể được.

Để cải thiện đời mình, bạn phải sẵn sàng hy sinh nó.

22

CẦU NGUYỆN

Cầu nguyện là chiêm nghiệm về chân lý vĩnh cửu trong khi tự so sánh chính bạn với chân lý của Thượng đế.

Một sự cầu nguyện đích thực không cầu xin những ân huệ hay của cải thế gian, mà để tăng cường “*cái tôi nội tại*” của bạn và những ý tưởng tốt lành của bạn⁽⁵³⁾.

Một sự cầu nguyện đích thực đều cần thiết cho linh hồn, bởi vì khi bạn nói chuyện với Thượng đế trong cầu nguyện, những ý tưởng của bạn đạt tới mức cao nhất của chúng.

Một cầu nguyện đích thực là chỗ dựa cho linh hồn bạn, một tự thú, một sự kiểm thảo về những hành vi quá khứ, và sự định hướng cho những hành động tương lai của mình.

Tôi muốn cầu xin sự giúp đỡ từ Thượng đế. Đây là lời cầu nguyện của tôi. Thế nhưng, chưa ai từng thấy Thượng đế một cách trực tiếp, do vậy, làm thế nào mà chúng ta có thể nói chuyện với Ngài? Chúng ta có thể nói chuyện với Ngài qua tình yêu. Nếu chúng ta yêu kẻ khác với những hành động và hành vi của mình - điều này sẽ là sự trợ giúp từ Thượng đế, đây là phúc lành lớn nhất của chúng ta.

23

LAO ĐỘNG VÀ SỰ NHÀN RỐI

Một người không thể sống mà không lao động. Nếu nhân loại không làm việc thì sau cùng chúng ta sẽ chết vì đói và thiếu hụt. Điều này, tất cả chúng ta đều biết. Nếu một người không làm việc, mà thay vào đó, lại sống trong xa hoa, thì y đang lấy đi từ kẻ khác những thành quả lao động của họ.

Việc bố thí tiền bạc cho người nghèo thì không có gì sai trái, nếu chính bạn là người kiếm ra món tiền đó. Một câu tục ngữ nói: *“Một bàn tay khô ráo, lười biếng thì tham lam; một bàn tay lao động, dầm mồ hôi thì hào phóng”*. Sau đây là những lời dạy của 12 Tông đồ: *“Hãy bố thí cho kẻ nghèo với mồ hôi trên bàn tay bạn”*.

Lao động tay chân thì hữu ích, bởi vì, bên cạnh những điều tốt khác, nó giữ cho tâm trí bạn bận rộn.

Lao động tay chân, nhất là làm việc với đất đai, thì ích lợi cả cho thể xác lẫn linh hồn bạn. Loại lao động này không những cho phép tâm trí bạn nghỉ ngơi, mà nó còn mang bạn đến gần hơn với thiên nhiên. Điều này thật khó mà hiểu được, đối với những ai không làm việc với hai bàn tay họ.

24

TÌNH YÊU

Người ta hỏi một hiền nhân Trung Hoa: *“Khoa học là gì?”* Ông đáp: *“Biết người”*. Họ hỏi: *“Cái Thiện là gì?”* Ông đáp: *“Yêu người”*.

Để sống theo quy luật của Thượng đế, một con chim phải bay, một con cá phải bơi, và một con người phải yêu thương. Nếu người ta làm hại kẻ khác thay vì yêu thương, thì họ đang hành xử một cách kỳ lạ, như thể một con chim phải bơi hay một con cá phải bay.

Cách tốt nhất để cải thiện cuộc đời của nhau, không phải là qua tiền bạc, quà tặng, hay lời khuyên tốt, hay thậm chí là công việc, mà là qua *tình yêu*.

Trách nhiệm của mọi con người là nuôi dưỡng tình yêu và mang nó vào trong thế gian này.

25

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Chúng ta chia thời gian thành ba phần: *Quá khứ, hiện tại và tương lai*. Trong thực tế, chỉ có một điểm tí hon mà ở đó tương lai gặp quá khứ, và mặc dù cái điểm này có thể dường như nhỏ bé, nó là nơi mà toàn bộ cuộc đời ta được tập trung vào⁽⁵⁴⁾.

Tình yêu là cái quan trọng nhất trong tất cả. Nhưng người ta không thể yêu trong quá khứ hay trong tương lai. Người ta chỉ có thể yêu bây giờ, ở thời khắc hiện tại và trong khoảnh khắc hiện tiền.

Mục đích của cuộc sống là mang đến cái tốt lành. Bây giờ, trong cuộc đời này.

Tình yêu là một biểu hiện của cái thiêng liêng - mà đối với nó, khái niệm về thời gian không hiện hữu. Do vậy, tình yêu được biểu hiện chỉ bây giờ, trong hiện tại, trong mọi khoảnh khắc.

26

KHÔNG CÓ CÁI XẤU ÁC

Nếu không có bóng tối, chúng ta sẽ không biết màu sắc hay ánh sáng. Tương tự như vậy, nếu không có cái xấu ác, thì chúng ta sẽ không biết đức hạnh hay sự chính trực.

Có rất nhiều sự ác trên thế gian này. Thế nhưng, sở dĩ như vậy, không phải vì người ta không thực hiện đủ những hành vi tốt, mà đúng hơn, chỉ vì họ dấn thân vào những hành vi mà họ không nên làm.

Nếu chúng ta tin và nhớ lại rằng, sức mạnh của chúng ta nằm trong những ý tưởng của mình, rồi thì rất nhiều điều ác sẽ biến mất, cho phép nhiều điều thiện hơn đi vào thế gian này.

Chúng ta gọi cái xấu ác là những điều mang đến sự khổ và khó chịu cho cuộc sống thể xác của mình. Tuy nhiên, mục đích của đời ta là giải phóng linh hồn thoát khỏi thể xác ta.

Do vậy, đối với những ai hiểu cuộc sống như là một kinh nghiệm tâm linh thì không có sự xấu ác.

27

CÁI CHẾT

Khi ta biết rằng cái chết đang gần kề, ta phải hoàn tất công việc còn dang dở của ta trên thế gian này. Thế nhưng, chỉ có một điều mà đã luôn luôn hoàn tất - đó là tình yêu của ta đối với người khác - ở đây, trong khoảnh khắc hiện tại này.

Cái chết là sự phá vỡ cái lọ mà trong đó linh hồn ta bị giam giữ. Bạn không nên lẫn lộn cái lọ với cái được chứa đựng ở bên trong nó⁽⁵⁵⁾.

Nếu bạn sợ cái chết, thì nên nhớ rằng, nỗi sợ hãi đó không nằm trong chính sự chết, mà nằm trong bạn. Trở nên một người tốt hơn, có nghĩa là bạn sẽ sợ cái chết ít hơn. Bất luận điều gì xảy ra, bạn sẽ luôn hạnh phúc nếu bạn được hợp nhất với Thượng đế.

Một ngày nào đó, bạn sẽ nhận thức rằng bạn chưa bao giờ thực sự được sinh ra, mà bạn đã hằng luôn sống. Chính lúc đó mà bạn sẽ cảm nhận được, bạn sẽ không bao giờ chết.

28

SAU CÁI CHẾT

Chúng ta thường hay nghĩ rằng cuộc sống kéo dài giữa lúc ta sinh ra và lúc ta chết. Điều này cũng tương tự như việc nghĩ rằng, một cái ao thì không có một cái bờ, và rằng khi nước chảy đi, thì cái ao cũng biến đi.

Nếu bạn yêu Thượng đế với tất cả linh hồn mình, rồi thì bạn biết rằng, đời mình sẽ không kết thúc với cái chết⁽⁵⁶⁾.

Người ta hỏi một hiền nhân về cuộc sống vĩnh cửu: *“Cái gì sẽ xảy ra cho chúng ta khi thế giới này kết thúc?”* Ông đáp: *“Tôi không cần thế giới, và tôi không sợ sự kết thúc của nó, bởi vì tôi biết rằng linh hồn tôi là vĩnh cửu”*.

Thượng đế là vĩnh hằng, ôm choàng tất cả, và hiện hữu xuyên qua không gian và thời gian. Thượng đế là tất cả những gì hiện hữu. Mọi sự hiện hữu trong Ngài⁽⁵⁷⁾. Mọi sự sống khi nó xuất hiện, không đến từ hư vô, mà đúng hơn từ Thượng đế. Và khi cái chết đến mang chúng ta đi, nó không mang chúng ta vào cõi hư vô; nó mang chúng ta đến Thượng đế.

29

ĐỜI LÀ MỘT PHÚC LÀNH

Mọi sự được ban cho chúng ta. Nếu bạn nhìn đúng hướng và tìm kiếm điều thiện tại những nơi mà nó thực sự hiện hữu - trong sự hợp nhất của linh hồn mình với Thượng đế - rồi thì, bạn sẽ có mọi thứ mà mình cần.

Cuộc sống là phúc lành cao nhất có thể có được⁽⁵⁸⁾. Chúng ta thường hay bỏ quên niềm vui của cuộc đời này, mong đợi rằng một ngày nào đó, một nơi nào đó, chúng ta có thể đạt được một phúc lành tốt hơn. Nhưng không thể có một phúc lành nào tốt hơn cái phúc lành này - ở đây, trong đời sống hằng ngày của bạn.

Phúc lành thực thụ của bạn nằm bên trong hai bàn tay của riêng mình. Giống như một cái bóng, nó theo sau một cuộc sống thiện lành.

Nếu đời bạn không có vẻ giống như một phúc lành vô giới hạn và niềm vui vô giới hạn, thì nó đang đi sai hướng.

Hãy cố sống đời bạn sao cho mà, nhớ ra nếu nó kết thúc sớm, thì thời gian còn lại sẽ là một món quà bất ngờ.

30

HẠNH PHÚC

Nguồn hạnh phúc chân thực nằm ở trong trái tim bạn. Sẽ là ngốc nghếch, nếu bạn tìm kiếm nó ở nơi nào khác⁽⁵⁹⁾. Bạn sẽ giống như kẻ chần chừ kiếm tìm một con chiên lạc, trong khi nó được nhét vào ngay bên trong áo sơ mi của y.

Quy tắc thứ nhất của minh triết, là *biết chính bạn*⁽⁶⁰⁾. Tuy nhiên, đây là cái khó làm nhất. Quy tắc thứ nhất của đức hạnh, là *hạnh phúc với những điều nhỏ bé*⁽⁶¹⁾: Điều này nữa, cũng khó làm. Chỉ có những ai tuân theo những quy tắc này, mới đủ mạnh để là một tấm gương đức hạnh cho người khác.

Nếu bạn chỉ yêu chính mình, bạn không thể thực sự hạnh phúc. Hãy sống cho kẻ khác, rồi thì bạn sẽ tìm thấy hạnh phúc chân thực.

Các bạn đang lang thang tới đâu, hỏi những con người bất hạnh? Đang tìm kiếm một cuộc sống tốt hơn? Bạn đang chạy đi xa, nhưng hạnh phúc phải được tìm thấy bên trong bạn. Nếu nó không có mặt bên trong, thì nó không có mặt ở bất cứ nơi nào khác. Hạnh phúc nằm trong *khả năng yêu kẻ khác* của bạn.

31

TÌNH YÊU

Từ sinh cho đến tử, bạn muốn được tốt lành, và điều đó được ban cho bạn. Thật dễ tìm thấy cái tốt lành như thế, nếu bạn tìm đúng chỗ: Bằng cách yêu Thượng đế và tất cả những người khác.

Để hạnh phúc, bạn chỉ cần làm một điều: *Yêu thương kẻ khác*. Hãy yêu mọi người, cả người nhân ái lẫn người xấu ác. Hãy yêu không ngừng, và rồi bạn sẽ có không ngớt những ân phước và hạnh phúc.

Ngay khi bạn tập trung đời mình vào sự hợp nhất trong tình yêu với mọi sinh linh và với Thượng đế, thì đời bạn sẽ thay đổi ngay lập tức - từ những dằn vặt và đau khổ sang hạnh phúc và phúc lành.

Ý chí của Thượng đế được thành tựu bất luận bạn có tuân theo nó hay không. Bạn kháng cự lại, hay hết lòng tuân theo nó trong hình thức của tình yêu - và nhờ đó, hưởng phúc lành vô giới hạn - cái đó, chỉ tùy thuộc vào một mình bạn.

Vương quốc của Thượng đế nằm ở bên trong bạn. Phúc lành của bạn nằm ở bên trong trái tim bạn, nếu trái tim bạn được đổ đầy tình yêu.

32

ĐỨC TIN

Tuân theo quy luật của Thượng đế là làm cái mà Thượng đế muốn chúng ta làm, chứ không phải làm cái mà Ngài không muốn chúng ta làm.

Tôn giáo đích thực không phải là tin vào một biến cố siêu nhiên hay tuân theo những luật tắc và nghi lễ. Tôn giáo đích thực là thái độ mà một người có đối với những người khác và với cái thế giới vô hạn - một thái độ dựa trên trí tuệ và kiến thức đương thời.

Những đức tin và tôn giáo khác nhau có nhiều quy luật và quy tắc khả biến khác nhau, và cũng có một vài quy luật và quy tắc bất biến và vĩnh cửu. Những quy luật vĩnh cửu⁽⁶²⁾ này chính là tôn giáo đích thực.

Những ai mà đặt tôn giáo vào hàng thứ hai trong đời mình, họ không có tôn giáo nào cả.

Có hai lối đi trong đời: *Một là sống cho thể xác, và lối kia, cho linh hồn.* Nếu bạn sống cho thể xác, sự thể sẽ trở nên rõ ràng ràng, những lạc thú xác thịt vốn mong manh, sẽ yếu đi qua tháng năm, và kết thúc với cái chết. Trái lại, nếu bạn sống cho linh hồn, thì những niềm vui của đời sẽ gia bội với thời gian, và cái chết sẽ không còn đáng sợ.

Vậy thì, chúng ta là ai? Không là gì cả. Quả thật, chúng ta không là gì cả. Nhưng cái “không là gì” này lại có khả năng hiểu chính nó và cái nơi chốn của nó trên thế gian này.

Khi bạn nhìn chính mình như là một hữu thể vật chất, bạn trở thành một câu đố không thể giải đối với chính bạn. Trái lại, ngay khi bạn hiểu rằng “*cái tôi nội tại*” của mình là cái linh hồn bị giam nhốt trong thân xác này, thì câu đố biến đi này, và thế gian trở thành dễ hiểu.

Nếu chúng ta so sánh sức mạnh thể chất của mình với những sức mạnh của thiên nhiên, thì chúng ta không là gì cả. Nếu chúng ta nhìn vào linh hồn mình - nó vốn là một phần của linh hồn thiêng liêng⁽⁶³⁾ - thì chúng ta hiểu rằng, chúng ta là một cái gì đó ở bên trên cái phần còn lại của thế gian này.

Đa số mọi người nghĩ rằng chỉ có họ mới là quan trọng, và những người khác thì không. Tuy nhiên, có những người nhân ái và khôn ngoan, họ hiểu rằng cuộc đời của những người khác và những thú vật, thì cũng quan trọng như đời của chính họ, và họ thực tình quan tâm đến mọi sinh vật. Đối với những người như thế, sống và chết đều dễ dàng.

Có một thời, khi tất cả mọi người đều ăn thịt người, và nghĩ rằng họ không đang làm cái gì sai trái. Bây giờ, ngày càng có thêm nhiều người hiểu rằng ăn thịt súc vật là xấu. Thời điểm sẽ đến, khi mà mọi người sẽ nghĩ rằng việc giết mổ và ăn thịt cừu, bò cái, hay lợn, thì cũng xấu như việc giết hại một con người⁽⁶⁴⁾.

Mọi sinh vật, người và thú, thì được kết nối mật thiết với nhau. Khi một sinh vật khổ thì những sinh vật khác cũng khổ nữa. Tương tự như vậy, khi một người hạnh phúc thì niềm hạnh phúc trải ra và khiến cho kẻ khác hạnh phúc.

Bạn sẽ hiểu cuộc đời này chỉ khi nào bạn thấy chính mình trong mọi người.

35

THƯỢNG ĐẾ

Đừng tìm Thượng đế trong những ngôi đền. Ngài hiện diện, và đang sống bên trong bạn⁽⁶⁵⁾. Hãy trao mình cho Thượng đế, và bạn sẽ luôn luôn vui sướng và hạnh phúc.

“Một người trầm tư có thể cảm nhận sự hiện diện của linh hồn chính mình và linh hồn đại đồng - Thượng đế. Nhưng ngay khi y cố làm sáng tỏ và giải thích những ý tưởng này, y phải khiêm cung ngừng lại, và không thể chạm vào bức màn vốn che phủ chúng. Mọi dân tộc đều rao giảng cái Linh hồn tối thượng vĩ đại kia, gọi nó bằng những cái tên khác nhau và mặc cho nó những trang phục khác nhau. Bên dưới những cái tên và trang phục này, chỉ có một Thượng đế duy nhất⁽⁶⁶⁾”.

J. J. Rousseau

Kẻ hướng dẫn đời ta và cuộc sống của toàn thể gian, là Thượng đế.

Thượng đế mong muốn cái tốt lành cho tất cả. Nếu bạn cũng ao ước điều tốt lành cho tất cả, thế thì Thượng đế sống bên trong bạn.

Người ta có thể tránh việc nói tên của Thượng đế, nhưng người ta không thể tránh việc chấp nhận sự hiện hữu của Ngài. Không có gì hiện hữu, nếu Ngài không hiện hữu.

36

SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Khi một người chỉ sống cho thân thể mình, thì dường như chỉ có duy nhất một cái hiện hữu và quan trọng: “Tôi”⁽⁶⁷⁾. Tuy nhiên, có hàng triệu người mong ước được hạnh phúc như là những cá thể (riêng lẻ, tách rời), và họ mâu thuẫn với nhau, vì không ai hoàn toàn thỏa mãn. Cái “tôi” của bạn nói với bạn rằng thân thể bạn thì không vĩnh cửu: *Nó sẽ biến mất và chết đi với thời gian*. Con đường ra khỏi sự mâu thuẫn này là chấp nhận rằng, cái “tôi” của bạn thì không chỉ ở trong thân thể mà thôi, nó còn ở trong linh hồn, cái linh hồn mà sẽ được hợp nhất với những người khác bởi tình yêu, bởi vì linh hồn thì không chết.

Thân thể muốn cái tốt nhất cho chính nó, cho dù cái đó làm hại linh hồn. Còn linh hồn thì lại muốn cái tốt nhất cho chính nó, cho dù cái đó làm hại thân thể. Cuộc đấu tranh này sẽ biến đi chỉ khi nào bạn hiểu rằng, đời bạn không ở trong thân thể - nó sẽ biến đi và chết: *Thân thể chỉ là nơi chốn mà linh hồn vĩnh cửu của bạn lưu trú tạm thời*.

Một người có thể hiểu tình yêu tốt lành như thế nào, khi y hiểu thân xác y mong manh như thế nào.

37

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Nếu bạn mong đợi một phần thưởng cho tình yêu của mình, thì đó không phải là tình yêu chân thực⁽⁶⁸⁾. Cái phẩm chất cốt tủy của tình yêu là hiến tặng những phúc lành cho tất cả những ai ở xung quanh bạn - và không đòi hỏi cái gì đáp lại⁽⁶⁹⁾.

Người ta sống không phải bằng những cái mà họ nghĩ về cuộc đời, mà chỉ qua tình yêu.

Bạn muốn sự tốt lành, và sẽ nhận được nó khi bạn mong muốn sự tốt lành cho hết thảy mọi người.

Có nhiều sự tốt lành trên thế gian này, nhưng chỉ có duy nhất một sự tốt lành chân thực: *Yêu người khác*.

Tình yêu mà có một lý do thì không phải là tình yêu thuần khiết. Chỉ có tình yêu vô hạn chế, vô điều kiện mới là tình yêu vĩnh cửu⁽⁷⁰⁾. Tình yêu như thế không biến đi, mà liên tục tăng trưởng với thời gian.

38

TỘI LỖI

Không có cuộc sống nào mà không có tội lỗi và việc chuộc lại những sai lầm của bạn. Những tội lỗi của chúng ta thì giống như một cái vỏ trứng hay một hạt lúa mạch. Diệt trừ những tội lỗi của ta, thì giống như việc phá vỡ cái vỏ ngoài, nó giải phóng chú gà con, hay để cho hạt mầm phát triển khi nó được phôi ra không khí trong lành và ánh sáng. Cùng cách như vậy, cái tôi tâm linh của chúng ta tăng trưởng khi được phôi bày ra trước linh hồn của Thượng đế.

Thân thể bạn nên phục vụ linh hồn bạn⁽⁷¹⁾. Nhưng thường khi, do hoàn cảnh, người ta làm ngược lại. Đây là cái mà tôi gọi là một tội lỗi.

Trong thế giới tâm linh, mọi sự được nối kết chặt chẽ hơn trong thế giới vật chất. Bất cứ lời nói dối nào cũng dẫn đến dăm bảy lời nói dối khác, bất cứ hành vi tàn nhẫn nào cũng dẫn đến những hành vi tàn nhẫn khác.

Đối với chúng ta, trẻ con có vẻ thuần khiết hơn người lớn. Sở dĩ như vậy, có thể là vì tâm trí của chúng chưa bị làm hỏng bởi những thành kiến của người lớn. Người lớn phải tranh đấu với tội lỗi của họ.

39

SỰ CÁM DỖ

Hãy phục vụ thân thể bạn chỉ khi nào nó thực sự cần đến sự phục vụ đó, chứ không phải bằng cách tạo ra thêm nhiều cách để chiều chuộng nó. Khi bạn chiều chuộng thân thể bạn quá nhiều, thực ra bạn đang làm đau chính mình. Để có một cuộc sống tốt đẹp, thân thể bạn nên phục vụ linh hồn bạn, chứ không phải ngược lại.

Chỉ có thân thể bạn mới khổ, chứ linh hồn bạn không biết đến sự khổ(72). Cuộc sống tâm linh của bạn càng yếu thì bạn sẽ càng khổ. Tốt nhất là sống bằng linh hồn bạn nhiều hơn.

Bao tử bạn ví như những chiếc cùm trói buộc linh hồn bạn. Bạn nên ăn để chống lại cơn đói, chứ không phải cho lạc thú của vị giác.

Càng ít chú tâm đến thực phẩm, y phục đắt tiền và trò giải trí, thì bạn sẽ càng có nhiều tự do hơn.

40

LAO ĐỘNG VÀ NHÂN RỖI

Nếu bạn không muốn làm việc, bạn sẽ sống hoặc là bằng sự nhục nhã hay bạo động, hoặc bằng cách ăn cắp từ những người khác.

Chúng ta nên kính trọng người khác không phải vì sự giàu có của họ, mà vì công việc họ làm. Thường khi, những người rất lười

biếng nhưng rất giàu thì được nể trọng, trong khi những ai làm công việc hữu ích bằng tay chân, như những nông dân, hay kẻ làm thuê hưởng thù lao từng ngày, lại không được nể trọng. Đây là điều sai lầm.

Không có gì làm hại một cuộc sống tốt đẹp nhiều cho bằng bỏ bê công việc bình dị, thường nhật - làm ra thực phẩm của chính bạn, quét dọn nhà cửa, và giặt ủi quần áo. Nhiều người giàu bỏ bê những việc vặt thường nhật như thế, nhưng đối với một người lương thiện, thì đây là công việc quan trọng nhất của đời mình.

Nếu bạn làm việc cho những người khác thì hãy đừng xấu hổ về điều này, và đừng đòi thêm thù lao phụ trội. Hãy nhớ rằng, lao động của bạn khi được làm trong tình yêu, cho sự tốt lành của người khác, thì tốt cho linh hồn mình.

41

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Thường khi, người ta không phân biệt rạch ròi giữa hai loại tình yêu: *thể xác* và *linh hồn*⁽⁷³⁾. Nếu bạn không thể thấy sự khác biệt nào giữa hai loại tình yêu đó, thì bạn không thể thấy sự khác biệt giữa những lời nói dối và sự thật.

Chúa Jesus dạy điều sau đây về quan hệ tình dục: “Các người nghe người ta nói: ‘*Đừng ngoại tình*’. Nhưng ta nói với các người rằng, bất cứ ai mà nhìn một người đàn bà một cách thèm muốn, thì đã phạm tội ngoại tình⁽⁷⁴⁾ với cô ta trong trái tim mình”. (Matthew 5: 27-28). Theo lời dạy này, một người nên phấn đấu cho sự trinh bạch, và bằng cách làm như vậy, bạn đang làm cái tốt nhất.

Là một điều tội lỗi, nếu bạn xem thực phẩm chỉ như là một nguồn lạc thú. Tương tự như vậy, là tội lỗi, nếu xem tình dục *chỉ là* một nguồn lạc thú. Điều này có hại cho linh hồn bạn.

Chúng ta có thể nói rằng, ước vọng về hôn nhân và con cái hiện hữu trong một số người, tới mức độ mà họ không thể chu toàn quy luật của Thượng đế, và hy vọng rằng con cái họ sẽ có thể.

42

TỘI LỖI

Những tội lỗi của thân xác - như háu ăn, lười biếng và ham muốn nhục dục - thì không chỉ xấu xa trong tự thân chúng, mà còn bởi vì chúng dẫn đến sự thù địch giữa con người với nhau.

Nếu bạn muốn được mọi người yêu mến, bạn không nên chú ý quá nhiều đến của cải vật chất, bởi vì bạn không thể có tất cả những thứ mà những người khác có. Thay vào đó, bạn nên đặt tình yêu của mình vào những phúc lành tâm linh - những điều mà nhiều người có thể có một cách đồng thời.

Đừng khinh bỉ hay ca ngợi kẻ khác. Nếu bạn khinh bỉ họ, bạn sẽ không thấy cái tốt lành trong họ. Nếu bạn ca ngợi họ quá mức, thì những mong đợi mà bạn dành cho họ sẽ là quá lớn. Hãy bày tỏ sự tôn trọng đối với người khác, như họ làm như thế đối với bạn.

Những Phật tử nói rằng, mọi tội lỗi là hậu quả của sự ngu si⁽⁷⁵⁾. Điều này đúng cho tất cả mọi tội lỗi, nhất là sân hận và sự thù địch đối với người khác.

43

KIÊU MẠN

Giận huynh đệ mình thay vì yêu thương là một điều xấu. Tuy nhiên, càng tệ hơn nếu y nghĩ rằng y tốt hơn huynh đệ của mình.

Thật ngốc nghếch, nếu một người nghĩ rằng mình cao hơn một người khác. Càng ngốc nghếch hơn, khi một dân tộc nghĩ rằng nó cao hơn một dân tộc khác.

Một người không thể tự nhắc mình vào trong không trung. Hệt như vậy, y không thể thực sự tự tôn vinh chính mình.

Chỉ trong cuộc sống vật lý của mình, bạn mới có thể đối xử một cách tự tôn với kẻ khác. Tuy nhiên, nếu bạn sống một cuộc sống tâm linh, bạn sẽ thấy mọi người đều bình đẳng, ngang hàng với bạn.

Sự bất bình đẳng là không tương thích với tình yêu chân thực. Tình yêu là mặt trời, chiếu sáng một cách bình đẳng trên tất cả mọi người. Nếu mặt trời chiếu sáng cho một số người, mà không chiếu sáng cho những người khác, thì nó sẽ không phải là mặt trời. Cũng như vậy, một tình yêu chỉ dành cho một số người, thì không phải là tình yêu chân thực.

44

KIÊU MẠN VÀ DANH VỌNG

Chỉ sống cho danh vọng thật là nguy hiểm. Nếu bạn chỉ sống cho riêng bản thân mình, thì khi vấp ngã, bạn chỉ làm hại một mình bạn. Nhưng nếu sống cho danh vọng, bạn có thể làm hại những người khác nhiều hơn một trăm lần.

Hãy “*đắp tai ngoảnh mặt*” với những dư luận của người khác về bạn⁽⁷⁶⁾. Nếu không có sự “làm ngo” đó, bạn sẽ không thể là một người tự do.

Càng về già, qua tháng năm, phần lớn những tội lỗi và cảm dỗ đều trở nên yếu đi. Tuy nhiên, riêng với lòng kiêu mạn, thì bạn sẽ phải đấu tranh với nó suốt từ tuổi ấu thơ cho đến tuổi già⁽⁷⁷⁾.

Thượng đế sáng tạo ra trời và đất, nhưng chúng ta không thể nắm bắt khái niệm này, hoặc tìm thấy hạnh phúc trong nó. Thượng đế cũng tạo ra chúng ta để hiểu hạnh phúc. Tất cả chúng ta đều được sáng tạo như là một bộ phận của một cơ thể duy nhất, một cơ thể mà phải yêu chính nó.

45

THAM LAM VÀ GIÀU CÓ

“Một người từ bi, không bao giờ giàu có. Một người giàu có, thì không từ bi(78).”

Tục ngữ Trung Hoa

Một số người nói: *“Tôi giàu bởi vì tôi tốt hơn những người khác”*, và đồng thời nói: *“Tôi tốt hơn những người khác bởi vì tôi giàu”*. Vâng, thực sự là khó cho một người giàu bước vào vương quốc của Thượng đế(79).

Bạn nên tích lũy loại của cải mà không ai có thể lấy đi từ bạn: Nó vẫn còn lại với bạn ngay cả sau cái chết, và không bao giờ hư mất(80). Những của cải đó được lưu trữ trong linh hồn bạn, trong một cuộc sống tràn đầy tình yêu.

Mười người tốt, đứng đắn, có thể nằm chung trong một căn phòng nhỏ và ngủ ngon trên một cái sàn nhà, đắp một cái chăn bình dị. Tuy nhiên, hai người giàu không thể chịu được nhau, ngay cả trong một dinh thự với mười phòng ngủ.

Qua thời gian, người giàu trở nên càng xấu hổ, và người nghèo càng thêm tuyệt vọng.

46

KIỀU MẠN

Trong thời cổ đại, ngay cả trong thời trung đại, người ta tin rằng không phải mọi dân tộc đều bình đẳng, và một vài dân tộc như Ba Tư, Hy Lạp, La Mã, hay Pháp, thì ưu việt hơn những dân tộc khác. Chúng ta không còn có thể tin như vậy.

Chỉ có trẻ con mới là bằng chứng của sự bình đẳng thực thụ giữa con người với nhau. Người lớn phạm một tội ác khi họ dạy trẻ con đối xử với tha nhân một cách bất bình đẳng.

Chủ nghĩa dân tộc là một thành kiến đặt nền tảng trên sự bất bình đẳng giữa những dân tộc(81).

Những kẻ tội tở trong nhà của những người giàu cấu thành một sự phi lý vốn đi ngược lại Ki-tô giáo.

Những kẻ rao giảng đạo đức, thường hay giới hạn trách nhiệm của họ vào gia đình hay đất nước, nhưng trong khi làm như vậy, họ dạy sự ích kỷ. Gia đình và đất nước chỉ là hai vòng tròn nằm trong cái vòng tròn lớn hơn, *là nhân loại*.

47

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Sự trả thù và trừng phạt đối với những ai đã lăng nhục hay làm hại bạn trong bất cứ cách nào là một sai lầm. Lời dạy rằng sự bạo động thì hữu ích cho con người, cũng là một sai lầm.

Sự bạo động có thể là một cản trở và một chướng ngại cho những gì mà người ta muốn. Tuy nhiên, giống như một con đập vốn không thể ngăn dòng chảy của một con sông, sự bạo động không thể ngăn chặn cơn thủy triều của cảm xúc, mà sẽ một ngày nào đó vỡ bùng ra.

Mọi người đều hiểu rằng cái xấu không thể tiêu diệt cái xấu. Chúng ta chỉ tăng cường cái xấu ác khi ta tin rằng cái xấu phải bị trừng phạt. Chúng ta không tiêu diệt được cái xấu, mà chỉ làm gia bội nó khi ta đáp trả cái xấu bằng cái xấu.

Ta có thể thấy tội lỗi trong người khác một cách dễ dàng như ta thấy vết nhơ trên mặt họ, nhưng ta không thể thấy chính những tội lỗi của bản thân⁽⁸²⁾, bởi vì ta không đang nhìn vào tấm gương của lương tâm mình. Ta cần soi vào tấm gương đó một cách thường xuyên hơn. Rồi, chúng ta sẽ trách cứ những người khác ít hơn về những tội lỗi của họ, và trở nên thuần khiết hơn.

48

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Có vẻ như việc làm thay đổi xã hội và làm cho con người trở nên tốt hơn là một vấn đề đơn giản. Do vậy, chúng ta thường hay cố thay đổi những ai xung quanh ta và quên đi việc phát triển tâm linh của chính mình - *tự phấn đấu để đạt tới sự toàn thiện nội tại*. Con đường chân thực duy nhất để cải thiện xã hội là *cải thiện cái tôi tâm linh của mình*.

Nhiều thành kiến, niềm tin sai lầm, những thái độ giả dối và nhiều nghi thức trống rỗng bảo chúng ta làm thế nào để phục vụ Thượng đế. Cũng có thành kiến cho rằng, một số người có thể cưỡng bách áp đặt lên kẻ khác những quan điểm của họ về cách sống một cuộc sống tốt đẹp, và bảo họ phải làm cái gì.

Làm thay đổi xã hội mà không có sự cải thiện nội tại của mỗi cá thể, thì giống như việc cố tái thiết một ngôi nhà bằng đá, mà chỉ dịch chuyển và tái sắp xếp những hòn đá, chứ không dùng vôi hồ để gắn chúng lại. Bất luận bạn sắp xếp những hòn đá ra sao, nếu chúng không được gắn lại với nhau, thì khi gặp thời tiết xấu, toàn bộ tòa nhà sẽ rã ra từng mảng.

Sự cải thiện thế giới này nằm trong việc thay thế bạo động bằng tình yêu, và trong việc hiểu rằng cái nền tảng cho một cuộc sống đẹp không phải là sự hãi sợ bạo động, mà là tình yêu.

49

LAO ĐỘNG VÀ NHÂN RỖI

“Không có gì ngăn trở cuộc đời của con người nhiều hơn là việc buộc người khác làm như ta muốn, bằng cách dùng bạo lực. Một ngày sẽ đến, khi mà người ta sẽ hiểu rằng, có một quy luật chung, không phải quy luật của bạo động, mà là của tình yêu đại đồng trong quan hệ với nhau”.

Félicité Robert de Lamennais

Những kẻ cắp sống bằng việc ăn cắp. Bạn không thể tin rằng họ là những người tử tế cho đến khi họ ngừng hành vi xấu đó; và việc cầu nguyện và những hiến tế sẽ không khiến cho họ trở nên tốt.

Điều này cũng đúng cho những người giàu và những kẻ lười biếng. Nếu họ không làm việc, mà dựa vào lao động của người khác, thì họ cũng không thể trở nên tốt, bất luận họ cầu nguyện hay hiến tế nhiều thế nào đi nữa.

Những ai khuyến khích sự phân công lao động, họ giành lấy công việc dễ dàng nhất cho chính mình. Tuy nhiên, thật kỳ lạ rằng công việc quản lý của họ trở nên gian nan, trong khi công việc tay chân mà họ trốn tránh lại trở thành công việc thú vị nhất.

“Những món quà lớn nhất có thể bị hủy diệt bởi sự nhàn rỗi”.

Michel De Montaigne

50

CHÂN LÝ

Đời chúng ta trở nên xấu, thậm chí xấu hơn cuộc sống của những kẻ ngoại đạo⁽⁸³⁾, bởi vì chúng ta chấp nhận chân lý hư dối thay vì chân lý đích thực.

Ngay khi người ta đã quyết định rằng họ có thể tạo ra một tổ chức gọi là một giáo hội, và trong khi làm như vậy, thoát khỏi tội lỗi, thì một nhóm người khác xuất hiện, và cũng nói hết như vậy. Ngay khi hai nhóm này khởi sự cáo buộc lẫn nhau về tội nói dối, thì rất có thể cả hai đều sai.

Bất cứ sự nô lệ nào cũng dễ chịu đựng hơn là sự nô lệ đặt nền trên tôn giáo dối trá⁽⁸⁴⁾. Một người, khi đã là tên nô lệ cho một tông phái hay giáo hội nào đó, thì ở dưới sự kiểm soát hoàn toàn của những vị đạo sư của y.

Thời đại chúng ta là thời đại của sự phê phán thực hành, mà trong đó mọi sự có thể được xem xét và đánh giá với óc phê phán⁽⁸⁵⁾.

“Hai nhóm cố trốn tránh sự phê phán: Những cơ sở tôn giáo, nấp dưới cái có là thánh thiện; và những kẻ làm luật, nấp dưới cái có của quyền lực và sự vĩ đại của họ”.

Immanuel Kant

51

KHOA HỌC SAI LẦM

Loài cú có thể nhìn thấy trong bóng tối, nhưng trở nên mù lòa trong ánh sáng. Đối với nhiều học giả thì cũng đúng y như vậy. Họ biết nhiều kiến thức lặt vặt, “từ chương”, nhưng không biết, hay không muốn biết cái khoa học quan trọng nhất, cần thiết cho cuộc sống - *ta nên sống như thế nào trên thế gian này*⁽⁸⁶⁾.

Có những quan điểm sai lầm về mọi thứ thì cũng có những khoa học sai lầm. Một số ý kiến được xem là chân lý duy nhất, không phải bởi vì chúng đáp ứng những nhu cầu của con người, mà bởi vì những học giả xem nó là cần thiết. Do vậy, khoa học trở thành sai lầm. Điều này thường xuyên xảy ra trong thế giới chúng ta.

Khả năng của tâm trí để hấp thu kiến thức, khả năng đó không phải là vô giới hạn. Do vậy, bạn không nên tin rằng càng biết nhiều hơn thì càng tốt hơn. Kiến thức về những điều không quan trọng là một trở ngại cho sự hiểu biết chân thực⁽⁸⁷⁾.

52

NỖ LỰC

Khi một người tìm cách cải thiện chính mình, y có thể sẽ ngã trở lại những thói xấu cũ, nhưng sau cùng luôn luôn trở về với những nỗ lực của mình. Cái bước lùi này thì luôn nhỏ hơn sự tiến bộ của y. Nếu một người muốn cải thiện cuộc sống nội tại của mình, sau cùng y sẽ thành công.

“Chúng ta nên loại bỏ cái quan điểm sai lầm rằng, Thượng đế có thể sửa chữa những tội lỗi của chúng ta. Ngoài bạn ra, không ai có thể làm việc này cho bạn. Nếu bạn nấu bữa ăn một cách cầu thả, chiếu lệ thì bạn không thể mong đợi Thượng đế làm cho nó trở nên ngon lành. Nếu bạn đi sai hướng trong cuộc đời, bạn không nên mong đợi Thượng đế, qua sự can thiệp thiêng liêng, thay đổi nó và bắt ngờ làm cho nó tốt hơn”.

John Ruskin

Nói rằng bạn không thể thực hiện một nỗ lực để giữ cho mình khỏi làm điều sai trái, thì cũng như công nhận rằng bạn không phải là một con người, mà là một con vật, hay một sự vật vô tri. Con người biết rằng, thực hiện một nỗ lực, cái đó nằm trong quyền lực của chúng ta.

Mọi tôn giáo đều dạy chúng ta rằng, toàn bộ cuộc đời ta là một nỗ lực, tiến lên từ những giai đoạn thú vật sơ khai⁽⁸⁸⁾ đến sự sống cao hơn của linh hồn.

53

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU

Nếu một chút xiu trong cái nỗ lực mà người ta đặt vào việc làm giàu, tự chiêu đãi mình, hay tranh cãi, được đầu tư vào việc cải thiện cái tôi nội tại của họ, và không chống lại lương tâm họ, thì chẳng bao lâu mọi điều xấu sẽ biến đi khỏi thế gian này.

Đừng nói hay phàn nàn về những điều xấu mà những kẻ thân yêu của bạn đã làm. Nếu những người khác đàm tiếu, phán xét, và chỉ trích những lảng giềng của họ, hãy cố phớt lờ nó. *Bạn càng ít phán xét kẻ khác, thì càng tốt hơn cho bản thân mình.*

Bạn không thể làm gia tăng sự tốt lành của cuộc đời này. Đời bạn, trong tự thân nó là một điều tốt đẹp. Tất cả những gì bạn cần làm là không làm hỏng nó. Quả thực, đôi khi chúng ta sống một cuộc sống xấu xa, nhưng sở dĩ như vậy là bởi vì chúng ta đã làm những điều xấu, mà lẽ ra chúng ta không nên làm.

Câu nói: *“Aut bene, aut nihil”* thường được hiểu là: *“về người chết, chỉ nên nói điều tốt, hoặc không nói gì cả”*. Điều này sai. Người ta nên nói ngược lại: *“về người đang sống, chỉ nên nói điều tốt, hoặc không nói gì cả”*. Làm điều này, chúng ta sẽ thoát khỏi nhiều lỗi lầm và khỏi trộn lẫn cái tốt với cái xấu.

Bạn không thể, về mặt thể lý, loại bỏ tội lỗi, sự căm dỗ, hay những lời nói dối. Bạn có thể loại bỏ chúng chỉ trong những *ý nghĩ* của bạn.

Sức mạnh tâm linh vốn có thể dịch chuyển thế giới này, thường hay vượt khỏi sự chú ý của ta. Nó không được tìm thấy trong những cuốn sách, nhật báo, luật lệ, hay những chuyên san có tính hàn lâm. Vô hình, nó luôn tự do. Nó có thể được tìm thấy trong những *ý nghĩ* của bạn, và nó là sức mạnh của linh hồn bạn.

Trước hết, hãy nói bằng tiếng nói nội tại của bạn khi nghĩ về thế gian này; chỉ lúc đó, bạn mới nên nói ra với những người khác.

Cuộc đời của con người được xác định, không phải bởi những hành động của họ, mà bởi những *ý tưởng* nội tại vốn chỉ đạo, hướng dẫn những hành động của họ; có thể nói tương tự như thế về những dân tộc. Chúng được xác định, không phải bởi những biến cố bên ngoài, mà bởi những *ý kiến* được chia sẻ, vốn hợp nhất những con người.

Một *ý tưởng* lớn cư ngụ trong linh hồn của một người, có thể làm thay đổi toàn bộ đời y.

Đừng tin bất cứ điều gì mà chỉ dựa vào lời nói của ai đó⁽⁸⁹⁾. Hãy suy nghĩ và phân tích mọi sự, rồi chấp nhận chỉ những điều được trí tuệ của bạn phê chuẩn.

Để sống một cuộc sống tốt, hãy sống bằng sự thật, và tìm kiếm sự hướng dẫn từ những vị hiền nhân sống trước bạn.

Chân lý chỉ đến với bạn nếu bạn dùng trí tuệ của mình.

Nếu bạn muốn biết chân lý, hãy tự giải phóng mình ra khỏi mọi *ý tưởng* về lợi lộc cá nhân, và rồi, hãy làm quyết định của bạn.

Mọi người đang tìm kiếm chân lý, việc này nhắc tôi nhớ về một nông dân. Nhiệm vụ chính yếu của y là chọn lựa chân lý, như một nông dân chọn những hạt giống tốt nhất của mình, và rồi trồng chân lý này vào trong linh hồn, như người nông dân trồng những hạt giống của y. Những từ ngữ là những dụng cụ chủ yếu của bạn.

56

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN

Những người thực sự đức hạnh không nghĩ rằng họ đức hạnh, bởi vì họ đức hạnh⁽⁹⁰⁾.

Đức hạnh đích thực không nói về chính nó hay khoa trương. Đức hạnh giả dối mới muốn khoa trương và khệnh khạng.

Những người khiêm cung, thiện lành, có đạo đức thường nể trọng những người thiếu đạo đức nhưng “kêu to” và la lối ầm ĩ. Sở dĩ như vậy là bởi vì một người tử tế và khiêm cung thường xét đoán người khác theo những tiêu chuẩn của chính mình, và không thể tưởng tượng, làm thế nào mà một ý tưởng ngu xuẩn lại có thể được nói ra với quá nhiều tự tin như vậy.

Sự khiêm cung là cái nền tảng cho mọi đức hạnh và trí tuệ. Không có ý tưởng nào hữu ích hơn ý tưởng rằng, bạn chỉ là một côn trùng bé nhỏ, một phân tử bé tí hon, không là gì cả.

Bạn chỉ cần hiểu rằng bạn là một người nhỏ bé và không quan trọng, thì bạn sẽ không sợ chết, và sẽ có niềm vui chân thực trong đời.

57

HY SINH

Bạn càng ít chú ý tới thân thể mình, thì bạn sẽ càng thu được nhiều hơn trong cuộc sống tâm linh. Bạn phải chọn cái gì là quan trọng hơn đối với mình.

Cái duy nhất mà không dừng lại hay kết thúc, là việc chỉ sống cho kẻ khác. Khi bạn sống cho kẻ khác, bạn có thể sống một cuộc đời hạnh phúc và thanh thản.

Để có đức tin chân thực, bạn nên quên đi chính mình. Để quên mình, bạn cần đức tin. Hai điều này tăng cường sức mạnh cho nhau.

Những thời đại cứ tiếp tục trôi đi, và câu đố: *“Làm thế nào con người có thể sống một cuộc sống tốt?”* vẫn còn là một câu đố không thể giải - thế nhưng, nó đã được giải cách đây rất lâu rồi.

Một người phải sẵn sàng hy sinh cuộc sống thể xác cho cuộc sống tâm linh⁽⁹¹⁾.

58

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Cuộc đời chúng ta ở đây trong hiện tại là thời điểm khi mà Thượng đế sống trong chúng ta. Do vậy, một phút của đời ta trong hiện tại thì quý giá hơn bất cứ cái gì khác. Hãy cố gắng hết sức mình, đừng lãng phí thời gian này, và hãy tìm một cách cẩn thận, sự biểu hiện của Thượng đế bên trong mình.

Càng già đi, những hồi ức của tôi càng rõ rệt. Thật kỳ lạ, chẳng hiểu sao mà tôi chỉ nhớ những điều tốt và nhân ái, và đôi khi thậm chí tận hưởng những hồi ức này còn hơn là tận hưởng hiện tại. Điều này có nghĩa là gì? Nó có nghĩa là không có cái gì ra đi. Không có cái gì đã hiện hữu hay sẽ hiện hữu, bởi vì mọi thứ đều ở đây, bây giờ, trong hiện tại.

Nếu bạn sống, tập trung toàn bộ đời mình vào trong hiện tại, thì bạn sẽ không có câu hỏi nào về cuộc sống tương lai của mình, trước hay sau cái chết.

Để hoán chuyển từ cuộc sống thú vật đến cuộc sống tâm linh của mình, chúng ta cần phải chiến đấu chống lại điều xấu ác. Chỉ bằng cách vượt qua những vấn đề, những bất hạnh, đau khổ của bản thân, thì chúng ta mới tiến gần sát hơn đến cái tôi tâm linh của mình.

Người ta nói rằng, những ai may mắn trong đời, những ai giàu có, mạnh khỏe, và không có những vấn đề thông thường, họ thường là người xấu và yếu đuối⁽⁹²⁾. Từ điều này, bạn thấy tại sao một người cần phải làm một nỗ lực trong đời để vượt qua những trở ngại. Chúng ta không nên phàn nàn về những khó khăn của mình, mà nên vượt qua chúng.

Một con người là thành phần của linh hồn Thượng đế bị giam giữ trong một thân xác. Ở khởi đầu của cuộc sống, một người không nghĩ như vậy, y tin rằng đời y ở trong thân thể. Càng sống lâu, y càng hiểu rằng, cuộc sống chân thực của y không phải ở trong thân thể, mà ở trong linh hồn.

Nếu bạn có một kẻ thù, hãy xem đây là cơ hội để học cách tha thứ và yêu kẻ thù của mình. Bằng cách này, bạn sẽ thu được nhiều hơn so với khi bạn chỉ đơn giản đóng cửa lại với y.

Nếu cuộc đời là một giấc mộng, và cái chết là một sự thức dậy, thì trong giấc mơ tương lai của mình, tôi có thể thấy chính tôi như là một hữu thể khác, khác biệt với “cái tôi” hiện nay.

Những con người, giống như những con thú, kháng cự, chống lại sự chết; nhưng do trí tuệ của mình, ngay cả khi họ kháng cự, họ có thể chấp nhận sự tất yếu của nó.

Toàn bộ cuộc sống con người bao gồm vô số những thay đổi nhỏ, mà mắt ta không thấy được, nhưng chúng xảy ra với chúng ta từng phút. Tại ngay khởi đầu của những đổi thay này, ta là một đứa trẻ. Ở chính sự kết thúc là cái chết, không phải là cái mà ta hiểu được. Cái chết là sự thay đổi của hình thức mà trong đó linh hồn ta sống. Ta không nên lẫn lộn cái hình thức với cái được nối kết với nó.

Đời ta, từ sinh đến tử, kể cả những giấc mơ của ta - há chẳng phải tất cả chỉ là một giấc mơ lớn⁽⁹³⁾, mà ta đinh ninh nó là một cuộc đời thực, với một cuộc đời lớn hơn vẫn còn ở phía trước chúng ta?

61

ĐỨC TIN

Mọi con người đều cảm thấy rằng có một cái gì đó vĩ đại ở bên trong mình. Trong đời, “*cái gì đó*” - cái không thể hiểu được - là cái quan trọng nhất trong tất cả. Thái độ của một người về cái đó, chính là tôn giáo.

Quy luật tôn giáo đích thực thì quá rõ ràng và giản đơn, đến nỗi không có lời bào chữa nào để không biết nó.

Một chuyên gia về luật, trắc nghiệm Chúa Jesus với câu hỏi này: “*Bạch Thầy, đâu là điều răn lớn nhất trong Luật?*” Ngài trả lời: “*Hãy yêu Chúa của người với toàn bộ linh hồn mình, với tất cả trái tim và trí óc mình. Đây là điều răn đầu tiên và lớn nhất. Và điều răn thứ hai: Hãy yêu kẻ láng giềng của người như chính bản thân người*⁽⁹⁴⁾. *Toàn bộ Luật và tất cả mọi Ngôn sứ đều lấy hai điều răn này làm nền tảng*”.

Matthew 22: 35-36.

Niềm tin cậy vào quyền lực của trí năng là nền tảng của mọi đức tin⁽⁹⁵⁾. Người ta không thể tin vào Thượng đế nếu người ta đánh giá thấp khả năng của chính cái trí năng, mà thông qua nó, người ta hiểu Thượng đế.

Một người cảm thấy hài lòng, to lớn và quan trọng khi so sánh mình với một loài côn trùng. Thế nhưng, khi so với kích thước của trái đất, y cảm thấy mình bé nhỏ. Khi so với mặt trời, trái đất chỉ là một hạt cát bé tí teo. Khi so với những vì sao lớn thì mặt trời cũng bé tí teo. Thân thể của một người là cái gì, khi so sánh với mặt trời và những ngôi sao ở trên cao? Không là gì cả⁽⁹⁶⁾.

Đôi khi người ta hỏi: *“Có phải bạn đã quên đi Thượng đế?”* Đây là một câu hỏi tốt. Quên đi Thượng đế có nghĩa là quên đi một kẻ mà luôn luôn ở bên trong bạn. Nhớ Thượng đế - và làm cái này không chỉ qua lời nói, mà còn bằng cách thường trực nhớ rằng Thượng đế ở trong chúng ta - thực sự là một điều vĩ đại.

Nếu hiểu chính mình như là một hữu thể tâm linh, bạn có thể tự cứu chính bạn thoát khỏi mọi rắc rối. Bất luận cái gì xảy ra, chúng đều không thể chạm vào bạn⁽⁹⁷⁾.

Nếu một người hiểu rằng y sống không phải bằng thân thể mà bằng linh hồn, thì y sẽ có một cảm thức về sự nhất thể với mọi sinh vật thụ tạo.

Chúng ta không thể tìm thấy nguồn gốc của linh hồn mình ở đây, trên thế gian này; cái nguồn gốc đó cũng không nằm trong khả năng nhớ lại quá khứ, hiểu hiện tại, hay nhìn vào tương lai. Chúng ta khác với thế giới vật chất - chúng ta có linh hồn.

Có lòng từ bi đối với mọi sinh linh là điều cốt yếu cho việc trở nên một người đức hạnh. Người ta không thể nói: *“Anh ta là một người đức hạnh, nhưng không từ bi”*, hay: *“Đây là một người từ bi, nhưng tàn nhẫn”*. Những câu nói này chẳng có ý nghĩa gì cả.

Để hòa hợp với người khác, bạn phải chiêm nghiệm những điều nào vốn hợp nhất con người lại với nhau, chứ không phải những điều gây chia cách.

64

THƯỢNG ĐẾ

Khi nhìn lên bầu trời mùa đông quang đãng, bạn thấy ngôi sao này sau ngôi sao kia, có vẻ như vô tận. Và khi bạn nhận thức rằng mỗi vì sao này đều lớn hơn trái đất gấp nhiều lần, và rằng đằng sau những ngôi sao đó là hàng ngàn, có lẽ hàng triệu những ngôi sao còn lớn hơn, và rồi bầu trời là vô tận, bạn cảm nhận được bạn không thể hiểu mọi cái đó - dù chỉ mới bắt đầu hiểu. Đây là những cái mà bạn gọi là Thượng đế.

Một người không thể không nghĩ rằng có một cái gì đó đằng sau cuộc đời mình, rằng y là công cụ của ai đó, được tạo ra cho một mục đích đặc thù nào đó. “Ai đó” hay “cái gì đó” mà sử dụng cái công cụ này, chính là Thượng đế.

Thượng đế là vĩnh hằng, ôm choàng tất cả⁽⁹⁸⁾, và hiện hữu xuyên qua không gian và thời gian. Thượng đế là tất cả những gì hiện hữu. Không có Thượng đế nào khác hơn Thượng đế này. Tất cả đều hiện hữu trong Ngài. Toàn bộ sự sống khi nó xuất hiện, không đến từ hư vô, mà đúng hơn từ Thượng đế. Và khi cái chết mang ta đi, nó không mang ta đến hư vô, nó mang ta trở về với Thượng đế.

65

SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Bạn có thể hiểu đời mình trong hai cách. Cách thứ nhất, là tin rằng bạn là người quan trọng nhất, và rằng mọi người khác, thú vật,

và những sinh vật là thứ yếu đối với bạn; những con người và những sinh vật chỉ đơn giản sống xung quanh bạn. Chính là khi sống như thế này, mà bạn cảm thấy giận ghét những người khác, những sinh vật khác.

Tuy nhiên, có một cách thứ hai để hiểu đời bạn: Toàn thể gian sống cùng cách như bạn, và bạn được hợp nhất với tất cả. Chỉ lúc đó bạn mới cảm thấy bình an bên trong, linh hồn được thanh thản.

Có thể một ngày nào đó, bạn nói: “*Tôi cảm thấy buồn chán và cô đơn*”. Nhưng ai bảo bạn quên đi những kẻ xung quanh mình, trong khi bạn tự đóng nhốt mình trong một nhà tù gọi là “*tôi*”?

Một người có thể sống một cuộc sống tốt, chỉ khi ý hiểu chính mình như là một hữu thể tâm linh, một hữu thể được kết hợp với tất cả.

66

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Chúng ta có thể cải thiện đời nhau không phải qua tiền bạc, quà cáp, lời khuyên tốt, hay thậm chí công việc, mà là qua tình yêu.

Người ta không nên sợ Thượng đế, bởi vì Thượng đế là tình yêu. Làm thế nào mà người ta lại sợ tình yêu? Nếu người ta yêu Thượng đế, người ta không thể sợ bất cứ cái gì trên thế gian này.

Thượng đế tạo ra trời và đất, chúng vốn không thể tìm thấy niềm vui trong sự kiện rằng chúng hiện hữu. Do vậy, Thượng đế tạo ra những sinh vật biết suy nghĩ, mà có thể tìm thấy niềm vui như thế. Tất cả chúng ta đều được tạo ra như thể chúng ta là một cơ thể duy nhất, một cơ thể mà phải yêu chính nó.

Tình yêu - không phải đối với một con người đặc thù nào, mà đúng hơn một tình yêu tâm linh dành cho tất cả - đó là trạng thái mà bên trong nó, ta có thể hiểu linh hồn của chính ta.

Đời chúng ta được trải qua trong việc tranh đấu chống lại tội lỗi, sự cám dỗ và thành kiến.

Có năm tội lỗi trọng yếu, chúng dẫn vật con người: *Thói háu ăn, sự lười biếng, ham muốn tình dục, sự giận dữ hoặc thù hận, và sau cùng, lòng kiêu mạn.*

Nếu thân thể chúng ta không tách rời khỏi nhau, thì linh hồn thiêng liêng bên trong chúng ta sẽ được hợp nhất. Không có thân thể thì không thể có sự sống nào; nhưng ngoài thân thể ra còn có một cuộc sống khác.

Mọi tội lỗi phát xuất từ việc thiếu sự hiểu biết⁽⁹⁹⁾.

Nếu bạn có thể vượt lên khỏi cơn thịnh nộ và sự giận dữ, để tha thứ và nhân ái với những ai đã làm hại bạn, thì bạn đang làm cái điều tốt đẹp nhất mà một người có thể làm.

Trong cuộc sống vật lý, nhất là khi truyền giống, người ta nên hành xử cao hơn những con vật, không nên ở dưới chúng. Khi thú vật giao phối, chúng làm như thế để truyền giống. Đàn ông và đàn bà hình thành quan hệ tình dục để có một thời gian vui thú - họ thường không nghĩ về chuyện con cái.

Khi một người đàn ông và một người đàn bà có quan hệ gần gũi, thâm tình với nhau về mặt thể xác, và không có kế hoạch sinh con cùng nhau, họ phạm tội.

Ham muốn tình dục, tội lỗi này chỉ mọc lên trong trí tưởng tượng. Hãy cố diệt trừ những ý tưởng này, và nhớ đến hữu thể tâm linh nội tại của bạn.

Việc sinh con là tốt hay xấu, chúng ta không biết. Đáng sáng tạo ra thế gian này biết cái mà Ngài đang làm. Chúng ta nên giữ điều

này trong tâm trí khi chúng ta vi phạm giới cấm về tiết hạnh, và rơi vào tội lỗi tình dục.

69

SỰ CẤM DỠ

Bạn luôn có thể xác định cái gì mà cơ thể bạn thực sự cần để sống còn: Y phục, và một miếng bánh mì để ăn. Nhưng cơ thể bạn mỗi lúc càng khao khát nhiều hơn và không có kết thúc, và khi đầu hàng nó, bạn không bao giờ có thể thỏa mãn những dục vọng của nó.

Nếu bạn không đáp ứng những đòi hỏi của cơ thể mình về thực phẩm, giấc ngủ, hay nghỉ ngơi, thì cơ thể ngay lập tức chỉ ra cái sai lầm của bạn. Tuy nhiên, nếu bạn dành quá nhiều thời gian cho sự nhàn rỗi, thì cái sai lầm đó sẽ chỉ trôi lên bề mặt trong tương lai, khi cơ thể bạn trở nên yếu đi, và đánh mất thói quen làm việc.

Socrates, một hiền nhân, đã cố tránh mọi cái thái quá. Ông chỉ ăn để khỏi đói, không phát triển những thị hiếu cầu kỳ và yêu cầu những môn đệ của ông cũng làm như vậy, và dành nhiều thời gian hơn cho việc cải thiện linh hồn họ.

Khi bạn tập trung những nỗ lực vào cơ thể mình, mà không phải vào sự tăng trưởng của linh hồn, thì bạn giống như một con chim đang bước đi trên đôi chân yếu ớt của nó, thay vì đang bay đến nơi mà nó muốn, trên đôi cánh hùng mạnh của nó.

70

THAM LAM VÀ CỦA CẢI

Người giàu, mà đã tích lũy một lượng của cải đồ sộ, nghĩ về sự giàu có của họ như là thành tựu lớn nhất. Đây là điều có thể hiểu

được - bởi vì họ phải hy sinh nhiều để đạt được nó. Tuy nhiên, thật kỳ lạ, rằng người nghèo lại nể trọng người giàu vì điều này. Tại sao vậy? Người nghèo nể trọng và thán phục người giàu, bởi vì họ ham muốn cái tương tự cho chính họ.

“Phải chăng Thượng đế ban cái gì đó cho một người, và không ban nó cho mọi người khác? Phải chăng Người Cha Vĩnh Cửu loại trừ một đứa con nào của Ngài? Hãy chỉ cho tôi, chỗ nào trong Tân Ước, nói rằng đấng Thiên Phụ loại bỏ một ai.”

Félicité Robert De Lamennais

Của cải không bao giờ thỏa mãn lòng tham của con người. Bạn càng có nhiều, bạn càng thêm khát muốn có thêm. Ngay cả một núi của cải đồ sộ nhất cũng không thể thỏa mãn người tìm kiếm ngày càng nhiều của cải.

Sự bất công mà một tài sản lớn gây ra thì được gắn liền với nhiều bất công và tội lỗi khác, chúng hiện hữu để hỗ trợ cho sự giàu có đồ sộ đó.

71

LAO ĐỘNG VÀ NHÂN RỖI

Đừng làm phiền người khác, xin họ những cái mà bạn có thể tự mình kiếm được.

Nếu con người không tranh đấu với thiên nhiên thì cơ thể y sẽ tàn lụi và chết. Và nếu con người trốn tránh bổn phận của mình bằng cách ép buộc một ai khác làm cho mình, rồi thì linh hồn y cũng sẽ tàn lụi và chết.

Một số người nghĩ rằng, lao động tay chân sẽ ngăn cản việc có một cuộc sống trí thức. Tôi nghĩ ngược lại: *Bạn chỉ có thể có một cuộc sống trí thức và tâm linh, nếu bạn dấn mình vào lao động tay chân.*

Khi bạn làm việc với hai bàn tay, bạn học hỏi được thế giới xung quanh. Khi tôi ra vườn rau và đào đất với cái thuổng của mình, tôi luôn nghĩ: *“Tại sao trước đây mình không tự tạo ra cái này, để*

được hạnh phúc như bây giờ?” Bởi vì nó cũng đòi hỏi sức khỏe tốt và kiến thức tốt.

“Tôi xấu hổ trước người tiểu phụ, người thợ làm bánh và người đầu bếp của tôi, bởi vì họ có khả năng tự thỏa mãn chính mình; họ có thể sống mà không có sự trợ giúp của tôi trong một ngày, hay thậm chí một năm. về phần tôi, tôi phải lệ thuộc vào họ”.

Ralph Waldo Emerson

72

GIẬN VÀ THÙ

Thật khó mà nhân ái với một người xấu ác hay vô đạo đức, nhất là nếu y ngược đãi bạn. Thế nhưng, chính là với loại người này, mà bạn nên bày tỏ lòng nhân ái, vì sự tốt đẹp của y lẫn của mình.

Một người khôn ngoan, thông minh biết rằng tất cả những gì mà y cần đều ở bên trong y, và muốn tiếp tục cải thiện chính mình. Một người ngu xuẩn muốn kẻ khác đối xử tốt với y, và trở nên giận dữ nếu họ không cho y cái mà y muốn. Một người khôn ngoan không có ai để giận.

Rất thường khi, chúng ta không nhận ra cái tốt lành mà người khác làm. Chúng ta đơn giản không thấy nó, bởi vì chúng ta không ưa họ, và đây là sai lầm của chúng ta. Để vượt qua cảm giác này, hãy thay đổi thái độ của bạn, và cố thấy cái tốt đẹp nhất trong những người mà bạn không yêu mến⁽¹⁰⁰⁾.

“Bụi ném ngược gió, bay trở lại người ném. Cái ác cũng hết như vậy: Nó dội ngược lại kẻ đã gây ra nó”.

Tục ngữ Ấn Độ

73

KIÊU NGẠO

Người kiêu ngạo muốn lời khen của kẻ khác. Để được khen, y phải được người khác ngưỡng mộ. Để được ngưỡng mộ, y phải được yêu mến. Để yêu mến y, người ta phải nghĩ tốt về y. Tuy nhiên, người ta không đánh giá cao kẻ kiêu ngạo, do vậy, kẻ kiêu ngạo không bao giờ đạt được cái mà y muốn.

Kiêu ngạo là ngu xuẩn. Tuy nhiên, thậm chí càng ngu xuẩn hơn khi kiêu hãnh về lý lịch gia đình hay quốc tịch của bạn.

Phần lớn điều xấu trên thế gian này đều phát xuất từ lòng kiêu ngạo. Nếu một gia đình (dòng họ) đấu đá nhau, thì một cuộc chiến tranh giữa những dân tộc có thể theo sau.

Một người kiêu ngạo có vẻ như bị nhốt trong một cái vỏ ốc bằng giá. Không tình cảm tốt đẹp nào có thể xuyên thấu.

74

TỰ PHỤ VÀ DANH VỌNG

Chúng ta nên sống như những người thợ mỏ bị cô lập trong một hầm mỏ sau một cơn động đất. Bạn làm cái tốt nhất mà bạn có thể, và cố không nghĩ về dư luận của kẻ khác. Đó là cuộc sống đích thực.

Sống cho Thượng đế, không phải cho những con người, có vẻ là khó, bởi vì bạn không nhận thấy một phần thưởng vật chất cho cuộc sống tốt đẹp của mình. Nhưng sự thật thì ngược lại. Linh hồn của Thượng đế sống bên trong bạn sẽ thưởng bạn ngay tức thì, và phần thưởng tinh thần này thì tốt hơn bất cứ cái gì mà bất cứ ai trao tặng bạn.

Một kẻ xu nịnh tâng bốc bạn, bởi vì y đánh giá thấp bạn. Do vậy, tại sao bạn lắng nghe y và hân hoan trước lời ca tụng của y?

Một kẻ chú ý quá nhiều đến cái mà những người khác nói về y, sẽ không bao giờ tìm thấy bình an tâm hồn⁽¹⁰¹⁾.

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Khi một cái gì xấu được làm cho bạn, bạn muốn trả thù, nhưng bạn giải thích và biện minh rằng, bạn muốn cải thiện người mà đã làm tổn thương mình.

Những ai nghĩ rằng không thể cai trị mà không có sự bạo động và hăm dọa, họ giống như những con ngựa mang miếng da che mắt, để có thể kéo cái gánh nặng mà không bị chia trí.

Trong nỗ lực để chống lại cái ác, ta thực sự phạm phải thêm nhiều sự ác, khi ta áp dụng sự trừng phạt như là sự trả đũa của mình.

Đời chúng ta thì còn xa với một cuộc sống theo Ki-tô giáo. Chúng ta có thể thấy điều này trong niềm tin rằng, sự trừng phạt là công cụ tốt và hữu ích trong việc giáo dục con cái. Quy luật của Thượng đế bảo chúng ta hãy tha thứ và không đáp lại cái ác bằng cái ác; nhưng chúng ta lại nghĩ rằng đây là một trò đùa, và tiếp tục làm cái ngược lại.

Mọi sự trừng phạt đều tàn nhẫn. Sự trừng phạt của thời đại chúng ta - nhà tù, thì cũng tàn nhẫn như những lần roi da hàng trăm năm trước.

NỖ LỰC

Chỉ có một cách duy nhất để cải tạo xã hội là tất cả chúng ta, *mỗi người phải tự cải thiện mình*. Để điều này xảy ra, bạn cần làm chỉ duy nhất một điều: *Cải thiện cái tôi nội tại*⁽¹⁰²⁾ *của mình*.

Sự cải thiện đời ta, và cuộc chiến của ta chống lại cái ác, chỉ có thể bắt đầu với sự phát triển tâm linh của mỗi cá nhân.

Nếu làm một cuộc thăm dò dư luận, lấy ý kiến của những người được gọi là có giáo dục, về việc chúng ta nên cải thiện đời ta bằng cách nào, thì ta sẽ thấy có một sự bất đồng to lớn trong những

câu trả lời của họ, đến nỗi nó sẽ cho thấy rằng việc cải thiện cuộc đời người khác là bất khả. Cách duy nhất để cải thiện thế giới này là thông qua sự tự cải thiện của chính bạn về *mặt tâm linh*.

Thật rõ ràng, chúng ta sẽ bị đánh bại trong cuộc sống thể xác của mình, và chúng ta sẽ phải chết. Chúng ta thấy điều này với chính đôi mắt và trí năng của chính chúng ta. Đây là quy luật của thế giới mà Thượng đế mong muốn. Kẻ nào hiểu điều này sẽ ngừng đấu tranh cho những thành quả của cuộc sống thể xác mình, và dành nhiều nỗ lực hơn cho cuộc sống tâm linh.

77

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Người ta răm rắp tuân theo những luật lệ và quy định pháp lý nhiều hơn là luật của Thượng đế. Không nên như vậy, bởi vì những luật lệ trong một nước thì khác biệt với những luật lệ của những nước khác, trong khi luật của Thượng đế là một cho hết thảy mọi người, ở mọi nơi⁽¹⁰³⁾.

Chính quyền không chỉ có thực quyền, mà nó còn có những học thuyết dối trá, nhằm ủng hộ quyền lực này⁽¹⁰⁴⁾.

Cách duy nhất để loại trừ sự bạo động là đừng tham gia vào nó.

Gươm và súng, những khí giới của thời chúng ta, sẽ được triển lãm trong những viện bảo tàng của tương lai như những di vật của thời xưa, hết như bây giờ chúng ta tham quan những hình cụ của *Tòa án dị giáo*⁽¹⁰⁵⁾.

78

ĐỨC TIN

Đấng Christ được hỏi: “Quy luật (đạo đức) chân thực là gì?” Ngài đáp: “Hãy yêu Thượng đế và kẻ láng giềng của ngươi”. Đức Phật và Khổng Tử cũng dạy tương tự như vậy.⁽¹⁰⁶⁾

Theo thường lệ, các bậc cha mẹ nuôi dạy con cái họ cho thế giới của ngày hôm nay. Tuy nhiên, chúng ta nên nuôi dạy con cái mình cho cuộc sống tương lai của chúng, để chúng có thể sống trong những điều kiện tốt hơn, và làm cho thế giới này trở nên một nơi chốn tốt hơn.

Để hiểu sự nhân ái, không đòi hỏi nhiều nỗ lực tinh thần. Tôi chỉ cần tự hỏi mình một câu hỏi: “Tôi có thể đồng ý rằng những động cơ chỉ phối những hành động của mình, chúng có thể là một quy luật đại đồng cho tất cả?”

Thượng đế ban cho chúng ta đức tin vào trái tim ta và sự trợ giúp của lương tâm và trí năng ta. Chúng ta không thể xây dựng niềm tin vào người khác thông qua những lời hăm dọa và bạo lực. Do vậy, chúng ta đừng trách cứ những kẻ “bị lạc đường” và những kẻ vô tín; họ đã đủ bất hạnh do những cách hành xử sai lầm của chính họ rồi.

79

KHOA HỌC SAI LẦM

“Những kẻ bảo vệ khoa học một cách nồng nhiệt nhất, họ thiếu một sự hiểu biết sâu xa về bất cứ khoa học đặc thù nào”.

Georg C. Lichtenberg

“Những nhà tư tưởng vĩ đại nhất của quá khứ là vĩ đại, bởi vì họ diễn đạt một cách tự do những ý tưởng của riêng họ và không chỉ đơn giản lặp lại⁽¹⁰⁷⁾ cái mà những người khác đã viết trong những cuốn sách”.

Ralph Waldo Emerson

Hôm nay, khoa học chiếm giữ cái vị trí mà các giáo hội đã chiếm giữ cách đây hai ba trăm năm. Cả hai đều tổ chức những buổi

hội họp, hội nghị tương tự nhau. Cả hai đều cho thấy sự thiếu tư duy phê phán, và niềm tự tin kiêu ngạo. Những khái niệm then chốt mà cả hai đưa ra thì vừa rộng vừa mơ hồ.

Bạn cần biết nhiều, để hiểu rằng mình biết ít như thế nào⁽¹⁰⁸⁾.

80

NỖ LỰC (a)

Chúng ta sống để thoát ra khỏi tội lỗi. Nỗ lực càng lớn, bạn càng thành tựu nhiều sự tốt lành hơn. Do vậy, cái tốt đẹp ở một người là nỗ lực của người ấy để trở nên tốt hơn.

Hãy đối mặt, chống lại mọi trở lực can thiệp vào khả năng yêu thương của bạn.

Rất thường khi, thể xác ta muốn một điều, nhưng linh hồn ta lại muốn một cái gì đó khác. Thân thể ta muốn ăn, nhưng linh hồn muốn tặng thực phẩm cho người đói. Chúng ta nên chọn cái nào?

“Hãy chú ý đến mọi thứ mà bạn làm, và đừng nghĩ về bất cứ cái gì không xứng đáng với sự chú ý của bạn”.

Khổng Tử

Chúng ta luôn luôn cảm thấy vui khi làm điều tốt cho người khác. Nếu chúng ta sống cho kẻ khác thì toàn bộ thế gian sẽ trở thành bạn của chúng ta.

81

HY SINH

“Kẻ nào không thể thấy chính mình trong cái thân xác đang chết của y, kẻ ấy biết sự minh triết của cuộc đời này⁽¹⁰⁹⁾”.

Minh triết Phật giáo

“Bạn không thể tách rời chính mình ra khỏi nhân loại cho dù rằng bạn muốn. Bạn sống trong nó, cho nó, và cùng với nó. Tất cả chúng ta đều được sáng tạo để tương tác và truyền thông với nhau; nhưng điều này là bất khả nếu không có sự hy sinh, quên mình”.

Marcus Aurelius

Việc yêu chính mình thái quá có thể trở nên một cơn bệnh của linh hồn. Trong hình thức rõ nét nhất của nó, nó có thể trở thành bệnh tâm thần, gọi là bệnh “vĩ cuồng”(110).

Bạn có muốn những người khác sống cho bạn và yêu bạn hơn yêu chính họ? Chỉ có một cách để cho ước vọng này biến thành sự thực: Mọi người sống cho sự tốt lành của tất cả mọi người khác và yêu hết thảy mọi người. Chỉ lúc đó ta mới sẽ được yêu bởi tất cả, và có thể có được cuộc sống mà ta mong ước.

82

NỖ LỰC (b)

Mọi người đều biết rằng không thể thành tựu bất cứ điều gì thuộc lĩnh vực vật chất mà không có nỗ lực. Đối với mục đích chủ yếu của cuộc đời - cuộc sống của linh hồn bạn - thì cũng tương tự như vậy: Bạn không thể thành tựu bất cứ điều gì cho linh hồn mình mà không có nỗ lực.

Bất mãn với chính mình và có một ước vọng về sự hoàn hảo nội tại là những điều kiện cần thiết cho cuộc sống tinh thần của bạn. Chỉ có những điều kiện này mới thúc đẩy bạn cố gắng cải thiện chính mình.

Sau một ngày nóng bức giữa mùa hè, một cơn mưa mát lành rơi xuống mặt đất. Cùng thế ấy, sau ánh mặt trời nung đốt của *sự tự ái mộ*, những cách hành xử khiêm cung làm tươi mát lại linh hồn.

Bất cứ khi nào bạn so sánh những hành động của mình với hành động của những người khác, thì bạn đang cho phép sự cảm dỗ đặt một trở ngại trên lối đi tới sự tự cải thiện.

Một lời nói thật thì quý hơn tất cả của cải trên thế gian.

Bất luận lời nói dối có sức cám dỗ ra sao, nó sẽ dẫn vật kẻ nào nói ra nó. Chẳng sớm thì muộn, một người cần quay lưng lại với những lời dối trá và tìm sự cứu rỗi của mình trong sự thật.

Khi sống xung quanh những người khác, thật khó mà loại bỏ khỏi bạn những lời nói dối và những quan niệm sai lầm đã có từ thuở ấu thơ, hoặc những lời nói dối của những người mà bạn sống gần. Bạn có thể làm điều này chỉ khi nào ở một mình. Trong những khoảnh khắc cô độc, bạn phải tra vấn mọi ý nghĩ và lời dạy mà về chúng bạn còn thấy hoài nghi⁽¹¹¹⁾.

Cho sự tốt lành của chính mình, thì nếu bạn sợ đối mặt với sự thật, bạn sẽ không bao giờ cải thiện tình huống của bạn, mà chỉ làm cho nó tồi tệ hơn.

Ở đây bạn nói một lời xấu; ở kia bạn làm một hành vi xấu. Đôi khi bạn không để ý tới những lời nói của mình, để xem là chúng tốt hay xấu. Chúng ta hãy làm những hành vi tốt và nói những lời nói tốt - đó là những hạt giống mà sẽ làm cho cây tình yêu phát triển thành một đại thụ.

Nếu bạn không chắc chắn thì đừng nói, cũng đừng hành động⁽¹¹²⁾. Đây là một quy tắc quan trọng cần phải tuân theo.

Những hành vi tốt, dù nhỏ bé, cũng giúp xây dựng tính cách của bạn; do vậy, không có điều gì gọi là nhỏ bé trong cuộc đời này. Toàn bộ cuộc sống được dựng xây từ những sự việc nhỏ, không quan trọng và những điều tưởng chừng như vụn vặt.

Để thành tựu một cái gì đó, bạn cần làm một nỗ lực. Cái nỗ lực khó khăn nhất và cũng là quan trọng nhất, là *biết giữ im lặng khi*

cần thiết.

“Hãy lắng nghe, hãy chú tâm, và chỉ nói ít thôi(113).”

Minh triết Sufi

85

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Đừng phán xét kẻ khác(114). Nếu một ai phán xét, và nói những điều xấu về bạn, đừng phán xét trả đũa lại người đó.

Cái mục tiêu hàng đầu của đời người là hợp nhất với linh hồn của Thượng đế. Lời nói là một trong những dụng cụ trợ giúp chúng ta trong mục tiêu này. Hãy cẩn thận, đừng sử dụng sai lời nói, và hãy tôn trọng mọi lời nói - những phán đoán của chính bạn và của người khác, được viết ra, in ấn và được nói ra. Hãy cẩn thận, tránh những lời nói gây chia cách, và hãy dùng những lời nói làm hợp nhất.

Đừng trách cứ người láng giềng của bạn cho đến khi bạn đặt chính mình vào địa vị của người ấy(115).

Kẻ nào làm điều xấu, thì y đã bị trừng phạt bởi lương tâm mình. Nếu y không đang bị dằn vặt bên trong, thì sự trừng phạt thể xác mà y nhận từ kẻ khác, sẽ không cải tạo được y, mà chỉ càng khiến cho y giận dữ hơn mà thôi.

86

Ý NGHĨ

Phần lớn những hành vi xấu mà con người đã phạm, thì không phải là do những người đó xấu, mà bởi vì họ tin vào những ý tưởng xấu được diễn đạt bởi những người khác. Chúng ta đừng bao giờ mặc nhiên thừa nhận những ý kiến của người khác, mà không suy xét(116).

Nếu chúng ta tin và nhớ rằng, sức mạnh của chúng ta nằm trong những ý tưởng của chúng ta, rồi thì rất nhiều cái xấu sẽ biến đi, cho phép cái tốt bước vào trong thế gian này.

Một cảm giác xuất hiện độc lập với ý chí của một người. Nhưng một ý tưởng có thể hoặc chấp nhận, hoặc từ khước cái cảm giác đó. Do vậy, ý tưởng của ta là cái cốt tủy của mọi sự.

Những ý tưởng của chúng ta thì giống như những vị khách. Chúng ta không phải chịu trách nhiệm về những vị khách đó, bất luận họ tốt hay xấu. Nhưng việc loại bỏ những ý tưởng xấu và chỉ giữ lại những ý tưởng tốt, cái đó nằm trong quyền lực của chúng ta.

87

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU

Một người có thể thoát khỏi nỗi bất hạnh đổ xuống y từ bên ngoài, nhưng không thể thoát khỏi nỗi bất hạnh mà chính y tạo ra.

Mọi người đều có những khó khăn, trắc trở trong đời, nhưng nếu chúng ta sống với lòng khiêm cung thì dễ mang được gánh nặng này. Những thử thách được trao cho chúng ta để chúng ta có cơ hội phấn đấu chống lại chúng.

Nếu bạn bị bệnh, hãy chịu đựng; nếu bạn bị phán xét, hãy đáp trả với lòng nhân ái. Nếu bạn bị làm nhục, hãy khiêm cung; nếu bạn phải chết, hãy chấp nhận cái chết với lòng biết ơn.

Tất cả những điều thực sự vĩ đại đều xảy ra thông qua sự đau khổ⁽¹¹⁷⁾.

Một tâm trạng xấu thì không phải chỉ vì nó xấu cho bạn, mà bởi vì nó còn lây lan. Nếu bạn cảm thấy bất hạnh, hãy trải qua một ít thời gian một mình. Hãy ở gần những người khác chỉ khi nào bạn đang cảm thấy dễ chịu hơn.

88

SÔNG TRONG HIỆN TẠI

Khi bạn thức dậy mỗi buổi sáng, hãy hỏi chính mình câu hỏi: *“Hôm nay tôi có thể làm điều tốt gì?”*

Một người gieo một hạt giống xuống đất. Y lo lắng, không biết khi nào nó sẽ bắt đầu mọc; do vậy y đào lên, và thường trực kiểm tra nó. Khi làm thế, y làm hỏng hạt giống, và nó không cho quả. Tương tự như vậy, bạn nên làm việc mà không dừng lại, không nhìn ra đằng sau, và thành quả lao động của bạn sẽ đến khi đúng thời, đúng tiết.

Không có thời gian. Chỉ có một sát-na bé tí teo của thời gian trong hiện tại, nơi mà đời ta được tập trung vào. Do vậy, bạn phải tập trung tất cả nỗ lực của mình trên khoảnh khắc hiện tại này⁽¹¹⁸⁾.

Chúng ta không thể tưởng tượng đời ta sẽ ra sao sau cái chết, và không thể tưởng tượng đời ta ra sao trước khi sinh - bởi vì chúng ta không thể tưởng tượng vượt quá khái niệm về thời gian. Tuy nhiên, cuộc sống chân thực của chúng ta nằm bên ngoài thời gian.

89

CÁI CHẾT

Kẻ nào không nghĩ về vĩnh cửu, kẻ ấy không nghĩ về cuộc sống. Nếu một người chỉ là một hữu thể vật lý thì cái chết của y sẽ là một cái gì đó đáng thương. Nhưng nếu một người là một hữu thể tâm linh, chỉ tạm thời sống trong thân thể, thì cái chết chỉ là một sự thay đổi⁽¹¹⁹⁾ mà y sẽ trải nghiệm.

Nhớ đến cái chết không có nghĩa là sống một cách thường trực với ý nghĩ về sự chết trong tâm trí bạn, mà là vui sướng và sẵn sàng, khi một ngày nào đó nó đến với bạn.

Một con vật sống mà không biết rằng nó sẽ chết, và do vậy nó không sợ chết. Vậy thì tại sao một người dự cảm sự kết thúc của mình và sợ nó? Một người khôn ngoan chuyển đổi đời y từ *“cái tôi vật lý”* sang *“cái tôi tâm linh”*. Điều này không loại bỏ nỗi sợ hãi về sự

chết, nhưng khiến cho bạn cảm thấy mình giống như một kẻ lang thang trở về nhà từ một cuộc hành trình dài⁽¹²⁰⁾.

90

CHÂN LÝ / SAU CÁI CHẾT

Chân lý luôn luôn ở trong tầm với của bạn. Nó theo sau bạn như một cái bóng theo sau một người đang bước đi dưới ánh mặt trời.

Những lời dạy hư dối thường bảo rằng, cuộc sống là xấu ác, và sự tốt lành chỉ có thể được đạt tới trong một kiếp sau. Sự thật là mục đích của cuộc đời này là sự tốt lành, có thể được đạt tới ở đây và bây giờ.

Đừng nói rằng để sống một cuộc sống tốt thì sự tốt lành cần phải ở khắp nơi xung quanh bạn. Bạn nên làm nỗ lực để sống theo quy luật của Thượng đế; rồi đời bạn sẽ tốt đẹp.

Nếu thiên đường không ở bên trong bạn thì bạn không thể bước vào thiên đường⁽¹²¹⁾.

Sự sống và sự chết là hai cái mức giới hạn. Có một cái gì đó tương tự đằng sau chúng mà tôi không biết đến; ở đó, không có “cái hư vô” mà là “một cái gì đó”.

91

TÌNH YÊU

“Đừng tìm kiếm lạc thú; thay vào đó, hãy chuẩn bị để tìm thấy lạc thú trong mọi sự mà bạn làm”.

John Ruskin

Cuộc sống không tình yêu thì vô ích. Những phúc lành của niềm vui chỉ được ban cho con người, khi bằng cách kháng cự tội lỗi và cám dỗ, họ dâng hiến chính mình cho tình yêu thiêng liêng, vốn sống trong linh hồn họ.

Đời chúng ta thì đang thường trực di chuyển về phía sự thiện⁽¹²²⁾.

Yêu là biểu lộ cái tốt lành. Tất cả chúng ta hiểu tình yêu này và không thể hiểu nó một cách nào khác. Nhưng không thể tìm thấy tình yêu chỉ ở trong lời nói, mà còn ở trong những hành động chúng ta thực hiện vì kẻ khác.

Hãy quên đi “cái tôi” nhỏ bé và không quan trọng, hãy ngừng muốn điều tốt chỉ cho chính bạn⁽¹²³⁾. Hãy ngừng đổ lỗi cho những kẻ khác, hãy ngừng cảm thấy ghen tỵ, hãy ngừng làm những điều xấu, và bạn sẽ cảm thấy Thượng đế thức dậy trong bạn, và bắt đầu chiếu sáng bên trong bạn.

92

ĐỨC TIN

Người ta thường nói hay nghĩ rằng, thật khó mà chu toàn quy luật của Thượng đế. Điều này không đúng. Thượng đế không yêu cầu bạn bất cứ điều gì ngoài việc yêu Thượng đế và kẻ láng giềng của mình, và tình yêu thì không khó khăn mà là vui sướng.

Tư duy tôn giáo phát triển qua thời gian. Là một sai lầm nếu cho rằng tư duy tôn giáo trong quá khứ cũng giống hệt như ngày nay. Nói như vậy thì cũng tương tự như nghĩ rằng khi đã trưởng thành bạn có thể mặc vừa khít những y phục thuở còn hài nhi.

Đức tin đích thực không cần những ngôi đền lớn, những vật trang trí bằng vàng, hay âm nhạc của đàn organ. Trái lại, đức tin chân thực đi vào trong trái tim bạn từ sự im lặng và sự cô độc⁽¹²⁴⁾.

Đức tin không nằm ở những điều mà bạn tin vào một cách lưỡng lự, mà trong những điều bạn tin tưởng một cách chắc chắn.

Tôn giáo đích thực, đức tin đích thực khiến cho chúng ta trở thành những đứa con của Thượng đế, chứ không phải là những nô

lệ của Ngài. Biết Thượng đế có nghĩa là yêu Thượng đế, tin cậy Ngài, và sống theo quy luật của Ngài.

93

LINH HỒN

Một người sống thông qua linh hồn mình, nhưng đồng thời không phải bằng cách phủ nhận thân thể mình.

Tất cả những rắc rối của chúng ta đều phát xuất từ sự kiện là chúng ta quên rằng Thượng đế sống bên trong chúng ta⁽¹²⁵⁾.

Sự hiểu biết của tôi về cuộc sống tâm linh của mình là sự khởi đầu của mọi sự.

Chúng ta không thể có một cuộc sống nhân ái và hạnh phúc mà không tin vào sự hiện hữu của một cuộc sống vĩnh cửu, phi thời gian.

Không có sự sống trong một thân thể, nếu không có linh hồn của nó. Một thân thể sống thông qua linh hồn. Nếu đối với bạn, có vẻ như bạn sống thông qua chỉ thân thể mình mà thôi, thế thì bạn không biết cuộc sống có mục đích gì. Và để sống một cuộc sống tốt, bạn phải sống thông qua linh hồn mình.

94

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Khi bạn nói chuyện với một ai đó, hãy nhìn kỹ vào mắt người ấy. Bạn sẽ cảm nhận rằng tất cả chúng ta thì rất gần gũi với nhau, như thể chúng ta là thành viên của một gia đình, như thể chúng ta đã biết nhau một thời gian dài, rất dài. Tại sao? Bởi vì, cùng một linh hồn sống trong tất cả chúng ta⁽¹²⁶⁾.

Người ta ăn thịt thú vật bởi vì những lời dạy hư dối cho phép điều đó. Nhưng tiếng nói nội tại của bạn nói với bạn bằng giọng to hơn bất cứ bài học nào trong bất cứ cuốn sách nào, và nó nói rằng bạn không nên giết những con vật⁽¹²⁷⁾. Cái này được viết trong trái tim chúng ta.

Khổng Tử, một hiền nhân Trung Hoa, nói rằng không có gì quan trọng hơn là tôn trọng người khác như bạn tôn trọng chính mình, và đối xử với kẻ khác như bạn muốn mình được đối xử.

Thân thể chia cách chúng ta, nhưng linh hồn hợp nhất chúng ta⁽¹²⁸⁾. Chúng ta có thể cảm nhận những làn sóng năng lượng từ đằng xa trong thế giới tâm linh, hết như chúng ta thấy ánh sáng của một ngôi sao xa.

95

THƯỢNG ĐẾ

Sợ Thượng đế là tốt, nhưng yêu Thượng đế thì tốt hơn. Cái tốt nhất là hiểu được rằng Thượng đế ở bên trong bạn.

Thượng đế là gì? Thượng đế là một hữu thể vĩnh cửu và ở trong mọi sự mà tôi cảm thấy mình là một phần⁽¹²⁹⁾. Chẳng sớm thì muộn, tất cả chúng ta đều sẽ đến với Thượng đế, bất luận chúng ta có muốn hay không. Do vậy, Thượng đế hiện hữu một cách tất yếu cho mọi người.

Khi bạn hiểu chính mình như là một hữu thể tách rời, thì bạn hiểu những người khác. Khi bạn hiểu rằng mọi sự đều được nối kết, thì bạn hiểu Thượng đế. Chúng ta có khả năng hiểu cả hai.

Qua tình yêu, có nghĩa là, bằng cách nói rộng những giới hạn của mình, một con người có thể trở nên gần gũi hơn với Thượng đế. Tình yêu không phải chỉ là một phẩm chất của Thượng đế, mà còn là một năng lực trong con người.

Tất cả chúng ta đều có những ý tưởng và cảm xúc mà chúng ta muốn chia sẻ với người khác. Bạn có thể cảm thấy rằng đó là điều bất khả, rằng không ai khác hiểu được tâm hồn mình, nhưng bạn vẫn

phải chia sẻ. Những điều như thế chỉ có thể được chia sẻ với Thượng đế.

96

SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Một người sống càng lâu, người ấy càng được nối kết với những người khác. Có thể nói một cách tương tự về nhân loại. Nhân loại càng sống nhiều, chúng ta càng trở nên hợp nhất nhiều hơn.

Ngay khi bạn loại bỏ tình yêu vị kỷ ra khỏi mình, thì mặc dù không chủ ý, bạn hợp nhất với người khác.

Nếu bạn không bỏ qua lời dạy quan trọng nhất của đấng Christ - sự hợp nhất - rồi thì, mặc dù không thốt ra chữ “Christ”, chúng ta cũng sẽ trở nên những người Ki-tô đích thực.

Bạn có thể tìm thấy lối đi tới sự hợp nhất, dễ dàng như bạn theo lối đi lát ván xuyên qua một đầm lầy. Ngay khi bạn bước chệch khỏi lối đi đúng, bạn chìm xuống vũng lầy của sự chia cách, tranh chấp và cái ác.

Cái tốt chân thực là cái gì tốt cho tất cả mọi người.

97

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Một hiền nhân Ấn Độ nói: *“Một người mẹ che chở, nuôi dạy và cưng chiều đứa con độc nhất của mình. Cũng hết như vậy, bạn nên khích lệ và bảo vệ trong chính mình cái tài sản quý giá nhất của bản thân - khả năng yêu kẻ khác”*.

Khi chúng ta yêu kẻ khác, và khi chúng ta được yêu, chúng ta cảm thấy dễ chịu. Điều này chứng minh rằng cái tốt lành chân thực của chúng ta, nó được phát lộ ra chỉ trong tình yêu.

Nếu bạn hiểu rằng tình yêu là điều quan trọng nhất trên thế gian, rồi thì khi gặp một ai đó, bạn không nên quan tâm về sự hữu dụng của họ đối với mình⁽¹³⁰⁾, mà nên quan tâm về việc làm thế nào bạn có thể giúp đỡ họ. Nếu làm được điều này, bạn sẽ thành tựu nhiều hơn, so với khi bạn chỉ nghĩ về chính mình.

Tại sao tôi tin vào quy luật của tình yêu và tuân theo nó? Cái gì sẽ xảy ra với điều đó? Tôi không biết. Nhưng tôi thực sự biết rằng tôi càng tuân theo quy luật đó, thì càng tốt hơn cho mình và cho kẻ khác.

98

TỘI LỖI

Khi thời gian trôi qua, bạn nên cố loại trừ những sai lầm của mình. Nếu bạn thất bại trong việc loại bỏ những sai lầm của quá khứ, không thấy đời mình có tính khai phóng, thì bạn đang phạm phải sai lầm lớn nhất trong tất cả.

Không ai không có tội lỗi, không có ai không phạm sai lầm⁽¹³¹⁾. Loại trừ tội lỗi ra khỏi chính mình, điều đó nên là mục đích chính yếu của đời bạn.

Có thể là khó khăn khi nghĩ về những tội lỗi của bạn, nhưng thoát khỏi chúng quả là một niềm vui lớn. Nếu không có bóng tối, chúng ta sẽ không hân hoan trong buổi bình minh.

Nếu bạn muốn tỏ ra là mình đúng, thì bạn sẽ không thể đối mặt với những tội lỗi của mình. Khi những người khác phát hiện những sai lầm và tội lỗi của bạn giùm bạn, thì cái đáp ứng tồi tệ nhất khả hữu, là giận dữ; với sự giận dữ, bạn chỉ tạo thêm một tội lỗi nữa.

99

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Một người không thể thực sự đức hạnh. Do vậy, hãy cố từ bỏ ham muốn xác thịt, ác ngữ, tật háu ăn, và rượu chè say sưa. Cuộc sống của bạn càng quân bình, nó sẽ càng trở nên vui sướng hơn.

Một con thiêu thân bay vào trong một đồng lửa mà không biết lửa sẽ đốt cháy đôi cánh của nó. Một con cá nuốt mồi mà không nhận thức rằng việc đó có thể dẫn đến hậu quả là cái chết. Chúng ta biết những ham muốn tình dục có thể hủy hoại ta, thế nhưng chúng ta vẫn cứ tự nộp mình cho chúng.

Hầu như không có một đề tài nào gây ra nhiều bối rối hơn là những mối quan hệ tình dục. Do vậy, tốt nhất là người ta nên thảo luận nó với sự chân thành, một cách minh bạch, công khai⁽¹³²⁾.

Một số người quay sang hôn nhân để thỏa mãn cái ham muốn xác thịt của họ, nhưng điều đó không ngăn họ khỏi cảm thấy thèm muốn.

100

SỰ CẢM DỖ

“Ông ta ăn uống đàng bực, nhưng đó là một người vĩ đại”. Đây là một câu nói hay mà tất cả chúng ta nên suy ngẫm.

Khi chúng ta theo đuổi những lạc thú xác thịt, và sống chỉ để nuông chiều chúng, thì một cách tất yếu chúng ta đánh mất khả năng cảm nhận lạc thú.

Khi bạn có thể đi bộ một lát, nhưng thay vào đó lại lái xe, thì hai chân bạn bắt đầu yếu đi. Cũng như vậy, khi chúng ta trở nên quen với xa hoa và những hào nhoáng của sự giàu có, chúng ta bắt đầu quên đi cách sống đơn giản và đánh mất niềm vui, sự bình an và tự do nội tại.

Nhiều trong số những kẻ đồng thời của chúng ta tin rằng người ta phải phục vụ thân thể mình trước. Tuy nhiên, những hiền nhân của quá khứ vẫn luôn khẳng định rằng, càng ít nhu cầu (vật chất) thì càng tốt.

THAM LAM VÀ CỬ CẢI

Đa phần những tài sản lớn đều được thủ đắc, không phải bằng lao động vất vả, mà từ tội ác.

Gia tăng của cải thực sự có nghĩa là gia tăng tình yêu⁽¹³³⁾. Tình yêu thì không chỉ khác với của cải, mà là cái hoàn toàn đối nghịch với nó. Một kẻ sống bằng tình yêu không thể tích lũy quá nhiều của cải, cũng không thể cất giữ nó, nếu người ấy đã có nó.

Một người nghèo cười một cách thường xuyên hơn, và rất có thể là hạnh phúc hơn một người giàu⁽¹³⁴⁾.

Khi người ta sống bằng linh hồn, họ không cần của cải chút nào cả.

“Trái đất là mẹ chung của chúng ta⁽¹³⁵⁾. Nó che chở và nuôi nấng ta từ cái khoảnh khắc ta chào đời cho tới khoảnh khắc mà ta trở lại với nó, để ngủ một giấc ngàn thu. Nhưng mặc dù mọi thứ này, người ta nói về nó như là một món hàng có thể bán được: “Đất để bán”. Đất không phải là tài sản của một người, một gia đình, hay một thế hệ, mà thuộc về nhiều thế hệ vốn đã sống và đã làm việc trên nó”.

Thomas Carlyle

LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI

Đừng đứng tại cửa nhà một người giàu để xin những ân huệ. Bạn đừng bao giờ sợ lao động vất vả.

Bất luận cái y phục mà một ông vua ban cho bạn có đẹp ra sao, thì y phục của chính bạn vẫn tốt hơn. Bất luận thực phẩm của người giàu có ngon lành tới đâu chăng nữa, thì cái bánh mì do chính bạn làm ra vẫn ngon hơn.

Một người cùng một lúc sống hai cuộc đời, vật chất và tâm linh. Mỗi cuộc đời có những quy luật riêng. Quy luật của cuộc sống vật chất là lao động. Quy luật của cuộc sống tâm linh là tình yêu. Nếu bạn phá vỡ quy luật của cuộc sống vật chất là lao động, thì một cách tất yếu, bạn sẽ phá vỡ quy luật của cuộc sống tâm linh là tình yêu.

Khi được người khác trả lương cho lao động của mình, bạn không bao giờ biết sức lao động của bạn thực sự đáng giá bao nhiêu. Khi tôi ngồi ngoài sân, chơi vĩ cầm, và viết những cuốn sách, tôi nhận hằng ngày một khoản thù lao nhiều gấp trăm, thậm chí gấp ngàn lần, hơn một công nhân lao động tay chân vất vả trong một ngày.

Tôi tự hỏi: *“Phải chăng tôi đáng được trả công nhiều như thế?”* Do vậy, để không bị sai lầm, hãy cố làm việc nhiều và đòi hỏi ít - cho lao động của bạn.

103

GIẬN VÀ THÙ

Nếu bạn sống một cuộc sống tâm linh, ngoan đạo, bạn không thể giận người khác. Thượng đế là tình yêu, và tình yêu không thể giận. Như thế, linh hồn bạn như là thành phần của cái thiêng liêng cũng không thể giận.

Hãy tránh giận người khác, và cả thú vật. Giận thú vật càng tệ hơn, bởi vì một người ít ra có thể hiểu lý do cơn giận của bạn, trong khi thú vật thì không thể.

Bạn càng cảm thấy tự tôn, bạn càng cảm thấy dễ nổi giận. Một người khiêm cung là một người nhân ái.⁽¹³⁶⁾

Nếu bạn rắp tâm muốn trả thù thì bạn sẽ làm cho những vết thương của mình tồi tệ hơn. Chúng sẽ hồi phục sớm hơn, nếu bạn không làm nỗ lực nào để tìm kiếm sự trả thù.

“Không có nơi nào trên trái đất - bầu trời, biển, hay đỉnh núi - mà ở đó một người có thể thoát khỏi cái xấu, nếu y để cho nó vào trong trái tim y. Bạn cần nhớ điều này”.

104

KIÊU MẠN

Nếu ai đó đi chệch hướng, lang thang trên đời, hơn là cải thiện đời mình, y sẽ cố tìm những lời biện minh cho nó - chẳng hạn, rằng y tốt hơn kẻ khác. Suy diễn từ điều này thì có vẻ như, nếu một người sống một cuộc sống xấu, nhất thiết y phải là kẻ đầy tự kiêu.

Bạn không thể kiêu mạn mà không ngu xuẩn. Tuy nhiên, bạn có thể ngu xuẩn mà không kiêu mạn.

Tất cả chúng ta đều được ban cho một món quà lớn, đó chính là cuộc đời, sự hiện hữu của chúng ta⁽¹³⁷⁾, với tất cả niềm vui và lạc thú của nó. Thế nhưng, chúng ta lại thường hay nói rằng chúng ta không hạnh phúc.

Không có gì dẫn đến những hành vi xấu và hành động xấu cho bằng thuộc về một nhóm người, một câu lạc bộ hay đoàn thể mà nghĩ rằng họ tốt hơn những kẻ khác. Cái sự kiện đáng ngạc nhiên nhất, là việc thuộc về một đoàn thể đóng kín như thế lại được một số người xem như là một đức hạnh.

105

TỰ PHỤ VÀ HƯ DANH

Qua suốt lịch sử, người ta đã giấu cọt những ai giữ im lặng. Họ cũng đã giấu cọt những ai lên tiếng. Người ta giấu cọt và đàm tiếu về mọi người trên thế gian này. Không có ai hoàn hảo, không tì vết và không có ai chỉ được ca ngợi. Do vậy, đừng chú ý đến lời khen hay tiếng chê.

Trời giận chúng ta về những tội lỗi của chúng ta, và thế gian giận chúng ta về những đức hạnh của chúng ta.

Ngay khi bạn đi xuống từ những đỉnh cao nơi mà bạn sống cho linh hồn mình, thì ngay lập tức bạn lao đầu vào trong thế giới của những dư luận, những phán xét nhỏ nhen của người đời, và hư danh.

Hãy quan tâm nhiều hơn đến phẩm chất của những người bạn của bạn, hơn là số lượng⁽¹³⁸⁾.

Đôi khi xảy ra điều như sau: Sau khi thực hiện một việc làm mang lại sự lợi lạc to lớn cho người khác, bạn thất vọng. Sở dĩ như vậy là vì bạn đã phục vụ không phải vì Thượng đế, mà vì danh vọng và lòng kiêu mạn của mình.

106

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Một số người nói rằng cái xấu nên bị trừng phạt bởi một cái xấu khác, sự bạo động (phải bị trừng phạt) bằng nhiều bạo động hơn. Thế nhưng, điều này không đúng. Người ta hành động theo lối này là để trả thù, chứ không phải để trừng phạt cái ác. Bạn không thể chữa trị cái ác bằng cách làm cái ác⁽¹³⁹⁾.

Nếu tôi có thể cưỡng bách người khác làm cái mà tôi nghĩ là tốt, thì một ai đó có thể ép buộc tôi làm cái mà anh ta nghĩ là tốt, cho dù chúng tôi có những quan điểm đối nghịch nhau về cùng một vấn đề.

Cái ước muốn trừng phạt, trả đũa, trả thù - cái ước muốn này không phù hợp với con người; đó chỉ là một phần thú tính của chúng ta. Do vậy, chúng ta nên tự giải phóng mình khỏi nỗi sân hận này, và không biện minh nó.

Đời ta sẽ đẹp nếu ta có thể loại trừ những điều vốn hủy diệt hạnh phúc của ta. Cái ý tưởng sai lầm, rằng sự trừng phạt là tốt, sẽ hủy diệt hạnh phúc của ta, và như thế hủy diệt cuộc sống tốt đẹp của ta.

Lòng nhân ái chân thực không chỉ là một đức hạnh, mà còn là một vũ khí, một vũ khí hùng mạnh hơn bạo động.

107

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Chúng ta nên tôn trọng người khác, và không nên bảo họ phải làm cái gì. Người ta phải có phẩm giá.

Người ta có một trí năng để làm gì, nếu họ cứ để cho một mình sự bạo động lèo lái cuộc đời mình?

Kỳ lạ làm sao! Chúng ta nổi giận trước cái xấu xung quanh ta, mà ta không thể làm thay đổi; thế nhưng, ta lại không làm cái gì để chinh phục cái xấu bên trong ta, là cái mà ta có thể làm thay đổi.

Bò cái, ngựa, và cừu được chăn giữ bởi con người - đây là điều hợp lý, có thể hiểu được. Con người biết làm thế nào để nuôi và chăm sóc chúng - tốt hơn chúng tự biết. Nhưng tại sao một số người bảo những người khác phải làm cái gì? Tất cả mọi con người đều là những hữu thể có trí năng, và họ chỉ có thể được chăn giữ bởi một cái gì đó cao hơn họ, nghĩa là bởi linh hồn.

108

ĐỨC TIN (a)

Cầu nguyện là gì? Đó là sự khẩn cầu với trạng thái cao hơn của linh hồn bạn và cố nhắc nhở chính bạn rằng, bạn là một hữu thể tâm linh. Khi bạn chuyện trò với một người khác, đó là một huyền nhiệm, như thể bạn đang chuyện trò với Thượng đế. Tôi cố nhớ điều này mỗi lần tôi nói chuyện với người khác.

Sự cầu nguyện đích thực xảy ra khi ta phớt lờ những điều thế tục, nối kết với cái thiêng liêng bên trong ta, và như thế thông giao

với Thượng đế. Khi ta nghĩ về chính mình như là kẻ tội lỗi trung thành, và hiến dâng cho Ngài toàn bộ tồn tại của mình - linh hồn ta, những hành động, những quyết định của ta - đây là nguyện cầu đích thực.

Trong tôn giáo, bạn phải tách rời cái được dạy bởi Chúa Jesus ra khỏi việc Chúa Jesus là ai. Rồi bạn sẽ biết Tin mừng vốn đến từ tình yêu.

Bài học về tình yêu không thể ủng hộ cái đối nghịch của nó. Nó không thể được dùng để biện minh cho chiến tranh và án tử hình.

109

ĐỨC TIN (b)

Ngay khi bạn hiểu những lời dạy của đấng Christ trong ý nghĩa chân thực của chúng, bạn sẽ thấy những điều dối trá của nền giáo dục chúng ta⁽¹⁴⁰⁾.

Nói dối một người khác là xấu. Tệ nhất trong tất cả là dối chính mình, nhất là trong lĩnh vực đức tin.

Mọi lời dạy về đức tin vốn được xem là chân thực và dứt khoát, nên được kiểm chứng⁽¹⁴¹⁾ bởi trí năng của bạn.

Mọi lời nói dối đều là độc dược; không có lời nói dối vô hại⁽¹⁴²⁾. Chỉ duy chân lý mới là an toàn. Chỉ có chân lý mới là cái cực kỳ vững chắc, đến mức tôi có thể nương tựa vào nó. Chỉ có chân lý mới mang đến cho tôi niềm an ủi - nó là viên kim cương duy nhất không thể phá vỡ được.

Thế nào là đức tin chân thực? Nó là cái không được tìm thấy trong những nghi lễ, hay trong những hiến tế hình thức, mà trong sự hợp nhất của những con người.

110

KHOA HỌC SAI LẦM

Nhiệm vụ hàng đầu, chủ yếu của mọi người, là trở nên một người mỗi lúc càng tốt hơn. Chỉ có những khoa học nào hỗ trợ chúng ta trong mục tiêu này mới là khoa học tốt.

Kiến thức không có giới hạn. Do vậy, chúng ta không thể nói rằng một người biết nhiều, thì biết nhiều hơn một người khác có lượng kiến thức rất ít.

Những thế hệ trẻ của chúng ta đang được dạy vô số môn học phức tạp, như cơ học thiên văn, hay thiên văn, sự phát triển của hành tinh chúng ta qua hàng triệu năm, hay sự tiến hóa của những chủng loại, vân vân. Thế nhưng, họ không được dạy câu trả lời cho câu hỏi thiết yếu nhất - *mục đích của đời ta là cái gì?*

Kiến thức thực thụ thì được thủ đắc không phải bởi trí nhớ, mà thông qua nỗ lực trí năng.

Chúng ta có thể bắt đầu hiểu thế giới khi chúng ta quên đi những gì mà chúng ta đã được dạy.

111

NỖ LỰC

Ở đây, trên trái đất này, không có chút bình an nào và cũng sẽ không có. Cuộc sống là một phần đấu để tiến về một mục tiêu không thể đạt được, và như thế không thể có bình an hay sự ngừng nghỉ nào. Tôi có thể không biết một cách chính xác mục đích của đời người là gì, nhưng việc thành tựu nó, di chuyển về phía nó, chỉ có thể được làm với nỗ lực.

Toàn bộ lịch sử của chúng ta xác nhận cái chân lý không thể phủ nhận này: Không thể hiểu Thượng đế bằng lý luận logic⁽¹⁴³⁾, mà chỉ bằng sự quy phục. Trước hết, ta phải cảm thấy trong trái tim mình: *Ta là cái gì, ta nên là cái gì?* Thứ hai, ta phải làm một nỗ lực để đến được cái nơi mà ta nên đi tới. Ta tự do để làm một lựa chọn - tiếp tục sống trong tội lỗi, hay chấm dứt nó.

Những thành tựu lớn nhất của chúng ta vốn từng là sản phẩm của công việc nội tại thầm lặng của linh hồn, chứ không phải là sản phẩm của những nỗ lực bạo động, cưỡng bức. Một cách tương tự,

cánh cửa vào một cung điện được mở ra một cách khế khàng, chỉ khi nào nó được kéo nhẹ nhàng, chứ không phải bị đẩy với lực lớn.

112

HY SINH

Tự phủ nhận mình không có nghĩa là phủ nhận toàn bộ cuộc sống của mình. Trái lại, bạn tăng cường, gia tăng cuộc sống đích thực, cuộc sống tâm linh bằng cách phủ nhận cuộc sống xác thịt của bạn.

Sự hy sinh (quên mình) đích thực chỉ xảy ra khi một người phủ nhận cuộc sống thú vật cho cuộc sống tâm linh thiêng liêng. Thế gian không có nghĩa gì cả, nếu bạn sống trong Thượng đế.

Hệt như thảo mộc không thể sống thiếu ánh mặt trời, con người không thể sống thiếu tình yêu.

Không có tình yêu nào lớn hơn tình yêu mà bạn sẵn sàng trao nó cho bạn hữu của mình. Cuộc sống đích thực bao giờ cũng là một sự hy sinh.

Mọi điều tốt lành đều được thành tựu khi một người quên đi chính mình. Thế gian sở dĩ tồn tại được là chỉ vì người ta hành động trong cách này.

113

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN

Khi người ta la mắng bạn, hãy vui sướng. Khi họ khen ngợi bạn, hãy buồn⁽¹⁴⁴⁾.

Không có phẩm chất nào - như cái đẹp, quyền lực, sự giàu sang, sự giáo dục, và ngay cả lòng nhân ái - mà sẽ không biến mất, hay biến thành cái đối nghịch của nó, nếu thiếu đi sự khiêm cung.

Hãy nhớ rằng, những hành vi tốt là những hành vi của Thượng đế và có thể được thực hiện và thành tựu mà không cần có bạn. Và cho dù bạn có tham dự chút xíu vào một hành động tốt, thì đó là một phúc lành đặc biệt của bạn, chứ thực ra bạn chẳng có công trạng gì.

Đối với những người khiêm cung và nhu mì, mọi sự đều dễ dàng, nhẹ nhàng và tốt đẹp. Tất cả chúng ta biết điều này. Nhưng khi chúng ta khởi sự sống theo cái định đề này, chúng ta thấy rằng cái ách của ta không dễ dàng và cái gánh nặng của ta không nhẹ. Điều này có nghĩa là gì? Hoặc, cái định đề đó là không đúng; hoặc, chúng ta không đủ nhu mì và khiêm cung.

114

CHÂN LÝ

Một trong những *nhiệm vụ* quan trọng nhất phải hoàn thành trong đời bạn, là hiện thực hóa trọn vẹn cái tiềm năng trí tuệ mà Thượng đế đã ban cho bạn.

Tâm trí và trí năng của chúng ta là hai cái khác nhau. Chúng ta hiểu cuộc sống hằng ngày với cái tâm trí của ta. Ta thấu hiểu linh hồn ta và Thượng đế với trí năng⁽¹⁴⁵⁾ của ta.

Chân lý là sự khởi đầu và sự kết thúc của sự hiện hữu của ta. Chân lý không tự mình hiện hữu, mà được sáng tạo (tạo dựng) bởi tình yêu. Chân lý là tình yêu.

Phanh phui những lời dối trá của người khác là tốt, nhưng thậm chí càng tốt hơn nếu phanh phui cho chính bạn những lời nói dối của bạn. Bạn nên buông mình vào trong cái thú vui này thường xuyên hơn.

Những hiểu lầm giữa những người tốt và lương thiện thực sự xảy ra, chủ yếu là bởi vì họ đánh giá thấp cái trí năng của họ.

SỰ CÁM DỠ

Một nài ngựa giỏi không ném đi những sợi dây cương nếu con ngựa không dừng ngay lập tức. Thay vào đó, y kéo cho đến khi con ngựa dừng lại. Cùng thế ấy, bạn nên thường trực chiến đấu chống lại những tập quán và thèm muốn xấu của mình. Khi làm thế, bạn sẽ đánh bại chúng, và chúng sẽ không chế ngự được bạn.

Đừng thèm muốn một cái gì quá nhiều, đến mức bạn không thể chịu đựng nổi khi thiếu nó. Bất cứ ai đều có sức mạnh để phá vỡ bất cứ tập quán xấu nào.

Mọi người nhắc tôi nhớ đến một con ngựa được thắng yên cương, sẵn sàng cày cánh đồng. Bạn phải làm việc trong cuộc đời này, bất kể bạn muốn hay không; nhưng một số người tập trung trên công việc vật chất và một số người trên sự tăng trưởng tâm linh.

Kẻ phạm những tội lỗi về thể xác, như tật háu ăn, say xỉn, ham muốn xác thịt, hay giận dữ, có thể thấy chúng và loại trừ chúng nếu y chọn làm thế. Nhưng kẻ phạm tội lỗi về tinh thần (đạo đức) như kiêu mạn hay giàu quá mức, không thể luôn luôn tri giác những tội lỗi và cám dỗ này với đôi mắt mình.

GIẬN VÀ THÙ

Tình yêu giữa con người là điều tốt đẹp nhất trên thế gian. Hãy cẩn thận, đừng hủy diệt tình yêu này bằng lời nói của bạn.

“Sự khởi đầu của một cuộc cãi vã thì giống như nước cố bứt phá một con đập. Khi con đập bị vỡ, bạn không thể ngăn chặn dòng nước. Và mỗi cuộc cãi vã đều bắt đầu bằng những lời nói”.

Kinh Talmud

Một lý lẽ không thuyết phục được ai, mà chỉ chia rẽ con người và khiến họ giận dữ.

Cái tội lỗi mà chúng ta trách cứ trong kẻ khác, chúng ta hầu như luôn tìm thấy nó trong chính mình.

Nếu hai người thù nghịch với nhau, cả hai đều có lỗi. Nếu chỉ một trong hai ngừng thù nghịch, thì sự bất hòa sẽ nhanh chóng biến mất.

117

Ý TƯỞNG

Sự khôn ngoan minh triết thì quý giá, cả những ý tưởng khôn ngoan của chính ta lẫn của người khác. Những ý tưởng khôn ngoan này có thể giúp bạn nhiều hơn bất cứ cái gì khác - để thành tựu mục tiêu của bạn.

Khi chúng ta nghe một ý tưởng mới và nghĩ rằng nó tốt, thì thường khi, dường như chúng ta vốn đã từng luôn biết nó. Mọi chân lý vĩ đại đều đã hiện hữu rồi, trong đáy sâu linh hồn bạn.

Có hai loại người: *Những người suy nghĩ trước, rồi mới nói và hành động; và những người nói và hành động trước, rồi sau đó mới suy nghĩ.*

Cầu nguyện trong cô độc là tốt, như đấng Christ đã dạy chúng ta. Tuy nhiên, chúng ta cũng có thể cầu nguyện cùng nhau - với những người khác, cầu nguyện theo nhóm cũng quan trọng như thế. Khi gặp gỡ người khác, chúng ta nên nhớ rằng, cùng một linh hồn cư ngụ trong tất cả chúng ta.

Những thay đổi trong đời ta khởi sự với những thay đổi trong những ý nghĩ của ta⁽¹⁴⁶⁾. Những thay đổi trong cách suy nghĩ của ta thì quan trọng hơn nhiều so với những nỗ lực mà ta làm để thay đổi đời mình.

118

KHÔNG CÓ CÁI XẤU ÁC

Tôi nguyện cầu với Thượng đế, xin Ngài cất bỏ sự khổ đang khiến tôi ưu phiền. Tuy nhiên, sự khổ này được Thượng đế gửi đến cho tôi⁽¹⁴⁷⁾, để tôi có thể vượt qua cái ác. Một ông chủ quát roi vào đám gia súc của ông là để xua chúng ra khỏi một vựa lúa đang bốc cháy, để cứu chúng, nhưng bầy gia súc lại cầu nguyện xin đừng bị roi quát.

Những vấn đề nhỏ có thể khiến chúng ta mất quân bình. Những vấn đề lớn, ngược lại, có thể mang chúng ta trở lại cuộc sống chân thực, cuộc sống tâm linh của ta.

Người ta cần sự đau đớn và bệnh tật; những nỗi khổ của ta giúp ta hiểu những phúc lành của mình⁽¹⁴⁸⁾. Nếu ta không trải nghiệm sự khổ, nỗi đau đớn và những thất bại của bản thân, thì ta sẽ không có cái gì để so sánh với niềm vui, niềm hạnh phúc, và sự thành công của mình.

Hãy tìm kiếm những cơ hội để đẩy mạnh sự tăng trưởng tâm linh của bạn; rồi cái phần cay đắng của sự khổ sẽ biến mất.

119

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Chúng ta nói thời gian trôi đi, nhưng điều này không đúng. Giống như một chiếc thuyền, chính chúng ta mới đang di chuyển, chứ không phải thời gian. Khi chúng ta đi thuyền trên một dòng sông, thì có vẻ như chỉ có những bờ sông là đang di chuyển, chứ không phải con thuyền.

Cuộc đời quá ngắn. Trong cuộc đời ngắn ngủi của mình, chúng ta không có đủ thời gian để mang đủ niềm vui đến cho những kẻ thân yêu của ta. Do vậy, chúng ta hãy mau mau biểu lộ những hành vi nhân ái.

Thoạt nhìn, khái niệm về sự sống có vẻ như rõ ràng và đơn giản. *“Tôi yêu với thân thể tôi, do vậy, sự sống ở trong thân thể tôi”*. Nhưng nói một cách chính xác, bạn tìm sự sống ở đâu trong thân thể bạn? Sự sống không ở trong móng tay, trong tóc, trong cánh tay, hay cẳng chân bạn - hay chính ngay trong máu bạn. Rồi bạn khởi sự nhìn

vào đời mình trong thời gian. Tôi đã sống, 20 năm, rồi 30, 40, 50, và 60 năm. Nhưng tôi biết, tôi đã ngủ mất 1/3 của khoảng thời gian đó. Lúc ngủ, tôi có sống không? Khi tôi ở trong bụng mẹ, khi ấy tôi có sống không? Do vậy, nếu sự sống không thể được đo lường trong không gian hay tìm thấy trong thời gian, thì nó hiện hữu bên ngoài không gian và thời gian, có nghĩa là trong linh hồn.

120

CÁI CHẾT

Không có gì khủng khiếp nơi cái chết, trừ những cái mà chúng ta đã tạo ra để tự hù dọa chính mình.

Hãy nhớ, bạn chỉ đi ngang qua cuộc đời này, chứ không thường trú ở đó. Bạn không ở trong một ngôi nhà, mà trên một xe lửa, nó đưa bạn đến cái chết. Hãy nhớ, chỉ có thân thể bạn sẽ chết, và chỉ có linh hồn mới thực sự sống⁽¹⁴⁹⁾.

Hãy nhìn một nhóm tù nhân bị xiềng. Tất cả họ đều bị án tử hình. Một vài người bị hành quyết, trong khi những người khác quan sát. Những ai còn sống sót, họ thấy mọi thứ này và trở nên khiếp đảm. Đây là cuộc sống của những con người không hiểu ý nghĩa của cuộc đời.

Cuộc sống tâm linh không thể được đo lường bằng thước đo vật chất⁽¹⁵⁰⁾.

Cái ác và sự đau đớn làm tôi khổ, nhưng cái chết giải phóng tôi. Vậy thì, làm thế nào mà tôi lại không thể xem cái chết là tốt đẹp?

121

SAU CÁI CHẾT

Người ta hỏi: “*Cái gì sẽ xảy ra sau cái chết?*” Hãy trao mình vào hai bàn tay của Đấng Sáng Tạo Thiêng Liêng, bởi vì bạn biết Ngài là tất cả tình yêu và tất cả những gì tốt đẹp. Như thế, bạn có thể an tâm rằng mọi sự sẽ tốt đẹp.

Đời ta càng hướng về tâm linh, ta càng tin vào sự vĩnh cửu. Bức màn che phủ được gỡ bỏ khỏi tương lai, bóng tối tan đi, và chúng ta cảm thấy chúng ta vĩnh hằng.

Tôi không tin vào bất cứ tôn giáo nào đang hiện hữu, nhưng tôi có những ý tưởng thâm sâu về quy luật của sự sống. Tôi đã nhìn vào lịch sử của tư tưởng, của nhân loại, rồi nhìn vào bên trong cái tôi nội tại của mình, và tôi đi tới kết luận rằng không có sự chết. Chỉ có thể có duy nhất một cuộc sống vĩnh cửu, và sự di chuyển vĩnh hằng về phía sự hoàn hảo, đó là quy luật của sự sống.

122

ĐỨC TIN

Một kẻ vô tín không phải là một kẻ không tin cái mà y đã được dạy, mà là kẻ nói rằng y tin, nhưng thật ra y không tin⁽¹⁵¹⁾.

Mọi tôn giáo đều có câu trả lời của nó cho câu hỏi: “*Tôi có thể sống đời tôi như thế nào - không phải cho nhân loại, mà cho cái sức mạnh đã mang tôi vào trong thế gian này?*”

“*Đối với phần lớn nhân loại, tôn giáo là một truyền thống, hoặc chính xác hơn, truyền thống là tôn giáo. Bước thứ nhất dẫn tới sự hoàn hảo đạo đức - mặc dù có thể dường như kỳ lạ - là giải phóng chính bạn khỏi cái tôn giáo mà với nó bạn đã lớn lên. Theo như tôi biết, thì chưa có ai từng đạt tới sự phát triển tâm linh dọc theo bất cứ con đường nào khác hơn con đường này.*”

Henry David Thoreau

Những lưỡng lự không hủy diệt, mà tăng cường (củng cố) đức tin.

Tôn giáo đích thực là một tôn giáo của trí năng, nó không đối nghịch với trí năng⁽¹⁵²⁾.

Lương tâm ta là tiếng nói của cái linh hồn vốn sống trong tất cả chúng ta⁽¹⁵³⁾.

Khi bạn khổ, hãy tìm niềm an ủi ở bên trong⁽¹⁵⁴⁾. Đừng tìm nó trong sách vở, hay trong những đền thờ. Chỉ duy Thượng đế, đáng sống trong bạn, sẽ giúp bạn.

Một con người thì giống như con chim không bay được, mà chỉ có thể chạy trên đất. Khi con chim này đột nhiên hiểu rằng, có một cái gì đó bên trong nó, vốn có thể nhắc nó lên, thì nó tìm thấy tự do và sự tốt lành. “*Cái gì đó*” ở bên trên cuộc sống thân xác của ta, là sự hiểu biết về cái linh hồn bên trong ta, vốn là cái cốt tủy của lời dạy của đấng Christ.

Chúng ta đã chế tạo ra những phi cơ - để bay đi đâu? Chúng ta đã xây đường xe lửa và xa lộ - để du hành tới đâu? Chúng ta có điện thoại - để nói về cái gì? Hãy ngừng lại và suy nghĩ một khoảnh khắc: *Tại sao chúng ta sống ở đây?* Hãy ngừng lại, hãy suy nghĩ về cái tôi nội tại của bạn, linh hồn của bạn, và cố tự cứu rỗi chính bạn. Rồi bạn sẽ cứu rỗi thế gian.

Nếu bạn ghét huynh đệ của mình, thì trước hết bạn ghét chính mình.

Thật là không đủ khi nói rằng, mỗi người có một linh hồn đang sống bên trong y, và linh hồn này *tương tự* như linh hồn của những kẻ khác. Phải nói: *Cùng một linh hồn sống trong tất cả chúng ta.*

Bạn luôn luôn cảm thấy vui sau khi làm một hành vi tốt. Mọi hành vi tốt được làm cho người khác, chứng tỏ rằng cái “tôi” chân thực thì không chỉ được tìm thấy trong chính bạn mà thôi, mà nó còn ở trong mọi sinh linh.

Chỉ những ai mà nhận ra cùng một Thượng đế trong mọi người, mới có thể ôm choàng Thượng đế trong chính mình.

Hãy nhớ, cùng một linh hồn sống trong mọi người. Nó sống trong bạn, trong tôi, và trong những người khác. Như thế, bạn không nên chỉ yêu những người khác, mà còn nên xem họ là thiêng liêng, bởi vì bạn đang ngỏ lời với linh hồn của họ, vốn cũng là linh hồn của chính bạn.

125

THƯỢNG ĐẾ

Thượng đế không chỉ hiện hữu cho những ai đã tìm thấy Ngài. Hãy tìm Thượng đế - và Ngài sẽ tự tỏ mình ra với bạn.

Thượng đế yêu sự cô độc. Ngài bước vào trong trái tim bạn chỉ khi một mình Ngài ở gần bạn, và khi bạn đang nghĩ chỉ về Ngài.

Bạn có thể cảm thấy Thượng đế bên trong mình; điều này là có thể được, và không khó làm. Tuy nhiên, việc hiểu Thượng đế là không thể được, và cũng không cần thiết⁽¹⁵⁵⁾.

Chỉ những ai tuân theo quy luật của Thượng đế mới hiểu biết Thượng đế nhiều hơn. Bạn có thể đến gần Thượng đế hơn, chỉ thông qua hành vi tốt và tình yêu.

“Khi một người kêu to: “Ồ, Thượng đế ở đây”, thì y chưa tìm thấy Thượng đế. Những ai tìm thấy Thượng đế, họ giữ im lặng”.

Ramakrishna

126

SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Bạn tin rằng bạn muốn cái tốt chỉ cho chính mình, là chỉ do những hạn chế của bạn. Nhưng nó chỉ có vẻ như vậy thôi, chứ thực

ra không đúng. Cái ước vọng muốn làm cái gì tốt lành là giọng nói của Thượng đế đang sống bên trong bạn, và Thượng đế mong ước cái tốt lành cho tất cả.

Mục đích của cuộc đời là giải phóng linh hồn khỏi thể xác bạn, và hợp nhất với những linh hồn khác và Thượng đế. Cuộc sống sẽ thú vị khi bạn nắm bắt được khái niệm này.

Việc sống cho kẻ khác, chứ không phải cho chính bạn, sẽ nâng cuộc đời bạn lên từ thân xác tới linh hồn, và nhờ vậy, bạn có thể vươn tới những đỉnh cao, mà ở đó không có thời gian, cái chết, hay cái ác.

Bạn chỉ thực sự trở thành tự do khi bạn hợp nhất với toàn thể gian.

127

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Hãy cố yêu tất cả mọi con người. Hãy tập thói quen yêu thương, và bạn sẽ thấy đời mình ngày càng tràn đầy niềm vui và hạnh phúc.

Nếu bạn sống tốt, thì việc người ta trách cứ hay ca ngợi bạn, hay cho dù họ ngừng yêu bạn, cũng sẽ không thành vấn đề nữa. Nhưng bất luận bạn có muốn hay không, thì những người tốt và nhân ái sẽ yêu bạn, và những người xấu sẽ không còn ghét bạn hay làm hại bạn.

“Ôi, Thượng đế, hãy ban cho con khả năng để yêu Người, và yêu những kẻ mà Người yêu”.

Mohammed

Tôi biết trên thế gian chỉ có một điều tốt lớn nhất: *Được yêu thương*. Nhưng bạn không thể đạt tới nó bằng cách tìm cách để được yêu. Cách duy nhất để đạt được điều này, là tuân theo quy luật của cuộc sống, ý chí của Thượng đế, và phấn đấu cho sự hoàn hảo về tâm linh.

Là một sai lầm khi nghĩ rằng, nếu được người khác tha thứ, thì bạn sẽ không còn tội lỗi. Không, bạn chỉ có thể loại trừ những tội lỗi của mình bằng cách hiểu chúng và làm một nỗ lực có ý thức để loại trừ chúng, chứ không phải bằng cách dựa vào lòng tha thứ của người khác.

Mọi sai lầm, mọi tội lỗi mà bạn phạm phải, chúng trói buộc bạn. Trước hết, nó trói buộc bạn như thể bạn bị kẹt trong một lưới nhện. Nếu bạn lặp lại tội lỗi đó, nó trở thành một sợi dây thừng nhỏ, rồi một dây thừng lớn hơn. Nếu bạn tiếp tục lặp lại nó, nó trở thành một sợi xích bằng sắt⁽¹⁵⁶⁾.

Tội lỗi đến với bạn trước hết như là một *vị khách* viếng thăm một lần, rồi trở thành một vị khách thường xuyên, và sau cùng, trở thành người chủ của ngôi nhà.

Nếu không có linh hồn nào trong thân thể bạn thì sẽ không có sự sống nào. Thân thể trói buộc linh hồn; linh hồn luôn luôn cố tự giải phóng nó ra khỏi thân thể. Đây là toàn bộ mục đích của cuộc sống.

Linh hồn thiêng liêng của Thượng đế sống trong mọi người đàn ông hoặc đàn bà. Là một tội lỗi nếu xem “cái mang giữ” linh hồn Thượng đế như là một nguồn lạc thú của thân xác. Do vậy, đối với một người đàn ông thì mọi người đàn bà, trước hết, là người chị (em gái) của y; và đối với một người đàn bà thì mọi người đàn ông, trước hết, là anh (em) trai của nàng.

Bạn không thể tưởng tượng một vị thánh như là một người kết hôn. Kẻ nào càng tiến gần hơn đến cuộc sống thánh thiện, kẻ ấy càng trở nên trinh khiết.

Kinh Thánh nói rằng, chồng và vợ không phải là hai hữu thể tách rời nhau, mà là một. Điều này rất đúng. Sự hợp nhất tình dục của hai người này dẫn đến một cuộc sống mới, và hợp nhất họ trong một thể cách huyền nhiệm.

Tình yêu tâm linh, tình huynh đệ giữa một người đàn ông và một người đàn bà có thể mạnh hơn bất cứ sự hấp dẫn tình dục nào giữa họ.

130

SỰ CẢM DỖ

Khói xua đuổi những con ong ra khỏi tổ của chúng. Cũng y như vậy, việc ăn uống quá độ xua đuổi sức mạnh tâm linh ra khỏi một con người.

Nếu bạn thường trực ăn uống quá độ, thì khó lòng mà không lười biếng. Nếu bạn rượu chè quá nhiều, khó giữ cho mình trinh khiết.

Một người xách một cây đèn lồng đi trong bóng tối của đêm, và thấy khó tìm ra lối đi. Khi trở nên mệt, y thổi tắt cây đèn, cầm đầu đi về bất cứ hướng nào, không còn quan tâm là mình đang đi đâu. Tình huống tương tự như vậy xảy ra khi chúng ta dập tắt ánh sáng trí tuệ của mình bằng hút sách, rượu chè, và đánh mất lối đi chân thực của bản thân, hướng đi của mình trong đời.

Chúng ta nên ăn để sống, không nên sống để ăn.

131

THAM LAM VÀ CỦA CẢI

Y phục nặng nề làm chậm lại cử động của thân thể bạn. Cũng hệt như vậy, của cải kéo linh hồn bạn xuống⁽¹⁵⁷⁾.

Nếu một người nghèo ghen tỵ với một người giàu, thì y không tốt đẹp gì hơn người giàu.

Một tài sản lớn nếu được tích lũy bằng quá nhiều nỗ lực và tội lỗi, thì nó chỉ có một giá trị chân thực duy nhất: Đó là niềm vui sướng mà bạn trải nghiệm được khi loại bỏ nó.

“Nếu bạn lấy đi tiền bạc, tài sản, hay đại gia súc của người khác, thì sự ăn cắp của bạn kết thúc khi bạn rời chỗ đó - bởi vì tất cả mọi thứ này có thể được thay thế. Nhưng khi bạn lấy đi đất đai của người khác, và hủy diệt sự nối kết của họ với đất, thì sự ăn cướp của bạn kéo dài mãi mãi, cướp bóc mọi thế hệ, mọi năm, và mọi ngày”.

Henry George

Sự giản dị trong ngôn ngữ, phong cách sống và truyền thống mang lại sức mạnh cho một dân tộc. Sự xa hoa và lọc lõi phù phiếm dẫn đến sự nhu nhược và cái chết của một dân tộc.

132

LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI

Phần lớn chúng ta đều phải làm việc, và làm việc chăm chỉ trong mọi lúc. Sự khác biệt nằm trong cái mà bạn làm.

Được nghỉ ngơi thoải mái sau một ngày làm việc vất vả là một trong những niềm vui tốt đẹp nhất và thuần khiết nhất trên thế gian.

Chưa ai từng đếm hàng triệu giờ và hàng ngàn cuộc đời được hiến dâng cho việc giải trí của những người giàu⁽¹⁵⁸⁾. Đây là một sự kiện đáng buồn.

Khi bạn sử dụng bất cứ một vật nào, hãy nhớ rằng nó là sự tập trung của lao động con người. Nếu bạn phá vỡ, làm hư hại nó, hay ném nó đi, bạn đang tỏ ra thiếu tôn trọng đối với lao động của những con người.

“Hỏa ngục ẩn nấp sau lạc thú, thiên đường ẩn nấp sau lao động và phiền muộn”.

Mohammed

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Tôi biết chính mình đủ để biết rằng tôi không muốn phạm phải những hành vi xấu. Nếu tôi đã từng phạm phải một điều xấu, đó là do hoàn cảnh. Phần lớn người ta, giống như tôi, nếu họ phạm phải một hành vi xấu, đó là do hoàn cảnh đưa đẩy. Do vậy, tại sao tôi lại trách cứ những người khác?

Bạn có thể trách cứ một người bệnh về cái vết bề ngoài của y không? Y không đáng bị trách cứ, nếu bạn cảm thấy ghê tởm những vết thương lở loét của y. Cũng hết như vậy, đừng ghê tởm những tật xấu của người khác, mà hãy kiên nhẫn và sử dụng trí tuệ của bạn.

Bạn có thể thấy một cách rõ ràng, sự kiện rằng bạn đã đánh mất cái ví tiền của mình; do vậy, tại sao bạn lại không khóc thương cho những cái quý giá nhất mà bạn đã đánh mất - trí tuệ và lòng nhân ái của mình?

Mặc dù bản thân ta “tội lỗi đầy mình”, nhưng ta lại không thể chịu đựng được cái tội lỗi mà ta nhìn thấy trong kẻ khác. Đây là điều thường hay xảy ra.

KIÊU MẠN

Có nhiều hình phạt dành cho những kẻ kiêu mạn, nhưng cái hình phạt khó chịu nhất, là cho dù họ có bao nhiêu đức hạnh đi chăng nữa, thì họ cũng không được yêu mến.

Bạn có lý khi nghĩ rằng không có ai cao hơn bạn, nhưng bạn nhầm nếu bạn nghĩ rằng, ít nhất, có một người thấp hơn bạn.

Những kẻ kiêu mạn quá bận rộn với việc dạy dỗ người khác, đến nỗi họ không có thời gian nghĩ về chính mình⁽¹⁵⁹⁾, bởi vì họ nghĩ rằng họ đã đủ tốt rồi. Càng dạy dỗ kẻ khác, họ càng rơi xuống thấp hơn.

Nước chảy trong những khe núi cạn gây ra nhiều tiếng ồn, *nhưng biển sâu thì im lặng và gần như không chuyển động*. Hãy rút ra bài học từ đó.

Người ta thường hay xem kẻ khác là thấp hay cao hơn chính mình. Nhưng họ nên nhớ rằng, *có cùng một linh hồn sống trong tất cả*.

135

HƯ DANH VÀ TỰ PHỤ

Khi trẻ con chơi đùa, chúng tách ra thành những đội cạnh tranh nhau, nhưng ngay khi trò chơi đã xong, tất cả chúng đều trở lại là những người bạn. Trái lại, khi người lớn bị chia thành những giai cấp, những nhóm xã hội, và những dân tộc, họ thường hay lưu lại trong những nhóm này - trong phần còn lại của đời họ.

Nếu bạn quan tâm quá nhiều về lời khen, thì sẽ khó mà hành động. Một số người sẽ ca ngợi bạn về một điều, trong khi những người khác sẽ ca ngợi bạn về một cái gì khác. Chỉ bạn mới có thể quyết định phải làm cái gì trong đời mình, và việc biết được điều này sẽ khiến cho đời bạn dễ dàng hơn nhiều.

Thật khó mà bứt mình ra khỏi những truyền thống đã được chấp nhận, nhưng với mọi bước đi để trở thành tốt hơn, bạn bị buộc phải phá vỡ một số luật tắc, quy ước, và những dư luận cũ đã được xã hội chấp nhận⁽¹⁶⁰⁾.

Tôi cảm thấy xấu hổ rằng tôi chưa sống theo lương tâm mình, mà chỉ tuân theo những luật tắc, tập quán, và những truyền thống ngu xuẩn của những người khác.

136

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Người ta không tin rằng họ nên đáp trả cái xấu ác bằng cái thiện, đơn giản bởi vì họ đã được dạy cái ngược lại từ thời thơ ấu.

Việc tha thứ cho kẻ khác không chỉ có nghĩa là nói: “Tôi tha thứ”, mà còn phải loại bỏ tất cả mọi trách cứ ra khỏi trái tim bạn. Để làm điều này, hãy nhớ đến những tội lỗi của bạn.

Cốt tủy của mọi lời dạy tôn giáo - trong đó có Ki-tô giáo - là *tình yêu*. Những lời dạy Ki-tô giáo là vô song trên nhiều phương diện, nhất là bởi vì nó nói rằng tất cả mọi hình thức bạo động đều không thể chấp nhận đối với tình yêu.

Bất cứ khi nào bạo động được sử dụng, hãy cố áp dụng sự lý luận logic để chống lại nó. Bạn có thể “mất” trong ý nghĩa thế tục, nhưng bạn sẽ “được” nhiều trong ý nghĩa tâm linh.

137

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Sự tàn nhẫn trong mọi cuộc đảo chính và cách mạng trong lịch sử có thể được giải thích bởi sự tàn nhẫn của những kẻ cầm quyền trước kia. Nếu người ta không được dạy bạo động từ lâu về trước, thì họ đã không áp dụng nó.

Bạn không được sáng tạo ra để cưỡng bức kẻ khác, cũng không phải để tuân phục họ. Người ta bị làm hỏng bởi cả hai. Sự ngu xuẩn hay kiêu mạn tạo ra nó - nhưng trong cả hai, đều thiếu phẩm cách con người.

“Hãy dạy trái tim bạn⁽¹⁶¹⁾, và đừng học từ nó”.

Minh triết Phật giáo

Án tử hình mà ngày nay còn tồn tại trong một số nước là bằng chứng hiển nhiên rằng, cái nền tảng của xã hội chúng ta thì xa lạ với Ki-tô giáo⁽¹⁶²⁾.

Mục đích của con người là phục vụ Thượng đế và tất cả mọi con người, chứ không phải chỉ phục vụ một số người và ngược đãi những người khác.

Mọi tôn giáo đều⁽¹⁶³⁾ nói rằng nó là đức tin duy nhất chân thực, rằng mọi đức tin và tôn giáo khác đều là sai lầm, hư dối. Điều này, trong tự thân nó, là đủ để thấy rằng không có một tôn giáo (riêng lẻ) nào là tôn giáo chân thực.

Khi người ta mù quáng tin bất cứ lời dạy nào như là quy luật của Thượng đế, họ không sử dụng cái khả năng được Thượng đế ban cho - khả năng suy nghĩ, mà qua đó họ có thể thực sự hiểu quy luật của Thượng đế.

Đức tin dạy chúng ta cả hai điều sau đây: Phải làm cái gì, và làm thế nào để hiểu cuộc đời này. Trong hàng ngàn năm, người ta không biết làm thế nào để hiểu đúng quy luật của Thượng đế. Một số người tin rằng tất cả những điều cổ xưa đều là tốt, nhưng không phải vậy. Tin rằng nó đúng là một sai lầm.

Sự an toàn và hạnh phúc của một xã hội tùy thuộc vào đạo đức của những thành viên của nó, và đạo đức thì đặt nền tảng trên tôn giáo.

Bạn không thể đạt tới việc biết Thượng đế bằng cách lắng nghe những câu chuyện về Ngài. Bạn đạt tới việc biết Ngài chỉ bằng cách theo quy luật của Ngài, vốn được viết trong trái tim của mọi con người.

Xưa kia, có một cậu bé: Khi đi ngủ, nó xin chị vú cầu nguyện cho nó và tiếp tục chơi với những con búp bê giùm nó trong khi nó ngủ. Người ta thường hay có thái độ trẻ con đó đối với Thượng đế. Họ tin rằng họ có thể sống cuộc sống xấu xa, rồi đi ngủ, và sẽ được người khác cầu nguyện và tiếp tục chơi cái trò chơi giùm cho họ.

Một người có thể sống mà không cầu nguyện chỉ khi nào những tội lỗi của y đang hướng dẫn y, hoặc khi y là một vị thánh. Một điều kiện cần thiết cho một cuộc sống tốt, là chống lại những đam mê, thành kiến và lời nói dối của bản thân trên thế gian này, và tìm kiếm một sự hiểu biết cao hơn về ý nghĩa của tình yêu.

140

KHOA HỌC SAI LẦM

Bao lâu mà người ta còn đang sống trên thế gian này, họ đã có những vị thầy để nói cho họ biết cái gì là quan trọng nhất.

Có một số lượng vô giới hạn những khoa học, nhưng nếu không có sự hiểu biết về cái gì tốt và mục đích của bạn trên cuộc đời này, thì bạn không thể làm chọn lựa đúng.

Ngày nay, có một số lượng khổng lồ kiến thức đáng cho ta học. Thế nhưng, qua thời gian, những khả năng của ta trở nên quá yếu, và đời ta thì quá ngắn để học thậm chí cái phần nhỏ nhất, quan trọng nhất của cái kho tàng kiến thức này.

Nếu chúng ta có thể suy nghĩ một cách độc lập, chúng ta có thể không cần đọc nhiều cái không cần thiết. Thật có hại nếu đọc quá nhiều. Những nhà tư tưởng vĩ đại nhất mà tôi đã gặp trong số những học giả, là những người đọc ít nhất.

Sách xấu thì chỉ đọc một cuốn cũng đã là nhiều. Sách tốt thì đọc nhiều bao nhiêu vẫn còn là ít. Sách xấu thì giống như đọc được tinh thần⁽¹⁶⁴⁾.

141

NỖ LỰC

Hãy nhớ rằng, tự giải phóng mình ra khỏi tội lỗi hay thành kiến, là điều quan trọng nhất mà bạn có thể làm - quan trọng hơn danh vọng, của cải và sự giáo dục.

Những điều không rõ ràng phải được làm sáng tỏ. Những điều khó khăn nên được xử lý bằng cách sử dụng tất cả năng lượng của bạn, không đầu hàng.

Cuộc sống trên thế gian này được thay đổi, không phải bởi những luật tắc và quy định bên ngoài, mà bằng sự phấn đấu nội tại của mỗi cá nhân.

Có thể khó để không làm một cái gì đó, nhưng thậm chí càng khó hơn, để không làm một cái gì đó mà bạn biết là xấu ác và sai trái.

Hành động đạo đức thì được đo lường, không phải bởi tầm quan trọng của nó, mà bởi số lượng nỗ lực mà bạn đặt vào trong nó.

142

HY SINH

Bạn có thể thực sự yêu chỉ duy nhất một mình Thượng đế, và bạn có thể thực sự khinh bỉ chỉ duy chính bạn mà thôi.

Mọi người đều đã sẵn có sự hiểu biết về cuộc đời.

Chỉ bằng cách phủ nhận tính cá nhân của mình, mà một người có thể trở thành một người chân thực. Bạn có thể hiểu cuộc sống vô giới hạn này, chỉ bằng cách hiểu chính đời mình thông qua đời của kẻ khác.

Người ta nghĩ rằng sự tự phủ nhận mình vi phạm sự tự do, nhưng chính những đam mê thâm thiết của riêng ta là những tên độc tài tồi tệ nhất. Ngay khi bạn có khả năng phủ nhận chúng, bạn giành được tự do chân thực của mình.

Sự tự phủ nhận mình là một phần của bản chất con người - điều này được biểu lộ trong sự kiện rằng, việc hy sinh cho một chính nghĩa mang đến cho bạn niềm vui. Tuy nhiên, nó không bao giờ hoàn toàn thỏa mãn bạn, bởi vì bạn luôn luôn có thể làm nhiều hơn.

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TÓN

Cổng vào ngôi đền của *Sự Thiện và Sự Hiểu Biết* thì rất thấp, sát đất. Chỉ có kẻ khiêm cung mới cúi mình xuống để bước vào nó. Tuy nhiên, một khi đã ở bên trong ngôi đền, bạn sẽ tìm thấy không gian minh mông, tự do minh mông và tình yêu cho mọi người. Ngôi đền này là cuộc đời ta; lối vào là lời dạy của minh triết. Và minh triết thì được mặc khải (phát lộ ra) cho kẻ khiêm cung.

Kẻ nào đứng trên những ngón chân mình, không thể duy trì lâu cái tư thế đó. Kẻ nào thỏa mãn với chính mình, không thể nổi danh. Một người khiêm mạn, không thể ưu việt hơn kẻ khác.

Hãy cẩn thận, chớ nghĩ rằng bạn tốt hơn kẻ khác, rằng bạn có những đức hạnh mà kẻ khác không có. Bất luận những đức hạnh của bạn có tốt ra sao, chúng đều vô giá trị nếu bạn đánh giá chúng quá cao.

Nếu bạn làm một cái gì đó tốt cho người láng giềng hãy quên nó đi. Nếu bạn làm một cái gì xấu, hãy cố đừng quên nó. Hãy nhắc nhở chính bạn về nó, để bạn có thể tự cải thiện chính mình.

CHÂN LÝ

Những lời nói dối đầy Thượng đế xa khỏi tất cả chúng ta. Như thế, không có gì tốt hơn sự thật và sự thất bại của những lời nói dối.

Mục đích của trí thông minh là để loại trừ những lời nói dối và thiết lập chân lý. Tuy nhiên, trí thông minh, dưới sự khống chế của đam mê, trở thành kẻ bảo vệ cho những lời nói dối. Nó trở nên không chỉ bị thoái hóa (biến chất), mà còn bệnh hoạn, đánh mất cái khả năng của nó trong việc phân biệt chân lý và những lời nói dối, cái tốt và cái xấu. Mọi loại nói dối hay quan niệm sai lầm, bất kể nó được tìm thấy ở đâu, đều nên được xử lý, bởi vì không có lời nói dối nào là hữu ích, hay vô hại cả.

Hãy luôn nói sự thật, bất luận nó có thể cay đắng và khó chịu cho những người khác như thế nào⁽¹⁶⁵⁾.

Lương tâm bạn là tài sản vĩ đại nhất của bạn. Lương tâm bạn là cái phẩm chất mà ngay giữa lòng của những sự thể thường nhật, giúp bạn thấy chân lý đích thực.

145

KHÔNG CÓ CÁI XẤU ÁC

Chúng ta cảm nhận bệnh tật như là một phiền não, một gánh nặng, nhưng bệnh tật là một phần quan trọng của cuộc sống. Nó cho ta thấy rằng thân thể ta sống một cuộc sống tạm bợ, chứ không vĩnh cửu.

Ngay khi một lý tưởng mới và cao hơn được vạch ra trước nhân loại, thì tất cả mọi lý tưởng trước kia mờ nhạt đi bởi ánh sáng của nó, giống như những ngôi sao phai đi trong những tia mặt trời đang lên. Do vậy, người ta không thể không chấp nhận cái lý tưởng mới này và phần đầu đạt tới nó.

Để giúp chính bạn không làm những hành vi xấu ác, trước hết hãy cố tránh việc “ngồi lê đôi mách”. Thậm chí càng quan trọng hơn, là loại bỏ khỏi chính bạn tất cả những ý tưởng xấu.

Ngay khi bạn học cách tránh những ý tưởng xấu, bạn sẽ phải học cách tránh những hành vi xấu.

Phần lớn những người mà ta xem là xấu, họ chỉ nhất thời ở trong một tâm thái xấu và không thể kiểm soát cơn giận của mình.

146

LỜI NÓI

Chúng ta biết rằng chúng ta cần xử lý cẩn thận một khẩu súng đã lên đạn. Nhưng chúng ta không thích nghĩ rằng chúng ta cần xử lý những điều mà ta nói với sự cẩn trọng tương tự.

Một lời nói có thể giết người, hay trong vài trường hợp, thậm chí còn tác hại tồi tệ hơn cái chết⁽¹⁶⁶⁾.

Những ai nói quá nhiều, làm ít. Một người khôn ngoan luôn luôn nhận biết rằng, những lời nói của y có thể gây ảnh hưởng lớn hơn những hành động của y, và do vậy, giữ im lặng một thời gian dài trước khi y nói. Y chỉ nói vì sự cần thiết của kẻ khác.

Nếu bạn có thời gian để suy nghĩ trước khi khởi sự nói, thì hãy cân nhắc, tự hỏi: *Liệu nó có xứng đáng được nói ra không? Hay liệu mình có thể làm hại một ai đó với cái điều mình sắp nói?*

Sự im lặng là đáp ứng tốt nhất trước một kẻ ngu xuẩn. Bất cứ lời nói xấu nào hay lời chỉ trích có ác ý nào, đều dội ngược trở lại người nói. Đáp trả một xúc phạm bằng một xúc phạm khác, cũng giống như đổ dầu vào lửa.

147

Ý NGHĨ

Một con bò cái, ngựa, hay bất cứ con vật nào khác, không thể rời chuồng của nó, nếu cái cổng được mở bằng cách kéo về phía bên trong. Chúng sẽ chết vì đói, bởi vì chúng không thể mở cổng. Chỉ có con người mới hiểu rằng, đôi khi ta phải làm cái mà ta không thích để vươn tới mục tiêu của mình. Con người có trí thông minh, khả năng quý giá nhất và quan trọng nhất, và chúng ta nên nuôi dưỡng và động viên nó phát triển.

Cách tư duy đã được xác lập của chúng ta, nó cắt nghĩa mọi sự mà chúng ta gặp gỡ trong đời mình. Nếu những khái niệm, những định kiến của ta là sai lầm, thì chúng sẽ làm méo mó cái chân lý cao cả nhất. Chúng ta mang những ý tưởng cũ và những quan điểm cũ của mình về cuộc sống, như một con sên mang cái nhà của nó trên lưng, bất cứ nơi nào mà nó đi.

Một nông dân tách những hạt giống tốt nhất của mình ra khỏi những hạt giống xấu, rồi nuôi dưỡng và chăm sóc chúng. Một kẻ khôn ngoan cũng làm y như vậy với những ý nghĩ của mình: *Loại trừ những ý nghĩ xấu, giữ lại những ý nghĩ tốt nhất, và chăm sóc chúng.*

148

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU

Chỉ khi nào bạn sống cho thân thể mình thôi, thì sự khổ mới có vẻ như xấu ác với bạn. Nhưng nếu bạn nghĩ rằng, mục đích của đời mình là cải thiện “cái tôi nội tại”, thì bạn sẽ đi tới chỗ hiểu rằng, sự khổ là tốt cho bạn; bởi vì nếu thiếu nó, sẽ không thể có sự cải thiện tâm linh nào.

Hãy chấp nhận mỗi bất hạnh đổ xuống bạn với thái độ của một người bệnh đang uống thuốc. Chúng ta biết rằng, thuốc có thể đắng và khó nuốt, nhưng chúng ta cảm thấy khỏe hơn khi uống vào. Cũng như vậy, hãy vui với sự vất vả và sự rắc rối của mình, bởi vì chúng tốt cho linh hồn bạn.

Bạn khổ sở chỉ khi nào bạn tự tách mình ra khỏi thế gian, tin rằng bạn vô tội, và không nối kết sự khổ của bạn với sự tăng trưởng tâm linh của mình.

Nếu bạn sợ một cái gì đó, thì hãy biết rằng cái lý do cắt nghĩa cho nỗi sợ đó không nằm ở bên ngoài, mà ở bên trong bạn.

149

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Bạn tự dẫn dắt mình với quá khứ và khi làm như vậy, bạn làm hỏng tương lai mình, bởi vì bạn không dành sự chú ý thích đáng cho

hiện tại. Quá khứ thì đã qua, tương lai thì chưa hiện hữu, chỉ có hiện tại.

Những người tốt nhanh chóng quên đi những hành vi nhân ái mà họ đã làm. Họ quá bận rộn với điều mà họ đang làm trong hiện tại, đến nỗi họ không (có thời gian để) nghĩ về điều mà họ đã làm trong quá khứ.

Bạn càng già, thời gian càng trôi nhanh, thì ý nghĩa của nó càng trở nên giảm đi đối với bạn. Câu hỏi “*cái gì sẽ xảy ra?*” có ý nghĩa ít hơn câu hỏi “*cái gì đang xảy ra bây giờ?*”

Cái khái niệm về không gian và thời gian cho thấy nhược điểm của trí năng chúng ta. Chúng ta không thể tưởng tượng bất cứ cái gì vượt quá chúng, nhưng điều này không hợp lý, bởi vì nó mâu thuẫn với logic. Thời gian nên biểu thị những mốc giới hạn trong sự vận hành tiếp nối của những biến cố; không gian nên biểu thị những mốc giới hạn trong những vị trí của vật thể. Tuy nhiên, cả thời gian lẫn không gian đều không có mốc giới hạn nào.

150

CÁI CHẾT

Bạn nên vừa sống trong vĩnh cửu, vừa sống trong hiện tại. Hãy làm việc như thể bạn sẽ sống mãi mãi, và hãy đối xử với kẻ khác như thể bạn có thể chết đêm nay.

Mọi sự trong cuộc đời này là đơn giản, tương liên, và có thể được giải thích. Mọi sự (có thể được giải thích), trừ cái chết, và do vậy người ta cố không nghĩ về nó. Đây là một sai lầm. Chúng ta nên đơn giản nhìn cuộc sống như là một phần của một cái gì đó huyền nhiệm và không thể thấu hiểu, và cái chết, như là một cái gì đó đơn giản, rõ ràng và dễ hiểu.

Điều quan trọng nhất cho cuộc sống tâm linh của ta, là hiểu rằng ta không đang đứng yên trong một nơi chốn nào, mà đang thường trực di chuyển tới một nơi nào đó với một tốc độ lớn.

Trong cuộc đời này, chúng ta là những lữ khách trên một con tàu khổng lồ. Người thuyền trưởng có một danh sách bí mật, ghi rõ ai

sẽ rời con tàu và khi nào. Trong khi ở trên tàu, chúng ta cần luân chuyển, nhu thuận với quy luật của sự sống và sống trong bình an, tình yêu, và hòa điệu với tất cả những người bạn đồng hành suốt khoảng thời gian mà chúng ta được ban cho.

151

SAU CÁI CHẾT

Người ta hỏi, cái gì xảy ra cho chúng ta sau khi chết? Chúng ta không biết, và không thể biết. Nhưng có một điều chắc chắn: Nếu chúng ta sẽ phải đi tới nơi nào đó, thì ắt hẳn là chúng ta đã đến từ nơi nào đó. Chúng ta sẽ trở lại cái nơi mà từ đó chúng ta đã đến⁽¹⁶⁷⁾.

Thời gian làm mờ đi cái chết. Khi bạn sống trong thời gian, bạn không thể tưởng tượng là nó có thể ngừng ra sao. Cái chết là sự kết thúc của thời gian.

“Đừng sợ cái chết. Trái lại, cái chết sẽ là niềm vui sướng đối với kẻ nào đã sống một cuộc đời chân thật”.

Marcus Aurelius

Cuộc đời thì đẹp⁽¹⁶⁸⁾. Khi ta nói cuộc đời này là xấu xa, thường là bởi vì ta so sánh kiếp này với kiếp sau, là cái mà về nó ta không biết gì cả.

152

HẠNH PHÚC

Hãy nhớ rằng nếu một người không hạnh phúc, thì đó là lỗi của chỉ một mình y, bởi vì Thượng đế sáng tạo ra tất cả chúng ta là để được hạnh phúc. Người ta không hạnh phúc, là bởi vì họ ước

vọng cái mà họ không thể có. Khi họ hạnh phúc, họ bằng lòng với những cái mà họ có.

Nếu bạn không hạnh phúc với đời mình, bạn có thể thay đổi nó bằng hai cách: Hoặc, cải thiện những điều kiện mà trong đó bạn sống; hoặc, cải thiện tình trạng tâm linh nội tại của mình⁽¹⁶⁹⁾. Cái thứ nhất thì không luôn luôn có thể được, nhưng cái thứ hai thì có thể.

Bạn muốn sống trên thiên đàng, nơi mà không có sự khổ và sự thù nghịch? Vậy thì hãy giải phóng trái tim bạn, trả tự do cho nó, và đổ đầy nó với tình yêu.

Nếu làm được như vậy, bạn sẽ tìm thấy cái thiên đàng mà bạn mơ ước.

Bạn nên tạ ơn Thượng đế về việc Ngài đã làm cho mọi điều tốt đẹp thành ra dễ dàng, và những gì ngăn trở cái tốt, trở thành khó khăn.

“Đừng tìm kiếm lạc thú, mà hãy sẵn sàng để tìm thấy lạc thú trong bất cứ cái gì mà bạn làm”.

John Ruskin

153

ĐỨC TIN

Đức tin chân thực⁽¹⁷⁰⁾ không phải là biết những ngày ăn kiêng, thời biểu của nhà thờ, hay phải đọc những bài kinh cầu nguyện nào. Đức tin chân thực là: Mỗi ngày, sống một cuộc sống tốt đẹp, nhân ái với láng giềng của bạn, đối xử với y như bạn muốn được đối xử.

Tất cả những chân nhân và hiền nhân của mọi dân tộc, đều dạy điều này: Đừng sợ việc thanh tẩy khỏi đức tin của bạn tất cả những điều không cần thiết - về mặt thể lý, vật chất, và hữu hình. Bạn càng làm sạch cái “*lõi tâm linh*” của mình, thì bạn càng hiểu rõ hơn quy luật của sự sống.

Sống là một nhiệm vụ khó khăn, và để hoàn tất nó, bạn không cần bất cứ cái gì, ngoài việc thực hiện điều thiện và hành động hợp với lẽ thiện.

Xã hội không thể sống một cuộc sống nhân ái và trí tuệ mà không có tôn giáo. Bạn có thể ép buộc nhưng không thể tâm phục con người, mà không có tôn giáo.

154

LINH HỒN

Mọi người đều sống bằng linh hồn, nhưng không phải mọi người đều biết điều đó. Nếu một người không nhận biết về điều này thì y sợ hãi mọi sự. Nhưng ngay khi bạn tin rằng đời bạn là ở trong linh hồn mình, thì không có gì phải sợ, bởi vì không ai có thể làm hại linh hồn bạn.

Trong những vấn đề quan trọng nhất của đời mình, bạn luôn luôn cô độc⁽¹⁷¹⁾. Không ai, ngoài bạn, có thể hiểu cái lịch sử thực thụ của bạn, câu chuyện về đời bạn trong khi nó phát triển. Cái cốt tủy của cuộc sống chân thực là thái độ của bạn - trong những giai đoạn khác nhau của đời mình - đối với “cái tôi tâm linh” của mình, và khả năng của bạn trong việc tuân theo cái tiếng nói đang sống bên trong mình.

Bất luận nơi nào bạn đi, những ý tưởng luôn đi với bạn, cùng với cái linh hồn nội tại - cái “cốt lõi” của đời bạn - sự tự do, và sức mạnh.

Để nắm bắt ý nghĩa chân thực của những sự thể, bạn cần phải dịch chuyển cái nhìn của mình từ cái khả thị đến cái bất khả thị (vô hình), từ cái vật chất đến cái tâm linh⁽¹⁷²⁾. Để thấy làn ánh sáng chân thực như nó là, chính bạn cần phải trở nên làn ánh sáng chân thực này.

155

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Hạnh phúc của bạn nằm trong việc phục vụ những kẻ thân yêu và những láng giềng của mình. Bạn sẽ tìm thấy niềm hạnh phúc này, bởi vì khi bạn phục vụ những người khác, bạn trở nên là một (được hợp nhất) với cái linh hồn đang sống trong tất cả chúng ta.

Hãy loại trừ ra khỏi bạn mọi sự vốn ngăn cản, không cho bạn kết nối với mọi sinh vật. Hãy cố tăng cường sự nối kết này nhiều như bạn có thể.

Nếu một cây bị cắt tại rễ, thì nó cũng bị cắt lìa khỏi toàn bộ cái cây. Cũng như vậy, khi một người cãi vã với người khác, thì y bị cắt lìa khỏi toàn nhân loại. Chỉ có một chút khác biệt: Một cành cây bị cắt đi bởi bàn tay của một ai khác; trái lại, trong một cuộc cãi vã, thì một người nào đó tự cắt lìa chính mình ra khỏi những người khác bởi những hành vi xấu, hay sự giận dữ của y.

“Thường khi, một người không thể hiểu rằng, cùng một linh hồn sống trong y, trong những người khác, và trong Thượng đế⁽¹⁷³⁾. Không có cái linh hồn này, thì làm thế nào bạn có thể hiểu đời bạn?”

Krishna⁽¹⁷⁴⁾

156

THƯỢNG ĐẾ

Khi bạn có những khó khăn, đánh mất sự nối kết với Thượng đế, hay có những mối nghi ngờ về sự hiện hữu của Thượng đế, thì tốt hơn hãy ngừng nghĩ về Ngài. Thay vào đó, hãy chỉ nghĩ về quy luật của Ngài về sự sống, và làm thế nào để chu toàn nó bằng cách yêu mọi người. Chỉ lúc đó, bạn mới tìm thấy Thượng đế.

Mặc dù một người có thể không thấy rằng y đang thở không khí, nhưng khi không có đủ không khí, y sẽ biết mình đang thiếu một cái gì đó, một cái mà thiếu nó y không thể sống được. Một người đã đánh mất đức tin vào Thượng đế thì cũng hết như vậy: Y đau khổ mà không biết tại sao.

Tôi không thể hiểu Thượng đế, nhưng tôi biết Ngài, tôi biết bằng cách nào để tìm thấy Ngài; và trong tất cả sự hiểu biết của

mình, đây là sự hiểu biết quan trọng nhất và thực nhất.

“Không thể chụp bắt yếu tính của Thượng đế bằng ngôn từ. Thượng đế vượt quá ngôn từ⁽¹⁷⁵⁾”.

Angelus Silesius

157

HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Thượng đế sống trong chúng ta - trong mỗi người và mọi người. Ngay khi linh hồn thức dậy trong bạn, nó muốn hợp nhất với Thượng đế và với những người khác.

Mặc dù (về thể lý) một người có thể sống một cách tách rời khỏi những người khác; nhưng về mặt tâm linh, y không thể sống cô lập. Y muốn được hợp nhất với những người khác, và với cái nguồn suối⁽¹⁷⁶⁾ của tất cả.

Càng sống cho thân thể mình, bạn càng ít thông giao và kết hợp với những người khác.

Không có sự bình an nào cho những ai chỉ sống một cuộc sống vật chất, hoặc cho những ai chỉ sống một cuộc sống tâm linh. Bạn sẽ tìm thấy bình an khi sống cả cuộc sống tâm linh, lẫn cuộc sống thể chất - giữa những người khác.

Đừng quan tâm đến việc những người khác có yêu bạn hay không. Hãy yêu đi, và bạn sẽ được đáp lại bằng tình yêu.

158

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Khi yêu kẻ khác, chúng ta cảm thấy dễ chịu vào khoảnh khắc đó. Chúng ta không sợ và không muốn bất cứ cái gì khác. Tại sao vậy? Nói một cách đơn giản, bởi vì tình yêu là Thượng đế. Khi ta yêu

kẻ khác, ta hợp nhất với Thượng đế và với mọi sự khác đang sống trên thế gian này. Chúng ta còn có thể muốn cái gì, hay sợ hãi cái gì nữa, nếu ta được hợp nhất với Thượng đế và với toàn thể gian?

Những cánh hoa rơi rụng khi cây bắt đầu kết trái. Cũng như vậy, tất cả những khuyết điểm của bạn rơi rụng đi, khi linh hồn bạn bắt đầu tăng trưởng bên trong bạn.

Hãy yêu mọi người: Kẻ nghèo trong linh hồn⁽¹⁷⁷⁾, kẻ giàu có và bị hư hỏng, kẻ lạc mất linh hồn, kẻ kiêu mạn, cũng như kẻ bị tật nguyền về thể xác. Đừng tranh cãi, giận dữ, hay trách cứ họ. Nếu có thể, bạn hãy cố giúp họ trong bất cứ cách nào, bởi vì bị tật nguyền về tâm linh có thể thậm chí còn tệ hơn tàn tật về thể xác.

Hãy yêu kẻ khác, không phải cho lợi lộc cá nhân của bạn, mà bởi vì tình yêu mang đến cho bạn hạnh phúc.

159

TỘI LỖI

Bạn không thể sống mà hoàn toàn không có tội lỗi, nhưng bạn có thể diệt trừ một số tội lỗi và sống với ít tội lỗi hơn. Tiến trình của việc loại trừ tội lỗi, sai lầm và thành kiến ra khỏi bạn, là cuộc sống chân thực, và là điều thiện chân thực cho hết thảy mọi người.

Người ta có thể nghe hai tiếng nói đối nghịch nhau bên trong chính mình⁽¹⁷⁸⁾. Tiếng nói thứ nhất bảo bạn hãy sống chỉ cho riêng mình; tiếng nói thứ hai bảo bạn hãy chia sẻ với những ai đang thiếu thốn. Một giọng bảo rằng: Hãy lấy oán trả oán; giọng kia: Hãy tha thứ. Giọng nói thứ nhất bảo: Hãy lắng nghe những người khác; giọng thứ hai: Hãy lắng nghe linh hồn nội tại của bạn. Bạn chọn lựa đúng khi bạn lắng nghe giọng nói thứ hai, giọng nói nội tại chân thực của mình.

Nếu bạn trở nên bị ám ảnh bởi một đam mê, hãy nhớ rằng đam mê này không phải là một phần của linh hồn bạn, và bạn có thể tự giải phóng mình ra khỏi nó. Thường thường, đam mê này là một trở ngại cho việc tiếp xúc với linh hồn nội tại của bạn. Trong khi loại bỏ nó ra khỏi chính mình, bạn sẽ được tái hợp nhất với cái tôi nội tại.

SỰ CÁM DỠ

Chúng ta nên học từ những con vật cách đối xử với thân thể mình. Ngay khi một con vật nhận được cái mà nó cần cho cơ thể nó, nó không đòi hỏi nữa. Con người, trái lại, không bao giờ có đủ để thỏa mãn cơn đói của họ. Chúng ta ngày càng tạo ra thêm nhiều đồ ăn và thức uống cầu kỳ, trong cố gắng để làm thỏa mãn cơ thể mình.

Hiền nhân Hy Lạp cổ đại - Pythagoras, không ăn thịt. Khi một nhà văn Hy Lạp khác - Plutarch, được hỏi tại sao Pythagoras kiêng thịt, ông trả lời rằng ông không ngạc nhiên bởi sự kiện này, nhưng lại ngạc nhiên không hiểu tại sao quá nhiều người, mặc dù họ đã có nhiều thức ăn với ngũ cốc, rau quả, mà vẫn mạo hiểm để cố bắt, giết và ăn thịt thú vật.

Thật khó mà tưởng tượng những thay đổi tích cực, lành mạnh có thể xảy ra trong đời bạn, nếu bạn ngừng đầu độc nó với rượu vang, vodka, thuốc lá và ma túy.

Bạn càng ít mơ ước, bạn sẽ càng hạnh phúc. Đây là một chân lý cổ xưa, nhưng không phải là một chân lý được chấp nhận, và được hiểu bởi mọi người.

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Những cảm xúc tình dục trong cả con người lẫn thú vật, được ban cho vì một mục đích vĩ đại: Để tiếp tục việc lưu truyền nòi giống. Thật sai lầm khi nghĩ rằng, những cảm xúc tình dục này được ban cho con người chỉ để họ tận hưởng lạc thú.

Như với mọi sự trong đời, bạn không nên trao cho hôn nhân quá nhiều nhiệm vụ. Chỉ nên giao cho nó một nhiệm vụ chính phải hoàn thành: Cùng nhau sống một cuộc sống tốt, và nuôi dạy, giáo dục con cái.

Bạn nên suy nghĩ, cân nhắc nhiều lần trước khi quyết định kết hôn. Kết hợp đời bạn với một người khác về mặt tình dục, là một trong những hành vi quan trọng nhất của hiện hữu, và có thể có những hậu quả rất sâu rộng hơn là bạn có thể tưởng tượng. Đây có thể là quyết định quan trọng nhất mà bạn từng làm trong đời.

Một người nam và nữ trẻ, thuần khiết về tình dục, nên làm gì về vấn đề tình dục? Câu trả lời là họ nên phấn đấu giữ cho mình trong sạch trước hôn nhân, và nếu họ kết hôn, giữ được thuần khiết về phương diện này⁽¹⁷⁹⁾.

LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI

Công việc cao cả nhất là công việc của người nông dân, kẻ lao động trong đất.

“Cái gì là thức ăn tốt nhất? Thức ăn mà bạn đã kiếm được với chính hai bàn tay”.

Mohammed

Một trong những thuận lợi lớn nhất của một cuộc sống lao động, so với cuộc sống của kẻ nhàn rỗi, là cái tư duy nghiêm túc, vững chắc, và tích cực của những người lao động, so với những ý tưởng nông cạn và tật “ngồi lê đôi mách” rẻ tiền của kẻ nhàn rỗi.

Một số người nghĩ rằng việc giặt ủi, nấu nướng và giữ trẻ là công việc dành riêng cho phụ nữ, chứ không phải cho đàn ông; thậm chí rằng đàn ông làm những công việc đó là đáng xấu hổ. Thế nhưng, cái thực sự đáng xấu hổ là khi đàn ông ngồi nhàn rỗi hay phê phỡn, trong khi một người phụ nữ yếu đuối, mỗi mệt, hoặc mang thai, lại đầu tắt mặt tối với tất cả mọi công việc vất vả này.

THAM LAM VÀ SỰ GIÀU CÓ

Một người giàu sống một cuộc sống đầy lo âu, bởi vì y luôn sợ mất đi của cải của mình. Càng giàu có, y sẽ càng nhiều lo lắng. Một người giàu chỉ có thể gặp gỡ và kết bạn với người giàu; y không thể là một người bạn chân thực đối với người nghèo - bởi vì lúc đó, cái tội lỗi gây ra bởi sự giàu có của y sẽ trở nên quá hiển nhiên.

Những người giàu mà bố thí, làm từ thiện, là những kẻ đạo đức giả⁽¹⁸⁰⁾ - bởi vì chính cái số tiền mà họ đem cho, thường là cái

mà họ đã cướp giật từ hai bàn tay của những kẻ nghèo hơn.

“Nhìn đâu đâu, tôi cũng thấy sự âm mưu của người giàu, những kẻ mà núp dưới chiêu bài giúp người nghèo, chỉ mưu cầu những lợi ích và lợi nhuận cho chính họ”.

Sir Thomas More

“Một người từ bi, không bao giờ giàu. Nhưng một người giàu, lại không có chút từ bi⁽¹⁸¹⁾”.

Tục ngữ Trung Hoa

Sự nghèo sẽ biến mất, nếu mọi người đều đang tìm kiếm sự thật và vương quốc của Thượng đế.

164

GIẬN VÀ THÙ

Khi một người quyết định làm hại một người khác vì quyền lợi của mọi người, thì kẻ bị thương tổn có thể quyết định đáp trả lại bằng điều ác; như vậy người ta làm hại lẫn nhau, trong khi vẫn đinh ninh rằng họ đang hành động cho lợi ích lớn nhất của tất cả mọi người có liên quan. Đây chính xác là cái đang xảy ra trên thế giới ngày hôm nay.

Giá như ta có thể đặt chính mình vào vị thế của những người khác, chỉ thế thôi, thì ta có thể loại bỏ sự thù hận lẫn nhau. Nếu ta đặt kẻ khác ở vào vị thế của ta, thì ta có thể chế ngự được lòng kiêu mạn của mình.

Cách tốt nhất để chống lại cơn giận của ai đó, là nói: *“Chúng ta hãy thương xót người này!”* Một cơn mưa dập tắt lửa, thì cũng vậy, lòng từ bi dập tắt cơn giận.

Có những người thích giận dữ. Họ thích la hét, ngắt lời, và dạy bảo những người khác. Những người này thì không dễ thương. Chúng ta cũng nên nhớ rằng họ rất bất hạnh, bởi vì họ không biết niềm vui của một tâm thái dễ chịu hay hạnh phúc. Thay vì giận họ, ta nên thương xót họ.

LÒNG KIÊU MẠN

Mục đích chính yếu của đời bạn là cải thiện linh hồn mình. Thế nhưng một người kiêu mạn nghĩ rằng y đã đủ tốt rồi. Tại sao phải cải thiện nếu bạn đã đủ tốt? Điều này cho thấy rằng kiêu mạn là một tật hết sức xấu, bởi vì nó can thiệp vào nhiệm vụ chính yếu của bạn - sự tự cải thiện.

Nếu một người chỉ ưa thích chính mình, sau cùng y sẽ tất yếu trở thành kiêu mạn. Kiêu mạn là tình yêu chỉ dành cho cái tôi của mình.

Không chấp nhận sự bình đẳng của con người, thì không thể có tình yêu đích thực.

Chúng ta thường hay xét đoán người khác. Chúng ta gọi người này là nhân ái, người nọ là xấu ác; người này là ngu xuẩn, người kia là thông minh, sắc sảo... Chúng ta không nên làm như vậy. Một người chảy như một dòng sông. Mỗi ngày, y có thể khác. Kẻ ngu trở thành sắc sảo, kẻ xấu thành nhân ái... Bạn có thể xét đoán một người về quá khứ của y, nhưng y đã khác đi trong hiện tại⁽¹⁸²⁾.

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN

Bạn chỉ có thể phục vụ một trong hai - *Thượng đế hay chính bạn*. Nếu phục vụ Thượng đế, bạn phải chiến đấu chống lại tội lỗi và cám dỗ. Nếu phục vụ chính bạn, bạn không phải làm điều này, nhưng bạn sẽ trở nên y hệt như mọi người khác.

Cái lợi lạc của việc phục vụ Thượng đế, so với việc phục vụ con người là: Với con người, bạn muốn hiện ra tốt đẹp hơn trong mắt người khác, so với cái mà bạn thực sự là. Với Thượng đế thì khác: Ngài biết tất cả chúng ta một cách thâm tình. Bạn không thể chỉ làm ra vẻ tốt hơn, mà thực sự phải trở nên tốt hơn trong mắt Ngài.

Một hiền nhân thấy bút rút trong lòng khi ông không thể luôn luôn làm những điều tốt mà ông muốn làm, và không bận lòng khi người ta có những phán xét sai lầm về ông.

Những ai biết rằng Thượng đế sống bên trong linh hồn chúng ta, họ thanh thản và khiêm cung. Họ không quan tâm về những phán xét của những người khác.

167

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Câu hỏi: “*Bạn cần phải tha thứ bao nhiêu lần?*” thì cũng giống như hỏi một kẻ nghiện rượu đang cai rượu: Bao nhiêu lần y nên từ chối một ly rượu, khi y thường trực được mời uống. Nếu tôi quyết định không uống tôi sẽ từ chối, bất luận tôi được mời bao nhiêu lần. Một sự cương quyết như thế là cần thiết cho sự tha thứ.

Sự trừng phạt, như được áp dụng cho việc giáo dục, không những không cải thiện trẻ con, mà thực sự có tác dụng ngược lại, bởi vì nó dạy cho chúng sự tàn nhẫn.

Nếu những người tốt trên hành tinh này mong ước ngăn chặn những hành động tàn nhẫn, chiến tranh, và những tội ác khác vốn làm đen tối niềm hạnh phúc của nhân loại, thì hãy biết rằng bạn không thể đạt kết quả này bằng cách đấu đá, bạo lực và trả thù, mà chỉ thông qua những phương tiện hòa bình, bất bạo động.

Thượng đế đặc biệt yêu những ai tha thứ cho kẻ đã xử tệ với y, nhất là khi kẻ ấy lại ở dưới quyền định đoạt của y.

168

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Chỉ có người không có đức tin vào Thượng đế mới thực sự tin rằng, một số người có thể dùng bạo lực để cải thiện cuộc đời của người khác. Những ai mà cố cải thiện cuộc đời của kẻ khác qua bạo lực, không thể phân biệt được cái thiện và cái ác.

Không có điều kiện hay hoàn cảnh nào có thể được dùng như là một sự biện minh cho việc giết hại kẻ khác, nhất là trên quy mô hàng loạt. Đây là một sự vi phạm - cố ý và rõ ràng - ý chí của Thượng đế, vốn được biểu đạt trong nhiều tôn giáo; thế nhưng vẫn có nhiều nước cho phép việc giết người hàng loạt dưới hình thức án tử hình⁽¹⁸³⁾.

Nếu thay vì cứu vãn thế giới, mọi người cố cứu chính mình, thì họ có thể tiến xa hơn rất nhiều về phía mục tiêu cải thiện thế giới nói chung.

Một kẻ mơ mộng có thể thường hay thấy tương lai trong những giấc mơ của y, nhưng không muốn chờ nó đến. Y muốn dùng bạo lực để di chuyển nó đến gần hơn trong sinh thời của mình, cho dù những thay đổi này, nếu để tự nhiên, phải mất cả hàng ngàn năm.

169

NỖ LỰC

“Tin mừng về vương quốc của Thượng đế đang được rao giảng, và mọi người đang nỗ lực phấn đấu để bước vào trong nó. Vương quốc của Thượng đế nằm ở bên trong các người”.

Luke 16:16, 17:21

Hai câu này của Tân Ước có nghĩa là, chúng ta phải làm một nỗ lực nếu chúng ta muốn kết hợp linh hồn ta với Thượng đế và xây dựng Nước Trời. Điều này chỉ có thể được thành tựu khi ta phấn đấu để đạt tới nó.

Một số người nghĩ rằng để thực sự là một người ngoan đạo, chẳng hạn một người Ki-tô đích thực, bạn cần phải thực hiện những hành vi anh hùng. Điều này không đúng. Bạn không cần làm một cái

gì khác thường hay phi thường, mà chỉ cần không ngừng làm một nỗ lực.

Người ta nhận được niềm vui không phải bằng cách sở hữu chân lý, mà bằng cách làm nỗ lực để tìm thấy chân lý. Cũng có thể nói như vậy về đức hạnh. Cái quan trọng là nỗ lực mà bạn làm để tiến gần hơn tới nó.

Đi những bước chậm, nhỏ về phía trước mà không ngừng lại, là cách tốt nhất nếu bạn muốn hiểu chân lý và ý nghĩa của cuộc đời.

170

ĐỨC TIN

Sự cầu nguyện nhắc bạn nhớ lại bạn là ai, và mục đích của bạn trong cuộc đời là cái gì. Hãy suy ngẫm về điều này trong cô độc, khi bạn không bị xao lãng bởi bất cứ cái gì khác.

Khi bạn cầu nguyện, hãy chỉ cầu nguyện để cải thiện chính mình. Đừng nghĩ rằng bạn làm hài lòng Thượng đế với lời nguyện cầu của mình. Bạn làm hài lòng Thượng đế, chỉ khi nào bạn tuân theo ý chí của Ngài.

Cái ác của thế gian này phát xuất từ sự kiện rằng, người ta không tin vào quy luật vĩnh hằng và phổ biến của sự sống.

Người ta nói những tín đồ chân thực cấu thành một giáo hội. Có chăng những tín đồ đích thực? Nếu vậy thì họ đang ở đâu?

Trong số những lời dối trá và những quan niệm sai lầm của chúng ta về đức tin, thì cái tàn nhẫn nhất là cái nói về cách dạy đức tin cho trẻ con. Khi một đứa trẻ hỏi: "*Thế gian này là gì?*" - chúng ta trả lời không với những gì ta nghĩ, mà với những điều người khác nghĩ - những người này đã sống cách đây một trăm năm. Thay vì nhận được thức ăn tâm linh, là cái mà đứa trẻ cần, nó chỉ nhận được chất độc tâm linh.

KHOA HỌC SAI LẦM

Không có gì xấu hổ hay tai hại khi bạn không biết một cái gì đó. Bạn nên biết ngược và xấu hổ khi bạn làm ra vẻ biết cái mà mình thực sự không biết⁽¹⁸⁴⁾.

Không phải số lượng, mà chất lượng của kiến thức, mới là quan trọng. Bạn có thể biết rất nhiều, thế nhưng lại không biết những điều quan trọng nhất⁽¹⁸⁵⁾.

Những ai đặt ra cho những học giả những câu hỏi, có thể nhận được hàng ngàn câu trả lời rối rắm, cầu kỳ. Tuy nhiên, họ sẽ không nhận được câu trả lời cho những câu hỏi quan trọng nhất: “*Tôi là ai?*” và “*Tôi nên sống đời tôi như thế nào?*”

Một sự dối trá được phơi bày một cách công khai, thì cũng quan trọng cho sự tốt đẹp của con người như một chân lý được phát biểu một cách rõ ràng.

Thà đừng đọc một cuốn sách nào, hơn là đọc nhiều sách và tin tất cả chúng⁽¹⁸⁶⁾. Bạn có thể là một người thông minh mà không cần đọc một cuốn sách nào, nhưng nếu bạn tin tất cả những gì được viết trong những cuốn sách, thì bạn có thể nhanh chóng trở thành một gã khờ.

NỖ LỰC

Người nào đặt trọn cuộc đời mình vào trong việc hiểu thế gian và mục đích của nó, sẽ không bao giờ có những tình huống tuyệt vọng. Y không cần một xã hội ồn ào; y có đủ công việc nội tại để làm. Y chỉ có một ưu tư độc nhất - thoát khỏi cái ác bên trong chính y và sống một cách hòa bình với tha nhân và với Thượng đế.

Bạn có thể có một cuộc sống tốt nếu bạn thường trực nghĩ về nó. Bạn nên phát triển khả năng này: *Khả năng luôn làm điều thiện.*

Hãy tìm kiếm chân lý, cho đến tận hơi thở cuối cùng của bạn. Thượng đế sẽ giúp bạn và đứng bên cạnh hỗ trợ bạn.

“Quy luật của cuộc sống không phải bao giờ cũng rõ ràng - ngay cả đối với hiền nhân. Nhưng nếu chúng ta nỗ lực, thì có thể hiểu được nó”.

Khổng Tử

173

HY SINH

Thân thể bạn che giấu Thượng đế bên trong bạn.

Hãy cố thấy cái tốt trong kẻ khác, không chỉ trong chính bạn. Hãy cố chỉ tự trách mình, đừng trách ai khác.

Bạn không thể tự ép buộc mình yêu, nhưng bạn có thể gỡ bỏ những rào cản trên lối đi tới tình yêu.

Sự quên mình là cần thiết và vui sướng, chỉ khi nào ta quên đi cái tôi của mình cho mục đích chu toàn ý chí của linh hồn Thượng đế đang sống bên trong mỗi người.

Nếu bạn hiểu rằng bạn nên sống cho linh hồn, thế nhưng lại đi theo tư lợi, thì bạn nom giống như người tự đóng cửa nhốt mình bên ngoài và đánh mất chìa khóa.

174

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN

Cái thiện trong con người được tìm thấy trong tình huynh đệ và sự hợp nhất với mọi con người. Lòng kiêu mạn của ta là chướng ngại chủ yếu cho việc hợp nhất này. Chỉ qua sự khiêm cung, mà bạn có thể đối xử với kẻ khác với tình anh em.

Bạn càng thỏa mãn với chính mình, bạn càng ít thỏa mãn với kẻ khác. Và ngược lại, bạn càng bất mãn với chính mình, bạn càng hạnh phúc hơn với kẻ khác, và đời bạn sẽ càng tốt hơn.

“Kẻ nào yêu chính mình, có ít sự cạnh tranh⁽¹⁸⁷⁾”.

Georg C. Lichtenberg

“Khi bạn thân thiện, khiêm cung và lễ độ, thì Thượng đế sẽ đến với bạn cũng tự nhiên như nước chảy xuống thung lũng”.

Tục ngữ Trung Hoa

175

CHÂN LÝ

Nếu những người nào đó bảo bạn đừng tìm kiếm chân lý trong mọi sự mà bạn làm, thì đừng quan tâm đến họ, bởi vì họ là kẻ thù của bạn. Họ bảo bạn điều này, là bởi vì họ không sống đời họ theo chân lý, và muốn những người khác cũng làm như vậy.

Những người không đang sống theo chân lý, sẽ tìm kiếm nhiều lời giải thích khác nhau, để chứng tỏ rằng đời họ là tốt, chứ không xấu.

Cuộc sống xung quanh bạn càng phức tạp, bạn càng cần trí tuệ để tìm ra những giải pháp.

“Chân lý sẽ là ánh sáng của bạn. Chân lý sẽ là nơi trú thân của bạn. Hãy tìm sự nương tựa chỉ trong chân lý”.

Minh triết Phật giáo

Chân lý thì ngắn gọn. Sự gian dối nói nhiều lời.

176

LỜI NÓI

Hãy kiểm soát, làm chủ chính mình, nếu bạn muốn kẻ khác đối xử với bạn như bạn muốn được đối xử.

Đừng ca ngợi, cũng đừng khoe khoang về chính bạn. Đừng bao giờ tranh cãi với kẻ khác.

Sự tiết độ trong lời nói quan trọng ra sao? Này nhé: Lúc bạn cáu giận, thì cho dù bạn nói sự thật, bạn cũng không thể tâm phục được ai. Hãy nói sự thật với lòng nhân ái và mọi người, ngay cả những kẻ ngu xuẩn, sẽ hiểu nó.

Trong đàm thoại, ngay khi một trong hai người bắt đầu cáo buộc người kia, thì tốt nhất là cả hai nên thỏa thuận ngừng lại. Nếu người kia không đồng ý, thì chính bạn nên ngừng lại trước.

Sau một cuộc đàm thoại lê thê, khi bạn cố nhớ cái gì đã được nói, bạn sẽ ngạc nhiên thấy rằng, biết bao nhiêu lời trống rỗng, không cần thiết đã được thốt ra.

177

Ý TƯỞNG

Đừng nghĩ rằng chỉ có những người đặc biệt mới có thể khôn ngoan. Sự khôn ngoan là một phẩm chất chung, và mọi người đều có thể có nó. Khôn ngoan là hiểu biết về cái gì tốt trong cuộc đời này, và tuân theo nó.

Sự khôn ngoan đến trong hai cách: Thứ nhất, thông qua sự tăng trưởng tâm linh trong sự cô độc; và thứ hai, trong khi truyền thông và thảo luận với những người khác.

Ở chóp đỉnh của cuộc sống hữu thức của bạn, bạn cô đơn. Sự cô đơn có thể là khó khăn cho một người thiếu khôn ngoan. Người thiếu khôn ngoan cố chạy trốn nó, và di chuyển xuống những cấp độ thấp hơn của cuộc sống tâm linh của mình. Người thực sự khôn ngoan, giữ chính mình ở chóp đỉnh của nỗi cô đơn nội tại⁽¹⁸⁸⁾, trong khi giao tiếp với Thượng đế trong cầu nguyện.

Một sự cầu nguyện có hiệu quả sẽ tái tạo trong ký ức hữu thức của bạn sự hiểu biết cao nhất về ý nghĩa cuộc đời, như được

phát lộ ra cho bạn trong những khoảnh khắc tốt đẹp nhất của đời bạn.

178

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU

Nếu chúng ta tin rằng mục đích của đời ta là cải thiện chính mình, rồi thì tất cả những gì ta xem là xấu ác, không thể là một chướng ngại cho chúng ta trên lối đi này.

Có câu tục ngữ xưa: *“Thượng đế ban sự khổ cho những ai mà Ngài yêu”*. Đó là một câu nói hay, bởi vì sự khổ giải phóng chúng ta khỏi điều xấu.⁽¹⁸⁹⁾

Thật là chạnh lòng khi nhìn sự khổ của một con vật, một đứa trẻ, hay một con người. Một người khôn ngoan sẽ làm giảm thiểu, hoặc dập tắt sự khổ của y, bằng cách xem nó như là một bước quan trọng nhưng tạm thời, để chuyển sang niềm vui hay sự thanh thoi. Sau một thời kỳ lao động vất vả, sẽ có sự nghỉ ngơi. Nếu bạn bệnh, bạn sẽ trở nên khỏe hơn. Nếu bạn đói, bạn sẽ lại được ăn. Sau mọi sự khổ là lạc thú.

Không có thời điểm nào mà bạn tiến gần Thượng đế hơn cho bằng những lúc bất hạnh⁽¹⁹⁰⁾ và ưu phiền. Hãy cố tận dụng những lúc đó, bởi vì chúng mang đến sự tốt lành cho bạn.

179

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Chúng ta hiểu rằng, cái sức mạnh ý chí của chúng ta thì tự do, rằng chúng ta tự do và có thể làm bất cứ cái gì mà chúng ta muốn. Tuy nhiên, chúng ta nên nhất trí rằng, nếu điều này là đúng, thì sự hiểu của chúng ta về quy luật của lý tính, về nhân quả, đều sai. Nếu

quy luật này là đúng, thì cái sức mạnh ý chí của chúng ta sẽ không tự do, và chúng ta sẽ bị ràng buộc bởi những biến cố mà đã xảy ra với chúng ta trong quá khứ.

Không có không gian và thời gian trong cuộc sống tâm linh. Những ý tưởng và cảm xúc của ta là những cái thực sự quan trọng.

“Bạn có thể chiến đấu chống lại những tập quán xấu của mình, chỉ hôm nay, chứ không phải ngày mai”.

Khổng Tử

Cái năng lượng tự do, thiêng liêng của sự sống, thì được biểu hiện chỉ trong hiện tại. Do vậy, những hành vi diễn ra trong hiện tại có những phẩm chất thiêng liêng. Hãy khôn ngoan và nhân ái trong hiện tại.

180

CÁI CHẾT

Hãy cố sống đời bạn trong một cách thức sao cho bạn không sợ chết.

Làm thế nào tôi có thể sợ chết, nếu tôi quen với việc chết mỗi và mọi ngày khi tôi đi ngủ, và rồi tôi có một ngày tốt hơn vào ngày hôm sau?

Socrates nói về sự chết, rằng nó là trạng thái giống hệt như trạng thái mà chúng ta trải nghiệm trước khi chào đời. Tất cả chúng ta đều biết, rằng nó không có gì khủng khiếp hay xấu xa. Mặt khác, nếu cái chết là một sự di chuyển tới một cuộc sống tốt đẹp hơn như nhiều người nghĩ, thì cái chết không xấu, mà tốt đẹp.

Nếu bạn đồng ý rằng sự sống là linh hồn và không ở trong thân thể, thì không có sự chết, mà chỉ có sự giải thoát của linh hồn ra khỏi thân thể bạn mà thôi.

181

SAU CÁI CHẾT

Cuộc sống nhắc tôi nhớ về một con sâu bướm biến thành một con bướm. Những con sâu bướm không thể bay. Trước hết, chúng được sinh ra, và rồi chúng nằm trong những chiếc kén. Tất cả chúng ta đều sẽ là những con bướm trong cuộc (kiếp) sống tương lai của mình.

Người ta nói cái thực tại tốt đẹp duy nhất hiện diện ở nơi nào mà nhân cách ta có thể vĩnh hằng. Nhưng nhân cách của tôi là cái đáng ghê tởm nhất trên thế gian.

Một đứa trẻ khóc khi nó chào đời; một kẻ hấp hối, sàu muộn vào phút lâm chung. Nhưng lẽ ra cả hai nên vui sướng, bởi vì đây là những khoảnh khắc quan trọng nhất của đời người. Đối với đứa trẻ, đó là việc đi từ phía bên kia tới đây; đối với kẻ đang hấp hối, đó là việc đi từ đây sang phía bên kia.

Phải chăng chúng ta không thể hiểu đời ta sẽ là cái gì sau khi chết? Không có gì xấu xảy ra cho chúng ta trước lúc chào đời. Cũng y như vậy, sẽ không có gì xấu xảy ra cho chúng ta sau cái chết.

182

HẠNH PHÚC

Có hai loại người. Loại thứ nhất nhắc tôi nhớ đến những con vật ngoan cố được chủ kéo tới vụ lúa, ở đó chúng có nơi trú ẩn và thức ăn. Mặc dù người chủ muốn điều tốt lành cho chúng, những con vật vẫn kháng cự lại; nhưng không sớm thì muộn, tất cả chúng sẽ phải đi tới đó. Loại thứ hai nhắc tôi nhớ đến những con vật tuân theo ý chí của chủ, và tự nguyện đi tới vụ lúa, bởi vì chúng biết rằng, người chủ muốn cái tốt lành cho chúng.

Dần dà, theo dòng thời gian, sự phức tạp của đời chúng ta dẫn đến sự gia tăng của tình yêu và do vậy, cũng gia tăng điều tốt đẹp⁽¹⁹¹⁾.

Hãy nhớ rằng thế gian không tự mình đi vào trong hiện hữu, mà được sáng tạo ra bởi Thượng đế cho cái tốt đẹp của chúng ta; và trên thế gian này, chúng ta không nên làm những điều mà sẽ hủy hoại đời ta. Rồi thì người ta sẽ có nhiều sự tốt lành hơn là họ có thể tưởng tượng, và nhiều như họ có thể có được.

183

ĐỨC TIN

Há bạn không biết rằng mạch nguồn của sự sống hiện hữu trong thân thể bạn? Tại sao bạn tìm nó ở nơi nào khác? Khi làm như vậy, bạn giống như một người đốt lên một ngọn đèn trong ánh sáng ban ngày.

“Tôn giáo hư dối bảo khuyên chúng ta phủ nhận cuộc đời này cho cuộc sống vĩnh cửu. Nhưng cuộc sống vĩnh cửu đã hiện hữu rồi; nó là một phần của cuộc sống hiện tại này”.

Tục ngữ Ấn Độ

Khi chúng ta tìm thấy tôn giáo, chúng ta ngừng tìm kiếm những mục đích cá thể, và có thể cùng nhau bước đi dọc theo lối đi của sự sống bằng cách hiểu rằng, có một quy luật, một nguồn gốc, và một mục đích.

“Tôn giáo đã hiện hữu trước khi Ki-tô giáo ra đời. Nó đã bắt đầu khi người ta có những khát vọng tôn giáo đầu tiên của mình, và nó vẫn hiện hữu từ đó về sau. Thế giới chỉ có duy nhất một đại dương. Cũng y như vậy, chỉ có duy nhất một tôn giáo đích thực; thế nhưng, chúng ta lại nghĩ rằng chỉ những ai thuộc về giáo hội của mình mới là những tín đồ đích thực⁽¹⁹²⁾”.

Theodore Parker

184

LINH HỒN

Nếu một đứa trẻ không biết rằng nó có một trái tim, điều này không có nghĩa là nó không có một trái tim. Điều này cũng đúng cho linh hồn. Nếu một người không cảm thấy linh hồn y bên trong mình, thì cũng không có nghĩa là y không có một linh hồn.

Một người không thực sự biết chính mình⁽¹⁹³⁾. Cái mà y nghĩ về như là chính mình, thì không phải là “*cái tôi chân thực*” của y, bởi vì một người không sống bằng thân thể, mà bằng linh hồn mình.

Mỗi hữu thể di chuyển cùng với tất cả mọi hữu thể khác, thế nhưng đồng thời, lương tâm y thì bất động. Đời chúng ta nằm trong sự mâu thuẫn này.

Nếu phải có sự chuyển động trong đời, thì cái chuyển động này xảy ra trong quan hệ với một cái gì đó vốn không chuyển động. Cái sự thể bất động này là linh hồn vĩnh cửu bên trong chúng ta, vốn quan sát sự sống xung quanh nó.

185

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Nếu có một cái gì đó tương tự nhau trong tất cả mọi con người, thì nó là linh hồn. Nếu đúng như vậy, thì chúng ta nên tôn trọng cái linh hồn này bên trong tất cả chúng ta.

Một hiền nhân Ấn Độ xưa kia đã nói: “*Linh hồn của sự sống hiện diện ở trong bạn, trong tôi, và trong mọi hữu-thể-người khác. Bạn không nên giận tôi khi tôi tiếp cận bạn. Bạn cũng không nên kiêu ngạo, bất luận bạn có địa vị cao ra sao*”.

Một số người bị của cải, sự vinh quang, hay đẳng cấp làm cho họ tách rời khỏi những người khác, và không bao giờ có thể thanh thản hay vui sướng. Thế nhưng, ngay khi họ nhận ra cái linh hồn nội tại của mình, thì đối với họ, tất cả mọi con người sẽ trở thành một gia đình và họ sẽ hiểu rằng, có một cái gì đó bên trong mà quý giá hơn bất cứ cái gì khác trên thế gian⁽¹⁹⁴⁾.

Tại sao chúng ta có một cảm giác quá kinh hãi như thế khi một người qua đời? Bởi vì, chúng ta có thể thấy cái mà đang thay đổi hình thức của nó sang một trạng thái khác biệt với trước, và khi ta thấy nó đang xảy ra trong một người khác, ta có thể thoáng thấy nó trong chính mình.

186

THƯỢNG ĐẾ

Một hôm, một con cá nghe người ta nói rằng, cá chỉ có thể sống trong nước. Nghe vậy, lũ cá bắt đầu hỏi nhau: “*Có ai biết nước là gì không?*”. Chúng quyết định hỏi con cá già nhất và khôn ngoan nhất. Nó trả lời: “*Nước là cái mà nhờ đó chúng ta sống, và trong đó chúng ta sống. Các con không biết nước, bởi vì các con đang sống trong nó*”. Cũng y như vậy, một số người không biết Thượng đế, nhưng tất cả chúng ta đều sống nhờ Thượng đế và trong Thượng đế, và Thượng đế sống trong chúng ta⁽¹⁹⁵⁾.

Những người sống cuộc đời xấu xa nói: “*Không có Thượng đế*”: Họ có lý. Thượng đế là sự hoàn hảo cao nhất đối với những ai mà thấy Ngài và mong ước tới gần Ngài. Đối với những ai quay lưng lại với Ngài và đi xa khỏi Ngài, thì không có Thượng đế.

187

HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Bao lâu mà một người chưa thực sự sống, thì y sẽ luôn muốn một cái gì đó - sự nể trọng, sự giàu sang, sự giải trí, hay hàng ngàn những điều khác. Thực ra, y muốn chỉ một điều: Được nối kết với, và không bị tách biệt khỏi những người khác. Tất cả chúng ta đều được kết hợp bởi cái vốn là một trong mọi con người: *Linh hồn thiêng liêng*.

Sự hợp nhất là một sức mạnh. Tất cả chúng ta đều biết điều này. Vậy thì tại sao nó lại quá yếu, khi lẽ ra nó có thể mạnh hơn bất cứ cái gì khác?

Nhiều người, nhất là những người trẻ, thích nói rằng họ hoàn toàn cô độc, và không ai yêu họ. Ngay khi họ có thể hiểu rằng, giữa ta và kẻ khác có một tính nhất thể tâm linh, thì họ sẽ có một cảm nhận về niềm vui không ngớt.

“Thượng đế là tình yêu. Bất cứ ai sống trong tình yêu, kẻ ấy sống trong Thượng đế, và Thượng đế sống trong y. Chưa ai từng thấy Thượng đế; nhưng nếu chúng ta yêu thương lẫn nhau, thì Thượng đế sống trong chúng ta, và tình yêu của Ngài được làm cho hoàn chỉnh trong ta... Hỡi các bạn thân, chúng ta hãy yêu thương lẫn nhau, bởi vì tình yêu đến từ Thượng đế”.

John 4:16, 12:7

188

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Nếu bạn đang cố xác định một hành động là tốt hay xấu, bạn chỉ phải hỏi chính mình, xem liệu nó có gia tăng tình yêu giữa con người hay không. Nếu câu trả lời là có, và tình yêu tăng trưởng, thì đó là hành động tốt.

Hãy yêu những kẻ thù của bạn, và bạn sẽ không có kẻ thù nào.

Để có tình yêu hoàn hảo, chúng ta nên phấn đấu cho sự hoàn hảo, nghĩa là yêu Thượng đế. Bởi vì Thượng đế sống trong linh hồn mọi người, chúng ta nên yêu tất cả mọi người.

Tình yêu hủy diệt sự chết, mang ý nghĩa đến cho sự sống, và biến bất hạnh thành hạnh phúc.

“Hãy yêu Thượng đế với tất cả trái tim bạn, với toàn bộ cảm xúc của bạn”. Cuộc sống chân thực được tìm thấy chỉ trong tình yêu. Chỉ những ai yêu thương, mới thực sự đang sống.

Một tình yêu mới, giống như là một cái mầm mới trên một cái cây. Mặc dù khi mới xuất hiện, nó rất mỏng manh và dễ gãy, nhưng

nó sẽ tăng trưởng nếu được chiếu sáng bởi ánh mặt trời, tình yêu và trí tuệ.

189

TỘI LỖI

Bạn không thể tự ép buộc mình phải yêu một người khác. Điều này không có nghĩa là không có tình yêu nào bên trong bạn, mà chỉ có nghĩa là có một rào chắn⁽¹⁹⁶⁾ trên đường đi tới tình yêu.

Phạm tội là công việc của chúng ta. Dựng lên những lời biện bạch để chạy tội là công việc của quỷ sứ.

Sự cám dỗ không chỉ là một biến cố tạm thời trong đời mà bạn bỗng nhiên tình cờ gặp phải. Không, sự cám dỗ là một bạn đường thường trực, trong cuộc sống đạo đức nội tại của bạn.

Càng đi xa hơn dọc theo lối đi của một cuộc sống tốt đẹp, bạn sẽ càng đối mặt thêm nhiều cám dỗ cần phải đương đầu. Sự cám dỗ giống như việc bước vào một bãi lầy; bạn phải tự gỡ mình ra một cách nhanh chóng.

Để loại bỏ những tội lỗi lớn nhất của mình, trước hết hãy khởi sự với những cám dỗ nhỏ bé. Nếu bạn đeo níu vào danh tiếng, vinh quang, hay muốn tỏ ra mình quan trọng, bạn sẽ không bao giờ có thể loại ra khỏi mình những điều xấu khác.

190

SỰ CÁM DỖ

Nếu bạn muốn sống một cuộc đời tự do và hạnh phúc, thì đừng tìm kiếm những cái thừa thãi không cần thiết giống như sự giàu có hay xa hoa, mà hãy cố gắng thực hiện thích đáng chỉ những cái cần thiết.

Khi chúng ta tập cho con cái quen với việc ăn uống quá độ và sự xa hoa phung phí, hay sự lười biếng, thì chúng ta đang chuẩn bị chúng cho một tương lai đau khổ về thể chất.

“Nỗi khát ái về những cảm xúc và dục vọng, nó trói buộc bạn. Nếu bạn có thể loại bỏ sự khát ái này ra khỏi chính mình, thì sự khổ của bạn sẽ rụng rơi như những giọt mưa rơi xuống từ lá sen”.

Minh triết Phật giáo

Bạn càng thỏa mãn những đòi hỏi của thân thể mình, thì sức mạnh tâm linh của bạn càng yếu đi. Những bậc hiền nhân, những kẻ thánh thiện, luôn sống cuộc đời khổ hạnh⁽¹⁹⁷⁾, độc thân và ly dục.

191

LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI

“Thật là xấu hổ khi một người được khuyên là nên làm việc chăm chỉ như một con kiến. Và xấu hổ đến hai lần, khi y không tuân theo lời khuyên này”.

Kinh Talmud

Lao động tay chân là bổn phận và phương tiện của hạnh phúc cho tất cả. Lao động trí óc là ngoại lệ, nhưng chỉ đối với những ai có những năng khiếu đặc biệt cần phải có cho lao động của mình.

Phần lớn hoạt động của kẻ nhàn rỗi được họ xem là công việc nặng nhọc, nhưng trong thực tế nó chỉ là trò giải trí.

“Người ta nhảy từ lạc thú này sang một lạc thú khác khi họ cảm thấy đời họ trống rỗng. Nhưng họ chưa cảm nhận được sự trống rỗng của những trò giải trí hiện đang lôi cuốn họ”.

Blaise Pascal

192

THAM LAM VÀ GIÀU CÓ

Sự giàu có, chứ không phải sự nghèo nàn, là gánh nặng đích thực.

Sự giàu có thái quá là một tội lỗi, bởi vì cứ một người giàu thì có hàng trăm người nghèo.

Rõ ràng rằng, bạn càng trao tặng cho kẻ khác và càng ít đòi hỏi cho chính mình, thì bạn càng tốt hơn. Mặc dù vậy, người ta tìm kiếm nhiều lời bào chữa khác nhau để không tuân theo luật tắc này.

Những cơ sở từ thiện có thể là vô ích hoặc thậm chí có hại. Đôi khi chúng có thể hữu ích, nhưng chúng không bao giờ có thể là hợp đạo đức⁽¹⁹⁸⁾. Chính sự hiện hữu của những cơ sở này cho chúng ta thấy sự hiện hữu của đau khổ, vốn đeo đẳng con người.

“Sự ích kỷ của những người giàu không tàn nhẫn cho bằng việc thiếu lòng từ bi của họ”.

J. J. Rousseau

193

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Một người có thể vùng vẫy chống lại niềm ham mê xác thịt của mình, nhưng vẫn mơ ước sống một cuộc sống đầy yêu thương. Trong cuộc sống tình dục của y, cũng hết như vậy. Một kẻ bị xác thịt thúc đẩy, sẽ sản sinh ra con cái, nhưng có thể vẫn ao ước rằng, ước chi y sống độc thân. Trong mỗi chúng ta, thể xác và linh hồn luôn xung đột với nhau.

Một cuộc hôn nhân lương thiện là tốt, nhưng sự độc thân thì tốt hơn.

Cuộc đấu tranh chống lại tội lỗi tình dục là một cuộc chiến đấu khó khăn. Chúng ta chỉ hoàn toàn thoát khỏi nó trong tuổi thơ và trong tuổi già.

Diễm phúc thay cho tuổi thơ: Giữa cuộc sống tàn nhẫn trên thế gian, nó ban cho chúng ta một chút thiên đàng⁽¹⁹⁹⁾.

Nếu lý tưởng Ki-tô giáo có thể được thành tựu, chúng ta sẽ không còn có những cuộc hành hình, chiến tranh, hay sự nghèo khó. Con người sẽ sinh sôi nảy nở một cách nhanh chóng, bởi vì như là những người Ki-tô giáo đích thực, những cuộc hôn nhân của họ sẽ sản sinh ra con cái. Thế gian có thể đã trở thành quá đông đúc, nếu không có lời dạy của Ki-tô giáo về việc sống độc thân.

194

GIẬN VÀ THÙ

“Một người khôn ngoan không phải là người diễn thuyết hay, mà là một người kiên nhẫn, không sân hận và không sợ hãi. Chỉ kẻ nào đi theo lối đi này, mới là một người khôn ngoan”.

Minh triết Phật giáo

Để ném sang một bên sự thù nghịch đối với kẻ khác, hãy tự nhắc nhở mình rằng, nếu một ai đó làm một điều xấu và không xấu hổ về nó, thì y bị mù⁽²⁰⁰⁾, nên không thể phân biệt được cái tốt và cái xấu. Nếu nhìn theo cách này, thì phần lớn mọi người đều vô tội.

Người ta thích vạch ra những khuyết điểm của nhau, và bằng cách làm như vậy, họ cho thấy chính nhược điểm của họ. Một người càng khôn ngoan và nhân ái, thì y càng thấy nhiều cái tốt trong kẻ khác⁽²⁰¹⁾.

Bất cứ khi nào một người lăng mạ hay làm hại bạn, và bạn cảm thấy thù nghịch với y, thì hãy nhắc nhở chính mình rằng, tất cả chúng ta đều cùng có linh hồn của Thượng đế, bất luận người ta ghét là ai.

Nếu bạn không thể tha thứ cho người anh em của mình, có nghĩa là bạn không yêu người ấy. Tình yêu đích thực không có giới hạn nào.

Một tội lỗi sẽ vẫn là một tội lỗi, cho dù nhiều người cùng mắc phải cái tội lỗi đó, và tự hào về nó⁽²⁰²⁾.

Ông muốn nói đến tình trạng “điên tập thể”: Cả xã hội đều điên. Và trong một xã hội như thế, thì kẻ nào “tỉnh” lại bị xem là người điên!

Những ai không suy nghĩ một cách độc lập⁽²⁰³⁾, họ bị ở dưới ảnh hưởng của một người khác. Luôn luôn phải sống theo những ý tưởng của người khác là sự nô lệ tồi tệ nhất có thể tưởng tượng được, tồi tệ hơn là sự nô lệ của thân xác⁽²⁰⁴⁾.

Hãy làm cái mà bạn nghĩ là tốt, và đừng dựa vào những tiêu chuẩn của kẻ khác⁽²⁰⁵⁾.

“Những ai xấu hổ về cái mà họ không nên xấu hổ, họ bước lên lối đi hướng về sự hủy diệt⁽²⁰⁶⁾.”

Minh triết Phật giáo

Lương tâm nội tại của chúng ta nắm giữ nhiều ý nghĩa hơn là những phán xét bên ngoài của thế gian, bởi vì chúng ta sẽ sống với lương tâm ta mãi mãi, trong suốt vĩnh cửu.

Những lãnh tụ của chúng ta muốn chống lại cái ác bằng cái ác - với những hình phạt, nhà tù, những cuộc hành hình... Tuy nhiên, làm như vậy chỉ khiến cho những kẻ trừng phạt và những kẻ bị trừng phạt mỗi lúc càng trở nên tàn nhẫn hơn.

Giả thử bạn nghĩ rằng một nhóm người là xấu, và rằng bạn có thể cải thiện họ bằng bạo lực. Đến lượt họ, họ có thể nghĩ hết như vậy về bạn. Vậy thì tại sao lại cải thiện họ mà không cải thiện chính mình?

Có vẻ như bạo lực mang đến sự công bằng, nhưng nó chỉ “có vẻ” như vậy mà thôi. Thực ra, điều duy nhất dẫn đến sự công bằng là sống một cuộc đời tự do.

Tại sao phần lớn tôn giáo đều bị suy đồi, và tại sao đạo đức bị suy thoái? Chỉ có một lý do duy nhất: Đó là bởi vì người ta tin vào một cuộc sống đặt nền trên sự bạo động.

Cái thành kiến về sự bạo động được lưu truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác, và tiếp tục tác hại. Những người được nuôi dạy với bạo lực trở nên quen với ý tưởng rằng, cuộc sống trưởng thành của họ nên được đổ đầy với nó.

197

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Mỗi hành vi bạo động không những không làm xoa dịu chúng ta, mà còn mang đến, ngày càng tăng, thêm nhiều bạo động vào trong đời ta. Do vậy, thật rõ ràng rằng chúng ta không thể thay đổi hay tự cải thiện đời mình qua bạo động. Như con ngựa, chúng ta chỉ “đá hậu” để trả thù, chứ không phải là tự cải thiện.

Không chỉ đáng Christ, mà tất cả những hiền nhân trên thế giới - thuộc Phật giáo, Bà La Môn giáo, Đạo giáo, và những hiền triết Hy Lạp cổ đại - đều dạy rằng, những người có trí tuệ nên đáp trả điều xấu bằng điều tốt.

Rõ ràng rằng bạo động và sát nhân khiến cho người ta căm phẫn, tuy thế nhưng, người ta đáp trả lại bạo động và sát nhân bằng thêm nhiều bạo động và sát nhân. Hiển nhiên, có thể giải thích cho sự phản ứng này, nhưng chúng ta không thể có cách nào để biện minh cho nó.

Lời dạy về hòa bình là một kết quả tự nhiên của lời dạy về tình yêu.

KIÊU MẠN

Người ta nghĩ rằng, yêu một thành viên gia đình hay người láng giềng của bạn là một đức hạnh. Đúng vậy, và không có gì sai trái trong chuyện đó. Tuy nhiên, nếu vì quyền lợi của những người gần gũi với bạn, mà bạn làm hại những người không quen thân, thì điều này không đúng. Thí dụ, nếu bạn ăn cắp từ kẻ khác để nuôi gia đình mình, hay tham chiến và giết hại những người thuộc quốc gia khác, thì cái đức hạnh này đã trở thành một điều ác.

Sống cho linh hồn bạn thì khác với việc sống cho thế giới vật chất. Trước hết, nếu bạn sống cho linh hồn mình, bạn không thể cảm thấy bằng lòng với chính mình, cho dù bạn làm bao nhiêu điều tốt đi chăng nữa.

Sẽ là tốt nếu tôn trọng chính mình vì sự tốt lành của linh hồn thiêng liêng sống bên trong bạn. Nhưng bạn không nên cảm thấy tự hào về những cái như trí thông minh, sự giáo dục, nguồn gốc xuất thân, của cải, hay ngay cả những hành vi tốt của mình.

Bốn cám dỗ trọng yếu dẫn dắt con người: Kiêu mạn, ham muốn xác thịt, giận dữ, hay sự chia rẽ, và ước mơ về danh vọng. Chúng ta có thể kháng cự lại tất cả chúng, bằng cách cải thiện chính mình.

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Nhiều trong số những điều xấu mà người ta làm, họ làm cho chính mình. Những điều tồi tệ hơn nhiều, họ làm cho gia đình họ. Tuy nhiên, những hành vi kinh khủng nhất, thì được làm cho chính phủ và đất nước họ - sự lừa dối, chiến tranh, dò thám, và giết hại người khác. [\(207\)](#)

Sát nhân luôn luôn vẫn là sát nhân, bất luận bạn phải giết người vì lý do gì. Những người cổ vũ cho việc sát nhân, họ đều xấu

ác, cho dù họ là thẩm phán hay vị tướng. Họ cũng đều là những tội phạm. Chúng ta nên thương xót họ và giáo dục lại họ.

Đối với một hiền nhân thì bản thể của ông là quê hương ông. Bất luận đi tới đâu, ông đều cảm thấy thanh thản, bởi vì hạnh phúc của ông nằm bên trong chính ông, trong linh hồn ông.

Chúng ta có thể loại bỏ sự nhớ nhớt ra khỏi thân thể với xà phòng. Những cộng đồng của chúng ta cũng nên được thanh tẩy như vậy.

200

ĐỨC TIN

Nếu một người không bao giờ thực sự nghĩ về đức tin của mình, y sẽ tin rằng tôn giáo duy nhất đích thực là cái tôn giáo mà trong đó y được nuôi dạy. Nhưng nếu bạn được sinh ra trong một gia đình Hồi giáo, Phật giáo, hay Hindu giáo thì sao? Tôn giáo không trở thành chân thực chỉ vì bạn nói rằng, tôn giáo của bạn là tôn giáo duy nhất⁽²⁰⁸⁾ chân thực.

Những lời nói dối tai hại nhất là những lời nói dối tinh vi, và rất thường khi, *đây là những lời nói dối về tôn giáo*⁽²⁰⁹⁾.

Tôn giáo chân thực không là gì khác, ngoài những quy tắc và quy luật đạo đức mà chúng ta hiểu với trí tuệ của ta và lương tâm ta.

Đức tin của bạn được thiết lập từ *bên trong*, chứ không phải từ *bên ngoài*⁽²¹⁰⁾.

“Cầu nguyện như là một nghi thức tôn giáo, có tính hình thức, là một sai lầm. Sự cầu nguyện tâm linh chân thực của chúng ta là niềm mơ ước của trái tim ta, mơ ước được tiến gần Thượng đế hơn, và làm hài lòng Ngài”.

Immanuel Kant

201

KHOA HỌC SAI LẦM

Một hiền nhân Ba Tư⁽²¹¹⁾ xưa kia đã nói: “*Khi tôi còn trẻ, tôi muốn biết về khoa học. Rồi tôi học hầu như mọi thứ mà một người có thể biết. Khi tôi bước vào tuổi già, và nhìn lại mọi sự mà tôi đã học, tôi biết rằng đời tôi đã đi qua, và tôi không biết gì*”.

Khoa học và tôn giáo hư dối sử dụng ngôn ngữ “siêu tinh lọc” và tinh vi, để sao cho những người không biết sự thực sẽ tin rằng, chúng rất nghiêm túc và quan trọng.

“Một “mặt tiền” huyền bí, không phải là một phẩm chất của minh triết”.

Lucy Mallory

Một người càng minh triết, thì người ấy sẽ dùng ngôn ngữ càng giản dị để diễn đạt những ý tưởng của mình.

Hai phẩm chất của một nhà khoa học chân thực là: Trước hết, ông làm việc cho sự thỏa mãn nội tại của mình, chứ không phải vì lợi nhuận; thứ hai, người ta thấy rõ ràng là có sự tốt lành trong khoa học của ông.

202

NỖ LỰC

Nếu bạn chỉ làm cái mà bạn muốn, bạn sẽ không làm nó lâu mà không trở nên chán. Nếu bạn muốn làm một điều thực sự tốt, bạn phải nỗ lực để hoàn thành nó.

Bạn nói rằng bạn thà không nỗ lực, bởi vì bất luận làm bao nhiêu điều tốt, bạn cũng sẽ không bao giờ có thể đạt tới sự hoàn hảo. Nhưng mục đích của bạn không phải là trở thành hoàn hảo, mà là loại trừ càng nhiều cảm dỗ và thành kiến càng tốt. Bạn có thể thành tựu điều này chỉ với sự nỗ lực.

Bạn chỉ có thể tự cứu mình bằng cách làm một nỗ lực, bằng cách thức dậy từ cuộc đời trước kia của bạn, như từ một cơn ác

mộng.

Nỗ lực và niềm vui tinh thần của bạn trong đời, thì cũng ví như lao động tay chân và niềm vui tiếp theo sau, khi được nghỉ ngơi. Không có lao động thì không có niềm vui trong sự nghỉ ngơi. Không có một nỗ lực tinh thần thì không có niềm vui có được từ việc hiểu cuộc đời này.

203

HY SINH

Nếu một người sống cho linh hồn mình, rồi thì sự tự quên mình sẽ dễ dàng đối với y.

Nếu một người sống một cách quy ngã và chỉ mưu cầu lợi lộc cho riêng mình, thì y sẽ không thể thực sự hạnh phúc.

Nếu bạn thực sự muốn sống cho chính mình, hãy sống cho kẻ khác.

Người ta tìm thấy mục đích của họ trong việc tìm kiếm một địa vị cao hơn, một số lượng lớn hơn; trở nên giàu có hơn, hay danh tiếng lừng lẫy hơn, và rồi trải qua suốt đời họ trong việc theo đuổi nó. Thế nhưng, cái tốt lành trong đời đến từ việc giao cảm với những người khác, từ cuộc đàm thoại bằng qươ nhất cho tới sự thảo luận về những vấn đề khó khăn, khi bạn cảm thấy là một với họ. Khi bạn làm điều này, bạn có thể thấy đời mình sẽ trở nên tự do và vui sướng biết bao!

Có ba trạng thái mà trong đó tội lỗi, sự căm dỗi, hay thành kiến không thể chạm tới linh hồn bạn được. Ba trạng thái đó là: *1. Không để cho thân thể bạn làm chủ bạn; 2. Giữ khiêm cung khi bị căm dỗi; 3. Và giữ vững sự thật, vượt lên những thành kiến.*

204

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN

Quả thực khiêm cung là khó, bởi vì người ta không chịu được cái ý tưởng mình bị làm nhục. Tuy nhiên, bất luận khó khăn ra sao, đó là cái có thể thực hiện được. Hãy cố loại bỏ trở ngại này, mới có thể khiêm cung.

Làm một nỗ lực để trở nên khiêm cung thì cũng giống như một người đi từ tầng hầm vào trong ánh sáng ban ngày. Càng leo lên cao, y càng thấy nhiều ánh sáng hơn.

Càng nghĩ về cái tôi nội tại của mình, bạn càng thấy mình bớt “quan trọng” với chính mình, và càng trở nên khiêm cung. Do vậy, hãy nhu mì và bạn sẽ trở nên khôn ngoan minh triết.

Lòng tự tin là một tính chất của những con vật, và sự khiêm cung là phẩm chất của con người⁽²¹²⁾.

205

CHÂN LÝ

Bạn không thể nói một lời nói dối mà không thêm vào nó một lời nói dối khác. Hãy nhớ điều này, và hãy sợ ngay cả những lời nói dối nhỏ bé nhất và vô tội nhất. Những điều vặt vãnh nhất có thể dẫn tới những hậu quả quan trọng.

Không gì có thể làm cho người ta chệch khỏi chân lý hơn là chỉ lặp lại một cách máy móc cái mà người khác nói và làm.

Bạn càng dùng trí năng để tra vấn những hành động của mình, thì cuộc đời bạn càng trở nên tự do hơn.

Tại sao việc bóp méo sự thật được dùng chỉ để đạt tới những mục đích ích kỷ?

Nếu sự thật không nói cho chúng ta biết ta nên làm cái gì, thì nó sẽ luôn bảo ta không nên làm cái gì, để sống một cuộc đời tốt đẹp.

206

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Đừng làm những điều mà bạn không nên làm, rồi bạn sẽ làm những cái mà bạn nên làm.

Nếu bạn đầu hàng những dục vọng cuồng nhiệt của mình và khởi sự kiếm tìm lạc thú, thì những đam mê của bạn sẽ trở nên ngày càng mạnh mẽ hơn, và cuối cùng bạn sẽ tự trói buộc chính mình trong xiềng xích.

Hãy nhìn người ta sống ra sao trên thế gian này. Hãy nhìn Chicago, Paris và London, và tất cả những thành phố khác: Máy bay, xe lửa, ô tô, quân đội với những vũ khí của chúng, những pháo đài, đền thờ, viện bảo tàng, và những tòa cao ốc. Rồi hãy tự hỏi chính mình: *“Ta nên làm cái gì để mọi người sống một cuộc sống tốt đẹp hơn?”* Bạn sẽ có câu trả lời: Trước hết, chúng ta không nên làm bất cứ cái gì xấu hay không cần thiết; thế nhưng, đây chính là hầu hết những cái mà chúng ta đang làm bây giờ.

“Những người giàu là ai? Đó là những người hạnh phúc với cái mà họ có. Những kẻ mạnh mẽ là ai? Đó là những người có thể kiểm soát những cảm xúc của họ”.

Kinh Talmud

207

LỜI NÓI

Những lời mà bạn không nói ra thành tiếng là vàng ròng.

Bạn mang linh hồn của Thượng đế. Với lời nói, bạn có thể diễn đạt một phần của cái thiêng liêng. Vậy thì tại sao bạn lại không cẩn thận về cái mà bạn nói?

“Trong một cuộc tranh luận, bạn không đang tranh biện cho chân lý, mà cho chính bạn⁽²¹³⁾”.

Thomas Carlyle

Lời nói diễn đạt những ý tưởng, và những ý tưởng diễn đạt sức mạnh thiêng liêng. Do vậy, hãy để cho những lời nói của bạn tương ứng với cái mà chúng diễn đạt. Hãy cẩn thận với chúng. Chúng không thể lạnh lùng, thiếu cảm xúc; chúng cũng không nên truyền đạt cái ác.

Thời gian có thể trôi qua, nhưng một lời khi đã được thốt ra sẽ vẫn còn lại⁽²¹⁴⁾.

208

Ý NGHĨ

Nếu một người có khả năng suy nghĩ, y có thể hiểu tại sao y đang tồn tại. Nói ngược lại cũng đúng. Nếu một người không thể suy nghĩ, y không thể hiểu tại sao y đang sống. Nếu y không thể hiểu điều này, thì y không thể hiểu cái gì tốt và cái gì xấu. Do vậy, suy nghĩ đúng đắn là điều quan trọng.

Tôi đã có một ý tưởng và rồi quên nó đi. Cũng không sao, nó chỉ là một ý tưởng. Nếu nó là một triệu *ruble*⁽²¹⁵⁾, tôi sẽ làm một nỗ lực to lớn để tìm thấy nó, nhưng đây chỉ là một ý tưởng. Thế nhưng, một ý tưởng có thể là một hạt giống của một cây đại thụ tương lai. Một ý tưởng tốt có thể tạo ra một ảnh hưởng tốt trên một người, hoặc trên hàng triệu người.

Một trong những quan năng lớn nhất của chúng ta là trí năng. Tuy nhiên, hệt như những quan năng khác, nếu ta không rèn luyện nó, ta có thể đánh mất nó. Những ai không rèn luyện trí năng của họ, không cảm nhận được nó trong chính nó⁽²¹⁶⁾.

Hãy cảnh giác, cẩn thận về những lời nói, về những ý tưởng, về những hành động xấu. Nếu bạn làm điều này, bạn sẽ bước đi trên lối đi của một hiền nhân.

209

SÔNG TRONG HIỆN TẠI

Khi một người muốn, y có thể có một cuộc sống tốt bây giờ, mà không nghĩ về cái sẽ xảy ra khi đời y kết thúc. Một người có thể hạnh phúc khi y chu toàn quy luật của Thượng đế.

Đừng trì hoãn một hành vi tốt nếu bạn có thể làm nó bây giờ. Cái chết sẽ không hỏi bạn: “*Bạn đã làm được những gì? Và những gì bạn chưa làm kịp?*” Do vậy, điều quan trọng nhất cho một người là y đang làm cái gì ngay bây giờ.

Nếu chúng ta có thể hiểu rằng, không thể trở lại quá khứ và sửa chữa cái xấu ác đã làm, thì chúng ta sẽ hiểu rằng, chúng ta nên làm thêm nhiều điều tốt, và bớt làm những điều xấu.

Những hậu quả do những hành động của bạn gây ra sẽ được phán xét bởi những người khác. Bạn nên hành động từ trái tim mình, và làm những điều chân thật và thuần khiết.

Bạn đã sở hữu mọi thứ mà mình muốn có. Ở bất cứ khoảnh khắc nào trong đời mình, bạn có thể làm cái mà mình nghĩ là cần thiết.

210

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU

Có một câu chuyện từ Cựu Ước kể rằng một người vì những tội lỗi của y, phải nhận hình phạt: Mất khả năng để chết. Bạn có thể thực sự thấy rằng, nếu một người bị trừng phạt bằng cách bị tước đi khả năng đau khổ hay khả năng cảm nhận, thì cái hình phạt này cũng khó chịu đựng như hình phạt bị mất khả năng để chết.

Những thay đổi trong thân thể: Bệnh tật, sự mất mát hay cái chết, thì không nằm trong quyền kiểm soát của bạn. Nhưng cái xảy ra cho cuộc sống nội tại của bạn, linh hồn bạn, thì nằm trong quyền lực của bạn. Nếu tôi tuân theo ý chí của Thượng đế, tôi cảm thấy bình an bên trong, bất luận cái gì xảy ra ở bên ngoài.

Lửa vừa có thể hủy diệt, vừa có thể cung cấp hơi ấm. Bệnh tật cũng y như vậy. Tôi có thể cảm thấy vui sướng khi mình bệnh. Trong cơn bệnh, cái gánh nặng của những mối lo âu hằng ngày biến đi, và khi bình phục tôi lại cảm thấy áp lực này.

Hãy nhớ rằng cái lý do cất nghĩa cho sự khổ của bạn, nó ở bên trong bạn.

211

CÁI CHẾT

Memento mori, *“Hãy nhớ rằng bạn phải chết”* - là một câu nói vĩ đại. Nếu ta nhớ rằng tất cả chúng ta đều sẽ chết, thì đời ta sẽ mang một ý nghĩa khác biệt. Kẻ nào nghĩ rằng y sẽ chết trong vòng nửa giờ nữa, sẽ không làm bất cứ cái gì ngu xuẩn.

Chỉ có những ý tưởng sẽ giải phóng bạn, và sau khi tôi đã suy ngẫm về nó, tôi có thể nói rằng cái chết là cái vĩ đại nhất mà tôi biết.

Những hành động của một người đang hấp hối có ảnh hưởng lớn trên những người khác. Do vậy, sống tốt thật là quan trọng, nhưng chết tốt lại càng quan trọng hơn.

Một cái chết lương thiện, tốt đẹp, có thể chuộc lại một cuộc sống xấu xa.

212

SAU CÁI CHẾT

“Linh hồn không sống trong một thân thể như trong một ngôi nhà. Nó giống như một lữ khách tạm dừng chân trong một quán trọ nhỏ ven đường”.

Kural Ấn Độ

Chúng ta thường hay cố tưởng tượng cái chết như là một sự di chuyển sang phía bên kia. Nhưng điều này là bất khả, như việc tưởng tượng ra Thượng đế vậy.

Tất cả những gì mà bạn có thể tin là: Mọi sự đến từ Thượng đế, kể cả cái chết, đều tốt lành.

Nếu bạn nhìn một kiếp người từ sinh đến tử, bạn có thể so sánh nó với một ngày riêng lẻ: Thức dậy vào buổi sáng và đi ngủ vào lúc đêm xuống.

Khi một giọng nói đang bảo ta rằng, ta là vĩnh cửu, thì nó là giọng nói của Thượng đế đang sống trong ta.

213

HẠNH PHÚC

Bạn có thể cho một người mọi thứ mà y muốn - sự giàu có, danh vọng, sức khỏe - nhưng y sẽ không hạnh phúc, nếu y không sống đời mình theo ý chí của Thượng đế. Nói ngược lại thì cũng đúng. Bạn có thể tước đi sự giàu sang, danh vọng và sức khỏe từ y, nhưng y sẽ vẫn hạnh phúc, nếu y sống đời mình theo ý chí của Thượng đế.

Có hạnh phúc, sống cuộc sống vĩnh hằng, sống trong linh hồn Thượng đế, được cứu rỗi - tất cả những cái này đều chỉ là một. Đây là cái nhiệm vụ của đời bạn.

Một hiền nhân không tìm cách thay đổi địa vị của mình trong đời, bởi vì ông biết, có thể chu toàn ý chí của Thượng đế trong bất cứ hoàn cảnh nào.

Không thể quy định ý nghĩa của một cuộc đời bằng sự khổ của nó, hoặc tuổi thọ của nó, hoặc cái “gang tấc ngắn ngủi” của nó. Ý nghĩa cuộc đời nằm trong việc phấn đấu cho sự hoàn hảo tâm linh, vốn luôn luôn là điều có thể được.

Đức tin của bạn càng mạnh mẽ thì cuộc đời bạn sẽ càng vững vàng.

“Tôi là ai? Tôi là cái gì? Tôi có thể mong đợi cái gì từ cuộc đời?” Đây là ba câu hỏi trọng yếu mà chúng ta cần phải hỏi. Câu hỏi quan trọng nhất là câu hỏi: *“Tôi là cái gì?”* - mà nó vốn gắn bó mật thiết với câu hỏi: *“Tôi nên làm cái gì?”* Nếu bạn biết bạn là cái gì, bạn sẽ biết phải làm cái gì, và nên mong đợi cái gì. Nếu bạn biết công việc của bạn là yêu kẻ khác, rồi thì bạn nên tập trung vào một điểm duy nhất: *Yêu thương*.

Lời răn của đấng Christ, *“Hãy yêu Thượng đế và láng giềng của người”* - thì rất rõ ràng và giản dị. Mọi người đều có thể hiểu nó trong trái tim mình. Nếu không có những lời dạy tôn giáo hư dối, thì có lẽ người ta đã tuân theo quy luật này, và vương quốc của Thượng đế có lẽ đã giáng xuống trần gian. Do vậy, đừng tin bất cứ lời dạy nào ngăn cấm ta yêu Thượng đế và kẻ láng giềng của ta⁽²¹⁷⁾.

Để biết đức tin chân thực, đừng từ bỏ cái trí năng của bạn, như những vị thầy dối trá của bạn đã dạy, mà hãy dùng cái trí năng đó để trải nghiệm đức tin của mình⁽²¹⁸⁾. Hãy làm mọi nỗ lực để thực hiện điều này.

Để trở thành một con người hoàn chỉnh, trọn vẹn, bạn phải nhận thức rằng Thượng đế sống trong bạn.

Nếu bạn có thể đồng ý rằng cõi vĩnh hằng thực sự hiện hữu, thì bạn có thể chấp nhận rằng những điều vĩnh hằng khác cũng hiện hữu - chẳng hạn như sự khởi đầu tâm linh của riêng bạn, mà thông qua đó bạn hiểu thế giới này.

Lương tâm bạn cho bạn khả năng để hiểu nguồn gốc tâm linh của mình. Đây là “kẻ chỉ đường” tốt nhất - nó mách bảo bạn nên làm cái gì.

Khám phá ra cái linh hồn thiêng liêng bên trong ta, còn gì vui sướng hơn! Làm thế nào mà ta lại không hân hoan về sự kiện này?

Tôi nghe những bước chân ở cửa lớn của mình. Tôi nghe những lời nói: “Tôi đây”. Tôi hỏi: “Ai đó?” Câu trả lời vẫn là: “Tôi đây”. Đó là con trai của một nông dân sống sát bên nhà tôi. Cậu ta ngạc nhiên. Cậu đang nói về “cái tôi tâm linh” của cậu, và tôi đang nói với một cái cửa sổ nhỏ, mà qua đó người ta có thể thấy thế giới⁽²¹⁹⁾.

216

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Không có sinh vật nào thích bị tra tấn. Không những bạn không nên tra tấn, giết hại, hay gây đau đớn cho những con người khác, mà bạn còn nên đối xử với tất cả những sinh vật khác cùng cách thức như vậy.

Một người càng khôn ngoan và nhân ái, thì y càng có thể thấy chính mình trong những người khác. Chỉ những kẻ ngu xuẩn và tàn nhẫn mới nghĩ người khác là xa lạ với họ.

Sự minh triết và những khả năng thánh thiện mà những vị thầy của nhân loại sở hữu, thì bất cứ ai đều có thể sở hữu - bởi vì cùng một sức mạnh tâm linh cư ngụ trong mỗi chúng ta.

Chúng ta chỉ có thể cảm thấy lòng từ bi đích thực, khi nào chúng ta tự đặt mình vào vị trí của một người đang đau khổ.

217

THƯỢNG ĐẾ

Tôi không sợ sống đời mình khi tôi đang bước đi bên cạnh Thượng đế. Không có Ngài, tôi sợ.

Thượng đế giống như ẩn số (x) trong một phương trình toán học. Chúng ta không thể giải cái phương trình nếu thiếu ẩn số. Cuộc sống cho bạn đáp số của phương trình này.

Xưa kia, một nhà toán học được hỏi, ông ta nghĩ gì về Thượng đế. Ông trả lời: “Tôi không bao giờ cần cái giả thiết này”. Nếu cùng câu hỏi đó được đặt ra cho tôi, tôi sẽ trả lời: “Không có giả thiết này thì tôi không thể suy nghĩ một cách logic về cái gì cả”.

Nếu một ngày nào đó bạn có ý nghĩ rằng, tất cả những gì mà bạn tin về Thượng đế là không đúng và không hiện hữu, thì đừng xấu hổ về điều này. Mọi người đều có thể có những ý tưởng đó. Việc nghĩ rằng có một cái gì đó sai lầm, không ổn trong niềm tin của bạn vào Thượng đế, sẽ giúp bạn hiểu tốt hơn, hay nghĩ tốt hơn về những điều mà bạn gọi là “Thượng đế”.

218

HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Xưa kia, nhà hiền triết cổ đại Seneca⁽²²⁰⁾ đã nói rằng, tất cả mọi người xung quanh ta là những bộ phận của một cơ thể con người. Giống như tay, chân, dạ dày, xương, chúng ta là những bộ phận của cùng một cơ thể. Tất cả chúng ta đều được sinh ra trong cùng một cách và có cùng những sắc thái tương tự nhau. Chúng ta giống như những hòn đá cấu thành một cái cổng vòm. Chúng ta có thể bị hủy diệt, nếu chúng ta không nâng đỡ lẫn nhau.

Bạn muốn làm điều tốt, thế nhưng bạn di chuyển một cách vội vàng, bởi vì bạn không biết bạn đang di chuyển sai hướng, hoặc không biết rằng ngay bên cạnh bạn là một con sông khổng lồ của tình yêu đang chảy theo một hướng vĩnh hằng. Hãy ngừng những cử động phi lý tính của bạn, và nhảy vào dòng sông của tình yêu. Nó sẽ mang bạn đi, và bạn sẽ cảm thấy bình an và tự do.

Người ta không hạnh phúc khi mọi người đều sống cho chính mình. Nếu họ sống theo quy luật được dạy bởi những hiền nhân, thì

tất cả họ có thể hạnh phúc. Quy luật này: “*Bạn muốn người khác đối xử với bạn ra sao, thì bạn hãy đối xử với họ như vậy*”.

219

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Tình yêu chân thực chỉ xảy ra khi bạn yêu tất cả mọi người, chứ không phải chỉ yêu một số người đặc biệt.

Tình yêu cho đi, không muốn gì đáp lại.

Bạn nên giống như một cái bát thủy tinh, bên trong nó là một ngọn đèn của Thượng đế. Nếu thủy tinh trong suốt và sạch thì ngọn đèn sẽ chiếu sáng rực rỡ, và bạn sẽ cảm thấy niềm vui không giới hạn.

Có một lòng nhân ái tự nhiên mà bạn được thừa hưởng từ giáo dục gia đình. Loại nhân ái này - đặt nền trên cái mà bạn ăn trong bữa tối của mình, hay trên sự thành công của mình - chẳng bao lâu, có thể biến đi⁽²²¹⁾. Có một loại nhân ái khác, đặt nền trên cuộc sống tâm linh của bạn. Loại nhân ái này thì thường trực tăng trưởng, và sẽ ngày càng ban cho bạn sự tốt lành.

Tình yêu chân thực được biểu hiện không phải trong lời nói, mà trong hành động, có thể dường như ngớ ngẩn. Tuy nhiên sau cùng, chỉ có loại tình yêu này mới cho bạn sự khôn ngoan.

220

TỘI LỖI (a)

Tội lỗi, sự cảm dỗ và thành kiến là phân bón cho những hạt giống của tình yêu⁽²²²⁾, giúp cho tình yêu đâm chồi và phát triển.

Tội lỗi, sự cảm dỗ và thành kiến cần phải hiện hữu trên thế gian này; nếu không, đời chúng ta sẽ không phát triển⁽²²³⁾. Mục đích

của chúng ta trong đời là tự giải thoát mình ra khỏi chúng.

Nguồn gốc của những tội lỗi xác thịt nằm trong thân thể bạn. Nguyên nhân của những đam mê của bạn nằm trong việc vâng lời người khác. Lý do để cất nghĩa cho những thành kiến của bạn, nằm trong những lời nói dối.

Người ta bị trừng phạt không phải vì những tội lỗi của họ, mà bởi những tội lỗi của họ - đây mới là sự trừng phạt khó chịu đựng nhất.

221

TỘI LỖI (b)

Những tội lỗi do chiều chuộng thân thể là tự nhiên ở trẻ con. Nhưng ở những người lớn - nhất là những người đứng tuổi - thì những tội lỗi này là đáng ghê tởm: Muốn ăn những thứ sơn hào hải vị, trang điểm thái quá; mặc y phục đắt tiền; mơ ước nhà to cửa lớn, hay những trò giải trí xa hoa.

Bạn càng thỏa mãn nhiều nhu cầu, bạn càng trở nên bị nô lệ hóa - bởi vì càng ham muốn, bạn càng có ít tự do.

“Thế nào là tự do trọn vẹn? Trước hết, là không ước vọng cái gì. Kế đó, cần ít thôi⁽²²⁴⁾”.

Thánh John Christendom

Không ai từng uống rượu để làm những điều tốt - làm việc, suy ngẫm về cuộc đời, chăm sóc người bệnh, hay cầu nguyện Thượng đế. Phần lớn những điều xấu đều được làm dưới ảnh hưởng của rượu.

222

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Bao giờ thì người ta nên kết hôn? Nếu một người đàn ông và đàn bà, cả hai đều nghĩ rằng sẽ khó sống mà không có nhau⁽²²⁵⁾ - lúc ấy, họ nên kết hôn.

Những hôn nhân tốt đẹp sản sinh ra những đứa con tốt lành.

Nói rằng sự độc thân đi ngược lại bản tính con người là không đúng. Việc sống độc thân là có thể được, khi đời bạn được dâng hiến cho Thượng đế. Điều này có thể xảy ra ngay cả trong hôn nhân, nếu cả hai đều đã hiến đời mình cho Thượng đế⁽²²⁶⁾.

Khi một người đã một lần rơi vào một vụ quan hệ tình dục, y sẽ, chẳng sớm thì muộn, rơi vào những vụ khác, và qua thời gian, thậm chí có thể đánh mất khả năng yêu thực lòng. Y sẽ cảm thấy thù hận, ghê tởm và tuyệt vọng, và bước vào một địa ngục trần gian.

223

LÀM VIỆC VÀ NHÀN RỐI

Đừng nhờ người khác làm những điều mà bạn có thể tự làm.

Mọi người nên quét dọn ngưỡng cửa và lối vào nhà của họ. Nếu mọi người làm sạch sân trước của họ, rồi thì cả con phố sẽ nom sạch sẽ và ngăn nắp.

Một trong những niềm vui lớn nhất của cơ thể là nghỉ ngơi sau khi lao động tay chân. Mọi sự giải trí trên thế gian đều không thể sánh được với niềm vui này.

“Là một sai lầm khủng khiếp khi nghĩ rằng, linh hồn con người có thể sống một cuộc sống tâm linh thăng hoa, trong khi thân thể vẫn ở trong sự nhàn rỗi và xa hoa. Thân thể bạn là người học trò đầu tiên của linh hồn bạn”.

Henry David Thoreau

224

THAM LAM VÀ GIÀU CÓ

Những niềm vui mà sự giàu có mang đến thì lừa dối và phù du.

Hỗ trợ người nghèo với những thứ vật chất, hay tiền bạc là tốt chỉ khi nào nó là một sự hy sinh. Chỉ lúc đó, kẻ cho mới nhận được một món quà tinh thần và một phúc lành. Tuy nhiên, khi bạn chỉ ném đi sự thừa mứa của mình, thì sự trao tặng là không thật lòng, và có thể làm bức mình những ai nhận nó.

Có một cái gì đó không ổn với cái trật tự của thế gian này, khi người giàu sống trên lao động của người nghèo. Người giàu được họ nuôi sống, sống trong những ngôi nhà mà họ xây, và được họ phục vụ - và nếu chừng đó còn chưa đủ, người giàu thiết lập những tổ chức từ thiện, và tự nghĩ rằng mình là những ân nhân⁽²²⁷⁾.

225

GIẬN VÀ THÙ

Sự giận dữ có thể chủ yếu tai hại cho người giận, bởi vì không có gì xứng đáng để cho bạn giận.

Có những người thường làm hại kẻ khác mà không vì lý do nào cả. Với tôi, một người ác dường như là điên rồ.

Nếu bạn giận một ai đó, bạn cố biện minh cho cơn giận của mình bằng cách nêu ra những tính xấu của người ấy. Thay vào đó, hãy cố làm cái ngược lại - tìm những điều tốt trong người đó. Rồi bạn sẽ cảm thấy bớt giận và phiền não, và cảm thấy nhiều thích thú và thỏa mãn hơn.

Đôi khi, bạn không thể không giận một người nào đó. Tuy nhiên, hãy luôn cố đừng biểu lộ cái tâm trạng xấu đó ra, cả trong lời nói lẫn trong hành động của mình.

226

KIÊU MẠN

Một cái bánh xe không khớp, gây ra nhiều tiếng ồn trong khi nó di chuyển. Một người bản gất cũng y như vậy: y gây ra nhiều tiếng ồn khó chịu.

Thật khó mà yêu mọi người trong mọi lúc, nhưng điều này không có nghĩa là bạn không nên làm một nỗ lực. Mọi điều tốt đều khó khăn.

Lòng tự ái là khởi đầu của lòng kiêu mạn⁽²²⁸⁾; kiêu mạn là cực điểm của việc chỉ yêu chính mình.

Hãy cố hướng mọi phẩm chất tốt đẹp của bạn về mục đích giúp đỡ người khác. Nếu bạn mạnh mẽ, hãy hỗ trợ người yếu. Nếu bạn khôn ngoan, hãy giúp kẻ khờ khạo. Nếu bạn được giáo dục tốt, hãy giúp những người thiếu học. Nếu bạn giàu, hãy giúp người nghèo. Tuy nhiên, những kẻ kiêu mạn nghĩ một cách khác. Họ nghĩ rằng, nếu họ có một cái gì đó mà kẻ khác không có, họ nên tự đặt mình trên những người khác, và không chia sẻ nó.

227

NỖ LỰC

Khi tôi không hiểu chính mình, tôi sống cuộc đời của một con thú. Khi tôi hiểu đời tôi và làm những gì tôi đã quyết định, thì tôi sống một cuộc sống của con người. Khi tôi hiểu cuộc đời kẻ khác và yêu họ, tôi sống một cuộc sống của một vị thánh⁽²²⁹⁾.

Cái tốt lành mà không có sự sống là bất khả. Bằng cách nào tôi có thể tìm thấy cái tốt lành? Chỉ trong cuộc đời này. Chẳng hạn, tôi đang tìm kiếm những cái nấm tươi, mà chỉ có thể được tìm thấy trong rừng. Nếu tôi muốn đi hái nấm, tại sao tôi lại rời khu rừng?

Một lời khôn ngoan được nói ra với một người hành khất say xỉn, có thể có những hậu quả sâu rộng - hơn những tác phẩm nghệ thuật điêu luyện: Chúng ta không biết những hậu quả thực thụ của những hành động của mình.

Tôi có một điều rất quan trọng để làm - chết một cách thỏa đáng. Điều này cũng rất quan trọng cho mọi người. Để chết một cách

thỏa đáng, bạn phải sống một cuộc đời tốt⁽²³⁰⁾. Bạn sẽ không nhớ điều này vào tuổi 25, nhưng ở tuổi 81, bạn sẽ hiểu nó hoàn toàn rõ.

228

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Người ta làm nhiều điều xấu cho nhau, bởi vì họ yếu đuối và tội lỗi. Một điều xấu như thế là trừng phạt người khác. Chỉ có Thượng đế mới có quyền trừng phạt con người.

Người ta đưa ra những giải thích khác nhau để cắt nghĩa tại sao họ tin vào sự trừng phạt. Trong phần lớn trường hợp, họ chỉ đơn giản trả lại điều xấu cho những ai mà đã làm hại họ.

“Các người đã nghe câu nói: ‘Mắt đền mắt, răng đền răng’. Nhưng ta bảo các người, đừng kháng cự lại cái ác”. Những lời này cho thấy Chúa Jesus không chỉ khước từ bạo động, mà còn không tán đồng việc nó là quy luật trung tâm của xã hội. Ngài cổ xúy cho tình yêu đối với mọi người không có ngoại lệ, và nói về một thế giới mới đặt nền trên nguyên lý của tình yêu không điều kiện này.

Không gì có thể cho người ta nhiều niềm vui hơn là việc được tha thứ cho cái ác mà họ đã làm. Cả người tha thứ, lẫn kẻ được tha thứ, đều vui sướng.

229

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

“Nếu chúng ta cần phải cưỡng bách người khác tuân phục công lý bằng cách sử dụng bạo lực, thì đó không phải là công lý chân thực”.

Blaise Pascal

Trong thời đại của chúng ta khó tìm thấy một ai đó muốn giết một người không thể tự vệ; thế nhưng, cái gì khác hơn xảy ra trong án tử hình?

Khi người ta đánh trẻ con, họ cố làm cho chúng cư xử đúng đắn bằng cách dùng bạo động và bạo lực. Khi kết án một ai đó phải chịu tử hình, chúng ta đang cố cải thiện thế giới của chúng ta thông qua án tử hình. Khi một dân tộc tuyên chiến với một dân tộc khác, nó đang cố cải thiện vị thế của nó. Thật kỳ lạ, rốt cùng sự bạo động ấy luôn dẫn đến sự thất vọng.

Cuộc sống đích thực diễn ra không phải trong những hành vi trọng đại của chúng ta, hay khi chúng ta di chuyển, va chạm hay lâm chiến, mà trong những thay đổi nhỏ bé, hầu như không thể nhận biết, vốn diễn ra trong linh hồn chúng ta.

230

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TÓN

Khi một người thực sự khôn ngoan, y không biết điều đó, bởi vì với y, hiểu những sự thể dường như là điều tự nhiên. Khi một người thực sự nhân ái, y không để ý tới sự nhân ái của mình, bởi vì y biết y luôn luôn có thể nhân ái hơn. Do vậy, một người khôn ngoan và nhân ái thì luôn khiêm cung.

Hãy sống như thể bạn không có gì để che giấu và không có gì để khoe khoang trong một đám đông.

“Hãy hỏi bất cứ ai, những người hành hương và khách du lịch, từ gần và xa, xem liệu có cái gì quan trọng hơn chân lý, tình yêu, và sự khiêm cung”.

Minh triết Phật giáo

Chỉ có sự khiêm cung mới ngăn chặn mọi sự vốn dựng lên những chướng ngại trên lối đi của sự bình an cho tất cả mọi người.

231

ĐỨC TIN

Nhiều quy luật sai lầm được xem như là những quy luật của Thượng đế. Chỉ có duy nhất một quy luật chân thực của Thượng đế.

“Người ta thích bánh mì phải nóng, bơ và trứng phải tươi - bởi vì họ biết rằng, thực phẩm tươi là bổ dưỡng. Nhưng khi chúng ta nói về tôn giáo, thì thực phẩm tâm linh càng cũ, nó càng quý giá”.

Lucy Mallory

Tôn giáo đến từ Thượng đế, nhưng những lời giải thích và bình luận về tôn giáo thì đến từ con người⁽²³¹⁾.

“Giáo hội là tổ chức luôn luôn độc tài, bất luận nó mặc lấy những hình thức bên ngoài nào. Nó không cho bạn niềm xác tín, mà chỉ cho bạn những hướng dẫn về việc phải hành xử như thế nào⁽²³²⁾”.

Immanuel Kant

232

KHOA HỌC SAI LẦM

Đừng nhìn khoa học như là một cái vương miện mà bạn đội vào để cảm thấy đẹp hơn; thay vào đó, hãy xem nó như là con bò cái, nó cho bạn sữa, và có thể nuôi sống bạn.

Khoa học chỉ tốt đẹp khi nó giúp bạn trở thành một người tốt hơn.

Khoa học nên nuôi dưỡng trí tuệ của bạn. Nó có thể tốt cho bạn như thực phẩm tốt thì tốt cho bao tử bạn, hoặc nó có thể xấu cho bạn khi nó không tươi hay không sạch, hay bạn quá lạm dụng nó.

“Một học giả là một người mà có thể đã trải qua một giai đoạn dài học tập, nhưng điều này không có nghĩa là ông ta đã học được một cái gì đó⁽²³³⁾, hoặc rằng ông ta đủ thông minh để làm như vậy”.

Georg C. Lichtenberg

Để làm một cái gì đó đúng đắn, bạn phải biết cách làm nó. Điều này áp dụng cho bất cứ hoạt động nào. Để sống một cuộc sống tốt, bạn phải học cách sống một cuộc sống tốt. Để làm điều này, bạn phải làm một nỗ lực.

Hy vọng rằng chúng ta sẽ đạt tới vương quốc của Thượng đế là không đủ. Chúng ta biết rằng nó sẽ đến, bởi vì nó đến với chúng ta hằng ngày, khi chúng ta làm một nỗ lực tốt.

Chúng ta thường hay muốn làm những điều lớn lao, quan trọng. Thế nhưng, chúng ta đừng nên cố đạt tới bất cứ cái gì vĩ đại, mà chỉ cần thực hiện những cái mà linh hồn của Thượng đế đang ngụ trong chúng ta bảo chúng ta làm.

Bạn nghĩ rằng bạn có thể thay đổi phương diện nào đó của đời mình, và nó sẽ đột nhiên trở nên tốt hơn? Đó là cách mà trẻ con thường nghĩ: Bằng cách ngồi trên một tấm thảm và níu vào cái mép của nó thì có thể bay.

“Hãy yêu kẻ láng giềng của người như yêu chính người”, không có nghĩa là bạn phải làm một nỗ lực anh hùng để yêu kẻ láng giềng của mình. Bạn không thể tự cưỡng bức mình yêu. Dường như khi bạn ngừng yêu chính mình nhiều hơn yêu kẻ khác, thì bạn sẽ tự nhiên yêu kẻ khác nhiều như yêu chính mình.

Những chiến sĩ biết rằng họ có thể chết cho kẻ khác, và một số đã thanh thản làm như thế. Vậy thì, tại sao một người nghĩ rằng y có thể phục vụ Thượng đế lại không sẵn sàng chết cho kẻ khác?

Nếu bạn thực sự yêu Thượng đế, bạn sẽ không yêu cầu Ngài đáp trả lại tình yêu đó. Chỉ đơn giản yêu Thượng đế là đủ rồi.

Bò cái cho sữa, nuôi chúng ta. Cừu cho lông, giữ ấm chúng ta. Nhưng phần thưởng của chúng là gì? Bị cắt cổ, bị giết mổ.

235

KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TÓN

Càng nghĩ rằng mình kiêu hãnh, bạn càng trở nên yếu hơn⁽²³⁴⁾. Càng khiêm cung thì bạn càng mạnh mẽ hơn, và đứng vững hơn.

Không nên tự xem mình là tốt, bởi vì như vậy bạn sẽ không làm cái cần thiết nhất, đó là tự cải thiện chính mình.

Mỗi ngày, hãy làm một nỗ lực.

Tình yêu chân thực là có thể được, chỉ khi nào bạn khiêm cung.

Bạn chỉ có thể thấy những sai lầm, khuyết điểm của mình thông qua đôi mắt của kẻ khác.

236

CHÂN LÝ

Những hậu quả của việc nói dối là vô cùng tai hại và khó chịu, vượt xa bất kể cái lợi tạm thời nào mà chúng ta có thể đạt được.

Đừng đầu hàng những đam mê của bạn, hay dư luận sai lầm. Cả hai đều dẫn đến một cuộc sống đầy dối trá.

Đa số những hành động của chúng ta đều được hướng dẫn bởi sức mạnh của dư luận và những lời dạy của kẻ khác⁽²³⁵⁾.

Bạn nghĩ: “Đời tôi luôn chạy tới một nơi nào đó, như thể là nó đang chạy khỏi tôi. Tôi có thể tìm chân lý ở nơi đâu?” Bạn có một giọng nói nội tại mà bạn nên lắng nghe. Nó là giọng nói của cái chân lý sống bên trong bạn.

Alexander Gertzen

Điều quan trọng nhất mà mọi người có thể làm là sống một cuộc sống tốt. Điều này được đạt tới không chỉ bằng cách làm điều tốt, mà quan trọng hơn là bằng cách không làm những điều xấu. Thế nhưng, cái quan trọng nhất là không làm những điều xấu.

237

HÀNH ĐỘNG

Nhiều điều xảy ra trong thế giới xung quanh ta thì ở bên ngoài tầm kiểm soát của ta. Nếu Thượng đế muốn một cái gì đó xảy ra trong một cách khác hơn cái cách mà chúng ta đã hoạch định, thì có nghĩa là Ngài đã muốn nó xảy ra theo cách đó. Chúng ta đừng nên cố đi ngược lại ý chí của Thượng đế.

Chúng ta không nên chỉ cố trở thành người tốt, mà còn phải thực sự thể hiện cái tốt bằng những hành động của mình.

Nếu bạn thực sự muốn tự do, hãy chế ngự những dục vọng của mình⁽²³⁶⁾.

Đâu là điều tốt đẹp nhất phải làm khi bạn vội vã? Câu trả lời: *Không làm cái gì cả.*

Bạn có thể không biết chính xác phải làm cái gì trong một khoảnh khắc cụ thể, nhưng bạn thực sự biết chính xác cái mà mình không nên làm. Bằng cách tránh cái mà bạn không nên làm, bạn nhất thiết sẽ khởi sự làm những điều mà mình nên làm, để sống một cuộc sống tốt.

238

LỜI NÓI

Đừng nghe những ai nói xấu lẫn nhau, và nói tốt về bạn.

Cách tốt nhất để thu hút tình yêu⁽²³⁷⁾ của kẻ khác, là phớt lờ đi những khuyết điểm của họ, và chỉ nói về những phẩm chất tốt đẹp của họ.

Nếu bạn muốn phán xét tôi, bạn phải đặt chính bạn vào vị trí của tôi. Đối với những người nhân ái, thật khó mà tưởng tượng rằng, kẻ khác có thể là xấu ác. Cũng như vậy, những người xấu ác thấy khó mà tưởng tượng rằng, những người khác có thể tốt.

Trong một cuộc tranh cãi, chân lý bị đánh mất.

Kẻ khôn ngoan hơn là kẻ đầu tiên ngừng một cuộc tranh cãi.

239

Ý TƯỞNG

Thật là tốt nếu sự khôn ngoan có thể được rút từ một người rất khôn ngoan sang một người có ít sự khôn ngoan, hết như nước có thể được rút từ một cái vại này sang một cái vại khác. Tuy nhiên, để chấp nhận sự khôn ngoan của kẻ khác, bạn cần nỗ lực để suy tư.

Mọi cái cần thiết cho con người, như trí thông minh và đức tin, thì không được ban tất cả cho họ cùng một lúc, mà được thủ đắc qua thời gian, và bằng lao động thường trực.

Để sống một cuộc sống tốt và nhân ái, bạn cần tập cho mình suy nghĩ những ý tưởng tốt⁽²³⁸⁾.

Một người chỉ có thể đạt tới sự hoàn hảo về tâm linh - với nỗ lực trí tuệ.

Chỉ có một loại kho báu mà không bị hao hụt đi khi bạn trao tặng nó cho kẻ khác. Bạn có thể cho đi nhiều bao nhiêu tùy thích, và nó chỉ càng trở nên to lớn hơn. Đó là kho báu của minh triết.

240

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Không có gì quan trọng trừ ra cái mà bạn đang làm trong khoảnh khắc đặc thù này, bởi vì chỉ có khoảnh khắc này mới thực sự thuộc về bạn.

Bạn chỉ thực sự sống trong hiện tại. Bạn có khả năng nhớ quá khứ và tưởng tượng về tương lai, nhưng những khả năng này được ban cho chúng ta chỉ là để chúng ta có thể làm một công việc tốt trong hiện tại.

Càng muốn trở nên gần gũi hơn với Thượng đế, bạn càng nên tập trung vào hiện tại. Nói ngược lại thì cũng đúng.

“Ngày mai sẽ tự chăm sóc cho chính nó” - Chúa Jesus nói. Đây là một chân lý vĩ đại. Cái đẹp của sự sống là bạn không biết cái gì tốt cho tương lai. Chỉ có một điều tốt và cần thiết - yêu kẻ khác, bây giờ trong hiện tại.

241

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU

Chỉ ở trong sự khổ mà chúng ta mới thực sự bắt đầu sống thông qua linh hồn chúng ta.

Chúng ta nên tiết lộ cho một người bệnh nặng, rằng cơn bệnh của y chẳng bao lâu sẽ dẫn đến cái chết. Nếu chúng ta không làm thế, chúng ta lấy mất cái tốt lành được ban cho y bằng cơn bệnh của y - bởi vì y sẽ không biết cách chuẩn bị cho cái chết.

Những ai bị tàn tật, mù, điếc, hay câm, có thể nghĩ rằng họ ít may mắn và hạnh phúc hơn những người khác. Nhưng hạnh phúc của chúng ta không nằm ở trong thân thể, mà ở trong linh hồn chúng ta. Người yếu nhất về thể chất có thể có nhiều sức mạnh tâm linh nội tại hơn người có thân thể cường tráng nhất.

Bầu trời đêm phát lộ những vì sao. Cũng y như vậy, sự khổ của chúng ta tiết lộ cho chúng ta ý nghĩa của cuộc đời⁽²³⁹⁾.

CÁI CHẾT

Để sống một cuộc sống tốt và làm điều thiện, hãy tự nhắc nhở chính mình một cách thường xuyên, rằng chẳng sớm thì muộn, bạn sẽ chết. Hãy tưởng tượng rằng bạn sẽ chết ngày mai, và bạn sẽ thấy rằng bạn sẽ ngừng nói dối, ganh tỵ, phiền trách, hay phán xét kẻ khác, hay ăn cắp của họ.

Tình yêu không chỉ hủy diệt nỗi sợ hãi về cái chết, mà thậm chí cả ý nghĩ về cái chết.

Nếu bạn thực hiện những hành vi yêu thương, bạn sẽ không chết.

Tôi yêu khu vườn của mình. Tôi thích đọc một cuốn sách hay. Tôi thích ôm hôn những đứa trẻ nhỏ. Khi tôi chết, tôi sẽ mất hết mọi thứ này. Tôi không muốn chết, và tôi sợ cái chết. Nhưng rồi, bỗng nhiên tôi hiểu rằng, tất cả mọi mơ ước của mình phải được thay thế bằng một điều - việc chu toàn ý chí của Thượng đế.

SAU CÁI CHẾT

Bạn có thể nhìn cuộc sống như một giấc mơ, và cái chết như một sự thức dậy.

“Kẻ nào hiểu rằng y sẽ không bị hủy diệt sau cái chết, là kẻ đã đạt tới sự vĩnh hằng”.

Lão Tử

Chủ nghĩa vô thần phát biểu rằng, mỗi con người đều có một trí năng, nhưng chỉ ở một mức độ hạn chế. Cả những người thực sự khôn ngoan lẫn những người hoàn toàn tri độn, đều không phải là những kẻ vô thần.

“Ai đã ban cho đời tôi tại nơi này và thời gian này? Cuộc sống nhắc tôi rằng, nó cũng tựa như một ngày ngắn ngủi mà tôi đã trải

qua, viếng thăm một ai đó”.

Blaise Pascal

“Người ta nói rằng sẽ có một “ngày phán xét” vào ngày cuối cùng, và Thượng đế sẽ nổi giận. Tuy nhiên, Thượng đế thực sự nhân từ, và không gì có thể đến từ Thượng đế ngoại trừ sự tốt đẹp và lòng nhân ái. Do vậy, đừng sợ: Cả trong kiếp sống hiện tại lẫn đời sau, không gì có thể xảy ra ngoại trừ lòng nhân ái và sự thiện lành”.

Tục ngữ Ba Tư

244

HẠNH PHÚC

Những hiền nhân luôn luôn hạnh phúc.

Có rất ít điều thực sự tốt, mà lại tốt cho hết thảy mọi người trong chúng ta. Do vậy, chúng ta nên mơ ước những điều này.

Chúng ta nên sống trong cuộc sống tâm linh của mình, và dồn hết nỗ lực cho nó. Điều này thì tương tự như là có đôi cánh của một con chim. Chúng ta có thể và nên sống trong cuộc sống vật lý của mình, nhưng ngay khi một chương ngại xuất hiện, chúng ta nên trải rộng đôi cánh và khởi sự bay.

Tất cả chúng ta đều giống như những con ngựa hoang được khớp vào yên cương lần đầu tiên. Ban đầu, chúng ta cố bứt dây để chạy, và sống cho chính mình. Nhưng qua thời gian, chúng ta trở nên mệt mỏi, quên đi ý chí của riêng mình, quy phục ý chí cao hơn, và kéo cái gánh nặng. Rồi chúng ta cảm thấy bình an và thỏa mãn.

Ta nên nhớ rằng thế giới không tự mình hiện hữu, mà được sáng tạo bởi Thượng đế cho sự tốt lành của ta, và ta không nên làm những điều hủy hoại cuộc sống của mình. Rồi ta sẽ có nhiều sự tốt lành hơn là ta có thể tưởng tượng, và nhiều như ta có thể có.

“Hãy yêu nhau, như ta đã yêu các người. Bằng việc này, mọi kẻ khác sẽ biết rằng các người là học trò của ta nếu các người yêu lẫn nhau” - Chúa Jesus nói. Ngài không nói, “nếu các người tin” vào điều này hay điều nọ, mà “nếu các người yêu”. Người ta có thể tin những điều khác nhau, và vẫn có cùng một tình yêu.

“Bạn thờ phụng Thượng đế một cách chân thực, khi bạn không trông đợi bất cứ phần thưởng nào đáp lại”.

Agni Purana

Đức tin là một phẩm chất cần thiết của cái tôi nội tại của bạn. Bên cạnh cái mà chúng ta thực sự biết, chúng ta thấy chính mình có liên quan đến những điều mà chúng ta không biết, nhưng chỉ biết rằng chúng hiện hữu. Mỗi quan hệ này với cái nguồn gốc bất tri, là đức tin.

Rất thường khi bạn thấy những người hy sinh mọi sự, chẳng hạn, trong chiến tranh hay bằng cách tự vẫn; thế nhưng, bạn sẽ hiếm khi tìm thấy những người sẵn lòng hiến đời mình cho chân lý. Tại sao vậy? Bởi vì, khi đời bạn đặt nền trên những xác tín của đám đông, thì thật dễ hy sinh nó; nhưng thật khó hy sinh đời bạn chỉ duy nhất cho một mình chân lý.

Thế giới vật lý này được tri giác một cách khác nhau, qua “lăng kính” của mỗi người⁽²⁴⁰⁾. Tất cả những gì chúng ta biết về cái thế giới vật lý này, là chúng ta không bao giờ hoàn toàn biết nó. Nhưng có một điều mà chúng ta biết chắc chắn về thế giới tâm linh - cùng một linh hồn hiện hữu bên trong mọi con người.

Bạn sẽ có thể tìm thấy lối đi ra khỏi bất cứ tình huống khó khăn nào, nếu bạn biết rằng Thượng đế sống bên trong bạn.

“Cái tôi” - tùy theo những giác quan và thân thể tôi - là một gạch nối giữa tổ tiên tôi và con cháu tôi; nó chỉ là một mảnh xác thịt phù du. Cái thực sự hiện hữu là cái tôi nội tại, linh hồn nội tại của tôi. Đây là “cái tôi” thực của tôi.

“Một giọt nước, khi nó tới được đại dương, trở thành một phần của đại dương. Linh hồn bạn, khi nó kết hợp với Thượng đế, trở thành một phần của Thượng đế”.

Angelus Silesius

247

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Có một sự nối kết giữa tôi và mọi con người, đang sống và đã chết. Tôi cảm thấy tôi cần những người này, và họ cần tôi. Cùng nhau, tôi sống với họ, và họ sống với tôi. Chúng ta nên suy nghĩ y như vậy về thú vật, ngay cả côn trùng. Hãy nhớ rằng, cùng một linh hồn đang sống trong tất cả chúng ta. Chúng ta nên dạy chính mình lòng từ bi ngay cả đối với côn trùng. Chúng ta càng cảm thấy thương xót và yêu thương, đời ta càng trở nên hạnh phúc hơn và tốt hơn.

Một con ong chỉ là một con ong, một con ruồi chỉ là một con ruồi, nhưng chúng có sự sống, và mỗi con vật có một chút của cái mà tôi đang có. Có thể nói như vậy về một cái cây, và một hòn đá. Đối với một cái cây, tôi có thể cảm nhận nó một chút; đối với một hòn đá, tôi chỉ có thể tưởng tượng rằng nó hiện diện ở đó.

Những niềm vui lớn mà bạn cảm thấy khi bạn biểu hiện lòng nhân ái đối với thú vật thì lớn hơn rất nhiều, so với những lạc thú nhỏ bé mà bạn thu được từ việc ăn thịt và săn bắn.

248

THƯỢNG ĐẾ

Moses nói với Thượng đế: “Con có thể tìm thấy Người ở đâu, lạy Chúa?” Và Thượng đế nói: “Nếu người đang tìm kiếm ta, thì người đã tìm thấy ta rồi”.

Trích từ **The Arabic**

Xưa kia, một hiền nhân được hỏi: “Tại sao ngài biết rằng Thượng đế hiện hữu?” Ông đáp: “Để thấy bình minh, bạn có cần một ngọn nến không?”

Thượng đế không có mức giới hạn nào, và chúng ta có thể tiến đến gần Ngài trong vô hạn cách thức.

Khi bạn có những hoài nghi về Thượng đế, hãy tìm một sự hiểu biết sâu xa hơn. Rồi thì, bạn sẽ càng hiểu Ngài nhiều hơn, và thay vì đầy nghi ngờ, đức tin của bạn sẽ trở nên mạnh mẽ hơn.

Cái phần của tôi mà không có thân thể vật lý, tôi gọi nó là linh hồn. Cái phần của thế giới, mà không có sự biểu hiện vật chất nào, tôi gọi nó là Thượng đế.

249

HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Cùng một điều, có thể tốt cho người này, và xấu cho người nọ. Một thành phố bị hủy diệt bởi một cơn động đất hay bị vùi chôn bởi dung nham từ núi lửa, hay những vụ mùa bị hủy diệt bởi những trận bão - chúng ta không thể nói đó là một biến cố tốt hay xấu, bởi vì chúng ta không biết cái gì khác nữa đã có thể xảy ra.

Một người khôn ngoan và trầm tư, có thể thấy quyền lực của Thượng đế ngay cả trong những cái nhỏ bé nhất và vật vãnh nhất đang xảy ra xung quanh mình.

Nhân loại chỉ có vẻ như bận rộn với thương mại, luật pháp, xã hội, khoa học, và nghệ thuật. Thực ra, nhân loại thực sự làm chỉ một điều - họ cố hiểu những quy luật đạo đức mà theo đó họ sống, những quy luật vốn gắn bó con người lại với nhau.

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

“Người tốt nhất giữa tất cả chúng ta, là người yêu mến và đối xử tốt với mọi người, mà không quan tâm về việc ai tốt hay xấu”.

Mohammed

Những vị thầy chính-thực bảo chúng ta rằng, tình yêu là cái cốt tủy của sự sống. Nó sống trong linh hồn chúng ta. Những ai sống thông qua tình yêu, sống một cuộc sống tốt đẹp.

Để sống một cuộc sống thánh thiện, tất cả những gì bạn phải làm, là yêu thương.

Tình yêu không là gì khác hơn là việc hiểu rằng, những người khác, cũng là “tôi”.

Khi một người ở một mình - trong sa mạc, trong nhà tù, hay bất cứ nơi nào y thực sự một mình - y có thể tuân theo quy luật của Thượng đế, bằng cách yêu Thượng đế và tất cả những gì mà Ngài thị hiện ra. Một người có thể làm điều này ngay cả trong những hời ức, những giấc mơ, và những ý tưởng của y.

TỘI LỖI

Việc ở trong một tâm trạng xấu thì có hại cho kẻ khác, nhưng có thể hữu ích cho bạn, khi bạn đang làm việc trong cô độc nhằm đạt tới sự tự hoàn thiện nội tại của mình.

Kẻ phạm tội lần đầu tiên, cảm thấy tội lỗi. Kẻ lặp lại nhiều lần cùng một tội lỗi, trở nên quen với nó, và xem nó như là một cái gì đó mà y được phép làm.

Một người bị “mất linh hồn”, tìm thấy niềm vui trong những tội lỗi của y. Một hiền nhân tìm thấy niềm vui trong việc được giải thoát khỏi chúng.

Nếu bạn tự thú và quay mặt khỏi những tội lỗi của mình, điều này có nghĩa là bạn hiểu những tội lỗi của mình, và sẵn sàng chiến đấu chống lại chúng. Làm điều này là tốt trong khi bạn có đủ năng lượng. Bạn nên rót thêm dầu vào cái đèn trong khi nó đang cháy.

Đôi khi người ta sử dụng trí năng của họ để biện minh cho những điều xấu mà họ đã làm. Việc sử dụng trí năng của bạn theo cách này, được gọi là sự cảm dỗ.

252

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Nếu người ta có thể đạt tới sự hoàn hảo, họ sẽ sống độc thân, ly dục, và chủng loại người sẽ bị diệt vong. Người ta sẽ giống như những thiên thần, không kết hôn, như Tân Ước nói. Tuy nhiên, chúng ta không hoàn hảo, và chúng ta cứ tiếp tục sinh con để cái.

“Bạn trở nên được kết nối với những sự vật trần thế - như một con bê đang bú được kết nối với mẹ nó - khi bạn cảm thấy sự lôi cuốn tình dục đối với một người khác. Kẻ nào có những ham muốn tình dục như thế, giống như một con thỏ bị sa bẫy. Bị những sợi dây thừng buộc xung quanh, thế nhưng, nó vẫn nhảy lung tung, và càng bị kẹt cứng vào những sợi dây thừng”.

Minh triết Phật giáo

Nếu bạn làm cha một đứa trẻ, thì nó là đứa con của bạn. Người phụ nữ đã sinh ra đứa trẻ này là mẹ nó - và cùng nhau, hai bạn tạo thành một gia đình.

Khi người ta tập trung năng lượng tình dục trên những cuộc tình, thì rốt cùng, họ phí hoài năng lượng của họ cho những mục đích có hại.

253

LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI

Ở đâu có một kẻ lười biếng thì ở đó có một người khác làm việc cho y. Ở đâu có một người sở hữu nhiều hơn mức vừa đủ, thì ở đó có một người khác bị đói, thiếu cả những nhu yếu phẩm căn bản nhất.

Tất cả việc hút-xách và những đồ uống có chất cồn làm mê muội, trì độn chúng ta, đều được tạo ra bởi những kẻ nhàn rỗi, với mục đích chính là để giúp chính họ loại bỏ sự buồn chán.

Khi bạn không làm việc, bạn trở nên buồn chán. Khi bạn buồn chán, bạn phạm tội.

Đời bạn sẽ đầy niềm vui, nếu bạn có một công việc đòi hỏi nỗ lực, để khi được nghỉ ngơi, bạn thấy thích thú và nhẹ nhõm - với một chu kỳ lặp lại của lao động và vui thú. Nhưng điều này thì không đúng với mọi công việc, hay mọi thú vui.

254

THAM LAM VÀ GIÀU CÓ

Một hiền nhân Trung Hoa một lần đã nói: *“Khi một người nghèo ganh tỵ với một người giàu, thì điều ấy không tốt lắm, nhưng có thể giải thích được. Nhưng nếu một người giàu cố tự nâng mình lên trên kẻ khác, và không muốn chia sẻ của cải với người nghèo, điều này thì không tốt, và không thể biện minh được”*.

“Cướp bóc người giàu trên một xa lộ thì không xảy ra thường xuyên cho bằng việc cướp bóc người nghèo trong thời đại hiện nay, bởi vì, cướp bóc người giàu thì nguy hiểm, nhưng cướp bóc người nghèo thì dễ dàng và không có chút rủi ro, mạo hiểm nào”.

John Ruskin

Sự giàu có là phần thưởng cho lao động vất vả. Thường khi, một người lao động, và một người khác gặt hái thành quả. Cái này

được gọi - bởi những người có ăn học - là sự phân công lao động⁽²⁴¹⁾.

Có một cái gì đó tồi tệ, đáng kinh tởm hơn, so với sự bất công. Đó là sự đạo đức giả⁽²⁴²⁾ của những người chỉ giả vờ làm ra vẻ là người tốt.

255

GIẬN VÀ THÙ

Khi hai người đấu đá nhau thì cả hai đều có lỗi, bởi vì trong khi họ đang đấu đá, họ thù hận nhau, chứ không thương yêu nhau.

Ngay khi bạn giận một người khác, hãy tự hỏi: *“Tại sao anh ta đang hành xử như vậy với tôi?”* Khi bạn hiểu điều này, bạn không thể tiếp tục giận người đó - cũng như, bạn không thể giận một hòn đá rơi trúng bạn.

Bạn có thể thấy sự tiến bộ đạo đức của một người, khi y không đánh trả khi bị đánh, hay khi trước một lời nói xúc phạm, không trả đũa bằng một lời xúc phạm khác.

“Mọi sự giận dữ đều xuất phát từ sự yếu đuối”.

J. J. Rousseau

256

KIÊU MẠN

Hãy tìm một người tốt giữa những người bị phán xét bởi thế gian.

Khi một người yêu chỉ một ít người chọn lọc, y yêu với một tình yêu của con người. Để cho một tình yêu thực sự thiêng liêng, mọi con người nên được yêu một cách đồng đều.

Nghĩ rằng mình tốt hơn người khác là ngu xuẩn và không tốt về đạo đức. Nghĩ rằng, gia đình bạn là tốt hơn gia đình khác, thì lại càng ngu xuẩn hơn. Nghĩ rằng dân tộc bạn tốt hơn phần còn lại của thế giới, là ý tưởng tồi tệ nhất mà bạn có thể nghĩ ra. Tuy nhiên, một số người không nghĩ rằng điều này là xấu, và xem lòng kiêu mạn là một đức hạnh lớn.

Một hiền nhân nói rằng, điều quan trọng nhất là hiểu chính cái tôi của bạn⁽²⁴³⁾. Do vậy, kẻ kiêu mạn thì xa với sự minh triết. Ý không thể hiểu chính mình, bởi vì ý không muốn biết ý thực sự là loại người nào.

257

TỰ PHỤ VÀ HƯ DANH

Chúng ta sẽ mạnh mẽ hơn nhiều, nếu chúng ta không màng đến danh vọng.

Nếu chúng ta muốn hạnh phúc, hãy cố làm hài lòng chỉ duy Thượng đế, chứ không phải những con người. Mỗi người sẽ muốn những điều khác nhau, bởi vì tất cả họ đều khác nhau. Và lại, một số người sẽ muốn một cái gì đó hôm nay, trong khi những người khác sẽ muốn một cái gì đó ngày mai. Thế nhưng, Thượng đế muốn chỉ một điều, và bạn biết trong trái tim mình, nó là cái gì.

Cho dù bạn có thành tích lớn lao nào đó, bạn nên ít chú ý đến lời ca ngợi của kẻ khác và những điều mà họ nghĩ về bạn. Nếu chúng ta thực sự biết tại sao người ta đang ca ngợi hay xét đoán chúng ta, thì chúng ta sẽ không lưu tâm chút nào về dư luận.

Việc thu góp của cải thái quá, có thể được giải thích, là do lòng ham muốn hư danh. Những lời dối trá chỉ có thể được giải thích là do người ta mong muốn xuất hiện ra như thể họ tốt hơn cái mà họ đang là. Một người có thể nghĩ một điều, nhưng lại nói một điều khác. Tại sao? Không có lời giải thích nào khác hơn là: Ý muốn giành được lời ca ngợi của kẻ khác.

PHẢN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Một số người tin rằng, để giáo dục trẻ con, bạn phải trừng phạt chúng. Tuy nhiên, bạn chỉ có thể thực sự giáo dục kẻ khác với ái ngữ và bằng tấm gương tốt. Đáp trả điều ác với điều ác, thì đó không phải là giáo dục, mà thay vào đó, chỉ làm hỏng một người.

Thật khó mà tuân theo bài học về bất bạo động, nhưng phải chăng, tuân theo bài học về sự đấu đá và trả thù thì dễ hơn? Hàng triệu người bị giết trong những cuộc chiến tranh. Trong mỗi trận đánh, có nhiều người bị giết và nhiều khổ đau, nhiều hơn so với trong những thế kỷ của kháng cự bất bạo động.

Một số người nói: *“Hãy ngừng trừng phạt, và hãy ngừng lấy oán trả oán”*. Những người khác trả lời: *“Nếu chúng ta ngừng trừng phạt cái xấu ác, thì cái xấu ác sẽ không bao giờ biến mất”*. Như thể là họ đang nói rằng, nếu băng tuyết trên con sông bị đóng băng tan đi, thì con sông cũng sẽ biến đi. Nhưng trong thực tế, nếu băng tan thì tàu bè có thể di chuyển dọc theo dòng nước, và một cuộc sống mới sẽ bắt đầu.

LINH HỒN (a)

Những học giả đang đào bới trong cái nghĩa địa cổ xưa và đã tìm thấy dăm bảy hạt lúa mạch, rồi họ trồng và tưới nước. Bỗng nhiên, mỗi cái hạt bắt đầu hiểu rằng, nó đồng thời vừa là hạt giống, lại vừa là cái chồi non.

Chúng ta đang nói về sự sống của linh hồn sau cái chết. Nếu linh hồn có thể sống sau cái chết, thế thì, hẳn là nó đã sống trước khi được sinh ra. Thứ vĩnh cửu “một-chiều” thì không có nghĩa lý gì cả.

Có sự khởi đầu của sự sống, linh hồn nội tại của tôi, bên trong tôi. Tôi hiểu rõ những giới hạn của thân thể mình, và mơ hồ hiểu những giới hạn của linh hồn kẻ khác. Càng mơ hồ hơn, là sự hiểu

của tôi về cái linh hồn đang sống trong thú vật; thế nhưng, càng mơ hồ hơn nữa, là cái cảm giác của tôi đối với những vật thể có sinh khí. Tôi không cảm nhận được linh hồn chúng, nhưng có thể cảm thấy rằng, sự khởi đầu của thế giới, vốn ban sự sống cho tất cả chúng ta, hiện hữu khắp mọi nơi.

260

LINH HỒN (b)

Nếu một người không cảm nhận được quyền lực của Thượng đế bên trong, thì điều này không có nghĩa là sức mạnh của Thượng đế không thường trú trong y, mà chỉ đơn giản là y chưa học được cách hiểu nó mà thôi.

Chúng ta nên học cách yêu, y hết như cách mà người ta học chơi vĩ cầm.

Jesus Christ đã cố cải thiện con người nội tại. Đây là cái đối nghịch với cái mà những người Pharisee đang làm - họ chỉ chăm lo những cái bề ngoài⁽²⁴⁴⁾.

Mọi con người đều rửa tay trước khi ăn, và rửa đồ làm bếp của họ, nhưng họ quên rửa ráy linh hồn mình.

“Trái tim bạn bị bỏ phế, và được đổ đầy với tội lỗi và căm dốt. Chúa Jesus nói rằng, bạn nên đi vào trong trái tim mình và nhổ đi mọi cỏ xấu. Những cái bên ngoài thì không cần thiết như những điều nội tại. Cái tốt chân thực và cái xấu đích thực xảy ra bên trong bạn”.

Félicité Robert de Lamennais

261

ĐỨC TIN

Nếu ta tìm cách để hiểu quy luật của Thượng đế, nhưng không bày cho một người khác cách làm theo nó, thì có khác chi một người nông phu cày đất của mình, mà không gieo hạt.

Đấng Christ dạy rằng trong tất cả những cái mà chúng ta đang làm, chỉ có duy nhất một cái mang lại tình yêu và hạnh phúc chân thực - *yêu thương lẫn nhau*.

Việc chấp nhận những truyền thuyết tôn giáo cổ xưa như là chân lý bất khả phủ nhận, có thể là một nguồn khổ đau cho nhiều người.

“Thật ngu xuẩn nếu một người uống từ một vũng bùn dơ dáy trên đường phố, trong khi y có một con suối trong lành tuyệt vời tại nhà của chính mình”.

Angelius Silesius

262

KHOA HỌC SAI LẦM

Sự khác biệt giữa chất độc vật chất và chất độc tinh thần nằm ở chỗ: Chất độc vật chất ném thấy dễ, nhưng chất độc tinh thần - dưới hình thức nhật báo xấu hay sách xấu - thường có vẻ hấp dẫn với chúng ta.

Sự phát triển của khoa học không nhất thiết cải thiện sự phát triển nền đạo đức của chúng ta⁽²⁴⁵⁾.

Khoa học có thể đạt tiến bộ thực sự lớn trong việc nghiên cứu thế giới vật chất. Nhưng trong việc học hỏi về thế giới tâm linh nội tại, khoa học không những là không cần thiết, mà nó còn dẫn bạn đến chỗ làm những quyết định sai lầm.

“Cuộc sống học thuật, sự giáo dục và khoa học, có thể biến thành những chiếc lá trên cây của đời bạn, mà vẫn không cho một quả nào”.

Geogr C. Lichtenberg

263

NỖ LỰC

Sâu bên trong bạn có một suối nguồn của cái thiện. Nó giống như một cái giếng, tuôn chảy tốt hơn khi bạn giữ cho nó sạch và ngày càng đào sâu hơn.

Khi bạn tiến bộ trong cuộc sống tâm linh của mình, bạn sẽ thấy một vài điều tiêu cực trong chính bản thân, mà trước đó bạn không nhận ra. Điều này không có nghĩa là bạn tồi tệ hơn trước đây, mà có nghĩa là bạn đang trở nên tốt hơn trong khi bạn cải thiện chính mình.

Nếu chúng ta tiêu diệt một tội lỗi, thì mười tội lỗi khác sẽ biến mất.

Kinh Thánh nói rằng, kẻ nào chịu khổ cho tới cuối, sẽ được cứu rỗi. Thường khi, một người trở nên tuyệt vọng, dừng lại, và thậm chí quay trở lại, khi chỉ cần thêm một nỗ lực nữa là sẽ tới đích.

264

HY SINH

Chúng ta đang thực sự làm điều thiện khi chúng ta không để ý rằng mình đang làm như thế. Chúng ta làm điều thiện khi chúng ta quên đi chính mình, và sống cho quyền lợi của kẻ khác.

Yêu chính bạn là một khía cạnh cần thiết của một cuộc sống tốt. Nó là một cảm nhận rất mạnh mẽ trong tuổi thơ của bạn, nhưng có thể sẽ trở nên yếu đi khi bạn càng lớn tuổi.

Một kẻ tự dối chính mình không thể nào sống một cuộc sống tận hiến cho kẻ khác. Đối với người mà đã và đang sống cho kẻ khác, thật không thể tưởng tượng là y chỉ sống cho chính mình.

Tự phủ nhận đời riêng của mình cho một cuộc sống thực sự thấm nhuần Thượng đế, chỉ có sự tự phủ nhận này mới là chính đáng. Mọi loại tự phủ nhận khác đều là sai lầm.

KHIÊM CUNG

Khi bạn cảm thấy không hạnh phúc, hãy nghĩ về tất cả những điều xấu mà bạn đã làm. Điều này có thể khiến cho bạn cảm thấy khó chịu hơn, nhưng có thể nó sẽ ép buộc bạn tự cải thiện chính mình.

Bất luận cuộc sống cá thể của chúng ta khác nhau ra sao, thì đối với hết thảy mọi người, khoảng cách từ nhân tính đến sự hoàn hảo là bằng nhau, bởi vì tất cả chúng ta đều cùng xa với cái lý tưởng về sự toàn thiện.

Một số người cố đặt mình vào vị trí của một vị thầy, ở trên kẻ khác, nhưng thường khi, họ nên là học trò.

Nếu bạn đang tìm kiếm một ai đó để làm mẫu mực cho đời mình, thì hãy cố tìm thấy một người giản dị, khiêm cung. Chỉ ở trong số những người như thế, mới có thể tìm thấy sự vĩ đại chân thực.

CHÂN LÝ

Để hiểu cách trung thực với kẻ khác, hãy trung thực với chính bạn.

Thật hữu lý khi nói rằng sự trung thực là đức hạnh vĩ đại nhất. Chúng ta có thể nói một cách chắc chắn rằng, nếu không có sự trung thực thì không có đức hạnh nào khác có thể hiện hữu.

Nếu một con gà con đang nằm trong cái trứng, có một tâm trí khôn ngoan của một con người, và có thể sử dụng tâm trí đó như một người có giáo dục, thì nó sẽ không bao giờ phá vỡ cái vỏ của nó, để rồi không thể ra ngoài và biết cái chân lý đích thực.

Việc nuôi người đói, tặng y phục cho người không mảnh vải che thân, và viếng thăm, an ủi người bệnh, là những điều tốt. Nhưng ngoài những điều này, còn thêm một điều tốt khác: Giúp kẻ khác diệt

trừ những thành kiến, những sai lầm, và những quan điểm sai lầm của họ về cuộc đời.

267

Ý NGHĨ

Làm nhiều thì tốt hơn làm ít, đến sớm tốt hơn đến trễ. Thế nhưng, lương tâm bạn có thể đau đớn, cắn rứt về những điều mà bạn đã làm, hơn là về những điều mà bạn chưa làm.

Mỗi lần bạn muốn nói, hãy ngừng lại và hỏi, liệu những điều mà mình muốn nói có *đáng nói ra không?*

Nếu bạn không thể kiềm chế những ham muốn thể xác của mình bây giờ, có thể là bởi vì bạn đã không kiểm soát chúng, ngăn chặn chúng, khi chúng mới chỉ là những ý tưởng thoáng qua.

Khi bạn cảm thấy buồn chán, hay trong một tâm trạng bất an, hãy nghĩ rằng bạn đang bệnh. Đừng di chuyển quá nhiều, đừng làm gì cả, chỉ đợi cho đến khi bạn cảm thấy dễ chịu hơn.

268

LỜI NÓI

Không có gì nuôi dưỡng sự nhàn rỗi cho bằng việc tán gẫu trống rỗng.

“Nếu một lời nói đáng giá một xu, thì sự im lặng đáng giá hai xu. Nếu sự im lặng là tốt với những kẻ khôn ngoan, thì nó càng tốt với những kẻ ngu ngốc”.

Kinh Talmud

“Những ai chí trích tôi đằng sau lưng, họ sợ tôi; những ai ca tụng tôi trước mặt, họ ghét tôi”⁽²⁴⁶⁾.

Tục ngữ Trung Hoa

Lời nói là những điều lớn lao. Bằng lời nói, bạn có thể hợp nhất hay chia cách những con người; bạn có thể tạo ra sự thù hận hay tình yêu.

Hai điều có thể phát lộ tư duy sai lầm: *Im lặng, khi bạn cần phải nói; hoặc nói, khi bạn nên im lặng.*

269

Ý NGHĨ

Số mệnh của một người theo sau dòng ý nghĩ của y. Một người có thể hình dung và tạo ra đời y bằng ý nghĩ của mình.

Những ý nghĩ của chúng ta, tốt hay xấu, đưa chúng ta xuống địa ngục, hoặc lên thiên đàng. Điều này xảy ra không phải trên thiên đàng hay dưới địa ngục, mà ở trong cuộc sống hiện tại của ta.

Một lời cầu nguyện chân thực thì cốt yếu cho linh hồn bạn, bởi vì khi bạn nói chuyện với Thượng đế một cách trực tiếp, cái năng lực trí tuệ của bạn có thể đạt tới mức cao nhất của nó.

Khi bạn tìm kiếm chân lý, đời bạn bắt đầu. Khi bạn ngừng tìm kiếm chân lý, đời bạn kết thúc⁽²⁴⁷⁾.

“Đời chúng ta và những ý nghĩ của chúng ta là một. Cuộc sống được sinh ra trong trái tim ta và được hình thành bởi những ý nghĩ của ta. Nếu người ta nói và làm với những ý nghĩ tốt, thì niềm vui sẽ theo sau như bóng không rời hình”.

Minh triết Phật giáo

270

KHÔNG CÓ ĐIỀU ÁC

Chúng ta có hai loại vấn đề trong đời mình. Loại thứ nhất có thể giải quyết được, và chúng ta phải làm mọi nỗ lực để giải quyết chúng. Loại thứ hai là những vấn đề mà chúng ta không thể giải quyết hay vượt qua; chúng ta cần kiên nhẫn để sống với chúng và tiếp tục cải thiện bản thân.

Bạn có thể lo lắng về nhiều thứ: Nghèo túng, bệnh tật, nhục nhã và bị vu khống. Nhưng ngay khi bạn tự xót thương mình, bạn cảm thấy khốn khổ. Khi bạn cố tận dụng bất cứ tình huống nào, một cách tốt nhất như có thể, thì thay vì cảm thấy tuyệt vọng, bạn sẽ cảm thấy tự tin và phấn khích về đời mình.

Khi bạn không thỏa mãn trong đời mình, hãy giống như một con sên và rút lui vào trong vỏ. Hãy đợi cho đến khi hoàn cảnh hết khó khăn; đời bạn sẽ thay đổi theo hướng tốt hơn, và bạn có thể tiếp tục bước đi.

Chúng ta thường hay nói rằng, sự khổ là xấu ác. Nhưng nếu không có sự khổ, chúng ta sẽ không biết những giới hạn của mình⁽²⁴⁸⁾.

271

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Một hiền nhân có lần được hỏi: *“Đâu là thời gian quan trọng nhất trong đời ngài?”* Ông đáp: *“Khoảnh khắc hiện tại, bởi vì chỉ duy trong hiện tại, bạn mới là chủ nhân của đời mình⁽²⁴⁹⁾.”*

“Những hành động của chúng ta trong khoảnh khắc đặc thù này thuộc về chúng ta. Cái gì sẽ xảy ra với chúng, thuộc về Thượng đế”.

Thánh Francis thành Assisi

Đừng làm những kế hoạch lớn, hay nghĩ quá nhiều về kết quả từ những nỗ lực của bạn - đối với tôi, dường như đó chỉ là những nỗ lực của một con kiến hay một côn trùng tí hon. Tất cả những gì mà bạn phải làm là sống đời bạn, tránh cái xấu, và hãy cố chỉ làm cái tốt.

Chúng ta chỉ nên ước mơ những cái có thể thực hiện trong hiện tại. Mơ ước một cái gì đó từ quá khứ, là cảm thấy tự xót thương mình; những mơ ước cho tương lai, chỉ là những mộng tưởng và “những giấc mơ ban ngày”. Việc tập trung vào những ước mơ hiện tại của bạn - đây là cuộc đời thực thụ.

272

CÁI CHẾT

Nếu cuộc sống là tốt, thì cái chết cũng là tốt; bởi vì, nếu không có cái chết, sẽ không có cuộc sống nào.

Cái chết là sự hủy diệt của những cơ quan vốn nối kết bạn với thế giới, và như thế, những câu hỏi về kiếp sống tương lai của bạn không có ý nghĩa gì trong tương quan với cái chết.

Chúng ta đừng nên nghĩ về cái chết quá nhiều, mà chỉ cần sống đời ta và giữ cái chết trong tâm trí. Khi bạn có thể làm như vậy, cuộc sống trở nên một điều thực sự nghiêm túc, đầy hoa trái, và đầy niềm vui.

Nỗi sợ chết thì đối nghịch trực tiếp với một cuộc sống ngoan đạo. Nếu bạn đang sống một cuộc sống thực sự ngoan đạo, thì nỗi sợ này sẽ giảm xuống gần không.

273

SAU KHI CHẾT

Bạn cần một đức tin chân thực: Tin rằng đời mình là vĩnh cửu, và sống theo niềm tin đó.

Không gì có thể giúp ta đối mặt cái chết với sự bình tâm cho bằng niềm tin rằng, cái chết là một sự chuyển hóa sang một trạng thái khác tốt hơn, mà ở đó ta đã hiện hữu trước khi ta chào đời.

Một người đang hấp hối, trong khoảnh khắc lâm chung, có thể khó lòng hiểu cái gì đang xảy ra xung quanh mình. Sở dĩ như vậy, không phải bởi vì y không còn hiểu thế giới này nữa, mà bởi vì y hiểu một cái gì đó khác biệt - những điều trong cuộc sống mà những kẻ xung quanh y không thể hiểu. Một cái gì đó khác, hoàn toàn khác biệt, lôi cuốn sự chú ý của y.

Nếu chúng ta tin rằng, tất cả những gì đã xảy ra cho chúng ta trên thế gian này, là cho sự tốt đẹp của riêng ta, rồi thì tất cả những gì sẽ xảy ra với ta sau khi ta chết, cũng sẽ là cho sự tốt đẹp của riêng ta.

274

HẠNH PHÚC

Nếu có một Thượng đế nhân từ, một Thượng đế của tình yêu, thì Ngài dứt khoát sẽ tạo ra những điều sao cho tất cả mọi người rốt cùng sẽ cảm thấy dễ chịu. Để cảm thấy dễ chịu, chúng ta nên yêu thương lẫn nhau. Và bởi vì Thượng đế là tình yêu, chẳng sớm thì muộn, tất cả chúng ta đều sẽ đến với Thượng đế.

Hạnh phúc không tùy thuộc vào trời hay đất. Hạnh phúc nằm bên trong mỗi chúng ta. Hạnh phúc là gì? Sống một cuộc sống đầy tình yêu, sẽ khiến cho chúng ta hạnh phúc một cách dễ dàng.

Ý chí của Thượng đế sẽ được chu toàn một cách nào đó, bất luận tôi có muốn hay không. Do vậy, cho sự tốt lành của riêng mình, chúng ta nên sống trong tình yêu và cảm thấy bình an.

Để có điều tốt cho mọi người, chúng ta cần đạt tới mức tốt nhất của ta trong gia đình. Để đạt tới mức tốt nhất của bạn trong gia đình, chính bản thân bạn phải ở mức tốt nhất của mình. Để ở mức tốt nhất của bản thân, bạn cần có sự thiện nội tại. Để có sự thiện nội tại, bạn cần có sự thiện trong trái tim mình. Để có sự thiện trong trái tim mình, bạn cần có những ý tưởng tốt.

Cốt tủy của mọi tôn giáo là câu trả lời của nó cho cùng những câu hỏi: “*Tại sao tôi sống?*”, và: “*Thái độ và mối quan hệ của tôi với thế giới xung quanh tôi phải như thế nào?*”

Người phi-tôn-giáo mà không có thái độ tiền lập⁽²⁵⁰⁾ nào đối với thế giới này, là điều không thể được - như một người mà không có trái tim vậy.

Mọi người nên phát triển quan điểm của mình về thế giới. Bạn có thể sử dụng những truyền thống cũ và những niềm tin cũ của mình, nhưng bạn nên dùng trí năng và logic của mình để thách nghiệm chúng.

Tôn giáo là cái trạng thái của tâm trí mà trong đó những hành động của bạn được thúc đẩy, không phải bởi những điều của cuộc sống tạm bợ này, mà bởi những điều của cuộc sống vĩnh cửu, vô giới hạn.

Bạn không thể hiểu Thượng đế chỉ với cái tâm trí của mình. Bạn biết Ngài hiện hữu, không chỉ với trí năng của bạn, mà với toàn bộ bản thể của bạn, bởi vì bạn có thể cảm thấy linh hồn Ngài đang sống bên trong mình.

Những ai không chấp nhận niềm tin vào nguồn gốc tâm linh của mình, họ đặt nền những hành động của họ trên những kết nối giữa những sự thể và đối tượng vật chất. Cái sự nối kết này thì quá phức tạp, đến nỗi bạn không bao giờ có thể hiểu nó, bởi vì mọi hành động đều có một hậu quả, và mọi hậu quả đều dẫn đến vô số hậu quả khác.

Cuộc sống chân thực nằm trong việc hiểu cái nền tảng của nguồn gốc tâm linh của bạn.

“Tiếng nói của những đam mê của bạn có thể lớn hơn tiếng nói của lương tâm bạn. Những đam mê của bạn nói một cách khác biệt - chúng la hét vào bạn - trái lại, lương tâm của bạn nói với bạn bằng giọng thì thầm nhưng cương quyết”.

William E. Channing

277

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Thượng đế sống trong mọi người, và mọi người sống trong Thượng đế. Những ai hiểu điều này, không thể khinh thường bất cứ sinh linh nào.

Tôi nhớ khi còn trẻ, tôi thường có thói quen bắn những con chim và những con thú trong những chuyến đi săn. Khi tôi nhớ lại, tôi thường giết những sinh vật bị trọng thương đó, bằng cách đâm con dao vào trái tim chúng, tôi rùng mình kinh hãi.

Nếu con mắt quá thường xuyên nhìn sát vào thế giới vật chất, thì nó trở nên mù lòa, và đánh mất khả năng nhìn chính mình và Thượng đế.

Bạn nên tôn trọng tất cả mọi con người, nhưng bạn nên tôn trọng một đứa trẻ gấp trăm lần - để bạn sẽ không phá hoại sự thuần khiết của linh hồn một đứa trẻ.

278

THƯỢNG ĐẾ

Bạn càng quên đi chính mình, Thượng đế càng bước vào bên trong bạn.

Tại sao chúng ta cần mặt trời, mùa xuân, mùa đông? Tại sao ta cần một cuộc đời đầy niềm vui và nỗi khổ, mà nó sẽ kết thúc trong

cái chết? Tại sao ta cần quá nhiều năng lượng trong đời ta? Tất cả mọi thứ này chứng tỏ với tôi rằng, chúng ta đang sống cho một lý tính cụ thể, thông minh và nhân ái, mặc dù tôi có thể không hiểu cái nguyên nhân đã tạo ra cái lý tính đó.

Chúng ta có nên chứng minh sự hiện hữu của Thượng đế? Có cái gì ngu xuẩn hơn? Chứng minh sự hiện hữu của Ngài có nghĩa là bạn cần phải chứng minh sự hiện hữu của riêng bạn. Cho ai? Tại sao? Nếu Thượng đế không hiện hữu, thì không có gì hiện hữu.

Tôi đổ đầy toàn bộ không gian và thời gian, và tôi ở trong trái tim của mọi con người.

Một hữu-thể-người (con người) phải yêu một ai đó, và chúng ta chỉ có thể thực sự yêu một cái - một cái thuần khiết. Và chỉ có một hữu thể như thế, đó là Thượng đế.

279

HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Nếu một người chỉ sống cho thân thể y, thì như thể y đã tự giam nhốt mình trong một nhà tù. Kẻ nào sống cho linh hồn mình, mở những cánh cửa nhà tù của y, và tự giải phóng mình.

Đừng phớt lờ lương tâm bạn, mà hãy lắng nghe nó. Nó sẽ dẫn bạn về phía chân lý mà bạn cần tìm kiếm.

Tại sao tôi cảm thấy quá giận dữ khi tôi có một mối bất hòa với một ai đó? Tại sao tôi cảm thấy quá bối rối, khi tôi không yêu một con người đặc thù nào đó? Khi chúng ta không yêu kẻ khác, và chúng ta bất hòa với họ, có nghĩa là chúng ta đang bất hòa với Thượng đế, kẻ sống bên trong tất cả chúng ta. Chúng ta đang bất hòa, một cách cốt tủy, với chính mình.

Trong mắt Thượng đế, tôi là một người khác với con người của tôi trong con mắt của chính tôi. Thượng đế đưa ra ngoài cái tốt đẹp nhất bên trong tôi.

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Hãy đấu tranh chống lại tội lỗi, nhưng hãy hòa bình với kẻ phạm tội. Hãy ghét những điều xấu mà một người đã làm, nhưng đừng ghét con người đó⁽²⁵¹⁾.

“Những cái rễ mềm và mỏng manh của thảo mộc có thể bò xuyên qua lớp đất cứng nhất, ngay cả những kẽ nứt trong một tảng đá. Tình yêu cũng vận hành theo cách như vậy; không có gì có thể kháng cự lại tình yêu”.

Henry David Thoreau

Yêu láng giềng của bạn mà không yêu Thượng đế, thì giống như thảo mộc mà không có rễ.

Khi bạn yêu láng giềng của bạn bởi vì bạn yêu Thượng đế, thì bạn phải yêu mọi người, ngay cả những kẻ ghét bạn hay những kẻ xấu xa. Thứ tình yêu duy nhất tốt là thứ tình yêu không bao giờ chết, hay cạn dần đi.

TỘI LỖI (a)

Rất thường khi, một người mang đôi giày sạch, bóng loáng, sẽ bước đi rất cẩn thận xung quanh vũng bùn. Nhưng khi hụt chân rơi xuống bùn, và thấy đôi giày lấm lem cùng khắp, y sẽ không tránh bùn nữa, mà lội thẳng vào nó, và trở nên ngày càng dơ hơn. Đừng làm như vậy trong cuộc sống tâm linh của bạn. Nếu bạn đã lỡ sa vào trong sự dơ dáy, hãy thoát ra khỏi nó, và thanh tẩy chính mình.

Một tội lỗi nhỏ, có thể dẫn đến một tội lỗi lớn hơn.

Những Phật tử tin rằng, có năm tội lỗi trọng yếu: Sát nhân, trộm cắp, ham muốn tình dục, nói dối, và uống rượu⁽²⁵²⁾. Sau đây là những cách để chống lại những tội lỗi này: Giữ giới, sống khiêm tốn, lao động chăm chỉ, khiêm cung, và đức tin.

Đối với những người đang chìm sâu trong tội lỗi, thành kiến, và sai lầm, thì ngay cả cái tốt đẹp cũng có thể dường như là xấu ác đối với họ.

282

TỘI LỖI (b)

Những tội lỗi của thân thể là chuyện thông thường và thường xuyên, và không có ai mà không phạm tội về phương diện này. Chúng ta trải qua suốt đời mình, tìm cách thoát khỏi chúng.

Có ba tật xấu đáng nguyên rủa: Rượu chè, ăn thịt, và hút xách. Nếu chúng ta không phải đối phó với những tật xấu này, thì đời ta sẽ hoàn toàn khác.

Với sự giàu có, bạn có thể chiều chuộng thân thể mình, nhưng bạn càng chiều chuộng nó, thì nó càng đòi hỏi nhiều hơn. Không có sự giàu có nào lớn đủ để thỏa mãn tất cả những ham muốn thể xác của bạn.

Tội lỗi của việc phục vụ thân thể bạn có thể được biểu hiện trong nhiều cách. Một trong những cách phổ biến và thông thường nhất là ăn uống quá độ.

283

LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI

Lao động làm cho bạn trở thành cao cả. Một người lười biếng, nhàn rỗi, không thể được kính trọng.

Không có một bằng đạo đức tốt về lao động, thì còn tệ hơn tất cả mọi bất hạnh. Trẻ con nên khởi sự phát triển sớm thói quen này, từ những năm thơ ấu của chúng.

“Làm việc chăm chỉ thì không đủ. Cũng quan trọng như vậy, là công việc mà bạn đang làm phải là công việc đáng làm”.

Henry David Thoreau

Trong sự phát triển của nó, thiên nhiên không nghỉ giải lao, và trừng phạt tất cả mọi sự nhàn rỗi.

Một điều kiện rất quan trọng của hạnh phúc là lao động. Trước hết, công việc mà bạn thích làm. Thứ hai, lao động tay chân mà bạn làm với thân thể mình, nó cho bạn giấc ngủ ngon và nhiều hạnh phúc.

284

ĐAM MÊ VÀ DỤC VỌNG

Sống độc thân là tốt, nếu bạn có điều kiện làm như thế. Nếu bạn không thể độc thân, thì bạn nên sống trong một cuộc hôn nhân lương thiện, và cùng người phối ngẫu của bạn nuôi dạy con cái.

Một vài dân tộc, với một hệ thống xã hội sơ khai, theo chế độ đa thê. Thế nhưng, những dân tộc đó không phạm phải sự vô đạo đức về tình dục do việc kết hôn và ly hôn nhiều lần, lý do là theo chế độ độc thê, vốn hiện hữu giữa những dân tộc trong thế giới Ki-tô giáo.

Những người trong thế giới chúng ta nghĩ rằng, hôn nhân được giáo hội chứng nhận, giải phóng họ khỏi những ràng buộc của sự thanh khiết trong tình dục, cho phép họ có quan hệ tình dục không hạn chế.

“Những đam mê gây ra bởi sự lôi cuốn tình dục có vẻ giống như những làn ánh sáng rực rỡ tí hon phía trên một đầm lầy. Chúng dụ dỗ chúng ta vào trong vũng lầy, và rồi biến mất”.

Arthur Schopenhauer

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Nếu một ai đó làm một cái gì đó xấu với bạn, thì bạn có thể đáp ứng trong hai cách. Thứ nhất, bạn có thể tìm cách trả thù và cảm thấy lạnh lùng, khô cứng. Thứ hai, bạn có thể tha thứ và cảm nhận niềm vui. Bạn thích làm cái nào hơn?

Hãy cẩn thận nếu bạn muốn đánh vào con quỷ trong một người khác, nhưng không nhận ra sự có mặt của Thượng đế bên trong y.

Nếu bạn phán xét những người khác, đừng quên rằng, họ có linh hồn của Thượng đế bên trong họ.

Khi tôi hồi tưởng cuộc đời trước đây của mình, tôi thấy rõ ràng, tôi không bao giờ đấu đá với những người ở trong một giai cấp cao hơn giai cấp của tôi. Thế nhưng, sự xúc phạm nhỏ bé nhất của một ai đó ở một giai cấp thấp hơn, làm tôi giận dữ.

Bạn có thể làm gì khi một người giận bạn, và làm hại bạn? Bạn có thể làm nhiều điều, nhưng bạn không nên làm điều này: *Đáp trả lại điều xấu ác đã được làm cho bạn, bằng một điều xấu ác khác.*

KIÊU MẠN

Niềm vui của một người khôn ngoan và nhân ái nằm trong lương tâm của y, chứ không phải trên môi những người khác.

Một người tự hào về những phần thưởng hời hợt của thế gian này, nghĩ rằng chúng nâng y lên trên kẻ khác. Y không nhận ra rằng, sự tăng trưởng nội tại và những phẩm giá nội tại của linh hồn mình thì quan trọng hơn tất cả những phần thưởng và huân chương, vốn giống như làn ánh sáng nhỏ của một cây nến trong ánh sáng rực rỡ của mặt trời.

Lòng kiêu mạn có thể gia tăng hay giảm thiểu tùy theo thành công vật chất của bạn, nhưng nó không cải thiện cái phẩm cách của

bạn.

Hãy nhớ rằng, mục đích của đời chúng ta là sự hợp nhất với người khác, và bất cứ toan tính nào để trở thành tốt hơn và quan trọng hơn kẻ khác, sẽ chia cách bạn khỏi mục tiêu này.

287

NỖ LỰC

Cái gì là quyền lực đích thực? Nếu bạn uốn nắn sắt, thu góp nhiều tiền bạc, hay chinh phục một dân tộc khác với binh sĩ của mình, đây không phải là quyền lực đích thực.

Quyền lực đích thực được biểu lộ khi bạn tha thứ cho những ai xử tệ với mình. Với sự tha thứ đó, bạn mạnh mẽ hơn bất cứ ai, bởi vì quyền lực của Thượng đế sẽ ở cùng bạn.

Một trong những câu nói nguy hiểm và khó chịu nhất đối với tôi là: *“Mọi sự đều tốt đẹp”*.

Chúng ta sẵn sàng cư xử như là kẻ hèn nhất, để những người khác sẽ xem chúng ta là dũng cảm.

Đừng ca ngợi, cũng đừng phán xét chính bạn trước kẻ khác. Hãy lưu ý lắng nghe tiếng nói của lương tâm bạn, chứ không phải những phán xét của kẻ khác.

Tôi buồn vì tôi sẽ không thấy những kết quả từ những nỗ lực của đời tôi trên thế gian này.

288

THAM LAM VÀ CỦA CẢI

“Người ta thích nói: Đây là nhà của tôi, tài sản của tôi, con của tôi, tiền bạc của tôi. Họ không hiểu tại sao một người đang tìm kiếm Thượng đế có thể tin rằng, mọi sự đều thuộc về Thượng đế”.

Kinh Talmud

Nghĩ rằng, tài sản ketch sù làm cho đời bạn dễ dàng hơn, thì cũng giống như nghĩ rằng, việc đi bộ dễ dàng hơn trong khi đang mang một gánh nặng.

“Sự giàu có của cải thì có tính tương đối. Tự thân nó, nó không có ý nghĩa gì, giống như một tử số mà không có mẫu số trong một phân số. Một người không thể hoàn toàn bất hạnh, mà không có những cái mà thậm chí hôm qua y không bao giờ nghĩ đến. Kẻ nào có quá nhiều vật sở hữu, tự làm cho mình bất hạnh và bận rộn với những cái mà y thực sự không cần”.

Arthur Schopenhauer

289

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Nỗi sợ về sự trừng phạt tương lai chưa bao giờ ngăn chặn được một kẻ sát nhân⁽²⁵³⁾.

Ngày nay, chúng ta nhìn vào tám hình những người đang bị thiêu sống trên giàn hỏa trong thời trung cổ, và nói rằng: *“Làm thế nào mà người ta lại không thấy sự vô nghĩa và sự độc ác của cái mà họ đang làm?”* Nhiều năm sẽ qua đi, và cháu chắt chúng ta sẽ nói về những nhà tù, những pháp đình và những cuộc hành quyết của chúng ta, trong cùng một cách thức tương tự như vậy.

Trong thiên nhiên, không có quy luật nào có thể ép buộc một người làm điều ác với kẻ láng giềng của mình. cũng y như vậy, trong thiên nhiên, không có quy luật nào có thể ép buộc một người trở thành một kẻ nghiện rượu.

Những cái cây có thể được tạo hình và uốn nắn bởi con người trong một giai đoạn nào đó, nhưng rồi chúng sẽ phát triển theo cách tự nhiên của chúng. Chúng ta nên nhớ điều này khi chúng ta đang trừng phạt con cái mình về những việc làm sai trái của chúng - thì dù nói gì đi nữa, bản tính tự nhiên của chúng sẽ thắng thế, và chúng sẽ lớn lên, một cách nào đó, tùy theo cái tiềm năng của chúng.

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Người ta phạm một sai lầm lớn khi nghĩ rằng án tử hình và bạo động sẽ dẫn đến tự do, bình đẳng, và tình huynh đệ.

Nếu quy luật của Thượng đế không trùng hợp với quy luật của con người, thì chúng ta nên nghe theo thứ quy luật nào? Quy luật của Thượng đế nói: *“Tất cả đều là anh em”*; quy luật của con người nói: *“Hãy giết kẻ thù”*.

Người ta thường hay làm những điều hoàn toàn ngu xuẩn và tàn nhẫn, và nói những lời dối trá khi họ nắm được quyền lực. Điều này không xảy ra tình cờ, mà là một luật tác phổ biến, một đòi hỏi tất yếu của những người ở trong quyền lực.

Nếu bạn muốn được giải phóng khỏi quyền lực của con người, bạn nên tìm kiếm quyền lực của Thượng đế. Nếu bạn cảm thấy được che chở bởi Thượng đế, thì con người không thể làm hại bạn.

TÌNH YÊU

Một lão trượng Trung Hoa nói rằng để trèo lên một ngọn núi cao, bạn cần phải làm cái bước nhỏ đầu tiên. Đây cũng là một lời dạy thực tiễn cho sự hợp nhất và tình yêu.

Bạn có thể tin rằng, những ý tưởng của bạn không đang hoạt động thích đáng bởi vì bộ não của bạn không thu nhận đủ máu. Bạn cũng có thể tin rằng, cái tâm trạng xấu của bạn là do lá gan của bạn không đang vận hành đúng cách. Nhưng có thể là ngược lại - bởi vì những ý tưởng xấu của bạn, nên không có đủ máu lưu thông, và do cái tâm trạng xấu của bạn, mà lá gan của bạn không hoạt động thích đáng. Cái gì là nguyên nhân, và cái gì là hậu quả ở đây?

Tất cả những điều răn nổi tiếng đều dùng cụm từ phủ định “đừng” - chẳng hạn như *“Đừng ăn cắp, đừng giết hại”*... Những điều

rắn tích cực có thể được áp dụng với sinh hoạt tâm linh nội tại của chúng ta - nên yêu thương; nên đối xử tốt với kẻ láng giềng như ta muốn được họ đối xử tốt với ta...

292

ĐỨC TIN

Đức tin chân thực là sự hiểu biết không phải về cái đã là, hay cái sẽ là, mà về *cái đang là* - càng đặc biệt hơn, về cái mà một người nên làm trong khoảnh khắc hiện tại này.

Trong thời đại chúng ta, phần lớn người ta chỉ tưởng tượng rằng họ đang rao giảng Ki-tô giáo. Thực ra, họ đang theo những thứ đạo đức của thế giới ngoại đạo⁽²⁵⁴⁾.

Nếu bạn không tự giải phóng mình ra khỏi thành kiến, bạn không thể đối mặt trực tiếp với Thượng đế. Bạn nên đọc những lời dạy của Thượng đế, không phải trong *Thánh Kinh*, mà trong trái tim bạn⁽²⁵⁵⁾.

Có những vị thầy sai lầm, các vị yêu cầu người ta sống một cuộc đời tốt đẹp bằng cách dọa dẫm họ rằng, nếu sống không tốt, họ có thể sẽ bị trừng phạt trong tương lai. Như là một phần thưởng, những vị thầy này hứa hẹn một thế giới tốt đẹp hơn - một thế giới mà trong đó họ chưa bao giờ sống.

293

KHOA HỌC SAI LẦM

Đừng bao giờ xấu hổ khi hỏi về những điều mà bạn không biết.

Một người thông thái là một người đã đọc nhiều sách; một người có học vấn là một người biết những cái phổ biến giữa những

con người. Đừng cố trở thành người thông thái hay có học vấn, mà hãy là chính bạn.

Đừng sợ thiếu sự học vấn, đừng sợ những lưỡng lự. Thay vào đó, hãy sợ điều này: *Làm ra vẻ biết cái mà bạn không biết.*

Toán học, vật lý, hóa học, và tất cả những khoa học khác, chỉ phát triển một phía đặc thù của cuộc sống này, và không đưa ra bất cứ kết luận nào về cuộc đời này nói chung⁽²⁵⁶⁾.

294

NỖ LỰC

Không có gì có thể làm yếu một người hơn là niềm tin rằng, để tìm thấy sự tốt lành phải cần đến một cái gì đó khác hơn là nỗ lực của riêng y.

Cuộc sống không có nỗ lực về đạo đức và sự tự cải thiện, là một giấc mơ.

Cái mà tôi nên làm, nó nằm bên trong quyền lực của tôi; cái xảy ra với tôi, thì không. Bất luận cái gì xảy ra, nó chỉ có thể giúp tôi làm cái tốt lành.

Nếu một ai đó thừa nhận rằng đời y là không đủ tốt, y có thể cố làm thay đổi những điều kiện bên ngoài⁽²⁵⁷⁾ của y, thay đổi đời y theo hướng tốt hơn. Tuy nhiên, trước hết bạn cần thay đổi cái linh hồn nội tại của mình. Điều này, bạn có thể làm bất cứ nơi nào, bất cứ thời gian nào.

295

HY SINH

Việc cương quyết với chính bạn trong vấn đề tình dục là một dấu hiệu rõ ràng về thái độ nghiêm túc của bạn đối với những vấn đề

đạo đức nói chung.

Đối với một người trẻ, có thể là khó khăn để từ chối những niềm vui của tuổi trẻ mình. Chúng ta nên dạy họ rằng họ càng từ chối cuộc sống vật chất của họ, thì họ sẽ càng thu nhận thêm nhiều cái tốt đẹp trong cuộc sống tâm linh của mình.

Từ chối những lạc thú xác thịt của bạn, sẽ cho linh hồn bạn niềm vui, tương tự như niềm vui mà lạc thú xác thịt mang lại cho thân xác bạn.

Cái mà bạn cho đi, nó thuộc về bạn; cái mà bạn giữ lại, nó không chỉ thuộc về bạn, mà còn thuộc về những kẻ khác. Nếu bạn cho kẻ khác cái gì đó, bạn làm một điều tốt cho chính mình. Nó sẽ lưu lại với bạn mãi mãi, và không ai có thể lấy đi khỏi bạn. Nếu giữ một cái gì, bạn giữ nó cho đến khoảnh khắc khi mà bạn sẽ phải cho đi, và bạn sẽ phải cho đi, khi bạn qua đời.

296

KHIÊM CUNG

Chúng ta không biết, và không thể biết, cái mục đích tại sao chúng ta sống, hay tại sao chúng ta đi vào thế gian này. Nhưng nếu chúng ta biết cái sức mạnh mà đã đặt chúng ta vào trong thế gian này nó muốn cái gì, thì chúng ta có thể sống tốt. Cái tốt nhất mà chúng ta có thể làm, là gia tăng tình yêu trong những kẻ khác.

Không có gì mềm hơn, hay nhu thuận hơn là nước; thế nhưng, không có sức mạnh nào có thể đánh bại nó. Cái yếu đánh bại cái mạnh⁽²⁵⁸⁾, sự dịu dàng đánh bại sự tàn nhẫn, sự khiêm cung đánh bại lòng kiêu mạn. Mọi người đều biết quy luật này, nhưng không ai theo nó.

Thật khó mà yêu những kẻ quá tự tin, tự phụ và khoa trương, khoác lác. Điều này cho thấy tầm quan trọng của việc sống với lòng khiêm cung và sự nhu mì. Những đức tính này kêu gọi lòng yêu thương - điều quan trọng nhất giữa con người.

Đừng nghĩ rằng nói ra sự thật là dễ dàng. Khi bạn ở một mình, bạn biết sự thật, nhưng khi bạn bắt đầu nói chuyện với kẻ khác, cố chiều lòng họ, thì những lời nói của bạn trở nên bị vướng víu, và bạn khởi sự nói dối. Hãy đề phòng điều này.

Chúng ta thích sự thật hơn những lời dối trá, nhưng khi cần hành động, thì chúng ta lại chọn những lời dối trá hơn sự thật.

Sự thật, tự thân nó, thì không phải là một điều xấu hay một đức hạnh, nhưng nó là một phần cốt tủy của mọi sự tốt lành.

Có những lời nói dối được nói ra có dụng ý, khi một người biết rằng nó là một lời nói dối mà vẫn nói ra, vì có lợi cho chính y. Nhưng cũng có những lời nói dối “bất đắc dĩ”, khi một người không biết làm thế nào để nói ra sự thật⁽²⁵⁹⁾.

Chiến thắng chính mình thì vinh quang hơn là đánh bại hàng ngàn quân sĩ trên chiến trường⁽²⁶⁰⁾.

Càng sống, tôi càng hiểu sự khôn ngoan của việc không làm gì cả. Người ta nói nó hữu hiệu ngay cả với dã thú - chúng không chạm vào bạn nếu bạn nằm xuống và không nhúc nhích. Nó cũng hữu hiệu trong việc đối trị với những kẻ giận dữ. Khi họ thấy bạn im lặng và bất động, họ cảm thấy sự im lặng của Thượng đế khi Ngài đang quan sát cái xấu xa.

Cái sức mạnh đích thực của một người không nằm trong công việc năng động về mặt thể lý, mà nằm trong sự quân bình và thanh thản hoàn toàn của nội giới.

Dục tốc, bất đạt. *Bạn càng vội vã, bạn càng thành tựu được ít hơn.*

Trong một trăm lần, bạn có thể tiếc rằng có một lần bạn đã không nói cái điều mà lẽ ra bạn phải nói. Nhưng bạn sẽ hối tiếc chín mươi chín lần trong một trăm lần, rằng bạn đã nói ra thay vì giữ im lặng.

Cả hai điều đều sai: Giữ im lặng khi lẽ ra bạn phải nói, và nói khi lẽ ra bạn phải giữ im lặng.

Thường khi, im lặng là câu trả lời khôn ngoan nhất trong số những câu trả lời. Hãy để cho cái lưỡi của bạn thư giãn thường xuyên hơn hai bàn tay bạn. Sự im lặng là đáp ứng tốt nhất trước kẻ ngu dốt và lỗ mãng.

“Nếu cái lưỡi của bạn tốt, thì không có cái gì tốt hơn. Nếu cái lưỡi của bạn xấu, thì không có gì xấu hơn⁽²⁶¹⁾.”

Kinh Talmud

Cái ý nghĩ xấu vốn đi trước một hành vi xấu, thì xấu hơn chính cái hành vi đó⁽²⁶²⁾. Bạn có thể hối hận về một hành vi xấu và không lặp lại nó. Nhưng một ý nghĩ xấu có thể dẫn đến thêm nhiều hành động xấu.

Cái quyết định di chuyển tiêu điểm của đời ta, từ bình diện thể xác sang bình diện tâm linh, thì được làm bởi ý nghĩ hữu thức.

Bất cứ ai đều có thể trở nên khôn ngoan, bất luận trẻ hay già, thông minh hay ngu ngốc, có giáo dục hay không.

Sự khôn ngoan thì quan trọng cho tất cả và có thể được đạt tới nếu bạn theo quy luật của Thượng đế, là quy luật mà bạn biết trong lương tâm mình. Nó quan trọng hơn bất cứ niềm mong ước cá nhân nào.

“Những ý tưởng vĩ đại đến từ trái tim”.

Luc de Clapiers, Marquis de Vauvennargues

301

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Cái xảy ra cho chúng ta có quá nhiều hậu quả, nguyên nhân và lý do, đến nỗi nếu chúng ta muốn đi sâu hơn, thì bộ não con người sẽ bất lực trong việc giải thích nó. Chúng ta không biết tương lai, và nó không thể được vén mở cho chúng ta. Vậy thì chúng ta có thể làm cái gì? Hãy sống chỉ trong hiện tại. Đó là tất cả những gì thực sự thuộc về chúng ta.

Bạn không thể tin vào một cuộc sống tương lai. Chỉ có cuộc sống trong hiện tại, và hiện tại không thể biến mất.

Thượng đế không bị giới hạn vào không gian và thời gian. Ngài vượt quá không gian và thời gian.

Cái phần tâm linh thiêng liêng này của tôi, thì được biểu hiện trong hiện tại. Như thế, tôi nghĩ rằng cuộc đời thực của tôi nằm trong khoảnh khắc hiện tại này.

302

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU

Bạn hỏi tôi câu hỏi: *“Tại sao cái xấu ác lại hiện hữu ở đây, trên thế gian này?”* Tôi trả lời bằng một câu hỏi khác: *“Tại sao sự sống hiện hữu?”* Cái ác hiện hữu, bởi vì sự sống hiện hữu. Sự sống phát lộ chính nó trong việc nhổ rễ cái ác.

Mọi sự có thể được cứu thoát vào khoảnh khắc mà bạn nghĩ là đã mất hết tất cả.

Mọi sự được tạo ra cho mục đích tốt lành: Bệnh tật, nghèo khó, sự xấu hổ, hay những phiền hà khác. Chỉ có những cái này mới phát lộ cho chúng ta đâu là những nền tảng tâm linh của mình.

Khi thân thể ta yếu nhất, là khi linh hồn ta mạnh nhất⁽²⁶³⁾.

Cái xấu ác là cái tốt mà không được hiểu một cách thích đáng⁽²⁶⁴⁾.

303

CÁI CHẾT

Mọi người đều khẳng định rằng, chẳng sớm thì muộn, cái chết sẽ đến với tất cả chúng ta. Chúng ta có thể chuẩn bị giường để ngủ cho ngày mai, cho mùa đông đang tới, vậy thì tại sao chúng ta lại không chuẩn bị cho cái chết? Cách tốt nhất để chuẩn bị cho cái chết là sống một cuộc sống tốt đẹp. Bạn càng sống đời mình tốt hơn, bạn càng ít sợ chết hơn. Một vị thánh không sợ chết một chút nào.

Hệt như một ngọn nến đang cháy làm chảy tan sáp ong, sự sống của linh hồn ta hủy diệt thân thể ta. Thân thể ta cháy từ ngọn lửa trong linh hồn ta, và nó cháy rụi khi cái chết đến.

Nỗi sợ chết là không tự nhiên đối với người có tri thức. Nỗi sợ chết là việc hiểu tội lỗi của bạn.

Kẻ sợ chết là một kẻ chưa sống đời mình một cách thích đáng, và đã phá vỡ quy luật của sự sống.

304

SAU CÁI CHẾT

Một người sống càng lâu, đời y sẽ càng được tiết lộ ra với y. Cái bất tri trở thành cái được biết, và cái này xảy ra cho đến lúc lâm

chung. Vào khoảnh khắc này, mọi sự được phát lộ, và chúng ta có thể hiểu tất cả về cuộc đời này.

Cái chết là một sự thay đổi trong thân thể ta, sự thay đổi lớn nhất, và chung cục.

Chúng ta không biết cái gì xảy ra sau sự thay đổi chung cục này. Không ai bảo chúng ta rằng một người ra đi và không viết thư về là không hiện hữu. Chúng ta chỉ biết rằng chúng ta không nhận được tin tức gì từ người ấy. Với những kẻ qua đời, thì cũng y như vậy.

Tôi vừa thấy một người đi qua gần cửa sổ của mình. Tôi thấy y trong một sát-na, lướt nhanh qua cửa sổ, nhưng tôi biết rằng trước đó y đang bước đi, và sẽ vẫn đang bước đi sau khoảnh khắc này.

305

HẠNH PHÚC

Xưa kia, một hiền nhân đã nói: *“Tôi đã du hành khắp thế giới, tìm kiếm sự thiện. Ngày và đêm, tôi tìm nó. Một hôm, khi tôi hoàn toàn tuyệt vọng trong cuộc tìm kiếm của mình, bỗng nghe tiếng nói nội tại của tôi: ‘Cái thiện ở bên trong người’. Tôi lắng nghe tiếng nói này, và tìm thấy niềm hạnh phúc trọn vẹn”*.

Niềm vui là một phẩm chất được tìm thấy trong những con thú, trẻ con, và những vị thánh. Những con thú, bởi vì chúng không có trí năng của con người và sống tự nhiên; trẻ con, bởi vì cái trí năng của chúng còn thuần khiết và chưa bị làm hỏng; và những vị thánh, bởi vì cuộc sống ban cho một vị thánh cái duy nhất mà ông muốn - khả năng đạt tới sự hoàn hảo, tiến gần tới Thượng đế, và hợp nhất với Ngài.

Nếu bạn không hiểu ý nghĩa của cuộc đời, thì bạn là một trong số nhiều người bận rộn, đang theo đuổi cuộc đời của riêng họ, và chú tâm đến công việc của riêng họ. Họ không có vẻ khôi hài hay bi đát, mà đúng hơn, ngu xuẩn và đáng thương.

Những lời dạy của đấng Christ nói rằng, không nên có những trung gian giữa con người và Thượng đế; rằng Thượng đế không muốn những món quà hay những vật hiến tế của chúng ta; Ngài chỉ muốn chúng ta làm những hành vi tốt.

Đức Phật nói rằng kẻ nào đặt tôn giáo vào vị trí ưu tiên nhất trong đời mình, thì giống như một người mang một ngọn đèn vào trong một ngôi nhà tối tăm. Bóng tối biến đi, và ánh sáng đi vào. Khi bạn kiên trì trong việc tìm kiếm chân lý, bạn sẽ đạt tới sự chứng ngộ.

Chúng ta không nên ngừng lại với việc hiểu biết mà đã được vén mở cho mình. Chúng ta không nên chỉ trở mắt nhìn ánh sáng, mà hãy sử dụng nó để vén mở những chiều cạnh mới của chân lý.

Chúng ta biết rằng có những sự vật xung quanh mình, bởi vì chúng ta có những giác quan: Thị giác, thính giác, và xúc giác. Những ai không có những giác quan này, không cảm nhận thế giới xung quanh họ. Cũng tương tự như vậy, người không cảm nhận tính tâm linh của “cái tôi” của mình, thì không thể cảm nhận Thượng đế.

Linh hồn bạn giống như một tấm gương thủy tinh. Thượng đế là ánh sáng chiếu qua tấm gương này. Thân thể bạn vừa là một tấm gương, vừa là ánh sáng chiếu xuyên qua nó.

Chúng ta đã đo trái đất, những ngôi sao và đáy biển; chúng ta đã khám phá những lòng sông và núi non trên mặt trăng. Chúng ta đã chế tạo những máy móc thông minh, và từng ngày, chúng ta khám phá thêm một cái gì mới. Ôi, lạy Chúa, chúng ta biết quá nhiều thứ, và chúng ta có thể làm quá nhiều! Nhưng một cái gì đó, một cái gì đó quan trọng nhất, thì đang bị thiếu mất, và chúng ta không biết chính xác đó là cái gì. Chúng ta cảm thấy bất an bởi vì chúng ta biết nhiều

điều không cần thiết, mà lại không biết cái quan trọng nhất - *chính chúng ta*. Nếu chúng ta chỉ cần có thể nhớ đến cái linh hồn đang sống bên trong mình, thì đời chúng ta sẽ hoàn toàn khác.

Sự sống được tìm thấy, không phải trong thân thể ta, mà ở trong cái linh hồn vốn hiện hữu khắp nơi.

308

MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

Tất cả mọi người là con cái của một Thượng đế, do vậy, tất cả chúng ta đều là anh chị em của nhau.

Làm thế nào tôi có thể được kết hợp với mọi con người? Có quá nhiều con người, và họ quá khác biệt nhau. Làm thế nào tôi có thể là một với tất cả họ? Chỉ có một cách - trở thành một với cái linh hồn đang sống trong tất cả chúng ta, trong họ, cũng như trong tôi.

Cuộc sống bỗng trở nên rất giản dị khi, thay vì tự đặt cho mình vô số mục tiêu riêng của mình, người ta chỉ đặt một mục tiêu chủ yếu - giúp đỡ nhau, và sống theo cái linh hồn vốn hợp nhất tất cả chúng ta.

Nếu bạn cảm thấy bất an, cảm thấy rằng không có nơi nào để ẩn nấp, và bạn muốn tự khép kín đời mình, thì lúc ấy bạn phải quay sang cái nguồn suối tâm linh bên trong bạn - đó là điều tốt nhất để làm trong một hoàn cảnh như thế.

309

THƯỢNG ĐẾ

Bạn có thể yêu Thượng đế và hiểu sự hiện diện của Ngài ngay khi bạn thấu hiểu cái sự kiện rằng, thế giới vật chất chỉ là một ảo tưởng, và chỉ là tạm bợ.

Đối với tôi, Thượng đế là tất cả những gì mà tôi phấn đấu để đạt tới. Thượng đế chỉ cho tôi hướng để đi, và trọn đời tôi chỉ là quá trình phấn đấu này. Nếu tôi có thể hiểu Ngài một cách hoàn toàn, thì sẽ không còn mục tiêu nào để đạt tới, và không có lý do gì để sống cuộc đời này.

“Tại sao người hỏi tên Ta?” - Thượng đế hỏi Moses. “Tên Ta cũng chính là sự hiện hữu của Ta. Ta là cái mà Ta vốn là, và những ai muốn biết cái tên chính xác của Ta, họ không biết Ta”.

Khi không có mặt trời, bạn có thể thấy vô hạn những ngôi sao trên bầu trời. Bạn chắc chắn rằng chúng hiện hữu. Khi mặt trời mọc, bạn không còn có thể thấy chúng. Cũng như vậy, bạn không thể thấy Thượng đế khi mặt bạn bị mù đi bởi những cám dỗ của thế gian. Thế nhưng, bạn biết rằng Thượng đế hiện hữu, và Ngài sẽ tự tỏ mình ra trong bạn.

310

SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Sự hợp nhất giữa những cá thể, hay toàn bộ những dân tộc, không thể được đạt tới bằng lời nói, mà bằng cách phấn đấu để hiểu được chân lý, và áp dụng nó vào cuộc sống. Chân lý hợp nhất con người.

Chúng ta cảm thấy buồn chán khi thiếu bạn hữu, thiếu vắng tha nhân trong đời mình. Sở dĩ như vậy là bởi vì chúng ta cảm thấy - mặc dù sự kiện rằng thân thể chúng ta tách rời với thân thể họ - rằng có một cái gì đó mà chúng ta muốn được kết hợp với, trong kẻ khác.

Những người khôn ngoan và thánh thiện, mà đã từng sống trên thế gian này, đều dạy cùng một bài học. Bài học này thì giản dị: Tất cả chúng ta đều có cùng một linh hồn bên trong mình, và tất cả chúng ta có thể được kết hợp bằng tình yêu.

Nếu một người trung thực với mình, thì y sẽ không bao giờ thỏa mãn. Y cần phải được kết hợp với những người khác và sẽ theo đuổi việc này suốt đời mình, và điều này sẽ dẫn đến sự tăng trưởng tâm linh.

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Nếu bạn không yêu những con người, cả đời bạn trở nên phức tạp và khó khăn. Nếu bạn bắt đầu yêu người khác, thì mọi sự trong đời bạn sẽ trở nên sáng tỏ và dễ dàng.

Không có tình yêu, một người cảm thấy mình bị vây quanh bởi những kẻ thù. Tình yêu kết hợp y với mọi sinh vật của thế gian, quá khứ, hiện tại và tương lai, và tình yêu kết hợp y với Thượng đế.

Hoạt động của những người không hiểu ý nghĩa chân thực của cuộc đời, thì luôn luôn được hướng tới cuộc cạnh tranh sinh tồn, thu góp thêm nhiều của cải, lạc thú, chứ không hướng tới việc diệt trừ những khổ đau của họ và chuẩn bị cho cuộc sống vĩnh hằng. Người ta càng bận rộn với việc này trong cuộc sống hằng ngày của họ, thì họ sẽ càng có ít thời gian cho cái niềm vui chân thực duy nhất mà con người có, là tình yêu.

Một ngày nào đó, bằng cách nào đó, chúng ta sẽ ngừng đấu đá, chiến tranh và những cuộc hành quyết, và khởi sự yêu thương lẫn nhau. Rốt cùng, cái thời điểm ấy sẽ đến, bởi vì cái mà từ nguyên thủy được đặt vào trong linh hồn chúng ta, không phải là sự thù hận đối với kẻ khác, mà là tình yêu. Chúng ta hãy làm mọi sự mà chúng ta có thể, để làm cho thời điểm này đến, càng sớm càng tốt.

LINH HỒN

Khi sự phát triển thể lý của một người ngừng lại, thì đó là cái tuổi hệ trọng và khó khăn nhất. Sự tăng trưởng của thân thể bạn ngừng lại, và sự tăng trưởng tâm linh nội tại của bạn bắt đầu.

Mọi sinh thể đều không ngớt tăng trưởng. Linh hồn chúng ta tăng trưởng giống như con cái chúng ta, cả linh hồn của một người, lẫn của mọi con người.

Có bốn giai đoạn trong đời: 1/ Cuộc sống thú vật, là giai đoạn sơ sinh; 2/ Giai đoạn ấu thơ, “tôi làm theo kẻ khác”; 3/ Giai đoạn tuổi trẻ, “sống cho danh vọng và vinh quang”; 4/ Giai đoạn “sống cho linh hồn mình và cho Thượng đế” - đây là giai đoạn của cuộc sống chân thực.

Mọi người đi từ một mùa này sang một mùa khác, từ mùa đông sang mùa xuân. Trước hết, bạn có những cơn mưa rào trút xuống, sự nảy nở của những mầm cây, những chiếc lá trên những cây sồi, và rồi hoa, hạt, và quả. Tôi cảm thấy rằng cả bên trong tôi lẫn bên trong nhân loại, mùa thu hoạch quả sẽ đến gần, chẳng bao lâu nữa.

313

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Khi người ta kết hôn, nhưng cảm thấy rằng lẽ ra họ có thể sống độc thân, thì cũng tương tự như một người đang bước đi, ngã xuống mà không vấp té. Nếu bạn cảm thấy rằng mình có thể sống độc thân, không cần hôn nhân, thì tốt hơn bạn đừng nên kết hôn.

Những dục vọng năng động nhất, mà có thể đôi khi chiếm hữu chúng ta, là ham muốn tình dục. Bạn càng chiều chuộng chúng, chúng càng trở nên lớn hơn⁽²⁶⁵⁾.

Đam mê tình dục là một nguồn đau khổ lớn. Do vậy, người ta nên chiến đấu để chế ngự nó. Thế nhưng, con người hôm nay cố gắng một cách giả tạo để tăng cường cái đam mê này, xem nó như là một cảm xúc thanh nhã.

Những người trẻ cảm thấy xấu hổ khi họ tiếp xúc với tình dục lần đầu tiên. Hãy nhớ sự xấu hổ này. Đây là giọng nói của Thượng đế bên trong bạn.

314

CÁM DỖ

Tất cả những gì mà bạn thực sự cần, có thể được đạt tới một cách dễ dàng. Tất cả những gì mà bạn không cần, bạn chỉ có thể đạt tới với sự khó khăn lớn.

Người ta không cần rượu, ma túy, hay thuốc lá để sống. Mọi người đều biết những thứ này có hại cho thân thể và linh hồn mình. Tuy nhiên, hàng triệu người làm việc để sản xuất ra những chất độc này. Tại sao?

Những thực phẩm cần thiết cho một người để duy trì sự sống của y - bánh mì, trái cây, ngũ cốc, rau rắng, và nước - thì dễ kiếm và không quá đắt.

Những người nghèo - những người ăn những thực phẩm giản dị - không nên ganh tỵ người giàu với những cái dạ dày bị hỏng của họ. Ngược lại, người giàu bệnh hoạn, họ mới nên ganh tỵ với người nghèo khỏe mạnh.

315

THAM LAM VÀ GIÀU CÓ

Cho rằng của cải mang đến hạnh phúc là một thành kiến kỳ lạ làm sao! Bao giờ người ta mới loại bỏ được cái quan niệm này?

“Người ta dồn nỗ lực vào việc gia tăng sự giàu có của họ, một ngàn lần nhiều hơn, so với việc nỗ lực gia tăng sự khôn ngoan của mình. Tuy nhiên, tất cả chúng ta đều hiểu rằng, hạnh phúc thì quan trọng hơn là việc có dồi dào của cải”.

Arthur Schopenhauer

Kẻ nào khư khư giữ chặt lấy cái y có, mà không chia sẻ (với người khác) cái y không cần đến, thì còn tệ hơn một kẻ cắp, đánh cắp cái mà hắn cần để sống sót.

Không có gì vô ích hơn là việc thủ đắc, làm gia tăng, và tích trữ tiền bạc⁽²⁶⁶⁾.

LAO ĐỘNG VÀ NHÂN RỒI

Một hiền nhân xưa một lần đã nói: *“Thà làm cái bánh mì của bạn với chính đôi tay của mình, hơn là làm tô tô cho một người khác. Thà chịu lấm hai bàn tay bạn với đất sét, hơn là vòng tay, khúm núm làm tô tô cho một người khác”*.

Không có lao động tay chân, bạn không thể thực sự khỏe mạnh - bởi vì thiếu nó, bạn sẽ không có ý tưởng lành mạnh nào.

Nếu bạn muốn luôn ở trong tâm trạng tốt - thì hãy đều đặn làm công việc tay chân, cho đến khi bạn trở nên mệt một chút.

Lao động là một sự cần thiết, bởi vì cuộc sống không có lao động là sự khổ, chứ không phải là một đức hạnh. Nghĩ về lao động như là một đức hạnh, thì tương tự như cách mà chúng ta nghĩ về việc ăn uống.

GIẬN VÀ THÙ

Bạn nói rằng bạn bị bao vây bởi những người xấu. Nếu bạn thực sự nghĩ như vậy, thì ắt hẳn chính bạn là người xấu.

Nước ở trong một con sông sâu, thì không bị khuấy động nếu bạn ném một hòn đá vào trong nó. Do vậy, nếu một người trở nên phiền não trước những lời thô lỗ, thì người ấy không phải là một con sông, mà chỉ là một vũng bùn.

Bạn tự do khi bạn giữ cho linh hồn mình được trong sạch, thuần khiết. Làm thế nào bạn có thể tự do, khi bạn bị trói buộc bởi những cảm xúc của mình, như giận dữ và bực bội?

Những ai mà linh hồn họ không tự do, thì nhìn mà không thể thấy, lắng tai mà không thể nghe, ăn mà không thực sự biết mùi vị của thức ăn.

Những người kiêu ngạo tự làm hại chính mình trước tiên, bởi vì họ từ chối, không cho mình thụ hưởng niềm vui thú lớn nhất - sự giao cảm với kẻ khác.

Khi một ai đó mạnh hơn, to xác hơn, thông minh lanh lợi, hay nhân ái hơn kẻ khác, người ta đối xử với nhau một cách bất bình đẳng. Điều đó, tôi có thể hiểu được. Thế nhưng, trong phần lớn trường hợp, thì một người ăn mặc bảnh bao được xem là cao hơn kẻ rách rưới. Điều này, tôi không thể hiểu được.

Khi thảo luận về sự bất bình đẳng, có hai nhóm đều đáng trách như nhau: *Những ai nghĩ chính họ cao hơn, và những ai chấp nhận rằng họ thấp hơn.*

Đối với người Ki-tô giáo, gia đình không thể là một cái cớ để biện minh cho hành vi xấu, bởi vì đấng Christ chưa bao giờ rao giảng về gia đình. Gia đình là hệ quả về mặt bản năng của cuộc sống một con người, vốn không thể là một biện minh cho việc bước chệch khỏi tình yêu của Christ đối với mọi người.

Sự khác biệt chủ yếu giữa những con người nằm trong sự kiện rằng, một số người sống với những ý tưởng của riêng họ, trong khi những người khác sống với những ý tưởng của kẻ khác⁽²⁶⁷⁾.

Khi người ta nói với bạn: *“Hãy làm như kẻ khác làm”*, trong phần lớn trường hợp, điều này có nghĩa là: *“Hãy cư xử một cách tồi tệ”*.

Người ta càng tin vào những ý kiến nào đó, thì bạn càng nên xem xét những quan điểm của họ một cách thận trọng, và nghiên cứu chúng một cách kỹ càng.

Phần lớn những bất hạnh của chúng ta đều phát xuất từ những ý nghĩ của chúng ta, chứ không phải từ hành động⁽²⁶⁸⁾.

Những tư tưởng lớn không cần ai ca ngợi. Chúng có sức mạnh lớn và sẽ điều động những con người, bất luận họ có muốn hay không.

320

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

Cái điều xấu ác mà chúng ta mong ước tự bảo vệ mình để thoát khỏi, thì nhỏ bé hơn rất nhiều so với điều xấu ác mà chúng ta gây ra cho chính bản thân, bằng cách dẫn mình vào những hành vi bạo động để tự vệ.

Sự đáp ứng hòa bình trước bạo động có vẻ như bán khai, nếu chúng ta nhìn nó theo nhãn quan ngoại đạo về cuộc đời; nhưng đối với người Ki-tô giáo tin vào quy luật của sự sống, thì kháng cự lại điều xấu ác là phi logic.

Chúng ta cần nhớ rằng, chúng ta không có quyền lực hay quyền để bảo kẻ khác phải làm cái gì, mà ta nên quan tâm đến cuộc đời riêng của chính mình.

Không có xã hội nào có thể tự mình loại trừ điều xấu ra khỏi nó, nếu nhân dân của nó vẫn giữ nguyên trạng như họ đang là, bây giờ.

321

CẦU NGUYỆN

Không thể ngày nào sự cầu nguyện cũng giống nhau. Đôi khi tôi cần sự giúp đỡ, đôi khi tôi muốn cảm ơn Chúa, và đôi khi, tôi muốn nhớ đến Ngài.

Lời nguyện cầu buổi sáng của tôi: Tôi tin rằng Thượng đế sống trong tôi và trong mọi người, và do vậy, tôi muốn yêu Ngài và vinh danh Ngài trong tôi và trong mọi người mà tôi gặp. Tôi không muốn làm bất cứ cái gì chống lại ý chí của Thượng đế, tôi không muốn lăng mạ, trách cứ, hay phán xét kẻ khác, tôi muốn làm cho kẻ khác những gì mà tôi mong ước người khác làm cho tôi, và tôi muốn yêu tất cả những người khác.

Lời cầu nguyện buổi chiều tối: Tôi tin rằng Thượng đế ở trong tôi và trong những người khác. Tôi không muốn làm bất cứ cái gì chống lại Ngài, nhưng tôi đã làm một vài điều không tốt. Tại sao tôi đã làm chúng, và làm thế nào tôi có thể tránh làm những điều xấu trong tương lai?

Hỡi Thượng đế, hãy giúp con đừng phán xét⁽²⁶⁹⁾ người khác, cả trong lời nói lẫn trong ý nghĩ của con.

322

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Một kẻ ăn cắp, hay một kẻ bịp bợm là gì - trừ ra là một kẻ bị mất linh hồn? Chúng ta nên thương xót y và đừng giận y. Thế nhưng, một số người nói rằng chúng ta nên trừng phạt y. Nếu một người đánh mất thị quan của mình, thì chúng ta không trừng phạt y, mà thương xót y.

Thông qua việc sử dụng sự trừng phạt, chính quyền tạo ra nhiều kẻ phạm tội hơn, so với số tội phạm mà nó trừng phạt.

Cái xấu ác chủ yếu của một chính quyền không nằm trong việc hủy diệt sự sống, mà nằm trong việc hủy diệt tình yêu.

Bạn không thể chiến đấu chống lại những điều dối trá bằng những luật lệ đặt nền tảng trên sự bạo động.

Hãy tránh việc trách cứ kẻ khác, và bạn sẽ cảm thấy một niềm vui tương tự như niềm vui mà một kẻ nghiện rượu cảm thấy, khi y bỏ rượu. Đây là niềm vui đẹp đẽ - niềm vui được sống trong sự thuần khiết.

Đức tin là một chuỗi những thái độ được xác lập đối với Thượng đế và thế gian. Cái gì sẽ xảy ra với cuộc đời của những ai đặt đức tin của họ trên những nền tảng sai lầm?

Từ khởi đầu của Ki-tô giáo, những người Ki-tô đầu tiên không hiểu một cách đầy đủ những lời dạy của đấng Christ. Họ rao giảng về sự phục sinh, những phép màu, và việc hiện ra của Chúa Thánh Thần, nhưng họ nói ít về khía cạnh đạo đức và thực hành của Ki-tô giáo, đó là tình yêu.

Chân lý đích thực không nằm trong việc tin vào những phép màu, mà nằm trong việc *thấu hiểu chân lý*.

Kẻ nào tin vào những phép màu và rằng đấng Christ sẽ đến để phán xét người đang sống và kẻ đã chết - kẻ đó không nhất thiết tin vào Thượng đế của tình yêu và tình huynh đệ của hết thảy mọi con người.

Không ai hoàn toàn trung thực và không lừa dối. Sự khác biệt duy nhất giữa một người trung thực và một kẻ dối trá là người trước phấn đấu để nói sự thật, trong khi người sau thì không.

Kiến thức chân thực làm khiêm cung kẻ vĩ đại, làm kinh ngạc đám đông bình dân, và nâng cao kẻ nhỏ bé.

Chúng ta nên luôn sống, suy nghĩ, và nói sự thật. Vâng, chúng ta nên luôn nói sự thật, không phải chỉ trong điều lớn lao, mà còn trong những điều nhỏ nhặt của cuộc sống hằng ngày. Đừng làm hoen ố chính bạn với những lời dối trá.

Việc gọi cái kiến thức hạn chế của bạn về thế giới là “khoa học”, không làm cho nó quan trọng hơn. Cái thực sự quan trọng là cái gì tốt lành cho tất cả chúng ta.

Cái mục đích hàng đầu của trí năng bạn là vén mở sự thật, và bất cứ toan tính nào nhằm che giấu sự thật là một trong những sai lầm chủ yếu của trí năng.

325

NỖ LỰC

Mọi thứ tốt lành, ngay cả hành vi tốt nhỏ nhất, cũng đòi hỏi nỗ lực.

Không gì có thể ngăn cản bạn làm một nỗ lực để cải thiện đời mình. Hãy luôn nhớ điều này.

Chúng ta nghĩ về công việc như là những điều mà chúng ta có thể thấy với mắt mình: Việc xây nhà cửa, cày ruộng, nuôi gia súc. Tuy nhiên, công việc chân thực duy nhất của bạn thì vô hình: *Đó là việc cải thiện linh hồn nội tại của bạn.*

Để sống một cuộc sống tốt, hãy đừng xao lãng ngay cả hành vi tốt nhỏ bé nhất. Những hành vi nhỏ như thế, cũng đòi hỏi số năng lượng nhiều như số năng lượng được sử dụng trong những việc làm lớn nhất, và những hành động quan trọng nhất.

326

HY SINH

Tự phủ nhận chính mình là phủ nhận cái thuộc về bạn. Nếu tôi sẵn sàng tự quên mình, tôi hiểu cái phần thiêng liêng của tôi, và tôi sẵn sàng cho sự vĩnh cửu. Cái linh hồn thiêng liêng bên trong tôi sẽ phải phủ nhận thế giới vật chất.

Có một quy luật cho mọi cá thể và cho tất cả mọi con người. Nó nói: *“Để cải thiện đời bạn, bạn nên sẵn sàng hy sinh nó”*.

“Sự hiểu biết rằng, tôi có thể làm điều đó bởi vì tôi phải làm nó, mở ra nhiều món quà và phúc lành thiêng liêng cho một người”.

Immanuel Kant

327

KHIÊM CUNG

“Hãy cố tiến gần đến những ai phán xét bạn, và tránh xa những ai ca ngợi bạn”.

Kinh Talmud

“Nước không lưu lại trên chóp núi; cùng thế ấy, sự khiêm cung và nhu mì không lưu lại với kẻ kiêu ngạo. Cả hai đều cần những nơi thấp hơn”.

Tục ngữ Ba Tư

Không gì có thể giúp bạn tự cải thiện mình nhiều cho bằng thấy những sai lầm của bạn trong kẻ khác.

Để học sự khiêm cung, hãy cố chiến đấu chống lại những ý nghĩ kiêu ngạo khi bạn ở một mình.

328

CHÂN LÝ

Đừng xao lãng sự thật, ngay cả trong những cái nhỏ nhất. Bạn nói như thế nào, hay người ta nghĩ gì về nó - những cái đó không quan trọng. Điều quan trọng là bạn nói cái gì, bởi vì cái mà bạn nói nên là sự thật.

Trí năng được ban cho con người để giúp họ phân biệt đâu là điều dối trá và đâu là sự thật. Ngay khi bạn loại trừ những điều dối trá ra khỏi chính mình, bạn sẽ biết bạn nên làm cái gì.

Đôi khi tôi ngạc nhiên khi người ta bảo vệ những phát biểu phi logic nào đó về tôn giáo, khoa học, hay chính trị. Khi tôi nhìn một cách kỹ càng, tôi nhận thấy rằng người ta chỉ đang bảo vệ địa vị của chính họ trong xã hội - vì lợi ích cá nhân.

Nếu một hành vi được biện minh bằng cách đưa ra một lý do phức tạp, thì bạn biết rằng nó là một hành vi xấu. Những quyết định của lương tâm bạn thì luôn luôn giản đơn và trực tiếp.

329

HÀNH ĐỘNG

Không có những việc làm vĩ đại trên thế gian này. Bạn chỉ đơn giản phải chu toàn bổn phận của mình, làm cái mà bạn phải làm. Nói rằng bạn đã làm một việc làm vĩ đại, thì có khác chi một nông phu cắt cỏ khô trên một cánh đồng nói rằng, anh ta đã làm một việc vĩ đại!

Chỉ có Thượng đế mới biết thế nào là những hành động tốt [\(270\)](#).

Trong đa số trường hợp, chúng ta không tiếc là mình đã làm cái gì, mà tiếc rằng chúng ta đã làm nó một cách không đúng.

Ta chỉ cần không làm cái mà ta biết là sai - sát sanh, trộm cắp, ngoại tình, nói dối, và trách cứ kẻ khác - thì vương quốc của Thượng đế có thể dễ dàng đến với ta.

330

LỜI NÓI

“Khi một người có một lời thô lỗ trên lưỡi y, thế nhưng không nhổ nó ra, mà nuốt nó xuống - đó là thức uống ngon lành nhất trên thế gian này”.

Mohammed

Bạn nên học nói như thế nào, và nói khi nào, nhưng quan trọng hơn bạn nên học để biết là nên im lặng khi nào, và bằng cách nào. Rất thường khi bạn hối tiếc là đã nói ra một cái gì đó sai, nhưng bạn không bao giờ⁽²⁷¹⁾ hối tiếc là đã giữ im lặng.

Bạn càng ao ước nói ra, bạn càng có nguy cơ sẽ nói ra một điều gì đó mà bạn không nên nói.

Bạn nên huấn luyện cái lưỡi của mình lặp lại những lời, “*Tôi không biết*”.

Người ta thích phán xét kẻ khác, bởi vì những người cùng địa vị xã hội của họ thích nghe những phán xét đó.

331

Ý NGHĨ

“Hãy phán đấu giữ cho ý nghĩ của bạn thuần khiết. Nếu chúng ta không có ý tưởng xấu nào, chúng ta sẽ không làm hành vi nào xấu”.

Không Từ

Bỗng nhiên tôi có ý nghĩ rằng một ai đó là xấu, và tôi không thể ngừng nghĩ về điều đó. Rồi tôi hiểu rằng phán xét kẻ khác là sai trái, và tôi ngừng phán xét họ, ngay cả trong ý nghĩ.

“Thiền định và tư tưởng là lối đi tới vĩnh cửu⁽²⁷²⁾; nói quá nhiều, là một lối đi tới sự chết. Những ai thiền định và trải qua nhiều thời gian suy nghĩ, không bao giờ chết; những ai không có đức tin và nói nhiều lời trống rỗng - họ nom có vẻ như chết”.

Minh triết Phật giáo

Giữa lòng cuộc sống hằng ngày, khó chiến đấu chống lại những đam mê của bạn. Bạn nên vạch ra những mục tiêu và làm những kế hoạch khi bạn ở một mình, và không cảm thấy một đam mê hay cám dỗ nào. Rồi thì, bạn sẽ có thể chiến đấu chống lại những cám dỗ trong tương lai.

KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU ÁC

Đừng hỏi: *“Tại sao cái xấu ác hiện hữu trên thế gian này?”* Cái xấu ác chỉ đến từ bên trong bạn.

Người ta thường hay nói, một cách không chân thành, rằng sự khổ được gửi đến cho chúng ta bởi Thượng đế. Trong thực tế, chúng ta không còn tin câu nói này nữa. Thế nhưng, nó là một chân lý rất rõ ràng và không thể nghi ngờ. Nếu chúng ta chịu đựng sự khổ như là một người Ki-tô đích thực, rồi thì đời ta sẽ trở nên hùng mạnh hơn, vui sướng hơn, và đầy ý nghĩa.

Khi những người buồn chán, hay phiền não tỏ vẻ thích thú cái trạng thái của họ, điều này khiến tôi liên tưởng đến một người đang ngồi trên một con ngựa phi nước đại xuống một con dốc; thay vì cố làm cho nó ngừng, y buông lỏng dây cương, và quất roi vào con ngựa, để thúc cho nó chạy càng nhanh hơn.

Mọi sự đều tốt lành. Không có điều xấu ác. Chỉ vì bạn đang sống trong thời gian, nên bạn thấy có vẻ như điều xấu ác hiện hữu. Không có cái xấu ác bên ngoài thời gian⁽²⁷³⁾.

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Thời gian hiện hữu đằng sau và đằng trước chúng ta; nhưng trong khoảnh khắc hiện tại, không có thời gian.

Phần thưởng cho một cuộc sống tốt, và cuộc sống tốt trong tự thân nó, hiện hữu trong hiện tại, bên ngoài thời gian. Nếu bạn làm điều thiện, thế thì nó tốt bây giờ. Bạn không biết những hậu quả có thể là ra sao - tốt hay xấu - trong tương lai.

“Bạn là một người lao động được trả thù lao từng ngày. Bạn nên làm việc mỗi ngày, và được trả lương mỗi ngày”.

Kinh Talmud

Chỉ khi nào bạn chăm chú vào cái mà mình cần phải làm để cải thiện linh hồn bạn vào khoảnh khắc này, thì bạn mới có một cuộc sống đích thực và tốt lành. Cái tốt nhất để làm, là cái hợp nhất bạn với kẻ khác và Thượng đế.

334

CÁI CHẾT / SAU CÁI CHẾT

Mọi người đều biết rằng mình sẽ chết, và rằng mỗi ngày mình đến gần kẻ cái chết hơn. Do vậy, để tiến gần hơn đến sự cải thiện tâm linh, chỉ cần biết rằng ý nghĩa cuộc sống thì độc lập với dòng chảy của thời gian.

Bạn đang bước đi dọc theo lối đi của đời mình, và ở một nơi nào đó giữa chừng, bạn không biết phải theo hướng nào, và bạn bắt đầu suy nghĩ. Bạn đến với cuộc đời này qua cửa vào, nhưng bạn không muốn rời nó qua cửa ra. Bạn không muốn rời chút nào, bởi vì bạn sợ những thay đổi mà sẽ xảy ra vào lúc lâm chung. Thế nhưng, bạn đã đi qua một thay đổi như thế lúc sinh ra, và lúc đó, không có gì xấu đã xảy ra với bạn, chỉ có điều tốt lành.

Cuộc sống, như chúng ta biết, là một bài tập nhằm thường trực cải thiện tình yêu của ta đối với tha nhân. Đây không chỉ là phẩm chất chủ yếu của cuộc sống, mà chính là tự thân cuộc sống. Khi cuộc (kiếp) sống tương lai xảy ra, nó sẽ xảy ra dưới những hình thức mà có thể chúng ta không nhận ra, hay không biết.

335

HẠNH PHÚC

Để là một con người hạnh phúc, hãy biết rằng tất cả hạnh phúc mà ta có thể muốn có, đều đã được ban cho chúng ta rồi.

Không có gì chứng tỏ rằng mục đích chủ yếu của chúng ta trong đời là sự tự cải thiện thường trực, cho bằng cái sự kiện rằng, ngay khi bạn hoàn toàn thỏa mãn ước vọng của mình, bạn không còn có cái ham muốn ấy nữa, và bạn không có niềm vui nào. Niềm vui đích thực nằm trong việc hiểu rằng, bạn đang thường trực di chuyển về phía sự cải thiện. Cái sự di chuyển thường trực này về phía tự cải thiện mang lại niềm vui, không phải tạm thời, mà bền vững.

Hãy hân hoan! Hãy vui sướng! Mục đích của cuộc sống là niềm vui. Bạn nên cảm thấy vui sướng về bầu trời, mặt trời, những ngôi sao, cỏ cây, thú vật, và những con người mà bạn gặp. Hãy giống trẻ con nhiều hơn - luôn luôn vui sướng.

Nếu bạn làm cái xấu ác, chính bạn khổ sở. Nếu bạn làm cái tốt lành, bạn phát đạt và hân hoan. Bạn hoặc tự cứu hoặc tự hủy diệt chính mình bằng những hành động của bạn.

336

ĐỨC TIN

Tôn giáo chân thực được tìm thấy trong một điều - biết cái quy luật vốn ở bên trên mọi quy luật của con người.

Chỉ có một tôn giáo đích thực, đại đồng - niềm tin vào một Thượng đế. Ngài ở trong tôi và cũng ở bên ngoài tôi, trong mọi người và mọi sự vật đang sống⁽²⁷⁴⁾.

Những thái độ và sự hiểu biết có tính lịch sử về Thượng đế thì không quan trọng cho bằng sự hiểu biết hiện hành về Thượng đế. Trong hiện tại, Thượng đế ngày càng được vén mở ra với chúng ta. Mọi tôn giáo quá khứ nên được phán đoán bởi những hình thức tôn giáo đương đại, chứ không phải ngược lại.

Nếu một người nghĩ rằng, sau khi y hiến tế và cầu nguyện, Thượng đế sẽ chiều theo ý chí của y và phục vụ y - thì y đã làm biến dạng, hay bóp méo tôn giáo. Theo đức tin đích thực, một con người công chính biết cái mà Thượng đế muốn y làm - theo ý chí của Ngài - và rồi cầu nguyện rằng y có thể làm điều này, và phục vụ Ngài.

Sự hiểu biết về chính bạn - cái tôi tâm linh của bạn, chứ không phải cái tôi vật lý - cho bạn quyền lực của mình.

Hai điều trọng yếu cho đời chúng ta. Thứ nhất, bằng cách nào chúng ta hiểu được nguồn gốc tâm linh của ta; thứ hai, bằng cách nào cái sự khởi đầu này tự biểu hiện chính nó trong thời gian và không gian. Tuy nhiên, sự thực là chỉ có cái thứ nhất hiện hữu. Cái thứ nhất có thể hiểu được, nhưng không thể thấy được. Cái thứ hai có thể thấy được, nhưng không thể hoàn toàn hiểu được.

Chúng ta không nên nghĩ, hoặc nói: *“Tôi sống”*. Chúng ta nên nghĩ và nói: *“Không phải tôi sống, mà linh hồn của Thượng đế đang sống trong tôi”*.

Những cái đối nghịch nhau, chúng thu hút nhau. Đối với chúng ta, dường như cuộc sống như chúng ta biết nó, thì được cấu thành bởi cái mà chúng ta có thể cảm nhận về mặt vật lý. Tuy nhiên, những giác quan của ta không thể được hiểu một cách hoàn toàn, bởi vì chúng không thực sự hiện hữu. Cái thực sự hiện hữu là linh hồn ta.

Mọi sự trở nên phức tạp và lẫn lộn khi chúng ta cố theo đuổi cách sống của riêng ta trong cuộc đời. Nếu, thay vì phục vụ những ham muốn thể xác, chúng ta phục vụ linh hồn nội tại của ta, thì mọi sự trở nên dễ dàng và giản dị.

Thật dễ chấp nhận những bất hạnh của chúng ta khi chúng phát khởi từ hoàn cảnh bên ngoài: Bệnh tật, hỏa hoạn, động đất, vân vân. Nhưng thật đau đớn khi phải chịu đựng những bất hạnh gây ra do kẻ khác, những người huynh đệ, tử muội của mình - là những người mà lẽ ra nên yêu thương lẫn nhau.

Nếu người ta có thể hiểu rằng, họ không chỉ sống một cuộc sống riêng tư cá thể, mà còn thông qua cuộc sống chung, thì họ sẽ biết rằng khi họ làm điều tốt cho kẻ khác, họ làm điều tốt cho chính mình.

Đôi khi người ta nghĩ rằng nếu họ thoát khỏi Thượng đế, họ sẽ được tự do. Tuy nhiên, lại xảy ra cái ngược lại. Những ai mà thực sự tự do thì họ được hợp nhất với Thượng đế, thông qua linh hồn Ngài đang sống trong tất cả chúng ta.

339

THƯỢNG ĐẾ

Chúng ta không nên yêu những con người, mà nên yêu Thượng đế trong mọi con người.

Tôi bắt đầu hiểu linh hồn tôi và khởi sự suy nghĩ: *“Tôi là cái gì?”* Thân thể tôi không thực sự là tôi; cũng hết như vậy, những cảm xúc và ý tưởng của tôi, không phải là tôi. Vậy thì cái gì là “tôi”? Tôi biết có một “cái tôi” mà không gì có thể xảy ra bên ngoài nó. Nó là “một cái gì đó” bên trong tôi, mà tôi gọi là linh hồn nội tại của tôi. Đây là “cái tôi” chân thực⁽²⁷⁵⁾.

Thượng đế hoặc không hiện hữu, hoặc hiện hữu ở mọi nơi, trong mọi sự.

Đừng bị bối rối rằng bạn không thể hoàn toàn hiểu Thượng đế. Chúng ta không thể mô tả Thượng đế với những lời của riêng mình, bởi vì cái này sẽ không phải là Thượng đế. Tuy nhiên, chúng ta có thể biết và cảm nhận với sự chắc chắn rằng, vị Thượng đế mà chúng ta không thể hiểu trọn vẹn, vị ấy hiện hữu.

340

SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN

Chúng ta chỉ có một hướng đạo viên chân thực, đó là linh hồn bên trong của mình, nó bảo chúng ta phải làm cái gì. Một cái cây vươn ra, một cách bản năng, về phía mặt trời. Một bông hoa biết khi nào là thời điểm để tạo hạt, sao cho hạt của nó sẽ rơi xuống đất và mọc lên. Linh hồn nội tại của chúng ta bảo chúng ta hợp nhất với cái linh hồn vốn sống khắp mọi nơi - cái linh hồn này ngỏ lời với mọi sinh vật đang sống.

Thế giới được sáng tạo trong một cách thức mà, khi mười người đang làm việc cùng nhau, họ sẽ sản xuất ra nhiều hơn một trăm người làm việc theo cá thể. Tất cả những vấn đề của chúng ta không đến từ những mùa gặt thất bát, hỏa hoạn, những tên trộm cắp, hay những kẻ thù, mà bởi vì chúng ta sống quá tách biệt với nhau.

Bạn càng yêu một người, bạn càng cảm thấy gần gũi với họ. Khi bạn yêu, thì dường như người này và bạn là một.

Tôi sẽ không bao giờ tìm kiếm sự cứu rỗi cá nhân. Tôi sẽ luôn luôn sống và phấn đấu cho sự cứu rỗi của tất cả mọi người.

341

TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG

Chúng ta nên yêu con người không vì tính cá thể của họ, mà vì sự kiện rằng, mỗi người là lán giềng của ta, vốn có linh hồn của Thượng đế bên trong. Tình yêu này sẽ mang đến cho chúng ta niềm vui chân thực.

Ban đầu, những từ “yêu Thượng đế” có vẻ như kỳ lạ đối với chúng ta. Làm thế nào mà chúng ta có thể yêu Thượng đế khi chúng ta không thể hiểu Ngài trọn vẹn? Khi bạn chấp nhận rằng Thượng đế là tình yêu, thì những từ này trở nên giản dị và rõ ràng. Việc yêu chính tình yêu, tiến gần đến tình yêu, trở thành một phần của tình yêu - tất cả những cái này thì rõ ràng và đơn giản trong trái tim của mọi con người. Chúng ta luôn luôn yêu Thượng đế, bởi vì Ngài là chính tự thân tình yêu.

“Thân thể chúng ta thì yếu đuối, thói tha, và phải chết. Thế nhưng, nó có một kho báu vĩ đại bên trong - cái linh hồn vĩnh cửu của

Thượng đế. Ngay khi chúng ta hiểu điều này, chúng ta bắt đầu yêu mọi người, và trở nên hạnh phúc”.

Gregory Skovoroda

Tôi đang nghĩ rằng tôi đang bắt đầu đánh mất ký ức của mình. Tôi quên rằng tôi là Lev Tolstoy⁽²⁷⁶⁾. Cái gì khác còn lại với tôi? Cái còn lại trong tôi, mà tôi hiểu một cách rõ ràng - là tình yêu, đây là cái còn lại.

342

TỘI LỖI

Sự khác biệt giữa một người tốt và một người xấu, không phải là người này có tội nhiều hơn người kia, mà rằng người này biết những tội lỗi của y, cố gắng trừ bỏ chúng, và chiến đấu chống lại chúng; ngược lại, người kia thì không biết, hay không quan tâm đến việc tự cải thiện mình.

Nếu một người nói: *“Chống lại những tội lỗi của mình thì không bỏ công, bởi vì cho dầu ta chiến đấu nhiều bao nhiêu, ta cũng không thể loại trừ chúng”*, thì cũng như thể nói rằng: *“Đừng cho tôi thực phẩm, bởi vì ăn xong tôi sẽ vẫn đói”*. Chỉ duy cuộc chiến đấu chống lại những tội lỗi của ta, mới là cái cốt tủy của đời người.

Nghĩ rằng bạn tội lỗi là chưa đủ. Bạn nên biết, về những phương diện nào bạn phạm tội nhiều hơn, và về những phương diện nào, bạn phạm tội ít hơn.

343

SỰ CÁM DỠ

Nếu người ta chỉ ăn khi rất đói, và chỉ ăn thực phẩm bình thường, giản dị, thì họ sẽ có ít bệnh tật hơn, và họ sẽ dễ dàng chống

lại những tội lỗi và những sai phạm khác.

Socrates khuyên học trò của mình nên dùng loại thực phẩm nào, loại đồ uống nào, và nên làm loại công việc nào, trong liều lượng nào, mà sẽ tốt nhất cho linh hồn nội tại của họ. Ông nói, nếu bạn theo đúng lời khuyên này, thì bạn sẽ là vị bác sĩ tốt nhất của chính mình.

Bạn nên làm chủ những tập quán của mình; đừng để chúng làm chủ bạn.

Càng ít tập quán, chúng ta sẽ càng chịu đựng ít sự vất vả hơn⁽²⁷⁷⁾.

Với mỗi giờ, ngày và năm đi qua, mỗi lúc càng có nhiều người bị hấp dẫn bởi việc ăn chay⁽²⁷⁸⁾. Chẳng bao lâu, tất cả mọi người sẽ hiểu sự tàn nhẫn của việc giết hại để thỏa mãn cái dạ dày của họ.

344

DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

Một thanh niên và thiếu nữ nên làm gì khi họ đến thời điểm khởi sự dẫn mình vào tình dục? Câu trả lời là giữ thuần khiết như có thể, chọn sự trinh bạch nếu có thể. Rồi đời bạn sẽ tốt lành.

Một người nam và nữ trẻ nên làm cái gì, nếu họ trở nên dính líu vào quan hệ tình dục? Họ nên kết hôn, và sống với nhau phần còn lại của đời họ.

Không phải ngẫu nhiên mà Chúa Jesus đã ca ngợi và đánh giá cao trẻ con, và nói rằng, nước Trời thuộc về chúng. Cái vốn không được mặc khải cho kẻ khôn ngoan, lại được mặc khải cho trẻ con. Trong mọi thế hệ và gia đình, chúng ta thấy xuất hiện những linh hồn thuần khiết nhỏ bé - những đứa trẻ mà chúng có thể giữ nguyên vẹn trạng thái thuần khiết. Cuộc sống thì giống như một dòng sông đầy bùn và chất dơ bẩn, nhưng có nhiều con suối sạch, đẹp để chảy vào trong nó.

Sự xấu hổ là một biểu đạt của niềm mong ước tự nhiên của một người, muốn được trinh bạch. Thú vật không cảm thấy xấu hổ.

345

LAO ĐỘNG VÀ NHÂN RỒI

Người nào không làm gì cả, có nhiều kẻ phụ tá.

Khi quý sứ đi câu để bắt những con người, hẳn đặt nhiều loại mồi trên lưỡi câu của hắn. Tuy nhiên, một kẻ lười biếng không cần mồi. Y chỉ đơn giản nuốt cái lưỡi câu trần. Tâm trí của một kẻ lười biếng là sân chơi của quý sứ.

Một trong những ngộ nhận lớn nhất mà chúng ta có thể có, là niềm tin rằng một người hạnh phúc khi y đang không làm gì cả - một quan niệm sai lầm, được khẳng định trong niềm tin rằng thiên đàng là một nơi chốn, mà ở đó người ta không làm gì cả.

Nếu cuộc sống thường nhật của một người là một lễ thói tẻ nhạt đều đặn, thì y không thể nghĩ về cuộc sống tâm linh nội tại của mình. Hãy cố tìm thấy thời gian rảnh để quan sát và suy tư về đời bạn - trong cô độc.

346

THAM LAM VÀ GIÀU CÓ

Người ta nên cố làm giàu linh hồn nội tại của mình. Trong thực tế, phần lớn người ta dồn những nỗ lực của họ vào việc thủ đắc càng nhiều của cải, và càng nhiều vật thể như họ có thể sở hữu.

Đối với kẻ ngoại đạo, sự giàu có là danh vọng, và giàu là tốt; nhưng đối với những người Ki-tô chân thực, thì sự giàu có là một tội lỗi. Nói "một người Ki-tô giàu" là vô nghĩa, bởi vì nói như vậy thì cũng như nói "sắt ở thể lỏng" vậy.

Nếu sự giàu có được tạo ra bằng lừa đảo, như trong kinh doanh, vốn chia cách những con người, hay do việc làm tiền thiếu lương thiện, hoặc do sự cám dỗ nào khác, thế thì cái sự giàu có này - cho dù một số tài sản đã được bố thí trong việc từ thiện - còn tệ hơn nhiều so với bất cứ sự trộm cắp nào, mà vì đó người ta bị trừng phạt trong một pháp đình.

Bất luận một người thù đắc được bao nhiêu thứ, thì y sẽ không bao giờ thỏa mãn, bởi vì y sẽ luôn thấy kẻ khác giàu hơn mình. Chỉ có một cách duy nhất để hạnh phúc: Thỏa mãn với cái mà bạn có, và không mong ước có thêm.

347

GIẬN VÀ THÙ

Chỉ có một điều cần thiết: Tất cả chúng ta nên có một trái tim thuần khiết, một trái tim không có sân hận, phiền não, hay sự thù nghịch.

Nếu bạn cảm thấy thù nghịch đối với một người khác, hãy nghĩ về trạng thái nội tại của họ. Đừng nghĩ về chính bạn, hoặc đừng muốn tự chứng tỏ là mình đúng.

Trong những ý tưởng lạng lẽ, nội tại của bạn, hãy cố tìm thấy cái tốt trong kẻ khác. Đừng nói bất cứ điều gì xấu về kẻ khác - cũng đừng nghĩ xấu về họ. Khi bạn tương tác với một người, hãy cố tìm càng nhiều miếng đất chung càng tốt; và hãy cố nuôi dưỡng cái cảm nhận này.

Để ngừng giận một người, và thay vào đó tìm sự bình an, sự tha thứ và tình yêu đối với y, hãy tự nhắc nhở bạn về những tội lỗi mà bạn có thể có chung với người đó, và so sánh chúng.

348

KIÊU MẠN

Mọi người khi quay vào bên trong, dồn tiêu điểm trên chính mình, thường nghĩ rằng đời của chính y là cuộc đời đích thực duy nhất, và cuộc đời kẻ khác là không quan trọng. Nếu mỗi người đều

nghĩ rằng đời của riêng mình là quan trọng hơn đời kẻ khác, thì cuộc đời của mọi người đều bình đẳng.

Cỏ dại, khi chúng mọc lên vào trong một cánh đồng lúa mạch, hút nước từ đất, ngăn chặn ánh mặt trời, và khiến cho lúa mạch tốt bị mất nước. Lòng kiêu mạn trong một người cũng tác hại tương tự. Nó tước đi quyền lực của y, và đóng nhốt y khỏi ánh sáng của chân lý.

Một người càng kiêu ngạo thì những kẻ sử dụng y càng nghĩ rằng y ngu xuẩn và cố ngược đãi, thao túng y. Lòng kiêu mạn đi tay trong tay với sự ngu xuẩn.

349

KIÊU MẠN VÀ HƯ DANH

Khi giáo dục trẻ con, trong số những điều trước tiên mà chúng nên được dạy là: Những hành động của chúng không nên lệ thuộc vào dư luận của kẻ khác⁽²⁷⁹⁾.

Mọi việc làm tốt đều ẩn chứa lòng ham muốn danh vọng, sự tán thành hay lời khen ngợi của người khác, và điều này trong tự thân nó thì không xấu. Cái xấu nằm ở chỗ, hành vi đó được làm chỉ vì danh vọng.

Những vấn đề chủ yếu của chúng ta không đến từ một số người thực sự xấu, mà từ đám đông khổng lồ bao quanh chúng ta, nó kéo tất cả chúng ta vào trong cùng một hướng, hết như một cơn thác lũ.

Lòng kiêu mạn và việc tìm kiếm hư danh là những y phục sau cùng mà bạn sẽ phải cất bỏ. Thật khó mà cất bỏ chúng, mặc dù chúng ngăn cản linh hồn bạn, không cho nó tự do.

350

PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT

Hãy đáp trả điều ác với điều thiện, và hãy tha thứ cho mọi người. Chỉ khi nào tất cả chúng ta sống cách này, thì điều xấu ác mới sẽ biến đi.

Rất thường khi, có những người không tán thành lời dạy của đấng Christ: *Lấy đức báo oán*. Họ nói rằng nếu chúng ta theo luật tắc này, thì trật tự hiện hành của thế giới sẽ bị hủy diệt. Nhưng bài học này được dạy cho thế gian, nhằm tiêu diệt cái trật tự cũ kỹ, xấu xa, để tạo ra một trật tự mới, tốt đẹp, mang phẩm chất của Chúa.

Rõ ràng là những con người khác biệt nhau, định nghĩa cái xấu ác trong những cách khác nhau. Cái mà Peter nghĩ là tốt, Ivan sẽ thấy là xấu. Nếu Peter phản ứng lại niềm tin của Ivan bằng điều xấu, thì điều xấu sẽ tiếp tục tăng trưởng. Do vậy, chúng ta nên phản ứng chỉ bằng điều thiện.

351

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH (a)

Tại sao dễ lèo lái cuộc sống của kẻ khác, và bảo họ phải làm cái gì? Người ta làm điều này, bởi vì nếu họ làm những quyết định sai, thì kẻ phải chịu khổ không phải là chính họ.

Người nào bảo kẻ khác phải làm cái gì với đời họ, thì không có thời gian để sống đời của chính mình.

Một số người cưỡng bách kẻ khác sống theo những quan điểm mà họ đã áp đặt, và rồi cố tìm ra những lời biện minh cho sự bạo động được cần đến để áp đặt chúng.

Người ta dành phần lớn sự chú ý của họ cho những hình thức bên ngoài của những mối quan hệ của họ - những nghi lễ và cách cư xử. Những hình thức thì không quan trọng. Cuộc sống chân thực được tìm thấy trong việc thiết lập quan hệ với những con người.

352

BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH (b)

Từ bất cứ quan điểm nào, nếu chấm dứt được sự bạo động trên thế gian này, thì cuộc sống của mọi người sẽ được cải thiện.

Ki-tô giáo dạy chúng ta làm theo ý chí của đấng Christ, và không theo ai khác; sự xấu ác chống lại ý chí này.

Sự tự do, tính đạo đức và phẩm giá của con người được đặt cơ sở trên cái tiền đề rằng, một người thực hiện những việc làm tốt, không phải vì bị ép buộc phải làm, mà bởi vì giọng nói nội tại của y.

Cái gì có thể ngu xuẩn hơn cái lời phát biểu rằng, một người sống bên kia sông có quyền giết tôi, chỉ vì kẻ cai trị đất nước y đang cãi vã với kẻ cai trị đất nước tôi?

Bạn không thể vừa cai trị, vừa vô tội.

353

ĐỨC TIN

Đức tin chân thực không cần định chế của giáo hội chính thức. Cái định chế đó là sự nô lệ⁽²⁸⁰⁾.

Cái định chế càng phi logic và có hại, thì nó càng có nhiều sự vĩ đại giả tạo, sự hào nhoáng, và sự kèn kiệu; nếu khác đi, nó đã không thể lôi kéo những con người. Đây là cái định chế chính thức của giáo hội.

Thật kinh khủng khi nghĩ rằng, những lời dạy vĩ đại, cần thiết, và đơn giản của Ki-tô giáo đã bị thay đổi bởi giáo hội chính thức, trở thành một tín ngưỡng và sự thôi miên thô lỗ, nhằm khêu gợi những đặc tính thấp kém, hạ đẳng của con người⁽²⁸¹⁾.

Niềm tin của chúng ta vào những phép màu đến từ lòng kiêu mạn của mình. Chúng ta nghĩ rằng, chúng ta là những sinh vật thụ tạo quá quan trọng, đến nỗi vì quyền lợi của chúng ta, Thượng đế đã thay đổi dòng chảy của cuộc đời này.

Hãy học, không phải để trở thành một học giả, mà để bạn có thể sống một cuộc sống tốt hơn.

Một người được ban cho trí năng, để y có thể nhận thức rõ ý nghĩa của cuộc đời - làm thế nào để sống một cuộc sống tốt và làm thế nào để không sa vào những lối đi xấu.

Chân lý thiêng liêng thường hay được vén mở (mặc khải) cho chúng ta trong lời nói của kẻ thất học hay của một đứa trẻ, chứ không phải trong những ý tưởng có hại và sai lầm mà những học giả viết trong những cuốn sách của họ⁽²⁸²⁾.

Nhà văn và tiểu thuyết gia đều có cùng một khuôn mẫu như số còn lại của chúng ta trong cuộc đời. Phần lớn những con người, đều hoặc là ngu xuẩn, hoặc là sai lầm. Do vậy, có quá nhiều cuốn sách xấu, và đọc chúng chỉ tổ mất thì giờ, tiền bạc và công sức. Những cuốn sách xấu thì không chỉ vô ích, chúng còn có hại. Cứ mười cuốn sách, thì có đến chín cuốn được xuất bản chỉ để moi tiền từ túi của chúng ta. Cho nên tốt nhất là không đọc những cuốn sách “thời thượng”, phổ biến nhất. Trước hết, hãy cố đọc và nghiên cứu chỉ những tác giả kiệt xuất nhất của mọi thời đại và mọi dân tộc, bởi vì chỉ có những tác giả này mới dạy và giáo dục chúng ta.

Một nỗ lực tốt chỉ tốt khi nó được lặp lại. Khi bạn ngã xuống, hãy tiếp tục đứng lên; đừng rơi vào trong tuyệt vọng khi bạn phải lặp lại những nỗ lực của mình.

Bạn nên theo gương một con sâu bướm. Nó làm việc cho đến thời điểm khi mà nó có thể trở thành một con bướm và bay lên. Nếu bạn nỗ lực cải thiện linh hồn mình, thì bạn sẽ tìm thấy đôi cánh của riêng mình.

Bạn sẽ không bao giờ thấy cái kết quả chung cục của những nỗ lực của mình, bởi vì bất luận bạn đi bao xa, thì sự hoàn hảo vẫn luôn tránh bạn. Nỗ lực không phải là cái dụng cụ để đạt tới sự thiện, mà tự thân nó chính là sự thiện.

Tôi là cái dụng cụ mà Thượng đế đang dùng. Để đạt mục đích của mình, bạn nên mài giũa, chăm sóc cái dụng cụ của bạn - linh hồn nội tại của bạn - giữ cho nó vừa sạch sẽ, vừa sắc bén.

356

HY SINH

Tôi không thích cuộc sống của mình. Tôi cảm thấy như thể tôi bị chìm sâu trong tội lỗi⁽²⁸³⁾; ngay khi tôi vừa thoát khỏi một tội lỗi, tôi lại rơi vào một tội lỗi khác. Làm thế nào tôi có thể cải thiện đời mình? Thực vậy, nó thường thậm chí trở nên tồi tệ hơn, bởi vì trong quá khứ, tôi thường chỉ sống cho thân thể mình. Bây giờ, đời tôi đang trở nên tốt hơn, bởi vì tôi đang cố cải thiện linh hồn mình.

Cái điều thiện, niềm hạnh phúc, hay sự tự do cao nhất mà một người có thể đạt được, nằm trong việc tự phủ nhận chính mình cho lòng yêu thương.

Càng sống lâu, bạn càng nhận thức rằng, bạn sẽ không có mọi thứ mà mình muốn từ cuộc đời, và đời bạn có thể kết thúc bất cứ khoảnh khắc nào. Rồi bạn bắt đầu hiểu rằng, không có cuộc sống chân thực trong thân thể mình, và khi bạn đã đạt tới sự hiểu biết này, bạn ngừng sống cho thân thể mình, và tập trung trên linh hồn của Thượng đế.

357

KHIÊM CUNG

Một người càng ít thỏa mãn với chính mình, y sẽ càng hữu ích cho kẻ khác.

Mọi người đều biết một cái gì đó về chính mình mà nó tồi tệ hơn cái mà láng giềng của y đã làm. Nếu bạn giữ điều này trong trí, thì sự khiêm cung trở nên dễ dàng.

Hãy cố thấy cái tiềm năng thực thụ của mình. Nếu bạn biết nó, thì đừng khoe khoang về nó với kẻ khác.

Bạn không nên quên những tội lỗi của chính mình, bởi vì như thế, bạn sẽ tha thứ cho những tội lỗi của kẻ khác một cách dễ dàng hơn.

Luôn luôn có một điểm đen trong bất cứ ánh mặt trời nào. Nó là cái bóng của lòng tự trọng của tôi.

358

CHÂN LÝ

Nếu đời chúng ta mâu thuẫn với thiên nhiên, thì tốt hơn nên chấp nhận sự thật đó hơn là che giấu nó. Chúng ta có thể thay đổi đời ta theo sự thật⁽²⁸⁴⁾, nhưng chúng ta không thể thay đổi sự thật.

Khi chúng ta nhìn vào công việc của ai đó, ta cứ ngỡ rằng, nếu cố gắng ta cũng có thể làm tương tự. Khi thấy một người đang nói sự thật, ta nghĩ rằng ta có thể làm tương tự, nhưng thật ra không dễ dàng như vậy.

Sống với một điều dối trá đôi khi dễ hơn, và thuận tiện hơn nói sự thật, và thật khó mà ngừng nói dối. Khi bạn nói sự thật, bạn không cần phải nói thêm cái gì khác. Khi bạn nói dối, bạn phải tiếp tục nói dối, để biện minh cho những lời nói dối trước đó.

359

NỖ LỰC

Nếu bạn phải chọn giữa việc bận rộn suốt ngày với hoạt động vô ích, tán gẫu trống rỗng, hoặc không làm gì cả, thì tốt hơn là nên không làm gì cả, thay vì làm những điều trống rỗng, có hại.

Không có gì quan trọng hơn cho sự tăng trưởng nội tại của bạn, cho bằng tránh làm những điều sai trái. Nó có thể trở thành một thói quen, và có thể mang đến cho bạn đức hạnh chân thực.

Những phép màu là cần thiết khi người ta không có nền tảng tri thức cho đức tin của họ.

Một nài ngựa dùng những sợi dây cương để kiểm soát con ngựa, chứ không chỉ để giữ thăng bằng. Cũng như vậy, một người tốt không chỉ biết sự giận dữ là xấu, mà còn dùng tất cả sức mạnh của mình để kiềm chế nó.

360

LỜI NÓI

Nếu bạn giúp kẻ khác loại trừ những tội lỗi của họ, thì Thượng đế sẽ giúp bạn gấp hai lần để loại trừ những tội lỗi của bạn.

Nếu bạn biết sự thật, hay nghĩ rằng bạn biết, thì hãy trình bày nó một cách giản dị, trong một cách thức sao cho nó sẽ không mâu thuẫn với những quan điểm của những người khác.

Những hành động của chúng ta, cả tốt lẫn xấu, thì giống như những đứa trẻ. Chúng sống và hành động không theo ý chí chúng ta, mà theo cuộc đời riêng của chúng. Nếu bạn làm một điều tốt hay xấu, nó lao vụt xa khỏi bạn, xa hơn bạn nghĩ.

Bạn càng nói nhiều, bạn sẽ càng làm việc ít đi.

Sức mạnh đích thực của một người, nó không nằm trong cái thời khóa biểu bận rộn hay trong những hành động ồn ào của y, mà nằm trong cái niềm mơ ước thẳm lặng và thường trực của y, muốn làm cái gì tốt, như được diễn đạt trong những ý nghĩ, lời nói, và hành động của y.

Một người có tự do để chọn trong số nhiều hành động, di chuyển sang bên phải, bên trái, hay lưu lại trong một nơi chốn. Những chọn lựa phức tạp hơn là những chọn lựa mà hướng dẫn những cảm xúc của bạn, chẳng hạn như: Cứ tiếp tục giận dữ, hay từ bỏ sự giận dữ. Sự lựa chọn khó khăn nhất trong việc diễn đạt sự tự do của bạn, là cho ý nghĩ của bạn một chiều hướng đúng.

Trầm cảm là trạng thái của linh hồn bạn khi bạn không thấy chút ý nghĩa nào trong đời mình, hay trên thế gian. Chỉ có một cách chữa trị đích thực duy nhất: Hãy tìm kiếm những ý nghĩ tốt của riêng bạn và của những người khác, mà sẽ giải thích cho bạn rõ, là bạn nên làm cái gì với đời mình.

Trong cầu nguyện, bạn tiếp nhận cái sự thật lớn nhất, mà có thể được vén mở cho bạn.

Đấng Christ nói: *“Khi người cầu nguyện, hãy cầu nguyện một mình. Chỉ lúc đó, Thượng đế mới sẽ lắng nghe người. Thượng đế ở bên trong người, nhưng để cho Ngài có thể nghe người, người cần phải cất bỏ khỏi người bất cứ cái gì vốn che giấu Ngài”*.

Nếu bạn cảm thấy chính mình bệnh và yếu, thì hãy nhớ rằng, nếu bạn không thể làm cái gì tốt, bạn nên tránh làm những điều xấu.

Cái xấu ác là cánh đồng đang được cày bởi sự thiện⁽²⁸⁵⁾, là gỗ bị đốt trong lửa của sự thiện, là ngọn nến được thắp trong ánh sáng của sự thiện.

Tất cả mọi khốn khổ và bất hạnh của bạn không có ý nghĩa gì khi bạn hiểu rằng, cái xấu ác của thế gian này chỉ nằm trong thái độ của bạn và ở bên trong bạn.

Bất cứ bất hạnh hay sự khổ nào, thì không xấu như nỗi sợ phải đối mặt với nó⁽²⁸⁶⁾.

363

SỐNG TRONG HIỆN TẠI

Nếu bạn làm một cái gì đó và nghĩ về những hậu quả, thì bạn làm nó chỉ cho riêng mình.

Những hậu quả của phần lớn những hành động của chúng ta, thì không được vén mở cho chúng ta, bởi vì chúng ta sống trong một thế giới bị giới hạn, và những hậu quả thì không có giới hạn. Nếu bạn có thể thấy mọi hậu quả của một hành động, thế thì cái hành động đó có ít ý nghĩa.

“Hãy chỉ làm cái mà bạn đang làm bây giờ, và tin rằng khoảnh khắc này sẽ tốt đẹp cho những giờ, những năm, và những thế kỷ sẽ đến”.

Ralph Waldo Emerson

Cái quan trọng không phải là chiều dài của đời bạn, mà là chiều sâu của nó.

Thật kỳ lạ, chúng ta được nối kết chặt chẽ ra sao với thế gian này. Thế nhưng, đồng thời tôi hiểu thế gian này chỉ là một ảo tưởng, rằng có một thế giới khác, một mục đích khác cao hơn.

364

CÁI CHẾT

Chúng ta nên bắt đầu chuẩn bị cho cái chết, không phải bằng ăn kiêng, viết di chúc, hay nói lời từ biệt với những ai mà ta quen biết, mà bằng cách sống đời ta trong đường lối mà Thượng đế muốn

chúng ta sống. Bàn tay của Thượng đế đã đưa tôi vào trong cuộc đời này, và tôi sẽ trở lại với Ngài khi đời tôi kết thúc.

Những kẻ nào không hiểu mục đích thực sự của cuộc sống, thì không thể thực sự hiểu cái chết.

Khi chúng ta đi từ một cảnh này sang một cảnh khác, cái quang cảnh thay đổi. Cái mà chúng ta - trong một khoảnh khắc - nghĩ là thực tại, thì nó chỉ là một màn kịch trên sân khấu. Cũng như vậy, vào khoảnh khắc lâm chung, một người thấy những gì thực sự hiện hữu, cả ở đây lẫn ở ngoài kia - điều này làm cho cái khoảnh khắc lâm chung trở thành thực sự trọng yếu.

Vào lúc lâm chung, ngọn nến của một người - làn ánh sáng mà dưới đó y viết cuộc đời mình: Đầy lo âu, dối trá, thống khổ, và điều xấu ác - ngọn nến này làm rực sáng môi trường xung quanh với một làn ánh sáng đặc biệt, rực rỡ, tạo ra một âm thanh räng rặc, và rồi biến đi mãi mãi.

365

SAU CÁI CHẾT

Mọi sự trên thế gian này bắt đầu, phát triển, và chấm dứt. Cái này bao trùm những thành quả, hoa trái của mặt đất và những mùa của năm. Những người khôn ngoan, trong phút lâm chung, thấy cái chết trong cách tương tự.

Có một điều quan trọng: *Biết Thượng đế muốn cái gì từ chúng ta*. Cái này được biểu đạt rõ ràng từ bên ngoài bằng những lời nói, và từ bên trong bởi lương tâm chúng ta, và tôi hiểu rằng, tôi phải hướng tất cả năng lượng của tôi về việc chu toàn ý chí của Tôn Sư.

Cái hình thức của sự hiện hữu của chúng ta biến đi, nhưng cái linh hồn nội tại thì không, nó cũng không thể biến đi, bởi vì nó hiện hữu bên ngoài thời gian và không gian. Nó là cái duy nhất hiện hữu.

Chúng ta có thể giả định rằng, sự sống sau cái chết sẽ khởi đầu trong một cách thức tương tự như cuộc đời này - với việc hiểu biết về nơi chốn của chúng ta trong hoàn cảnh mới.

HẠNH PHÚC

Cầu xin Thượng đế cho bạn một cái gì đó tốt, thì hết như ngồi đặng trước một dòng suối và yêu cầu nó dập tắt cơn khát của bạn. Cái thiện được ban cho bạn; bạn nên biết cách dùng nó.

Chỉ có một ý nghĩa cho cuộc đời này: *Sự tốt lành cho tất cả.* Sự sống thì được biểu hiện một cách khác nhau trong những vật thụ tạo khác nhau, để cho mọi người đều sẽ hân hoan. Đối với những con người, thì cái tốt lành cho bạn, là cái tốt lành cho tất cả.

Người ta thường hay tiếc cái mà họ không đạt được và cái mà họ vẫn còn ham muốn. Cái này là quan trọng nếu bạn chỉ nghĩ về thân xác, bởi vì tất cả những gì xảy ra, thì đều tốt cho linh hồn. Cái xảy ra cho bạn, thì được Thượng đế gửi đến cho sự tốt lành của chính bạn.

Tôi nghĩ rằng, cái quy tắc đầu tiên trong cuộc đời này nên là:
Hãy luôn luôn hạnh phúc và vui sướng.

HỘI LUẬT GIA VIỆT NAM
NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

Địa chỉ: 65 - Tràng Thi - Quận Hoàn Kiếm - Hà Nội

Email: nhaxuatbanhongduc@yahoo.com

Điện thoại: 024.3926.0024; Fax: 024.3926.0031

SUY NIỆM MỖI NGÀY

Lev Tolstoy

Đỗ Tư Nghĩa *dịch*

Chịu trách nhiệm xuất bản

Giám đốc

Bùi Việt Bắc

Chịu trách nhiệm nội dung

Tổng biên tập

Lý Bá Toàn

Biên tập viên NXB

Ngô Thị Hồng Tú

Biên tập viên Khai Tâm: Tâm Thái Hòa Trình bày:

Nguyễn Thu Phương Thiết kế bìa: Trần Kiến Quốc

Sửa bản in: Tâm Thái Hòa

Liên kết xuất bản và phát hành:
Công ty TNHH Văn hóa Khai Tâm
8 Nguyễn Phi Khanh, P. Tân Định,
Q.1, TP. HCM
Điện thoại: 028.7301.9777 -
028.7301.6777
Email: songdep@sachkhaitam.com
Website: www.sachkhaitam.com

In 2.000 cuốn, khổ 13,5 X 20,5 cm, tại Công ty CP In Khuyến học phía Nam. Trụ sở: 128/7/7 Trần Quốc Thảo, P.7, Q.3, Tp. HCM. Nhà máy in: Lô B5-8, đường D4, KCN Tân Phú Trung, Củ Chi, Tp. HCM. Số XNĐKXB: 942-2018/CXBIPH/93-16/HĐ. Số QĐXB: 497/QĐ-NXBHĐ ngày 21/03/2018. In xong và nộp lưu chiểu: Năm 2018. Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế (ISBN): 978-604-89-3373-9.

Có vẻ như việc làm thay đổi xã hội và làm cho con người trở nên tốt hơn là một vấn đề đơn giản. Do vậy, chúng ta thường hay cố thay đổi những ai xung quanh ta và quên đi việc phát triển tâm linh của chính mình - *tự phấn đấu để đạt tới sự toàn thiện nội tại*. Con đường chân thực duy nhất để cải thiện xã hội là *cải thiện cái tôi tâm linh của mình*.

⁽¹⁾ Tolstoy, cũng như Gibran, phân biệt “*quy luật của Thượng đế*” - có tính tuyệt đối - và “*quy luật của con người*”, chỉ là những “quy ước nhân tạo”, có tính tương đối. Đạo Phật cũng công nhận hai loại chân lý: a/ Tương đối (tục đế); b/ Tuyệt đối (chân đế). Tuy nhiên, đạo Phật không công nhận một vị Thượng đế có ngôi vị. Sự phân biệt hai loại chân lý này rất quan trọng cho cuộc sống của mỗi người.

⁽²⁾ Chữ “Thượng đế” ở đây được dịch từ chữ “God”. Tuy nhiên, từ “Thượng đế” có nội hàm rất phức tạp. Trước mắt, cần phân biệt 3 loại Thượng đế:

a. Của *Hữu thần luận* (theism). Đây là vị Thượng đế của Ki-tô giáo, Do Thái giáo và Hồi giáo... Vị này sáng tạo ra vũ trụ và con người; có ngôi vị; có quyền thưởng phạt và an bài mọi sự, kể cả số phận con người.

b. Của *Phiếm thần luận* (pantheism). Vô ngôi vị; Thượng đế ở đây chỉ là Thiên nhiên, Vũ trụ; *chỉ là một nguyên lý điều hành vũ trụ*, rất gần với Đạo của Lão Tử: Không có quyền thưởng phạt. (Xem *Elements of Pantheism*, Paul Harrison, NXB Llumina Press, USA, 2004).

c. Của *Bán Phiếm thần luận* (penentheism): Xin trích một đoạn của Paul Harrison: “*Thượng đế vẫn được xem như là kẻ sáng tạo tối cao, toàn năng, một vị quan tòa có ngôi vị, nhưng Ngài không còn hoàn toàn tách rời khỏi sự sáng tạo của Ngài. Một phần của Ngài siêu việt lên không gian và thời gian. Do vậy, Ngài lớn hơn Vũ trụ và có trước Vũ trụ. Nhưng đồng thời, Ngài hiện hữu qua suốt Vũ trụ, trong mọi nguyên tử và mọi sinh vật*”.

Trong cuốn sách này, dường như Tolstoy nghiêng về *Bán Phiếm thần luận*? Đây là vấn đề cần được thảo luận thêm.

(3) *Rituals*. Bạn đọc lưu ý: Tolstoy luôn chú trọng nội dung (bên trong) của tôn giáo hơn là những nghi lễ hình thức bên ngoài. Ông còn chú trọng đến *hành động*, chứ không chỉ là “nói suông”. (4) Đây là một sự “nói dối” rất tinh tế - bởi vì, rất nhiều khi, chúng ta *tự lừa dối mình* mà không biết. (5) Chữ “linh hồn” có một nội hàm rất phức tạp: Nó được hiểu một cách khác nhau, tùy theo những tôn giáo khác nhau. Trước mắt, cần lưu ý: Đa phần các tôn giáo lớn (như Ki-tô giáo, Do Thái giáo, Hồi giáo) đều xem linh hồn là bất biến, trường cửu; và sau khi chết, linh hồn sẽ lên thiên đàng hoặc xuống địa ngục và ở đó mãi mãi. Riêng Phật giáo, không công nhận có linh hồn bất biến, bất tử, và sau khi chết, (trừ những người đắc đạo, thoát khỏi vòng luân hồi và những người vãng sanh về Cực lạc quốc của đức A-di-đà), thì “thần thức” - tùy theo nghiệp lực của mình - sẽ thác sanh vào một trong 6 cõi: Trời, Người, A-tu-la, Súc sanh, Ngạ quỷ, Địa ngục. Chúng ta thường dùng cụm từ “cõi vĩnh hằng”, nhưng dường như chúng ta đều rất mơ hồ về cõi ấy. (6) *Inner self*: “Cái tôi nội tại”, cần chú ý đặc biệt cụm từ này. Từ “cái tôi” ở đây có nghĩa tốt, nó chỉ được Tolstoy tạm dùng, để chỉ cái “*linh hồn thiêng liêng*” có sẵn, và nằm sâu trong mỗi người - nhưng có thể, phải đạt tới một mức độ phát triển tâm linh nhất định, hoặc một “*cơ duyên*” nào đó, thì ta mới có thể “nhận ra” nó. Chúng ta cần phân biệt “*cái tôi nội tại*” này với “*cái tôi phạm tục*” - có tính ích kỷ, luôn luôn tìm mọi cách để bảo vệ và phục vụ những lợi ích riêng tư của nó. Cũng cần lưu ý: Cụm từ “*cái tôi nội tại*” có thể có những nội hàm khác nhau, tùy theo những tư tưởng gia khác nhau, những tôn giáo khác nhau. Xin nêu một câu hỏi để chúng ta cùng suy nghĩ: “*Cái tôi nội tại*” ở đây giống và khác với “*chân ngã*” trong đạo Phật ở chỗ nào? (7) Suốt tập sách này, Tolstoy luôn đối lập *thể xác* và *linh hồn*. Theo ông, thể xác luôn làm hại linh hồn. (8) Đây là câu nói cần được suy ngẫm một cách đặc biệt - vì nó sẽ được tác giả lặp đi lặp lại thường xuyên trong suốt tập sách này. (9) *Creatures*. Chữ “sinh vật” ở đây có thể hiểu là “*các loài hữu tình*” - bao gồm con người và các loài động vật. (10) Chúng ta cần biết: Từ năm 1885, Tolstoy là người ăn chay trường. Ông chống lại việc giết hại và ăn thịt thú vật. Rất gần với đạo Phật (chủ yếu là Bắc tông) ở chỗ này. Tolstoy sẽ còn trở lại vấn đề này nhiều lần. (11) Các nhà thần bí (mystics) lớn của nhân loại đều nói tương tự như Tolstoy: “*Cảm nhận được sự hiện hữu của Thượng đế, nhưng không thể thực*

sự hiểu Ngài”. Một số triết gia, chịu ảnh hưởng của khoa học, như Descartes, họ muốn dùng “lý trí” để chứng minh sự hiện hữu của Thượng đế. Nhưng đây là một sai lầm lớn, mà I. Kant đã chỉ rõ trong cuốn *“Phê phán lý tính thực hành”*. (Xem bản dịch của Bùi Văn Nam Sơn, NXB Tri Thức, 2016).⁽¹²⁾ Tùy theo các tôn giáo khác nhau, mà chân lý tối hậu sẽ có một tên gọi khác nhau: Thượng đế, Hữu thể tối cao, Tuyệt đối thể, Đạo, Phật tính, Chân như... Tuy nhiên, các tôn giáo đều có một điểm chung: Chân lý tối hậu ấy phải được tìm thấy ở *thế giới nội tại bên trong* mỗi người, chứ không phải ở bên ngoài.⁽¹³⁾ Socrates có một tầm nhìn thật bao la! Về sau, những triết gia Khắc kỷ (Stoicist) cũng chịu ảnh hưởng của Socrates về nhiều điểm - kể cả việc tự xem mình là *“công dân của thế giới”*.⁽¹⁴⁾ Xin nhắc lại, Tolstoy luôn xem linh hồn là *“ông chủ đích thực”* - và thể xác chỉ là *“công cụ”* mà linh hồn tạm nương vào đó để thực hiện những sứ mệnh mà Thượng đế đã giao phó. Nếu để cho thể xác trở thành *“ông chủ”*, thì đó chỉ là việc *“tiếm ngôi”*!⁽¹⁵⁾ Bản tiếng Anh: *“Every person loves his or her own self, and there is absolutely nothing wrong with this”*. Câu này có thể gây hiểu lầm. Ý của Tolstoy là phải ưu tiên *“linh hồn”* mình hơn thể xác. Nhưng chắc chắn, nếu bản ngã của ta đầy dục vọng thì sẽ rất sai trái, nếu ta yêu nó!⁽¹⁶⁾ Đạo Phật phân biệt *“bản ngã”* với *“chân ngã”*. Chân ngã thì siêu việt cả *“tốt”* lẫn *“xấu”*; còn bản ngã, thì dù *“tốt”* đến đâu chẳng nữa, cũng chỉ *“tốt”* một cách tương đối.⁽¹⁷⁾ Vô điều kiện: Không cần có một điều kiện nào cả. *“Tình yêu vô điều kiện”* - theo thiền ý - chỉ có được ở những bậc thánh. Hầu hết mọi con người trên thế gian đều yêu một cách *“có điều kiện”*. Chẳng hạn, một chàng trai thường yêu một cô gái vì một ánh mắt, một làn môi, một nụ cười, một mái tóc... Có nghĩa là đều có một *“lý do”* - đều có hai chữ: *“Bởi vì...”*. Nhưng nếu tình yêu được dựng xây trên một *“điều kiện”*, thì khi điều kiện ấy mất đi, tình yêu đó cũng... chết! Điều ấy nói lên sự mong manh, phù du của những tình yêu trên trần thế.⁽¹⁸⁾ Trong cuốn sách này, Tolstoy luôn nhấn mạnh đến *“tình yêu”*. Tuy nhiên, ta cần nhớ đây là thứ *“tình yêu”* rất bao la, chứ không phải thứ *“tình yêu mong manh tựa khói”* - như ta thường hiểu.⁽¹⁹⁾ Khi đọc tập sách này chắc hẳn nhiều người sẽ thấy rất... khó chịu! Bởi vì, Tolstoy thường nói *“ngược lại”* với những quan niệm thông thường. Tuy nhiên, nếu nhìn kỹ vào lịch sử, ta sẽ nhận thấy, từ thuở xa xưa, nhiều bậc hiền nhân đã phát biểu những điều tương tự như Tolstoy. Xin

đơn cử vài vị: Chúa Jesus, Phật Thích Ca, Epictetus... Nhưng chúng ta sẽ bớt khó chịu khi hiểu rằng, các vị ấy có một tiêu chuẩn đạo đức cao hơn tiêu chuẩn đạo đức của lũ phàm nhân chúng ta.

⁽²⁰⁾ Đây là điều rất tinh tế: Khi đánh giá một hành vi đạo đức, các nhà đạo đức học thường đánh giá trên hai mặt:

a. Hành vi đó có tốt cho người khác không?

b. Chủ thể của hành vi đó có động cơ tốt hay không?

Chẳng hạn, việc từ thiện, giúp người nghèo là tốt; nhưng nếu làm việc thiện với động cơ nào khác ngoài lòng từ bi, bác ái - thí dụ, để được khen ngợi, hay có ý đồ nào đó - thì hành vi ấy cần được xem xét lại.

(21) Đây là một “trắc nghiệm” rất tốt. Chúng ta không nên “vơ đũa cả nắm”, nhưng cũng phải thừa nhận rằng - bên cạnh một số người làm việc từ thiện vì họ thực sự có tâm từ bi, muốn chia sẻ nỗi đau khổ của đồng loại, họ là những vị “Bồ tát hóa thân” - còn có một số người khác, họ làm điều tốt, chỉ vì một mục đích trần tục nào đó. (22) Tolstoy gọi cho ta một câu hỏi: *“Phải đánh giá thế nào về một hành vi thường được gọi là tốt (như việc từ thiện), nhưng được làm với mục đích, động cơ xấu?”*. (23) Sống trên đời, thật khó! Làm điều tốt thì bị kẻ xấu ghét; làm điều xấu thì bị người tốt chê cười. Chúng ta thử nhớ lại những hiền nhân như Chúa Jesus, Phật Thích Ca, Socrates, Khổng Tử... Như chúng ta biết, Chúa Jesus và Socrates đều bị án tử hình. Phật Thích Ca bị phe “ngoại đạo” nói xấu; còn Khổng Tử thì bôn tẩu suốt đời hành đạo, mà chẳng mấy ai tin dùng! (24) Nhưng công bằng mà nói, thì danh vọng và lời khen, trong tự thân chúng không có gì xấu. Chúng chỉ trở nên xấu khi người ta hành động chỉ vì muốn có những cái đó. Bởi vì, họ có thể dùng mọi phương tiện để đạt tới chúng - kể cả những phương tiện xấu. (25) Nếu ta hình dung Thượng đế như là người Cha của mọi sinh linh, thì dĩ nhiên, tất cả phải là huynh đệ, tử muội của nhau. Nhưng qua suốt bao nhiêu thế kỷ, một câu hỏi vẫn thường được nêu lên: *“Có một người cha như vậy hay không?”* (26) Tolstoy rất chú trọng đến việc giáo dục trẻ con. Trong cuốn *Tự thú* (Confession) của mình, ông cũng “tự thú” rằng chính ông cũng không biết mình nên dạy cái gì! Nhưng dù sao, phải thừa nhận rằng về sau Tolstoy đã dũng cảm thú nhận sai lầm của mình. Trong lịch sử, ta biết rằng đã có biết bao nhiêu “nhà giáo dục” dạy trẻ con những điều rất sai lầm, nhưng họ không bao giờ nhận biết, hoặc thừa nhận những sai lầm của mình. (27) *“Lấy đức báo oán”*: Đó cũng chính là quan niệm của Chúa Jesus, Phật Thích Ca, Lão Tử... Tất cả những vị hiền nhân này đều muốn cải hóa bằng tình thương, chứ không phải bằng sự trừng phạt. (28) *“Mắt đền mắt, răng đền răng”*: Đây là một điều trong Luật Moses (Cựu Ước). (29) *“Lấy đức báo oán”*: Đây cũng chính là cách hành xử của Lão Tử. Khổng Tử thì dạy: *“Dĩ trực báo oán”* - có nghĩa là lấy sự công bình mà đáp trả lại điều ác. Hiện nay, luật pháp của tất cả các nước đều hành xử theo cách của Khổng Tử. Nhưng phải công nhận rằng cách của Lão Tử “cao” hơn, và do vậy phải chăng nó chỉ có thể dành riêng cho một thiểu số, chứ chưa thể trở thành luật tác phổ biến được? Dù sao, *“dĩ đức báo oán”* vẫn là

một lý tưởng mà con người cần phấn đấu để đạt tới. ⁽³⁰⁾ Thường được gọi là “kính Chúa, yêu người”. Thật gọn gàng, dễ hiểu! Nhưng thực ra đây là “điều răn” khó khăn nhất. Lịch sử cho thấy các tín đồ thường dễ dàng “kính Chúa”, nhưng lại không dễ dàng “yêu người”. Chỉ cần nhớ lại các cuộc “thánh chiến”: Nếu thực sự yêu người, thì không thể có những cuộc “thánh chiến” thảm khốc như vậy! (Tạm đơn cử các cuộc Thập Tự Chinh của Ki-tô giáo và các cuộc khủng bố của các phần tử Hồi giáo cực đoan). ⁽³¹⁾ Gợi nhớ đến câu nói của Khổng Tử: “*Kỷ sở bất dục, vật thi ư nhân*” - điều gì bản thân ta không muốn, thì đừng làm cho người khác. ⁽³²⁾ Tuy giữa Chúa Jesus, Đức Phật và Khổng Tử có những khác biệt tinh tế, họ đều rất giống nhau ở chỗ này: “*Các người mong muốn kẻ khác đối xử với mình ra sao, hãy đối xử với họ như thế ấy*”. ⁽³³⁾ Phải chăng, chúng ta thường biết quá nhiều điều không cần thiết cho bản thân - và những điều thực sự cần thiết cho bản thân thì chúng ta lại biết quá ít? Đặc biệt, ta biết quá nhiều cái cần thiết cho việc “thành công”, nhưng về những cái cần thiết cho việc “thành nhân”, thì hầu như chúng ta chẳng biết bao nhiêu? Một nền giáo dục đích thực phải giúp con người sống tốt, cả về mặt vật chất lẫn tinh thần. Trong thời đại hiện nay, hầu như đa phần các nền giáo dục trên thế giới đều đặt nặng phương diện vật chất, mà chưa quan tâm đúng mức về phương diện tinh thần. Một khi sự “thành công” được đặt nặng hơn, và lấn át sự “thành nhân”, thì sự suy thoái về đạo đức là điều tất yếu. ⁽³⁴⁾ Việc này thường được gọi là “giấu dốt”. Đây là một hiện tượng rất phổ biến, nhất là trong những môi trường mà kiến thức được xem trọng quá mức. Thực ra kiến thức cũng cần thiết, nhưng chạy đuổi kiến thức đến hụt hơi để tỏ ra mình biết nhiều, thì thật là khổ. Chưa kể, loại kiến thức “tù chương” cũng chẳng giúp ta được bao nhiêu trong việc “thăng hoa” cuộc sống của mình.

⁽³⁵⁾ Theo thiển ý, có nhiều học giả uyên bác rất đáng trân trọng. Ở đây, Tolstoy chỉ phê bình một số học giả ở chỗ: a/ Họ chỉ nhớ và lặp lại những tư tưởng của người khác. Như vậy, họ thiếu tính sáng tạo; b/ Họ kiêu hãnh về kiến thức của mình.

Tuy nhiên, cũng có một loại học giả khác, họ vừa uyên bác, có tính sáng tạo, lại vừa khiêm tốn. Càng uyên bác, các vị ấy càng thấy mình bé nhỏ trong biển kiến thức bao la của nhân loại.

(36) Không ít người vẫn thường hay lầm tưởng rằng, kẻ có nhiều “kiến thức” là kẻ “có học”, và do vậy “có đạo đức”. Hoàn toàn không phải vậy. Có loại kiến thức giúp ta cải thiện đời sống vật chất của mình, nhưng cũng có loại kiến thức giúp ta cải thiện cuộc sống tâm linh - chỉ có loại thứ hai này mới giúp ta “*thành nhân*”. Loại thứ nhất chỉ giúp ta “*thành công*”. (37) Có một tỷ lệ nghịch giữa những dục vọng của *thể xác* và sự tăng trưởng của *tâm linh*: Kẻ nào quá chiều chuộng thể xác, sẽ bỏ bê phần tâm linh. Kẻ nào quá chú trọng hình thức, sẽ lơ là nội dung. Phải chăng đây là một quy luật? (38) Tại sao? Có lẽ là để tránh phản ứng một cách “máy móc” theo một khuôn mẫu đã bị “điều kiện hóa” trong cấu trúc tâm lý mỗi người. Khoảng thời gian dùng để đếm chính là “khoảng hở”, mà ở đó *ý thức có thể can thiệp* để kịp thời hướng dẫn hành động. Kế đến, trong khi đếm, nếu ta đang có một cảm xúc mạnh mẽ (như tức giận...), thì nó có thời gian để “hạ hỏa”, giảm bớt cường độ. (39) Hình như Tolstoy muốn nói: “*Ta phải kèm chế cơn thịnh nộ của mình, chứ đừng nên biểu hiện ra bên ngoài bằng những hành động giận dữ*”. Điều ấy cũng tốt - nhưng đó chỉ là giải pháp tạm thời. Có một phương pháp triệt để hơn: “*nhận diện*” cơn thịnh nộ, và sau đó “*hóa giải*” nó, chứ không chỉ “kiềm chế” nó. Bởi vì sự kiềm chế thì cũng giống như “*lấy đá đè cỏ*” - chỉ tạm thời đè nén cơn giận, chứ không thể giải tan nó. Tuy nhiên, phương pháp này cũng đòi hỏi một quá trình tu tập. Bạn đọc có thể tham khảo thêm cuốn “*Giận*” của Thiền sư Thích Nhất Hạnh. (40) Tolstoy thường nhấn mạnh đến sự độc lập của mỗi người trong suy nghĩ và hành động. Tuy nhiên theo ông, nếu chỉ “*sống theo ý chí của riêng mình*” thì vẫn chưa đủ. Bởi vì ý chí của mỗi người chưa hẳn là tốt: Nó thường bị làm cho “méo mó” bởi *tư dục cá nhân*. Phải “*sống cho linh hồn mình*” thì mới tốt. (41) *Spiritual self*. Chắc chắn đây không phải là ý tưởng của riêng Tolstoy. Tất cả các bậc hiền nhân xưa nay đều khẳng định tương tự như vậy. Tuy nhiên, khái niệm “*cái tôi tâm linh*” có thể có nội hàm khác nhau, tùy theo các bậc hiền nhân khác nhau. (42) *Doing nothing*. Thường được dịch là “vô vi”. (43) Cách nói này của Tolstoy dễ gây hiểu lầm rằng “vô vi là không làm gì cả”. Thực ra, thuyết vô vi của Lão Tử rất thâm diệu: “Vô vi” không hẳn là “không làm gì cả” - mà có khi là “làm rất nhiều”, nhưng không phải làm theo tư dục cá nhân, mà là “*làm theo cái Đạo ở trong mình*”. (Xem *Lão Tử tinh hoa*, Nguyễn Duy Cần, đã tái bản nhiều lần). (44) Tolstoy muốn

nhấn mạnh sức mạnh của ý tưởng. Tuy nhiên, có lẽ sẽ chính xác hơn nếu viết lại như sau: “*Ý tưởng có thể là một sức mạnh lớn*”. Bởi vì không phải ý tưởng nào cũng có một sức mạnh lớn. “Lớn” hay không còn tùy thuộc nhiều điều kiện: *Ý tưởng đó của ai? Nói ra ở đâu, trong tình huống nào?* ⁽⁴⁵⁾ Trên nguyên tắc chung thì ý tưởng chỉ đạo hành động. Do vậy, muốn hành động tốt phải có ý tưởng tốt. Tuy nhiên, có những ngoại lệ: Đôi khi, hành động có thể bị chi phối bởi những tập quán và những động cơ vô thức nằm ngoài tầm kiểm soát của ý thức. Chẳng hạn nhiều người biết sử dụng ma túy, hút thuốc lá và uống rượu là có hại, nhưng họ vẫn cứ sử dụng. Do vậy, muốn hành động tốt thì nhiều khi có ý tưởng đúng là chưa đủ: Còn phải từ bỏ tập quán xấu và phát hiện ra những động cơ vô thức của mình nữa. ⁽⁴⁶⁾ Theo Phân tâm học hiện đại, thì những “hạt giống” đó nằm sâu trong *vô thức*. Theo Duy Thức tông của Phật giáo, đó là những “chủng tử” trong A-lại-da thức. Vào thời của Tolstoy, không mấy ai biết đến khái niệm “vô thức”, nhưng qua kinh nghiệm bản thân, ông đã cảm nhận được nó. Nhưng ít ai ngờ rằng khái niệm “vô thức” đã được Duy Thức tông xác nhận cách đây đã mấy ngàn năm. Chưa kể, thức A-lại-da còn thâm sâu kỳ bí hơn “vô thức” gấp bội. ⁽⁴⁷⁾ Ý Tolstoy muốn nói: “*Đừng nói xấu người khác*”. Rất đúng. Tuy nhiên, ta cần phân biệt “nói xấu” một người, với việc “nói một điều xấu” về một người. “Nói xấu”, là khi người nói có ý “bươi móc” đối tượng - với một động cơ, ý đồ xấu: Trả thù, hoặc ganh ghét, đố kỵ... Trái lại, “nói điều xấu về một người”, thì khác với “nói xấu”. Chúng ta biết, chính Chúa Jesus đã phê phán thói giả hình của những người Pharisee - đó không phải là “nói điều xấu về người khác” hay sao? Chỉ có điều, Chúa Jesus phê phán họ là để vạch trần cái giả dối của họ, để họ trở nên tốt hơn. ⁽⁴⁸⁾ Nếu suy ngẫm cho kỹ thì sẽ thấy rằng đa phần những “rắc rối” của đời ta đều phát xuất từ “cái lưỡi” của ta! “*Họa tùng khẩu xuất, bệnh tùng khẩu nhập*”. Đạo Phật dạy nên dùng “*ái ngữ*” - lời nói yêu thương - khi giao tiếp với người khác. Đây là một lời khuyên rất thực tiễn, hữu ích; tuy vậy trong đời thực, chúng ta thường bỏ quên lời khuyên ấy. ⁽⁴⁹⁾ Thật là một câu nói đanh thép và đầy minh triết. Lịch sử đã chứng minh cho câu nói của Lev Tolstoy: Vì nói ra sự thật, những người như Chúa Jesus, Socrates, Bruno... đều bị giết. Nhưng quả vậy, cái chân lý mà họ đã nói ra thì nó vẫn còn sống mãi. Cái đó gọi là *sức mạnh của chân lý*. Một điều rất thú vị của lịch sử là, như ta

biết, đế quốc La Mã đã chinh phục vùng đất Palestine, nhưng sau cùng nó đã bị Chúa Jesus chinh phục - La Mã đã trở thành một trong những thủ phủ hùng mạnh của Ki-tô giáo. Do vậy, kẻ “mạnh” lại trở thành kẻ “yếu”, và ngược lại. ⁽⁵⁰⁾ Chúng ta biết rằng trên thị trường, thì bất cứ loại hàng “dỏm” nào cũng đều quảng cáo rùm beng rằng, chúng là “chất lượng cao”. Do vậy, người tiêu thụ rất dễ bị lừa. Tất cả mọi chú thuyết “dỏm” đã từng hiện hữu trên thế gian cũng đều như vậy. Xét cho kỹ ta thấy, nhân loại luôn bị lừa bởi những “chiêu bài”. Sự “lẫn lộn trắng đen” thường khiến cho việc truy tìm chân lý trở nên hết sức khó khăn. Lịch sử cho thấy, không ít tên tội phạm đã có lúc được tôn vinh là anh hùng. Ngược lại, những vị anh hùng đích thực lại bị xem là tội phạm. ⁽⁵¹⁾ Cái xấu cũng giống như một căn bệnh (tinh thần). Sự phê bình có thể giống như thuốc chữa. Thế nhưng vì tự ái, người ta chấp nhận sống với căn bệnh ấy hơn là bị phê bình. Tuy nhiên, không phải sự phê bình nào cũng tốt: Nếu sự phê bình phát xuất từ ác ý, động cơ đen tối, thì nó không còn là “thuốc chữa”, mà là sự vu khống, sự phá hoại. Do vậy, cần tỉnh táo để phân biệt hai loại phê bình: *Phê bình để xây dựng, và phê bình vì ác ý.* ⁽⁵²⁾ Trong Tân Ước, Chúa Jesus nói: *“Đừng cho tay trái biết việc tay phải đã làm”*. Trong Phật giáo Đại thừa có “bồ thí ba la mật”: Bồ thí mà quên rằng mình đã bồ thí. Ngược lại, có nhiều người bồ thí chỉ để được... lên truyền hình! ⁽⁵³⁾ Đa phần người ta cầu nguyện để xin ân huệ nào đó. Đây là cách cầu nguyện nặng về tín ngưỡng. Cách cầu nguyện của Tolstoy là để *“tăng cường cái tôi nội tại”* của mình. Cách cầu nguyện này nặng về tâm linh. Tín ngưỡng có thể đem lại nguồn an ủi, giúp con người có thêm ý chí để chịu đựng nghịch cảnh, nhưng chỉ có sự tăng trưởng tâm linh mới có thể thăng hoa đời sống nội tâm. Tín ngưỡng cũng có khía cạnh tích cực, nhưng nó dễ trở thành mê tín và cuồng tín. ⁽⁵⁴⁾ Khái niệm về Thời gian - *quá khứ, hiện tại, tương lai* - thật ra, chỉ là một “quy ước” mà con người tạo ra. Xét cho kỹ, thì đó chỉ là sự “cắt xén” của Tâm, chứ thực ra không hề có cái gọi là quá khứ, hiện tại, tương lai. ⁽⁵⁵⁾ Trong *Tự thú* của mình (1884), viết vào giai đoạn trước, Tolstoy đau khổ vì nghĩ rằng trước sau gì mình cũng sẽ chết, và *chết là hết*. Có nghĩa là ông chưa xác tin rằng, sự sống sẽ tiếp diễn sau cái chết. Trong tác phẩm này (1909), ông đã có quan niệm khác về cái chết: *Sau cái chết, linh hồn vẫn tồn tại.* ⁽⁵⁶⁾ Tất cả các tôn giáo lớn đều cho rằng đời người không kết thúc với cái chết. Tuy

nhiên, cái gì sẽ xảy ra sau cái chết? Mỗi tôn giáo đều có những kiến giải khác nhau. Chẳng hạn, các tôn giáo như Ki-tô giáo, Do Thái giáo, Hồi giáo cho rằng linh hồn thì bất biến, vĩnh cửu. Sau khi chết, linh hồn sẽ lên thiên đàng hay xuống địa ngục và ở đó đời đời. Đạo Phật không công nhận có linh hồn bất biến, vĩnh cửu, mà chỉ công nhận “thần thức”. Sau khi chết, thần thức sẽ thác sanh vào một trong sáu cõi (Trời, Người, A-tu-la, Ngạ quỷ, Súc sanh, Địa ngục) tùy theo nghiệp thiện hay ác của mình - trừ hai trường hợp: a/ Do tu hành đắc đạo, thoát khỏi vòng luân hồi, không còn tái sinh nữa; b/ Vãng sanh về cõi Cực lạc của đức A-di-đà. ⁽⁵⁷⁾ Những ý tưởng này rất gần với *Phiếm thần luận* (pantheism). ⁽⁵⁸⁾ Câu này ngược hẳn lại quan niệm của Tolstoy trong *Tự thú* của ông: “Đời là vô nghĩa”. *Tự thú* xuất bản năm 1884. *Suy niệm mỗi ngày* xuất bản năm 1909. ⁽⁵⁹⁾ Câu nói này gợi ta nhớ đến câu nói của Chúa Jesus: “Vương quốc của Thượng đế ở bên trong các ngươi”. Đạo Phật cũng nói: “Phật tại tâm”. Nếu nhìn kỹ, ta có thể thấy rằng các vị giáo chủ của mọi tôn giáo đều nói cùng một điều giống nhau, đó là chân lý ở bên trong chúng ta, chứ không phải ở bên ngoài. Tuy nhiên, hầu như không mấy ai “ngộ” được cái chân lý xem ra “đơn giản” này. Từ khi con người xuất hiện trên trái đất cho đến nay, hầu như đa phần nhân loại đều chạy tìm thiên đàng ở khắp mọi nơi - mà không ngờ, như các bậc hiền nhân cho biết, nó nằm sẵn bên trong mỗi người.

⁽⁶⁰⁾ Đây là một lời khuyên đã được thốt lên từ thời cổ đại Hy Lạp, qua miệng của Socrates: *“Hãy tự biết mình”*. Câu nói của Socrates rất hay, nhưng nhiều triết gia cho rằng, “cái biết” của Socrates còn nặng về “lý trí”, còn nằm trên bình diện *“ý thức”*, chưa đạt tới cái mà Krishnamurti gọi *“tự tri”* (self-knowledge). Tự tri của Krishnamurti có tính toàn diện, bao gồm cả bình diện *ý thức* lẫn *vô thức*.

Biết được mình rất khó, bởi vì chúng ta thường chỉ biết được cái phần cạn cợt nhất của đời sống tâm lý của mình, đó là *ý thức*. Nhưng chúng ta khó biết được những tầng sâu hơn, là phần *vô thức* của ta.

Có một điều “nghịch lý” là, chúng ta biết quá nhiều điều ở bên ngoài và xung quanh mình, nhưng chính bản thân mình, lại là cái mà ta biết ít nhất. Điều này cắt nghĩa tại sao chúng ta cứ mãi ngụp lặn trong... “bể khổ”! Nhưng ngẫm lại, thì làm thế nào ta có thể hạnh phúc thực sự nếu ta không trước hết *“tự biết mình”*?

(61) Tâm lý chung của con người là hiềm khi bằng lòng với những phúc lành “bé nhỏ” của mình: “*được voi, đòi tiên*”. Do vậy, mà con người cứ thấy khổ dài dài! (62) Những quy luật *khả biến* chỉ có giá trị trong một không gian, thời gian nhất định. Còn những quy luật *bất biến* có giá trị trong mọi thời đại, mọi nơi chốn. Con người thường khó phân biệt được hai loại quy luật này. (63) *Divine spirit*. Ở những chỗ khác trong tập sách này, Tolstoy thường dùng cụm từ “*linh hồn Thượng đế*”. (64) Quan niệm của Tolstoy rất gần với Phật giáo. Chúng ta biết, Albert Schweitzer cũng ăn “trường trai” - và ông gọi đó là sự “tôn kính sự sống” (reverence for life). Theo đạo Phật, trong vòng luân hồi, một con người có thể thác sanh thành một con vật, và ngược lại. Do vậy, ăn thịt thú vật cũng là ăn thịt “chúng sanh”. (65) Suy nghĩ kỹ câu này ta sẽ hiểu rõ Tolstoy hơn. Như tất cả những người có tâm hồn tôn giáo đích thực, Tolstoy rất chú trọng đến đức tin sâu thẳm *bên trong* hơn là những hình thức “ngghi lễ” *bên ngoài*. (66) Nếu đọc lịch sử triết học - cả Đông phương lẫn Tây phương - ta sẽ thấy rất nhiều triết gia và tư tưởng gia có cùng ý tưởng như Rousseau. Tuy nhiên, quan niệm về “Thượng đế” của họ thường có những khác biệt tinh tế. (67) Bạn đọc lưu ý: “cái tôi” ở đây là “*cái tôi ích kỷ, tư dục*”. Nó là xấu. Không phải là “*cái tôi nội tại*”, là “linh hồn của Thượng đế” vốn sống bên trong mỗi người. (68) Nếu ta yêu người khác chỉ vì mong được một “phần thưởng” nào đó, thì đó là tình yêu “có điều kiện”. Bởi vì, nếu ta không được “phần thưởng” nào cả thì ta sẽ ngừng yêu thương. (69) Rất gần với Bồ thí ba-la-mật của Phật giáo Đại thừa: Bồ thí mà không nghĩ rằng mình bồ thí, và không mong sự đền đáp. (70) Câu này rất đáng cho ta suy ngẫm. Nhưng hầu hết mọi “tình yêu trần thế” đều có điều kiện. Đó là chữ “duyên” trong Phật giáo: Còn duyên thì hợp; hết duyên thì tan. Trong cuộc đời thực, ta thường nói rằng ta yêu người này, người nọ, nhưng ngẫm lại *ta yêu chính mình là chính!* (71) Có nhiều định nghĩa khác nhau về tội lỗi. Theo Tolstoy, khi linh hồn phải phục vụ cho thân xác là khi con người rơi vào tội lỗi. (72) Theo đạo Phật, nếu có khổ (suffering) thì đó là do *tâm*. Còn sự khổ ở thân, thường dùng chữ *đau* (pain). Chữ “linh hồn” ở đây, có lẽ muốn nói đến “linh hồn của Thượng đế” tiềm ẩn trong mỗi người. (73) Trong “tình yêu nam nữ”, ta thấy thường khi đó là một cảm giác “bị cuốn hút” vì một số yếu tố nào đó (bên ngoài) của đối tượng, chứ chưa đúng nghĩa là “tình yêu”. (74) Đây gọi là “ngoại tình trong tư tưởng”. Chúa

Jesus là bậc thầy về tâm lý học. Ngày nay, chúng ta thấy “ngoại tình tư tưởng” còn “bất trị” và nguy hiểm gấp bội so với “ngoại tình thể xác”. Thế nhưng, hình như người ta thường chỉ kết án thứ “ngoại tình thể xác”, nhưng lại dễ tha thứ cho loại “ngoại tình tư tưởng”? ⁽⁷⁵⁾ *Stupidity*: Tạm dịch là “ngu si”. Nhưng ta cần nhớ, trong thuật ngữ Phật giáo, từ “ngu si” - còn gọi là “si” - có nội hàm rất đặc thù, không giống như cách hiểu thông thường. “Si” là một trong “tam độc”: tham, sân, si. Si có nhiều cấp độ - từ thấp đến cao. ⁽⁷⁶⁾ Có lẽ chữ “dư luận” ở đây nên được hiểu là những “lời đàm tiếu” của người đời - thường là “vô căn cứ” và “vô trách nhiệm”. Hình như Tolstoy không xem những nhận xét, phán đoán vô tư và đúng đắn là “dư luận”? ⁽⁷⁷⁾ Nói như vậy có nghĩa là theo Tolstoy, “kiêu mạn” là một bệnh “mãn tính”, chứ không phải là “cấp tính”! ⁽⁷⁸⁾ Nhìn chung câu nói này khá đúng. Tuy nhiên, không nên “vơ đũa cả nắm”. Xưa kia, vào thời của Đức Phật, có một người là cấp Cô Độc rất giàu có, nhưng ông lại có tâm rất từ bi, và biết dùng sự giàu có của mình để phục vụ cho kẻ khác. Trong thời đại hiện nay, cũng có nhiều người giàu có tâm từ bi như Bill Gates, Warren Buffett... ⁽⁷⁹⁾ Tân Ước: “*Con lạc đà chui qua lỗ kim còn dễ hơn người giàu vào nước Đức Chúa Trời*”. ⁽⁸⁰⁾ Theo đạo Phật, khi chết đi, con người không mang theo được cái gì ngoài *ngiệp*. Nghiệp là thứ “của cải” duy nhất mà con người có thể mang theo sau khi chết. Tùy theo tính chất của nghiệp (thiện hay ác), mà thần thức sẽ tái sinh vào một trong sáu cõi (Trời, Người, A-tu-la, Ngạ quỷ, Súc sanh, Địa ngục). Nhưng đạo Phật không công nhận có linh hồn bất biến, vĩnh cửu. ⁽⁸¹⁾ Có rất nhiều loại chủ nghĩa dân tộc. Có lẽ ở đây Tolstoy muốn nói đến “chủ nghĩa dân tộc quá khích” - vì quyền lợi của dân tộc mình, người ta sẵn sàng xâm phạm đến quyền lợi của những dân tộc khác. ⁽⁸²⁾ Ca dao Việt Nam có câu: “*Chân mình thì lấm lề mê/ Lại cầm bó đuốc mà rê chân người*”. ⁽⁸³⁾ Cũng cần lưu ý, Tolstoy được giáo dục theo tín ngưỡng Ki-tô giáo Chính Thống. Do vậy, có lẽ chữ “những kẻ ngoại đạo” ở đây chỉ tín đồ của những tôn giáo khác, ngoài Ki-tô giáo.

(84) Chữ “tôn giáo” thường có nội hàm không rõ ràng. Nó có thể dùng để chỉ: a/ Phần giáo lý nguyên thủy; b/ Phần giáo hội (có tổ chức, đẳng trật).

Đa phần những sai lầm đều nằm ở giáo hội. Và lịch sử cho thấy, các giáo hội thường làm “méo mó” các giáo lý nguyên thủy của các vị giáo chủ của chúng. Do vậy, muốn nắm bắt được “tinh hoa” của các tôn giáo, ta không nên nhìn vào các giáo hội, mà phải tìm về cái nguồn suối nguyên thủy, tinh tuyền của chúng. Và một điều rất đáng buồn là các giáo hội thường đi ngược lại những lời dạy cao cả của các vị giáo chủ của chúng.

⁽⁸⁵⁾ Chúng ta biết, I. Kant (1724-1804) đã xuất bản 3 cuốn “phê phán” - đó là: *“Phê phán lý tính thuần túy”*, *“Phê phán lý tính thực hành”* và *“Phê phán năng lực phán đoán”*. Cả ba cuốn này đều đã có bản dịch tiếng Việt và cước chú rất công phu của Bùi Văn Nam Sơn. Tolstoy sinh năm 1828, sau khi Kant đã mất 24 năm. ⁽⁸⁶⁾ Khi nhìn kỹ lại mình, chúng ta sẽ thấy: Đôi khi mình đang sống trong cơn “mộng du”: Chúng ta đang sống vì chúng ta phải sống - và hầu như ít ai chịu khó ngồi lại và tự hỏi: *“Mình nên sống như thế nào?”* Với sự phổ biến của Internet, con người hiện nay “biết” rất nhiều cái, nhưng không ít trong số đó chỉ là... rác rưởi! ⁽⁸⁷⁾ Hiện nay dường như chúng ta “biết” quá nhiều điều không mấy quan thiết tới đời mình. Nếu không khéo, chúng ta có thể bị “đề chết” bởi cái gánh nặng kiến thức của bản thân. Cái “nan giải” nằm ở chỗ: Nếu ta thiếu kiến thức, ta có nguy cơ trở thành kẻ ngu dốt. Nhưng nếu ta có quá nhiều kiến thức thì ta có nguy cơ bị “chết chìm” giữa cái biển kiến thức của chính mình. Thêm nữa, giữa một mớ “tạp pí lù” của kiến thức, vàng thau lẫn lộn, thật khó để nhận ra đâu là chân lý, và đâu là sự lừa dối! ⁽⁸⁸⁾ Con người được xem là “cao hơn” con vật là do con người có “ý thức”, trong khi con vật chỉ sống bằng “bản năng”, về mặt nguyên tắc thì điều đó là hoàn toàn đúng. Nhưng phải thừa nhận rằng, mặc dù con người có “tiềm năng” trở nên cao hơn con vật, nhưng trong hiện thực thì hầu như đa phần nhân loại vẫn sống chủ yếu theo “bản năng”? Nói cho thật công bằng thì chưa có sinh vật nào “điên rồ” hơn con người: *Công khai giết hại lẫn nhau, nhân danh những “lý tưởng” cao đẹp nhất!* ⁽⁸⁹⁾ Chính Đức Phật cũng đã nói tương tự như thế. Tuy nhiên, phải thành thật mà nói rằng hầu hết chúng ta đều “dựa vào lời nói của một ai đó” - nhất là những người có “thẩm quyền” (một vị giáo chủ, một vị đạo sư, một nhà tư tưởng...). Đa phần chúng ta chỉ “nhắm mắt” vay mượn những ý tưởng của người khác, rồi tự nhận đó là... của mình! ⁽⁹⁰⁾ Chúng ta có thể “học hỏi” nhiều điều từ những bông hoa: *Chúng tỏa hương mà không cần biết mình đang tỏa hương!* ⁽⁹¹⁾ Có lẽ Tolstoy muốn nói: *“Nếu ở trong những điều kiện bắt buộc phải chọn một trong hai - cuộc sống thể xác, hay cuộc sống tinh thần, thì phải ưu tiên cho cuộc sống tinh thần”*. Nhưng nhìn chung, trong điều kiện bình thường thì ta vẫn có thể ưu tiên cho đời sống tinh thần, mà không đến mức phải hy sinh thể xác? ⁽⁹²⁾ Câu này hình như chỉ đúng một đôi phần? ⁽⁹³⁾ Gợi nhớ đến câu thơ của Lý Bạch: *“Xử thế nhược*

đại mộng...”⁽⁹⁴⁾ Câu này ở trong Tân Ước. Ta biết rằng nền văn minh phương Tây được đặt nền tảng trên Ki-tô giáo. Với một điều răn đầy tinh thần nhân văn như thế, thì làm thế nào để cắt nghĩa sự kiện này: Chiến tranh, thù hận, người bóc lột người... và vô số điều phi nhân khác lại diễn ra một cách khốc liệt hơn nhiều tại phương Tây - so với các nước phương Đông. Phải chăng các tín đồ đã đi ngược lại tinh thần nhân văn mà các vị giáo chủ của họ đã rao giảng?⁽⁹⁵⁾ Chúng ta cần nhớ trong *Tự thú* của mình (1884), viết vào giai đoạn trước, Tolstoy bị xung đột giữa *đức tin* và *lý trí*. Nhưng ở đây ông lại cho rằng đức tin cần được đặt nền trên lý trí. Như vậy, quan niệm của ông đã hoàn toàn thay đổi.⁽⁹⁶⁾ Nếu chúng ta “kiêu ngạo” thì chúng ta dễ trở thành những người... *cận thị!* Nếu nhìn rộng và xa hơn thì ta sẽ thấy mình bé tí teo, chưa bằng một hạt cát - so với không gian vô cùng và thời gian vô tận! Về mặt kiến thức cũng như vậy: Kiến thức của một người chỉ là một hạt nước nhỏ trong đại dương bao la của kiến thức nhân loại.⁽⁹⁷⁾ Ý Tolstoy muốn nói: Mọi biến cố bên ngoài chỉ tác động đến *thân xác vật lý* của ta, chứ *linh hồn nội tại* của ta thì vẫn y nguyên, không bị hề hấn gì.⁽⁹⁸⁾ *All-embracing*. Karl Jaspers (1883-1969), triết gia Đức của thế kỷ XX, cũng nói đến Thượng đế như là cái “*ôm choàng tất cả*”. Giáo sư Lê Tôn Nghiêm dịch là Bao Dung Thể (xem *Triết học nhập môn*, Karl Jaspers. Bản dịch của Lê Tôn Nghiêm).⁽⁹⁹⁾ Đây cũng chính là quan niệm của Socrates: Sở dĩ ta làm những hành động sai trái, là bởi vì ta không biết đó là sai trái. *Nhận thức* đúng, tất yếu dẫn đến *hành động* đúng. Nhìn chung, điều này đúng: Con người thường hành động sai là do họ không biết đó là sai. Bài kinh sám hối của các Phật tử có câu: “*Do vô minh, con tạo lỗi lầm*”. Vô minh trong đạo Phật có nội hàm rất thâm sâu, nhưng nhìn chung cũng là sự thiếu hiểu biết. Tuy nhiên, có khi ta biết mình sai mà vẫn cứ làm: Biết hút thuốc là có hại mà vẫn cứ hút. Do vậy, đôi khi nhận thức đúng nhưng chưa chắc đã hành động đúng. Bởi vì, hành động không chỉ bị chi phối bởi *ý thức*, mà nó còn bị chi phối bởi *tập khí* và những động lực *vô thức* khác, nằm ngoài tầm kiểm soát của ý thức.⁽¹⁰⁰⁾ Đúng là mỗi con người đều có phần tốt và phần xấu. Nhìn thấy cái phần tốt đẹp trong một người, và động viên nó - đây là một nghệ thuật. Tuy nhiên, do định kiến mà việc thấy được phần tốt đẹp trong một người mà ta không ưa là điều rất khó.⁽¹⁰¹⁾ Không nên chú ý quá nhiều đến những điều mà người khác nói, nhưng có lẽ

cũng không nên “phớt lờ” hoàn toàn những dư luận đó? Dư luận của “thiên hạ” - dù đúng hay sai - cũng là một dịp cho ta xét lại mình. Tóm lại, ta có thể “tham khảo” những điều người khác nói về mình, nhưng không nhất thiết phải “nô lệ” quá nhiều vào dư luận - bởi vì bên cạnh một số “dư luận” đúng, thì đa phần chúng đều vô căn cứ. ⁽¹⁰²⁾ Đây cũng là tư tưởng của các bậc hiền nhân: Muốn cải tạo xã hội, trước hết phải *cải tạo bản thân mình*. Muốn cải tạo bản thân, phải cải thiện “cái tôi nội tại” của mình. Gợi nhớ đến ý tưởng của Khổng Tử: *Tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ*. Như vậy, muốn bình thiên hạ, trước hết phải bắt đầu bằng việc tu thân. Một chân lý đơn giản và xưa... như trái đất mà đã mấy ai theo? ⁽¹⁰³⁾ Đạo Phật thì phân biệt hai loại chân lý: *Chân lý quy ước* (tục đế) và *chân lý tuyệt đối* (chân đế). Chân lý quy ước thì khả biến, chỉ có giá trị tương đối. Trái lại, chân lý tuyệt đối thì bất biến, có giá trị vĩnh cửu. Phân biệt được hai loại chân lý này là một điều hết sức quan trọng. ⁽¹⁰⁴⁾ Bản tiếng Anh: “*Government not only has actual power but the false teachings that support this power*”. ⁽¹⁰⁵⁾ Tolstoy có một tầm nhìn rất xa về tương lai. Nhưng chúng ta có quyền tự hỏi: Đến bao giờ nhân loại mới từ bỏ hết những vũ khí giết người của mình? Dĩ nhiên, họ chẳng cần “gươm súng” nữa, mà chỉ cần... bom nguyên tử mà thôi! ⁽¹⁰⁶⁾ Câu này Tolstoy nói chưa được rõ. Đức Phật không chấp nhận một vị Thượng đế - ít ra, như cách hiểu của Ki-tô giáo. Khổng Tử đề cao chữ “*Nhân*”. Tuy nhiên, về cơ bản, tất cả họ đều dạy làm lành, lánh dữ. Và những bài học đó vẫn luôn được những môn đệ của họ lưu truyền liên tục - thế nhưng, con người đã thay đổi được bao nhiêu? ⁽¹⁰⁷⁾ Hình như thời nào cũng có hai loại người: Những kẻ thích bắt chước, nói và làm theo người khác; và loại kia, muốn suy nghĩ và hành động một cách độc lập. Loại sau chỉ là những ngoại lệ, và họ thường là những... vĩ nhân! ⁽¹⁰⁸⁾ Nếu chúng ta tự hào về kiến thức của mình thì chúng ta đang mắc phải chứng “*cận thị tinh thần*”! ⁽¹⁰⁹⁾ Bản tiếng Anh: “*The person who cannot see himself in his dying body knows the wisdom of this life*”. Câu này hơi tối nghĩa? ⁽¹¹⁰⁾ *Mania grandiose* ⁽¹¹¹⁾ Sự tra vấn, hoài nghi dễ dẫn đến việc mất đức tin, nên nhiều tín đồ không bao giờ dám làm việc này. Nhưng Tolstoy là một người trung thực nên ông không thể tin một cách mù quáng. Và chính lòng trung thực đã khiến cho ông phải lao đao suốt đời trong cuộc truy tầm chân lý của mình. (Xem *Tự thú*, Lev Tolstoy, bản dịch của Đỗ Tư Nghĩa. Sách Khai Tâm sắp tái

bản). ⁽¹¹²⁾ Nếu theo được lời khuyên này, ta sẽ tránh được nhiều sai lầm đáng tiếc - trong cả lời nói lẫn hành động. Nhưng trong cuộc đời thực, con người thường làm ngược lại. (Tuy nhiên, nếu quá tuyệt đối nghe theo lời khuyên này thì chúng ta sẽ không bao giờ dám làm cái gì cả!) ⁽¹¹³⁾ Thực ra, “lắng nghe” một cách đúng nghĩa là rất khó. Bởi vì hầu như ai cũng chỉ lắng nghe bằng “*cái tai chủ quan*” của mình! Do vậy, nếu chỉ “lắng nghe” theo cách hiểu bình thường thì chưa đủ. Phải lắng nghe một cách “vô tư”, không chút định kiến. Theo Krishnamurti thì chúng ta ít khi nghe được những gì đang được nói, mà chỉ nghe “tiếng ồn” của lòng mình. ⁽¹¹⁴⁾ Chúa Jesus cũng đã nói tương tự như vậy. Nhưng chúng ta cần hiểu đúng ý của Ngài. Có lẽ ý Ngài muốn nói: Con người thường hay ưa “phán xét” kẻ khác - để đặt chính mình cao hơn họ. Thêm vào đó, ta chỉ thấy vết nhơ trên mặt kẻ khác, mà không thấy “cái xà” nằm ngay trong mắt mình. Có lẽ khi nói câu này, Chúa Jesus muốn mỗi người nên “phán xét” chính mình trước khi “phán xét” người khác. Nhưng ta phải hành xử ra sao khi người khác có những hành vi xấu? Phải chăng ta cứ “phốt lờ” đi? Thiển nghĩ, không phải vậy. Chúng ta không nên làm “quan tòa” để “phán xét” hành vi của người khác, nhưng chúng ta phải có đủ sự tỉnh táo và lương tri để “phán đoán” hành vi của họ - một cách vô tư, với cái tâm trong sáng. Phải biết “phán đoán” thì mới phân biệt được xấu - tốt, đúng - sai, để từ đó có hành động thích hợp. Nếu ta không có khả năng “phán đoán” thì ta dễ dàng vô tình đồng lõa với tội ác. ⁽¹¹⁵⁾ Khi ta biết đặt mình vào địa vị của người khác, ta dễ dàng thông cảm họ. Nhưng bình thường, ta chỉ nghĩ đến bản thân mình, nên ta dễ dàng trách cứ kẻ khác. ⁽¹¹⁶⁾ Hình như đa phần chúng ta đều vội vàng tin vào những ý kiến của người khác, mặc nhiên cho rằng chúng là đúng. Lâu dần, chúng ta tạo cho mình một thói quen rất xấu: *Chúng ta vay mượn những ý tưởng của người khác, mà có ảo tưởng chúng là... của mình!* ⁽¹¹⁷⁾ Câu này đúng, nhưng nói ngược lại thì sẽ không đúng. Bởi vì không phải sự đau khổ nào cũng tạo ra sự vĩ đại. Ở những con người yếu đuối, thiếu ý chí, thì sự đau khổ thường có tác dụng tiêu cực. ⁽¹¹⁸⁾ Hiện nay, rất nhiều vị thầy tôn giáo nói đến việc “sống trong khoảnh khắc hiện tại” - đặc biệt có Thiền sư Nhất Hạnh, thường nói đến “chánh niệm” và “an trú trong hiện tại.” sống trong thế kỷ XIX, Tolstoy hình như cũng đã nhận ra được tầm quan trọng của việc “sống trong hiện tại”? ⁽¹¹⁹⁾ Xin nhắc lại: Trong *Tự thú* (1884) của

mình, Tolstoy nghĩ rằng chết là hết, và điều ấy làm ông chán đời, muốn quyên sinh. Nhưng ở đây, quan niệm của ông về cái chết đã thay đổi. ⁽¹²⁰⁾ Chết là trở về nhà - đây là quan niệm của rất nhiều bậc hiền nhân. Khác xa với quan niệm trước kia của Tolstoy trong *Tự thú*. ⁽¹²¹⁾ Gợi nhớ câu nói của Chúa Jesus: “*Vương quốc của Thượng đế ở bên trong các ngươi*”. ⁽¹²²⁾ Đây là một quan niệm rất sâu xa, tín vào sự “tiến hóa” của linh hồn: *Mỗi tội lỗi, vấp ngã đều là một bài học cho sự tăng trưởng của linh hồn*. ⁽¹²³⁾ Mấy ai quên được “cái tôi bé nhỏ” của mình? Tolstoy thấy được rằng “cái tôi” là bé nhỏ, đã là “cao siêu” - nhưng phải chăng Đức Phật càng “cao siêu” hơn gấp bội, khi Ngài phát hiện ra rằng cái tôi chỉ là một ảo ảnh và không có thật? ⁽¹²⁴⁾ Chắc bạn đọc đã thấy, Tolstoy rất chú trọng đến khía cạnh “nội tâm” của đức tin tôn giáo hơn là những hình thức “râu ria” bên ngoài. Kahlil Gibran, Krishnamurti... cũng rất giống Tolstoy ở chỗ này. ⁽¹²⁵⁾ Nếu ta thay chữ “Thượng đế” bằng chữ “Phật tính” - thì chúng ta có một chân lý mà Đức Phật đã dạy. ⁽¹²⁶⁾ Đây là một “điệp khúc” mà Tolstoy sẽ còn lặp lại rất nhiều lần. Gợi nhớ đến câu nói của Đức Phật: “*Mọi chúng sinh đều có Phật tính*”. Tuy nhiên, chúng ta cũng đừng vội đánh đồng hai câu nói này, bởi vì bên cạnh những nét tương đồng, chúng còn có những dị biệt rất tinh tế. ⁽¹²⁷⁾ Giết thú vật có tội không? Câu trả lời tùy theo lương tâm và nhận thức của mỗi người. Tuy nhiên, phải thừa nhận rằng những con vật cũng biết đau đớn như con người. Do vậy, làm đau đớn những con vật một cách vô cớ là không cần thiết. Hiện nay, ở Việt Nam vẫn còn diễn ra những hủ tục và những cách ăn uống mà các dân tộc văn minh xem là tàn nhẫn, thiếu văn hóa - chẳng hạn, tục đâm trâu, ăn óc khỉ khi nó còn sống... Tại một số nước phát triển, ở những lò giết mổ, người ta gây mê những con vật trước khi giết chúng, để tránh gây đau đớn cho chúng. Đó là một bài học rất hay, chúng ta cần học tập. Đạo Phật có giới cấm sát sanh (kể cả thú vật) là để nuôi dưỡng lòng từ bi: Nếu ta quá tàn nhẫn với thú vật thì trái tim ta dễ trở thành vô cảm, và ta cũng dễ tàn nhẫn với con người. ⁽¹²⁸⁾ Nhà thơ Huy Cận có lần đã viết: “*Ta đâu biết thịt xương là sông núi/ Chia biệt người ra từng xứ cô đơn*”. Trong những phút xuất thần, người nghệ sĩ thường có những trực giác rất “siêu hình”. Nhưng cái phút xuất thần ấy thường nhanh chóng qua đi, và họ lại trở về với cuộc sống... “đời thường” của mình! ⁽¹²⁹⁾ Ý tưởng này rất gần với *Phiếm thần luận* (pantheism). ⁽¹³⁰⁾ Tâm lý chung, bình

thường của con người, là nhìn người khác qua khía cạnh “hữu dụng” của họ đối với ta. Đây là tâm lý “thực dụng”, rất phổ biến trong nền văn minh nặng về “vật chất” của nhân loại hiện nay. Nhưng đó là một tâm lý rất nguy hiểm: Nó dễ đánh mất tình người. ⁽¹³¹⁾ Nếu tìm hiểu cuộc đời của Tolstoy, chúng ta sẽ thấy ông nói ra điều này bằng *kinh nghiệm bản thân*: Trong cuốn *Tự thú* (Confession) của mình, Tolstoy đã “thú nhận” là ông đã sai lầm, tội lỗi ra sao. Chính thánh Augustine - một bậc thánh - cũng đã từng để lại cho hậu thế một cuốn sách, cũng mang tên là... *Tự thú!* Một bậc thánh mà còn như vậy, thì những “kẻ phạm tục” như chúng ta làm sao có thể tránh khỏi sai lầm? J. J. Rousseau cũng có một cuốn gọi là *Những lời Tự thú* (Confessions). ⁽¹³²⁾ Hiện nay, ý tưởng này đã được chính thức thừa nhận. Nhiều nước đã đưa giáo dục giới tính vào chương trình học. Nhưng vào thời của Tolstoy thì quả thực đây là một ý tưởng rất táo bạo. ⁽¹³³⁾ Bản tiếng Anh: “*To increase riches really means to increase love*”. Câu này hơi tối nghĩa? Chúng tôi dịch sát theo bản tiếng Anh, nhưng cũng chưa thực sự hiểu ý Tolstoy muốn nói gì. ⁽¹³⁴⁾ Ta biết Tolstoy là một Bá tước. Ông có đủ sự giàu sang, danh vọng tột đỉnh, nhưng suốt cuộc đời ông là những chuỗi ngày vò xé và đau khổ! ⁽¹³⁵⁾ Câu nói này nghe quen quen? Đúng, bởi vì đã nhiều người lặp lại nó như con vẹt! Thực ra, chẳng mấy ai thực tâm nghĩ rằng Trái đất là Mẹ của mình. Bằng chứng là người ta vẫn thường xuyên tàn phá Trái đất bằng mọi cách - bằng chiến tranh, bằng hủy hoại môi trường... Ai nữ đối xử với “Mẹ” của mình như thế! ⁽¹³⁶⁾ Xét cho cùng, thì “tự tôn” là một biến dạng của “tự ti” - kẻ tự tôn luôn có sự tự ti kín đáo, và họ rất dễ bị thương tổn. ⁽¹³⁷⁾ Đọc tiểu sử của Tolstoy, ta thấy đời ông là những chuỗi dài của thống khổ, vò xé và trăn trở, và chẳng có bao nhiêu ngày thực sự hạnh phúc. Nhưng bây giờ vào cuối đời ông nói rằng đời là món quà lớn, thì chúng ta cái nhìn của ông về cuộc đời đã có những thay đổi lớn. ⁽¹³⁸⁾ Tiếng Việt có từ “bạn bè” thật hay - và hầu như chúng ta thường lẫn lộn giữa “bạn” và “bè”? Thật ra, “bè” thì nhiều, mà “bạn” thì ít! Gợi nhớ câu chuyện ngụ ngôn *Con thỏ nhiều bạn* của Aesop. Một con thỏ có rất nhiều “bạn”, nhưng đến khi nó mắc nạn thì không có “bạn” nào đáp ứng lời cầu cứu của nó. Sau cùng, nó đành phải tự mình thoát thân. ⁽¹³⁹⁾ Trong cuốn sách này, lập trường nhất quán của Tolstoy luôn luôn là “*dĩ đức báo oán*” - có lẽ ông chịu ảnh hưởng mạnh mẽ của Chúa Jesus, Đức Phật, Lão Tử...

(140) Ở đây, Tolstoy phê phán nền giáo dục của nước Nga thời đó. (141) Hình như khá nhiều tín đồ rất sợ việc “kiểm chứng”. Bởi vì, nếu kiểm chứng thì họ có nguy cơ mất đức tin. Và họ thà sống với đức tin mù quáng còn hơn là mất đức tin. Đối với tầng lớp nghèo khổ, bị áp bức, thì đức tin dù là mù quáng, có thể là nguồn an ủi giúp họ chịu đựng cuộc đời bất hạnh của mình. Tuy nhiên, đức tin mù quáng cũng rất nguy hiểm: Nó dễ trở thành mê tín và cuồng tín - những phần tử Hồi giáo cực đoan hiện nay đã chứng thực điều đó. (142) Về nguyên tắc, và trong trường hợp bình thường, thì nói dối là không tốt. Tuy nhiên, có thể có một số rất ít ngoại lệ, chẳng hạn như trường hợp cần phải “nói dối” để cứu người khác. (Đôi khi một bác sĩ có thể giết chết bệnh nhân của mình, nếu ông nói thật về bệnh tình của người ấy). (143) Các nhà thần bí và nhiều triết gia cũng nói tương tự như vậy. Họ đều nhất trí rằng: Lý trí, logic chỉ có hiệu lực đối với thế giới “khả giác”; còn đối với những thực tại siêu hình, thì lý trí, logic không còn dùng được nữa. Có nghĩa là phải dùng một quan năng khác, đó là “*siêu thức*”, “*trực giác siêu hình*”... Descartes đã phạm phải một sai lầm rất lớn - đó là muốn dùng lý trí, suy luận logic để chứng minh có Thượng đế. Một triết gia khác là I. Kant đã “sửa sai” cho Descartes trong tác phẩm *Phê phán lý tính thực hành* của ông. (Xem bản dịch *Phê phán lý tính thực hành* của Bùi Văn Nam Sơn, NXB Tri Thức, 2016). (144) Nói thì dễ, làm thì khó! (145) Bản tiếng Anh dịch là “mind” và “intellect” - hai từ này, trong từng ngữ cảnh khác nhau có thể được hiểu khác nhau. Thiển nghĩ, từ *mind* ở đây có thể hiểu là “lý tính lý thuyết”, và *intellect* là “lý tính thực hành” - theo cách nói của Kant. Cái thứ nhất dùng để nhận thức thế giới “khả giác”; cái thứ hai để trực nhận “thế giới siêu hình”. Nhà phân tâm học Erich Fromm thì thay chữ “mind” bằng “intelligence” (trí thông minh), và “intellect” bằng “reason” (lý trí). Ta cần lưu ý: Cùng một từ có thể được hiểu một cách khác nhau, tùy theo những tác giả khác nhau, trong những ngữ cảnh khác nhau. (146) Nếu thay đổi được hoàn cảnh bên ngoài thì quá tốt. Nhưng thường khi đó là điều rất khó. Do vậy, ta có thể thay đổi đời ta bằng cách thay đổi cách nhìn đời của mình. Hai người có cùng một hoàn cảnh giống nhau, nhưng mỗi người có thể có một cái nhìn khác nhau. Chẳng hạn, anh A và B đều có một ly rượu đầy. Hai người chạm cốc, rồi cùng uống hết nửa ly. Anh A nói: “*Còn nửa ly*”. Nhưng anh B nói: “*Hết nửa ly rồi!*” Anh A vui mừng (lạc quan) vì thấy mình còn nửa ly. Trái

lại, anh B tiếc nuối (bi quan) vì thấy mình đã mất đi nửa ly. Như vậy, tâm trạng buồn hay vui, nhiều khi không do điều kiện khách quan, hoàn cảnh bên ngoài, mà do cách nhìn của ta đối với hoàn cảnh đó. Do vậy, muốn có một cuộc sống an lạc, chúng ta nên nhìn lại để thấy mình đang còn những gì, chứ không phải mình đã mất những gì. ⁽¹⁴⁷⁾ Đa phần các nhà thần học Ki-tô giáo đều nghĩ như Tolstoy: Sự khổ được Thượng đế gửi tới cho con người - một cách cố ý - để qua đó họ có thể thanh lọc linh hồn mình, và sau cùng có thể kết hợp với Thượng đế. Tuy nhiên, luận cứ này chỉ thuyết phục được một số người có đức tin; đa số còn lại thường tỏ ra ngờ vực luận cứ này. ⁽¹⁴⁸⁾ Khổ đau, bất hạnh cũng có mặt tích cực của chúng. Khi bị bệnh, ta mới thấy sức khỏe là quý. Ngoài ra, sự khổ đau, bất hạnh có thể giúp ta hiểu cuộc đời sâu sắc hơn, giúp ta phát triển cuộc sống tâm linh của mình. Tuy nhiên, khổ đau và bất hạnh cũng có thể có tác dụng tiêu cực: Đối với một tâm hồn yếu đuối, thì khổ đau và bất hạnh có thể đẩy họ xuống vực sâu mãi mãi. ⁽¹⁴⁹⁾ Cần lưu ý: Trong *Tự thú* (1884), viết ở giai đoạn trước, Tolstoy nghĩ rằng chết là hết, nên ông rất đau khổ. Ở đây, quan niệm của ông về cái chết đã thay đổi. ⁽¹⁵⁰⁾ Đã có một thời, người ta cứ ngỡ khoa học là “vạn năng” - có thể lý giải tất cả mọi hiện tượng, kể cả các hiện tượng được xem là “thần bí”, siêu hình. Tuy nhiên, khoa học càng phát triển thì các nhà khoa học càng nhận ra giới hạn của mình, và họ càng khiêm tốn hơn. Với thuyết tương đối của Einstein, cơ học lượng tử, và thiên văn học vũ trụ, khoa học đã nhích lại rất gần với triết học. (Xem *Lưới trời ai dệt*, Nguyễn Tường Bách, đã tái bản nhiều lần). ⁽¹⁵¹⁾ Kẻ không tin cái mà y đã được dạy, không hẳn là kẻ vô tín, bởi vì y có thể có một niềm tin vào một chủ thuyết hay một tôn giáo nào khác. Nhưng kẻ không tin mà nói rằng mình tin, thì rõ ràng y không tin vào cái gì cả! ⁽¹⁵²⁾ Có một giai đoạn Tolstoy bị xung đột giữa *đức tin* và *lý trí*, và cho rằng hai cái đó loại trừ lẫn nhau: Nếu có đức tin thì phải từ bỏ lý trí, và ngược lại. (Xem *Tự thú*). Nhưng ở đây, ông lại cho rằng một tôn giáo đích thực phải đặt nền tảng trên trí năng, có nghĩa là quan niệm của ông đã hoàn toàn thay đổi. ⁽¹⁵³⁾ Chúng ta biết có nhiều học thuyết về lương tâm. Về đại thể, có thuyết “bẩm sinh” và thuyết “thủ đắc”. Thuyết “bẩm sinh” cho rằng lương tâm có tính bẩm sinh, đã có sẵn từ lúc chào đời. Thuyết “thủ đắc” lại cho rằng, lương tâm được hình thành do ảnh hưởng của xã hội: Truyền thống, giáo dục... Quan niệm của

Tolstoy thuộc về phái “bẩm sinh”. Hiện nay, đa số triết gia chủ trương rằng lương tâm có “mầm mống” bẩm sinh, nhưng phát triển dần dần do tác động của xã hội. ⁽¹⁵⁴⁾ Lời khuyên này có vẻ đi ngược lại với lẽ lối thông thường: Khi bị rơi vào sự khổ, con người thường đi tìm sự an ủi ở bên ngoài mình - chia sẻ với bạn hữu, người thân, những thú giải khuây, trốn chạy vào trong men rượu, hoặc những trò vui khác... Nhưng phải thừa nhận rằng đó cũng chỉ là những cách “chạy trốn” tạm thời, không giải quyết được vấn đề, mà chỉ khuất lấp nó. Cách giải quyết của Tolstoy: Tìm về với vị Thượng đế sống bên trong mỗi người. Mỗi tôn giáo đều đưa ra những giải pháp khác nhau để giúp con người “thoát khổ”. Tuy khác biệt về nhiều điểm, nhưng chúng có một điểm chung nhất: *Tìm nguồn an ủi ở bên trong nội tâm mỗi người, đó mới chính là giải pháp bền vững, chứ nguồn an ủi ở bên ngoài chỉ là giải pháp tạm thời.* ⁽¹⁵⁵⁾ “Cảm nhận” và “hiểu” là hai việc khác nhau. Có nhiều cái ta chỉ có thể “cảm nhận” mà không “hiểu” - hướng chi Thượng đế là cái “vô hạn”, không còn nằm trong khả năng nhận thức hữu hạn của con người. Tuy nhiên, sự “cảm nhận” cũng rất bấp bênh, vì thường khi đó chỉ là “ảo giác”. ⁽¹⁵⁶⁾ Sự trói buộc của tội lỗi được Tolstoy trình bày rất biểu cảm, nó lớn lên dần dần: Lưới nhện, dây thừng nhỏ, dây thừng lớn, và sau cùng, xích sắt. ⁽¹⁵⁷⁾ Cái nghèo là một gánh nặng, đó là điều dễ thấy. Nhưng con người hầu như thường quên rằng, của cái thế gian, rất thường khi, cũng có thể là một gánh nặng! ⁽¹⁵⁸⁾ Đúng là số tiền bạc mà những người giàu đổ ra để phục vụ cho việc giải trí của họ, đủ sức nuôi sống biết bao nhiêu người nghèo! ⁽¹⁵⁹⁾ Lại thêm một “nghịch lý”. Quả vậy, những kẻ bận rộn dạy dỗ kẻ khác, có khi chính họ lại trở thành thiếu giáo dục! Câu này, Tolstoy nói theo kinh nghiệm bản thân. Trong *Tự thú* của mình (1884), Tolstoy cũng muốn dạy dỗ kẻ khác, trong khi ông “tự thú” rằng ông là kẻ vô đạo đức. ⁽¹⁶⁰⁾ Những truyền thống, tập tục, luật tắc, quy ước của xã hội là con dao hai lưỡi: Chúng vừa giúp ổn định xã hội, vừa có thể bóp nghẹt con người! ⁽¹⁶¹⁾ Có lẽ chữ “trái tim” trong văn mạch này có nghĩa xấu. Nó đại biểu cho những “cảm xúc tiêu cực”. ⁽¹⁶²⁾ Ki-tô giáo đặt nền tảng trên *tình yêu*. Và nền văn minh phương Tây lại đặt nền trên Ki-tô giáo. Thế nhưng, những cuộc chiến tranh thảm khốc nhất lại do phương Tây khởi xướng. Một nghịch lý! ⁽¹⁶³⁾ Chữ “tôn giáo” trong ngữ cảnh này, có lẽ Tolstoy muốn nói đến “*tôn giáo có tổ chức*” - chủ yếu nhắm vào các giáo hội. Và lịch sử cho

thấy, các giáo hội thường hay phản bội các vị giáo chủ của chúng. ⁽¹⁶⁴⁾ Trong thời đại hiện nay thì có lẽ phải bổ sung: Phim ảnh xấu và các trang mạng xấu - chúng cũng đều là độc dược tinh thần, còn nguy hiểm hơn cả sách xấu! ⁽¹⁶⁵⁾ Chúa Jesus đã nói: “*Sự thật sẽ giải phóng các người*”. Trên nguyên tắc, nói thật là tốt, nói dối là xấu. Và chỉ có kẻ lương thiện mới yêu sự thật, còn kẻ ác rất sợ sự thật. Tuy nhiên, cũng có những ngoại lệ: Nói dối để cứu người. ⁽¹⁶⁶⁾ Người xưa thường nói, “*Lời nói mạnh hơn gươm giáo*”. Chưa chính xác. Lời nói, có khi còn nguy hại hơn cả... bom nguyên tử! ⁽¹⁶⁷⁾ Đây cũng chỉ là một cách suy diễn mà thôi. Nếu chủ trương có vòng luân hồi (như đạo Phật), thì khi chết đi thân thức sẽ thác sanh vào một cõi nào đó, chứ không trở về cái nơi mà từ đó nó đến. (Trừ những kẻ đắc đạo, ra khỏi vòng luân hồi, và những kẻ vãng sanh về Cực lạc quốc của đức A-di-đà). ⁽¹⁶⁸⁾ Trong *Tự thú* (1884), viết vào giai đoạn trước, thì Tolstoy thấy cuộc đời là vô nghĩa. Ở đây, quan niệm của ông về cuộc đời đã hoàn toàn đổi khác. ⁽¹⁶⁹⁾ Thông thường, điều kiện bên ngoài rất khó thay đổi. Do vậy, các bậc hiền nhân thường khuyên ta nên thay đổi “tình trạng tâm linh nội tại” của mình. ⁽¹⁷⁰⁾ Tolstoy rất chú trọng nội dung bên trong của đức tin, vốn biểu lộ trong hành động, chứ không quan tâm nhiều đến những nghi lễ hình thức bên ngoài. Một tôn giáo thường có hai phần: Phần nội dung và phần hình thức; nhưng dần dần, nó bỏ quên phần nội dung và chỉ chú trọng phần hình thức. Có không ít người suốt đời đi chùa, đi nhà thờ, nhưng chỉ để “cầu phước” - do vậy, đời sống tâm linh của họ không tăng trưởng được bao nhiêu. ⁽¹⁷¹⁾ Trong tiếng Việt có hai từ: “cô độc” và “cô đơn”. Cô độc (alone) là một mình, không có ai bên cạnh. Cô đơn (lonely) là trạng thái lẻ loi trong nội tâm. Theo thiền ý, trong những vấn đề quan trọng nhất của đời mình, chúng ta vừa cô độc, lại vừa cô đơn. ⁽¹⁷²⁾ Thế giới của cái “khả thị”, hữu hình, là thế giới “hiện tượng” tương đối. Các nhà tư tưởng lớn và giáo chủ các tôn giáo lớn đều cho rằng, “đằng sau” cái thế giới vô thường này, có một thế giới “bản thể” tuyệt đối. Tuy nhiên, kiến giải của họ về cái “bản thể” này cũng có nhiều dị biệt. ⁽¹⁷³⁾ Câu nói này trước đây trong tập sách này, chúng ta đã gặp nhiều lần, nhưng không ghi tên tác giả - có nghĩa là nó là của Tolstoy. Bây giờ ta biết đó cũng là ý tưởng của Ramakrishna. Theo thiền ý, tuy ý tưởng có vẻ giống nhau, nhưng có khác biệt rất lớn: Ramakrishna nói ra theo *kinh nghiệm trực tiếp*, bằng “trực giác siêu hình”, còn Tolstoy (có lẽ) chỉ nói bằng sự suy

diễn gián tiếp, thông qua trí năng, hoặc do ảnh hưởng của người khác. Ngoài ra cũng cần lưu ý: Chữ “Thượng đế” và “linh hồn” ở đây không hoàn toàn giống như chúng thường được hiểu trong truyền thống Ki-tô giáo. ⁽¹⁷⁴⁾ Bản tiếng Anh ghi là Krishna. Nhưng có lẽ phải ghi: “Ramakrishna” (1836-1886). Vị này là một đạo sư Ấn Độ, thuộc truyền thống Vedanta. (Còn cái tên Krishna dùng để chỉ một vị thần của Ấn Độ giáo, hóa thân của thần Vishnu). ⁽¹⁷⁵⁾ Gợi nhớ đến câu nói của Lão tử: “Đạo khả đạo, phi thường đạo. Danh khả danh, phi thường danh”. Đạo Phật có “Chân như”, “Niết bàn”... cũng vượt quá sự diễn đạt của ngôn từ. Nhiều bậc hiền nhân không dùng từ “Thượng đế”, mà thay bằng “Tuyệt Đới Thể” - cũng nằm ngoài tầm kiểm soát của ý thức con người và sự diễn đạt của ngôn từ. ⁽¹⁷⁶⁾ Theo Tolstoy, thì nguồn suối này chính là Thượng đế. ⁽¹⁷⁷⁾ *The poor in spirit*: Kẻ nghèo trong linh hồn. Có nhiều cách giải thích. Một tài liệu trên internet nói rằng, nếu thay chữ “nghèo” bằng chữ “khiêm cung” thì sẽ dễ hiểu hơn. Nghĩa là con người phải nhận thức được tội lỗi, sự nghèo nàn tâm linh (spiritual poverty) của mình. Một tài liệu khác nói rằng, trái nghĩa với “nghèo trong linh hồn” là “kiêu ngạo trong linh hồn” - tự mãn, cho rằng mình đầy đủ, không cần đến ai, kể cả Chúa. ⁽¹⁷⁸⁾ Nếu nhìn kỹ nội tâm mình, ta sẽ thấy có một ác quỷ và một thiên thần - nói như Pascal. Điều quan trọng là ta nghe theo tiếng nói nào. ⁽¹⁷⁹⁾ Bản tiếng Anh: “... and if they get married, to remain pure in this regard”. Bản tiếng Anh khá tối nghĩa. Khi đã “kết hôn” thì họ sẽ “thuần khiết” như thế nào? Có lẽ ý Tolstoy muốn nói, khi đã kết hôn thì không nên quan hệ tình dục bất chính? ⁽¹⁸⁰⁾ Theo thiên ý, không nên “vơ đũa cả nắm”, bởi vì luôn có những ngoại lệ. Tuy nhiên, câu nói này cũng có nhiều phần đúng. ⁽¹⁸¹⁾ Nhìn chung, câu này khá đúng. Nhưng có những người vừa giàu có, vừa có tâm từ bi, chẳng hạn như Bill Gates của thời hiện đại, và Cấp Cô Độc vào thời Đức Phật. ⁽¹⁸²⁾ Một người xấu trong quá khứ có thể trở thành tốt trong hiện tại, và ngược lại. Nhưng đa phần chúng ta chỉ phán đoán người khác qua định kiến. Định kiến là một trong những rào cản lớn nhất trong quan hệ giữa con người. ⁽¹⁸³⁾ Tolstoy cực lực chống lại án tử hình. Ngày 12/6/2013, phóng viên của Vietnamnet đã trò chuyện với ông Raphael Chenuil-Hazan, Giám đốc của ECPM (Hiệp hội bãi bỏ án tử hình). Ông cho biết hiện nay có 105 quốc gia đã bãi bỏ án tử hình, 38 nước không áp dụng hình thức này hơn 10 năm qua. Chỉ có 58 nước

vẫn áp dụng án tử hình trong 10 năm qua. Ông khẳng định: *án tử hình không bao giờ ngăn chặn được tội phạm.* ⁽¹⁸⁴⁾ Khổng Tử đã nói: *“Biết thì biết là mình biết, không biết thì biết là mình không biết, vậy mới thật là biết”.* ⁽¹⁸⁵⁾ Hiện nay, trên nhiều kênh truyền hình tại Việt Nam, có rất nhiều chương trình “đố vui để học”. Rất vui và bổ ích. Tuy nhiên, nếu các bạn trẻ thực sự nghĩ rằng đây là cách tốt nhất để “chiếm lĩnh tri thức của nhân loại”, thì đó là một sai lầm rất lớn. Dù sao, cũng phải thừa nhận rằng đó chỉ là những kiến thức rất mạnh mún và rời rạc. Nói tóm lại, nếu xem những trò “đố vui để học” đó như là một sự kích thích, giúp các bạn trẻ tìm hiểu sâu thêm thì rất tốt. Nhưng nếu chỉ dừng lại ở đó thì coi chừng, các bạn đang... “lão hóa” chính mình! ⁽¹⁸⁶⁾ Mạnh Tử cũng đã nói: *“Tận tín thụ, bất như vô thụ”.* (Tin hoàn toàn vào sách, thì thà đừng đọc sách). Trong thời đại hiện nay thì không chỉ có sách, mà còn có internet. Chúng ta cần phải tỉnh táo khi đọc các thông tin trên internet. Bởi vì, bên cạnh những thông tin chính xác, bổ ích, thì còn có rất nhiều “tin vịt”, và rất nhiều cái nhằm nhí, độc hại! ⁽¹⁸⁷⁾ Bản tiếng Anh: *“A person who loves himself has little competition”.* Câu này hơi tối nghĩa? ⁽¹⁸⁸⁾ Nhìn thẳng trực diện vào nỗi cô đơn nội tại của mình, không chạy trốn nó, đây quả là điều rất khó khăn! Nhưng các bậc hiền nhân đều nhất trí rằng, chính nỗi cô đơn này là một món quà rất quý giá - bởi vì, bất cứ sự *“thăng hoa tâm linh”* nào cũng đều diễn ra trong nỗi cô đơn. ⁽¹⁸⁹⁾ Sự khổ chỉ có giá trị tích cực đối với những tâm hồn mạnh mẽ. Đối với những kẻ thiếu ý chí, nó có tác động tiêu cực. ⁽¹⁹⁰⁾ Đối với một tâm hồn mạnh mẽ như Tolstoy, câu nói này đúng. Nhưng đối với những tâm hồn yếu đuối, thì những bất hạnh và ưu phiền có thể dẫn họ xa dần Thượng đế. ⁽¹⁹¹⁾ Bản tiếng Anh: *“In the long run, the complexity of our lives leads to an increase of love and, therefore, an increase of good as well”.* Câu này hơi tối nghĩa? Chúng tôi dịch đúng nguyên văn, nhưng thật tình cũng chưa thật hiểu Tolstoy muốn nói gì. ⁽¹⁹²⁾ Trong quyển *Tự thú* của mình, Tolstoy đã rất thất vọng khi chứng kiến sự chống đối lẫn nhau giữa giáo hội Chính Thống giáo, Tin Lành và Công giáo... ⁽¹⁹³⁾ Trong mỗi người đều có hai cái tôi: *“cái tôi giả”* và *“cái tôi thực”*. Đa phần chúng ta chỉ biết “cái tôi giả” của mình; do vậy, Tolstoy nói chúng ta không thực sự biết mình. Nhưng thế nào là “cái tôi thực”? Có nhiều kiến giải khác nhau về “cái tôi thực” này. Nhưng tất cả đều cho rằng, cái tôi thực này nằm rất sâu, ngoài tầm kiểm

soát của ý thức. ⁽¹⁹⁴⁾ “Cái gì đó bên trong” này, mọi tôn giáo lớn của nhân loại đều nhận ra. Tuy nhiên, chúng có những quan niệm khác nhau về nó. Do vậy, thay vì xích lại gần nhau, chúng lại chia rẽ, chém giết nhau, thật là đáng tiếc. ⁽¹⁹⁵⁾ Đây có thể là quan niệm của Phiếm thần luận - nhưng “Thượng đế” của Phiếm thần luận chỉ có nghĩa là “*Thiên Nhiên/ Vũ Trụ*”, vô ngôi vị, chứ không phải là vị Thượng đế có ngôi vị, có quyền thưởng phạt của Ki-tô giáo. ⁽¹⁹⁶⁾ Chỉ cần liếc mắt nhìn qua lịch sử nhân loại cũng đủ thấy: Biết bao nhiêu tôn giáo và chủ thuyết đã chia rẽ con người! ⁽¹⁹⁷⁾ Thế nào là “khổ hạnh”? Nếu hiểu khổ hạnh là “ép xác”, thì chính Đức Phật cũng đã phản đối. Ngài chủ trương “trung đạo”: *Không quá khổ hạnh, cũng không quá chiều chuộng thân xác*. ⁽¹⁹⁸⁾ Bản tiếng Anh: “*They can sometimes be useful, but they can never be moral*”. ⁽¹⁹⁹⁾ Đúng là tuổi thơ có “một chút thiên đàng”. Nhưng điều bi đát là đưa bé sống trong thiên đàng, nhưng lại không biết đó là thiên đàng! ⁽²⁰⁰⁾ “Bị mù” ở đây khá giống với khái niệm “vô minh” trong Phật giáo. Một câu trong bài kinh sám hối của các Phật tử: “*Do vô minh, con tạo lỗi lầm*”. ⁽²⁰¹⁾ Tục ngữ Việt Nam có câu: “*Suy bụng ta ra bụng người*”. Người có tâm địa tốt thường dễ thấy cái tốt ở người khác; người có tâm địa xấu thường dễ thấy cái xấu ở người khác. Do vậy, kẻ tiểu nhân rất khó mà hiểu được người quân tử. ⁽²⁰²⁾ Trong cuốn *The Sane Society* của mình, nhà phân tâm học Erich Fromm cũng viết: “*Sự kiện rằng hàng triệu người cùng chia sẻ những tật xấu, không khiến cho chúng trở thành đức hạnh; sự kiện rằng họ cùng chia sẻ những sai lầm, không khiến cho chúng trở thành chân lý; sự kiện rằng hàng triệu người cùng chia sẻ một tâm bệnh, không khiến cho họ trở thành những người có đầu óc lạnh mạnh*”. ⁽²⁰³⁾ Nếu xét lại chính mình cho thật kỹ, thì hiếm có ai suy nghĩ độc lập: Hầu hết những ý nghĩ của ta đều vay mượn của người khác - từ một nguồn nào đó ở bên ngoài mình. Thử lướt qua những trang Facebook, có thể thấy rằng, hiện nay số người “có suy nghĩ độc lập” là rất hiếm: Đa phần đều rất cả tin, “a dua” và đưa ra những phán đoán vội vàng, vô trách nhiệm. ⁽²⁰⁴⁾ Tolstoy thường nhấn mạnh tầm quan trọng của “*suy nghĩ độc lập*”. Ông không chấp nhận sự “*nô lệ tư tưởng*”. Có lẽ do vậy mà ông đã chủ động cắt đứt với giáo hội Chính Thống Nga. ⁽²⁰⁵⁾ Câu này nối tiếp ý của câu trên. Krishnamurti cũng thường nói, “*Đừng nên dựa vào thẩm quyền nào cả*”. Theo thiện ý, ta chỉ nên “tham khảo” những tiêu chuẩn, thẩm quyền của người khác,

nhưng không nên mù quáng nô lệ vào chúng. ⁽²⁰⁶⁾ Bản tiếng Anh: *“Those who are ashamed of what they should not be ashamed of, step onto the path headed for destruction”*. Chúng tôi dịch sát theo bản tiếng Anh, nhưng hình như câu này hơi tối nghĩa? ⁽²⁰⁷⁾ Bản tiếng Anh: *“However, the most terrible deeds are done for their government and country - deception, war, spying, and killing others”*. ⁽²⁰⁸⁾ Muốn hòa đồng tôn giáo phải có lòng khoan dung, thông cảm. Nếu ai cũng nghĩ rằng tôn giáo của mình là tôn giáo duy nhất chân thực, thì đó là mầm mống của xung đột, chiến tranh. ⁽²⁰⁹⁾ Chúng ta biết Tolstoy rất “dị ứng” với “những lời nói dối về tôn giáo” - dĩ nhiên, chủ yếu phát xuất từ giới tăng lữ. Ông đã thẳng thắn tuyên bố công khai rằng, giáo hội Chính Thống Nga đã làm những điều đi ngược lại tinh thần của *Phúc Âm*. ⁽²¹⁰⁾ Hẳn bạn đọc đã nhận thấy Tolstoy luôn luôn nhấn mạnh cái “bên trong”, “nội tại” của con người. Trong lĩnh vực tôn giáo, thì cái bên trong là nội dung của nó, phần sâu thẳm nội tại của nó. Cái “bên ngoài” là những nghi lễ rất đa dạng của nó. Nói cho thật chính xác, thì phần hình thức (nghi lễ) cũng cần thiết, nhất là đối với đa số tín đồ. Chỉ có điều, rất thường khi, cái hình thức đã trở thành quá lấn át cái nội dung - đến mức rốt cùng, chẳng còn thấy nội dung đâu nữa! Có lẽ chính là để thiết lập lại sự quân bình cho tôn giáo, mà nhiều bậc hiền nhân (như Gibran, Krishnamurti...) đã đề cao phần nội dung của tôn giáo. ⁽²¹¹⁾ Theo chúng tôi được biết thì đó chính là Al-Ghazali (1058-1111). Ông có ảnh hưởng lớn trên Thomas Aquinas. ⁽²¹²⁾ Bản tiếng Anh: *“Self-confidence is a quality of animals, and humility is a quality of men”*. Hình như câu này chỉ đúng phần nào? ⁽²¹³⁾ Ni sư Charlotte Joko Beck nói rằng một cuộc cãi vã thường là sự va chạm giữa hai “cái tôi”. ⁽²¹⁴⁾ Người ta thường nói: *“Lời nói gió bay”*. Nhưng thật ra không phải vậy. Theo Duy Thức tông, thì những lời nói sau khi “hiện hành” sẽ trở lại thành “chủng tử” trong A-lại-da thức của người nói và người nghe - có nghĩa là chúng không mất đi đâu cả. ⁽²¹⁵⁾ Ruble: đơn vị tiền tệ của Nga ⁽²¹⁶⁾ Bản tiếng Anh: *“Those who do not exercise their intellect, do not feel it in itself”*. ⁽²¹⁷⁾ Trong thời của Tolstoy, giáo hội Chính Thống Nga xem những ai không cùng đức tin như họ đều là kẻ thù. Ông khẳng định rằng điều ấy hoàn toàn đi ngược lại tinh thần của *Phúc Âm*. ⁽²¹⁸⁾ Có nhiều vị thầy tôn giáo, nhiều vị đạo sư “cầm”, không cho phép môn đệ tra vấn về đức tin của họ. ⁽²¹⁹⁾ Bản tiếng Anh: *“He is talking about his inner spiritual ‘me’, and I am talking*

to a small window through which one can see the world". Chúng tôi dịch sát nguyên văn, nhưng câu này hơi tối nghĩa? ⁽²²⁰⁾ Seneca (4 TCN-65): Chính khách, triết gia La Mã. Theo chủ nghĩa "khắc kỷ" (stoicism). ⁽²²¹⁾ Ý Tolstoy muốn nói, lòng nhân ái có được do giáo dục gia đình thì không bền vững. Chỉ có lòng nhân ái phát xuất từ sâu bên trong nội tâm thì mới bền vững, lâu dài. ⁽²²²⁾ Câu này rất sâu sắc, nhưng hơi "nghịch lý". Phải suy ngẫm nhiều thì mới hiểu được. Nhưng nhìn chung, câu này chỉ đúng trong một số trường hợp - trong phần lớn trường hợp, nó không đúng. ⁽²²³⁾ Ở đây, Tolstoy muốn nói đến mặt tích cực của tội lỗi, sự cảm dỗ và thành kiến. Đối với những người hướng thiện như Tolstoy, thì chúng có tác dụng tích cực. Ngược lại, chúng thường có tác dụng tiêu cực. ⁽²²⁴⁾ "Cần ít thôi" - còn gọi là "thiểu dục" - điều này có thể thực hiện được. Nhưng với con người "phàm tục" như chúng ta như hiện nay, thích... đủ thứ; cho nên "không ước vọng cái gì" thật khó lắm thay! ⁽²²⁵⁾ Tolstoy nói rất đúng. Tuy nhiên, sự đời không đơn giản: Khi đang yêu nhau nồng nàn thì cả hai đều nghĩ rằng mình không thể thiếu người kia. Nhưng khi đã sống chung một thời gian thì nhiều đôi vợ chồng thấy rằng họ đã làm! ⁽²²⁶⁾ Ở Tây Tạng có hai dạng Lạt-ma: Dạng sống độc thân, và dạng có vợ. Tuy nhiên, họ không tin vào một Thượng đế có ngôi vị của Ki-tô giáo. Các mục sư Tin Lành cũng có vợ. ⁽²²⁷⁾ Tolstoy rất "nghi ngờ" những tổ chức từ thiện. Tuy không nên "vơ đũa cả nắm", song những lời này của ông cũng đáng cho ta suy ngẫm. ⁽²²⁸⁾ Tự ái là yêu chính mình. Sở dĩ ta yêu chính mình, vì ta nghĩ rằng mình có "cái tôi/bản ngã". Theo đạo Phật, thì "chấp ngã" là nguồn gốc của tất cả mọi điều ác, chứ không chỉ là nguồn gốc của lòng kiêu mạn. ⁽²²⁹⁾ Một con thú, một con người, một vị thánh: Ba mức độ của sự phát triển tâm linh. ⁽²³⁰⁾ Đáng suy ngẫm: Muốn *chết* thỏa đáng, phải *sống* thỏa đáng. Hiện nay, nhiều người tu theo pháp môn Tịnh Độ (một tông phái của Phật giáo) nghĩ rằng, họ chỉ cần chuyên cần tụng niệm sáu chữ "Nam mô A-di-đà Phật" (một cách máy móc) là có thể vãng sanh Tây phương Cực lạc. Nghĩa là họ không cần phải sống tốt, làm phước, giúp đời. Thực ra, cần phải đủ "tín, hạnh, nguyện", và phải niệm Phật đến mức "nhất tâm bất loạn" thì mới có thể vãng sanh. Đạo Phật có niềm tin mạnh mẽ vào luật nhân quả và nỗ lực cá nhân. Do vậy, nếu ai chỉ hoàn toàn tin vào thần lực của Phật A-di-đà, mà không hiểu sâu pháp môn Tịnh Độ và tu đúng cách, thì người ấy rất dễ rơi vào

mê tín. (Xem *Thế giới Cực lạc*, Thích Nhật Từ, NXB Văn hóa Sài Gòn, 2010). (231) Chúng ta cần lưu ý: Luôn luôn có một khoảng cách từ Đức Phật tới Phật giáo; từ Chúa Jesus tới Ki-tô giáo; từ Mahomed đến Hồi giáo; từ Lão Tử đến Lão giáo... Lịch sử cho thấy, các đệ tử thường hay *đi ngược lại* tôn chỉ của giáo chủ, trong khi họ vẫn nhân danh giáo chủ! (232) Về cuối đời, Tolstoy có một niềm tin tôn giáo rất sâu xa, nhưng ông có vẻ “dị ứng” với các giáo hội. Những cuốn sách của ông có đề tài tôn giáo đều bị Giáo hội Chính Thống Nga chỉ trích, và nhà nước phong kiến Nga thời đó kiểm duyệt, cấm in. (233) Có hai loại học giả: a/ Chỉ có kiến thức “từ chương”, nhưng thiếu minh triết; b/ Vừa uyên bác, vừa minh triết. Loại (a) rất nhiều. Loại (b) rất hiếm. Trong câu này, Lichtenberg đang nói đến loại (a). (234) Bản tiếng Anh: “*The prouder you think you are, the weaker you become*”. (235) Có nghĩa là đa số những hành động (và ý nghĩ) của ta đều *không “độc lập”* như ta nghĩ. (236) Xét cho kỹ thì chưa mấy ai gọi là hoàn toàn tự do - hiểu theo nghĩa “tự do tâm hồn”. Ngoài những dục vọng “hữu thức” - mà ý thức nhận biết - còn có vô số những dục vọng “vô thức”, hoàn toàn nằm ngoài tầm kiểm soát của ý thức con người. (237) *Love*. Có lẽ thay chữ “tình yêu” bằng chữ “cảm tình” thì sẽ chính xác hơn? Tâm lý chung của con người là muốn người khác thấy cái tốt của mình và lờ đi cái xấu của mình. Tuy nhiên, muốn được người khác yêu thương một cách chân thực, tận đáy lòng, thì chừng đó là chưa đủ. Mặt khác, ta cần phân biệt loại “đắc nhân tâm” giả dối, và sự “thu phục lòng người” chân chính. (238) Đúng là *ý nghĩ* thường dẫn đến *hành động*. Theo đạo Phật thì chỉ mới “tác ý” (khởi lên ý tưởng), chưa cần hành động, thì cũng đủ “tạo nghiệp” rồi - cái đó gọi là “ý nghiệp”. (239) Rất nhiều nhà tư tưởng đã nói tương tự như thế. Tuy nhiên, sự khổ chỉ có tác động tích cực đối với những tâm hồn mạnh mẽ. Đối với những tâm hồn yếu đuối, thì nó lại có tác động tiêu cực. (240) Bản tiếng Anh: “*The physical world is for those with many different senses and feelings*”. Hơi tối nghĩa, chúng tôi chỉ dịch thoát ý. Có lẽ Tolstoy muốn nói: Thế giới vật lý - về mặt hiện tượng - thì rất đa thù, sai biệt, vì bị nhìn qua “cặp kính màu” của mỗi người. Nhưng ở bên trong mỗi người đều có một “linh hồn” giống nhau - cái linh hồn này chính là “hiện thân” của Thượng đế. (241) Những người lao động nghèo thường bị bóc lột: Đây là điều có thực. Tuy nhiên, sự phân công lao động không phải là điều xấu. (242) Sự bất công là xấu, nhưng người ta dễ

thấy nó và phê phán nó. Còn sự đạo đức giả là cái xấu được ngụy trang dưới cái vỏ ngoài tốt đẹp, nên dễ đánh lừa người khác. Do vậy, sự đạo đức giả nguy hiểm hơn sự bất công gấp bội. Lịch sử cho thấy, biết bao kẻ đã núp dưới những “lý tưởng thánh thiện” để gieo rắc chết chóc, tang thương cho nhân loại! ⁽²⁴³⁾ Socrates đã nói: “*Hãy tự biết mình*”. Nhưng tự biết mình rất khó. Nếu ví đời sống tâm lý con người là một tảng băng, thì hầu hết chúng ta chỉ biết được cái phần nổi của nó, phần còn lại chìm ở dưới. Phần nổi tượng trưng cho ý thức, phần chìm là phần vô thức. Các nhà tâm lý học đều nhất trí rằng, phần nổi (ý thức) là rất bé nhỏ so với phần chìm (vô thức). Do vậy, những cái chúng ta biết về chính mình là rất ít. ⁽²⁴⁴⁾ Tôn giáo bao giờ cũng có hai phần: Phần *nội dung* của giáo pháp, và phần nghi lễ *hình thức*. Thế nhưng, trong thực tế thì tôn giáo thường quá nặng về hình thức và bỏ quên nội dung. Và khi hình thức lấn át nội dung, đó là biểu hiện của suy thoái tôn giáo - đó là mảnh đất màu mỡ cho sự mê tín và cuồng tín sinh sôi nảy nở. Phải chăng đa phần các tôn giáo hiện nay đang rơi vào tình trạng này? ⁽²⁴⁵⁾ Khoa học có giúp phát triển đạo đức không? Đây là vấn đề được những đầu óc lớn bàn cãi từ khi khoa học bắt đầu phát triển. Khoa học nâng cao đời sống vật chất của con người, đó là điều không ai chối cãi. Nhưng muốn nâng cao đời sống tinh thần, phải cần rất nhiều “trợ duyên” khác nữa. Khoa học, tự nó chưa đủ điều kiện để nâng cao đời sống tinh thần, mà đôi khi còn có tác dụng ngược lại! (Vào thời của Tolstoy, người ta có ảo tưởng rằng khoa học là “vạn năng”, có thể lý giải và giải quyết hết mọi vấn đề, kể cả những vấn đề thuộc về tâm linh, đạo đức). ⁽²⁴⁶⁾ Nhìn chung, câu nói này chỉ đúng một đôi phần. Theo thiển ý, thì việc chỉ trích và ca tụng người khác, tự thân nó không phải là điều xấu. Cái quan trọng là ta chỉ trích và ca tụng với những động cơ nào? Động cơ ấy tốt hay xấu? ⁽²⁴⁷⁾ Tolstoy rất xem trọng việc tìm kiếm chân lý. Câu nói của Tolstoy rất đúng, nếu ta ngừng tìm kiếm chân lý trong khi ta chưa tìm thấy nó. Tuy vậy, có một ngoại lệ: Các bậc chứng ngộ họ đã tìm thấy chân lý, nên dĩ nhiên cuộc tìm kiếm chân lý đã chấm dứt. ⁽²⁴⁸⁾ Phải thừa nhận rằng sự khổ cho ta thấy những giới hạn của mình. Nhưng nói như vậy không có nghĩa là đối với ai, ở bất cứ thời gian và không gian nào, sự khổ đều có tác động tích cực. Tích cực hay không còn tùy cách thức tiếp nhận của chủ thể đang khổ đau. ⁽²⁴⁹⁾ Hiện nay, rất nhiều tác giả nhấn mạnh đến tầm quan trọng của

khoảnh khắc hiện tại. Có thể tham khảo thêm cuốn *Sức mạnh của hiện tại* của Eckhart Tolle, đã có nhiều bản dịch tiếng Việt. ⁽²⁵⁰⁾ *Preconceived attitude*. ⁽²⁵¹⁾ Câu này rất sâu sắc. Trước mắt, ta không nên đồng nhất hóa một con người với những hành động của họ. Thiền sư Nhất Hạnh cũng đã viết: “*Kẻ thù ta đâu có phải là người. Giết người đi thì ta ở với ai?*” ⁽²⁵²⁾ Đây chính là ngũ giới của một Phật tử tại gia. Nhưng thay vì “ham muốn nhục dục”, thì đó là “tà dâm”. Tà dâm là mối quan hệ tình dục ngoài hôn nhân. Chữ “uống rượu” có thể thay bằng “chất gây nghiện”, chẳng hạn như rượu, thuốc lá, ma túy... ⁽²⁵³⁾ Theo các tài liệu trên internet, thì ở các nước còn duy trì án tử hình, số lượng tội phạm vẫn rất cao, đôi khi còn cao hơn nhiều nước đã bãi bỏ án này. ⁽²⁵⁴⁾ Chúng ta biết nền tảng của Ki-tô giáo là Tình Yêu, nhưng thật là nghịch lý, các nước theo Ki-tô giáo ở phương Tây chính là nơi đã phát động nhiều cuộc chiến tranh rất thảm khốc. Có thể nói phương Tây đã đi ngược lại tôn chỉ của Chúa Jesus! ⁽²⁵⁵⁾ Và câu này có thể mở rộng: “*Bạn nên đọc những lời dạy của các bậc hiền nhân không phải trong kinh điển, sách vở, mà trong trái tim bạn*”. ⁽²⁵⁶⁾ Trong cuốn *Tự thú* (Confession) của mình, Tolstoy đã thuật lại cuộc truy tìm chân lý của ông. Nói tóm tắt, Tolstoy thấy rằng các “khoa học” đều chỉ bàn về những vấn đề của “thế giới khả giác” (sensible world); chúng chỉ bàn về một số khía cạnh nào đó của thế giới này - rất chuyên biệt, manh mún. Đặc biệt là chúng không nói về ý nghĩa của cuộc đời, và không nói cho ta biết phải sống như thế nào cho tốt. Môn *Siêu hình học* có đặt ra vấn đề này, nhưng nhiều triết gia lại có những ý tưởng trái ngược nhau. Các tôn giáo lớn cũng đặt ra vấn đề này, nhưng chúng thường xen lẫn với nhiều mê tín... ⁽²⁵⁷⁾ Muốn thay cuộc đời mình, ta có hai cách: Thứ nhất, thay đổi điều kiện sống bên ngoài; cách thứ hai, thay đổi nội tâm mình. Nhìn chung, hoàn cảnh bên ngoài đôi khi rất khó thay đổi; mà có thay đổi được thì cũng chỉ rất hời hợt, mong manh. Ngược lại, một người có đời sống nội tâm vững vàng có thể vượt qua những sóng gió cuộc đời một cách êm thấm hơn rất nhiều. ⁽²⁵⁸⁾ Ý tưởng này chắc Tolstoy chịu ảnh hưởng của Lão Tử. Trong *Đạo Đức Kinh*, Lão Tử đã viết: “*Nhu thắng cương, nhược thắng cường*”. Môn võ Nhu đạo và Aikido đều áp dụng nguyên lý này. ⁽²⁵⁹⁾ Câu này tiếp tục ý của câu trước đó. Có những trường hợp, nếu vị bác sĩ nói thật, ông sẽ giết chết bệnh nhân của mình - thí dụ, đối với một người huyết áp quá cao: Xúc

động mạnh sẽ làm đứt mạch máu não. Nhưng không nên dùng những ngoại lệ để biện hộ cho những lời dối trá. ⁽²⁶⁰⁾ So sánh với một câu của Đức Phật trong Kinh Pháp Cú: *“Dẫu tại bãi chiến trường, thắng ngàn ngàn quân địch, không bằng tự thắng mình, chiến công ấy kỳ tích”*. ⁽²⁶¹⁾ Tục ngữ Việt Nam: *“Lưỡi không xương, nhiều đường lắt léo”*. Xét cho kỹ và công bằng, thì “cái lưỡi” hoàn toàn vô tội! Nó chỉ thực hiện theo “chỉ thị” của *tâm ý* ta mà thôi! Kinh Pháp Cú (đạo Phật) có câu: *“Tâm dẫn đầu các pháp...”* ⁽²⁶²⁾ Theo đạo Phật, có ba loại nghiệp: *Ý nghiệp, khẩu nghiệp và thân nghiệp*. Hành động thuộc về thân nghiệp. Một ý nghĩ xấu sẽ dẫn đến lời nói xấu và hành động xấu. Do vậy, muốn “chuyển nghiệp”, trước hết phải “chuyển tâm”. ⁽²⁶³⁾ Theo thiền ý, câu này chưa thật chính xác. Trên đại thể, phải chăng nói ngược lại thì mới đúng? ⁽²⁶⁴⁾ Câu này ý chưa rõ. Phải chăng Tolstoy muốn nói: Mọi cái mà ta gọi là “xấu ác” đều nằm trong kế hoạch sâu xa của Thượng đế: Ngài muốn con người phải phấn đấu để vượt qua cái xấu ác, tội lỗi, thanh lọc linh hồn, để sau cùng có thể hợp nhất với Ngài? ⁽²⁶⁵⁾ Có lẽ Tolstoy nói câu này theo “kinh nghiệm bản thân” của ông. Thuở còn trẻ, Tolstoy sống rất phóng đãng. ⁽²⁶⁶⁾ Chắc nhiều người sẽ “phản đối” câu nói này! Có lẽ ta chỉ cần hiểu: *Tiền bạc chưa đủ để mang đến hạnh phúc*. Tuy nhiên, thủ đắc và tích trữ tiền bạc, và sau đó làm nhiều công việc từ thiện như Bill Gates, thì không vô ích chút nào. ⁽²⁶⁷⁾ Khi có dịp nhìn kỹ lại mình, ta sẽ thấy: Hầu hết những ý tưởng của ta, ta tưởng là *của mình*, nhưng thật ra chúng đều được “vay mượn” từ nhiều nguồn khác nhau. *Thật khó tìm ra được những ý tưởng thật sự là của mình!* ⁽²⁶⁸⁾ Chữ “phần lớn” ở đây rất chính xác. Bởi vì có những ngoại lệ: Có một số bất hạnh của chúng ta không phát xuất từ ý nghĩ, mà có thể phát xuất từ những động lực vô thức, hoặc từ những tập khí. ⁽²⁶⁹⁾ Theo thiền ý, ta không nên “phán xét”, “kết tội” và có hành vi “bạo động” với người khác. Tuy nhiên, ta không thể tránh được việc “phán đoán”, “nhận định” về người khác. Nếu không có sự “phán đoán”, thì làm thế nào để phân biệt được điều thiện và điều ác? Xưa kia, chính Chúa Jesus đã từng “phê phán” thói giả hình của những người Pharisee; đức Phật đã từng “phê phán” những sai lầm của những phái “ngoại đạo”... ⁽²⁷⁰⁾ Các bậc hiền nhân thường phân biệt hai loại chân lý: *“chân lý tuyệt đối”* và *“chân lý tương đối”*. Câu nói này của Tolstoy có lẽ chỉ áp dụng cho “chân lý tuyệt đối”. Trong “cõi hiện tượng” tương đối, thì con người

vẫn có thể phân biệt được “cái xấu” và “cái tốt” - dĩ nhiên, dựa trên những “quy ước” nào đó. Việc phân biệt hai loại chân lý này là rất quan trọng, nhưng cũng rất tinh tế! ⁽²⁷¹⁾ Nếu thay chữ “không bao giờ” bằng chữ “ít khi” có lẽ sẽ chính xác hơn? ⁽²⁷²⁾ Bản tiếng Anh: *“Meditation and thought is the path to eternity...”* Câu này hơi tối nghĩa? ⁽²⁷³⁾ Chúng ta đang sống “trong thời gian”, trong cõi tương đối nên mới có thiện, ác. Nhưng một kẻ chứng ngộ, thì vị ấy sống “bên ngoài thời gian”: Đó là cõi tuyệt đối; mà cõi tuyệt đối thì vượt lên thiện ác. Do vậy, Tolstoy mới nói: *“Không có cái xấu ác bên ngoài thời gian”*. ⁽²⁷⁴⁾ Quan niệm về Thượng đế của Tolstoy trong câu này dường như rất gần với Phiếm thần luận (pantheism)? ⁽²⁷⁵⁾ Cái tôi chân thực, còn gọi “chân ngã”. Nhưng các truyền thống tôn giáo khác nhau thường có những quan niệm khác nhau về “chân ngã”. ⁽²⁷⁶⁾ Chúng ta biết có hai loại “đánh mất ký ức”: Loại thứ nhất là một căn bệnh. Bệnh này thường có ở những người già, hoặc là một dạng của bệnh tâm thần. Loại thứ hai là dấu hiệu của sự *“phát triển tâm linh”*, thường xuất hiện ở các bậc hiền nhân. Sự “đánh mất ký ức về bản ngã” có thể tạm gọi là sự “vô ngã”. Tuy nhiên, sự phát triển này có nhiều mức độ sâu, cạn khác nhau. Câu này cho thấy Tolstoy đã có một sự tăng trưởng tâm linh nhất định, nhưng chắc ông khó mà đạt tới “trạng thái vô ngã” theo quan niệm Phật giáo. Ta còn nhớ, vào những ngày cuối đời, ông đã phải bỏ nhà ra đi, và chết tại một ga xép. ⁽²⁷⁷⁾ Bản tiếng Anh: *“The less we get used to, the less hardship we will endure”*. ⁽²⁷⁸⁾ Đạo Phật chủ trương không sát sinh, cổ vũ việc ăn chay. Nhưng việc ăn chay không chỉ là “độc quyền” của đạo Phật. Thời cổ đại Hy Lạp, Pythagoras ăn chay, về sau, Leonardo da Vinci, Tolstoy, Albert Schweitzer... đều ăn chay. ⁽²⁷⁹⁾ Tolstoy rất nhấn mạnh sự *độc lập của tư duy*, và ông lặp đi lặp lại mãi cái “điệp khúc” này. Đọc tiểu sử của ông, ta thấy ông đã phấn đấu rất gian nan để thoát ra khỏi “dư luận của người khác”: của sự giáo dục, những lời dạy tôn giáo, và những quan niệm sống của những người đồng thời. ⁽²⁸⁰⁾ Những câu nói như thế này quả thực là một “sự gây hấn” to lớn đối với giáo hội Chính Thống giáo trong thời của Tolstoy. Nhất là khi được thốt ra từ miệng của một người có uy tín như Tolstoy, thì nó sẽ có ảnh hưởng rất lớn. Dĩ nhiên, giáo hội Chính Thống giáo không thể chấp nhận một tín đồ “nổi loạn” như ông! ⁽²⁸¹⁾ Ta cần nhớ, Tolstoy không hề chống lại Chúa Jesus; ông chỉ chống đối các giáo hội, vì

cho rằng các giáo hội đã đi ngược lại tôn chỉ của Chúa Jesus. ⁽²⁸²⁾ Tolstoy rất nghi ngờ các “học giả”. Tuy nhiên, cũng không nên “vơ đũa cả nắm”. Bởi vì có những học giả rất đáng trân trọng. ⁽²⁸³⁾ Đọc tiểu sử Tolstoy, ta thấy cuộc đời ông là một chuỗi dài xung đột giữa những đòi hỏi của *thể xác* và *linh hồn*. ⁽²⁸⁴⁾ *The truth*: Sự thật; chân lý. Từ này có thể hiểu theo hai nghĩa: a/ Sự thật cụ thể nào đó (tương đối); b/ Sự thật tối hậu, chân lý tối hậu (tuyệt đối). ⁽²⁸⁵⁾ Bản tiếng Anh: “*Evil is the field being plowed by goodness...*” ⁽²⁸⁶⁾ Hình như Tolstoy lấy lại ý của Epictetus (55-135), một triết gia Hy Lạp theo chủ nghĩa khắc kỷ. Epictetus cho rằng người ta không sợ chính cái chết, mà chỉ sợ ý tưởng của họ về cái chết.

Đây là “cẩm nang” về những tư tưởng minh triết, được thu lượm qua sức đọc quảng bác của ông - từ triết học, tôn giáo và văn học của nhiều nền văn hóa và từ những suy niệm tâm linh của chính ông. Là một best-seller trong thuở sinh thời của ông, và được thiết kế như một cuốn “nhật tụng”. **Suy niệm mỗi ngày** cõng hiến những tư tưởng minh triết và cách ngôn cho mỗi ngày của năm, theo một chu kỳ của 30 chủ đề, chẳng hạn như: *Thượng đế, Linh hồn, Đức tin, Hạnh phúc, Tình yêu, Sân hận và Kiêu mạn...* Tolstoy có ý định, bằng kiệt tác cuối cùng này, giúp con người trong cuộc sống và lao động của họ. Vừa thách thức, vừa an ủi và gợi hứng, nó là một món quà phi thời gian, mà sẽ được nhiều người nâng niu, yêu quý.

ISBN: 978-604-89-3373-9

Suy niệm mỗi ngày

Giá: 126.000 đ

9 786048 933739

www.sachkhaitam.com

Table of Contents

<u>ĐÔI DÒNG CỦA NGƯỜI DỊCH</u>
<u>LỜI GIỚI THIỆU</u>
<u>DẪN NHẬP</u>
<u>1 ĐỨC TIN</u>
<u>2 LINH HỒN</u>
<u>3 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ</u>
<u>4 THƯỢNG ĐẾ</u>
<u>5 SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN</u>
<u>6 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG</u>
<u>7 LÒNG KIÊU MẠN</u>
<u>8 TỰ PHỤ VÀ DANH VỌNG</u>
<u>9 THAM LAM VÀ CỦA CẢI</u>
<u>10 KIÊU MẠN</u>
<u>11 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT</u>
<u>12 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH</u>
<u>13 KHOA HỌC SAI LẦM</u>
<u>14 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ</u>
<u>15 GIẬN VÀ THÙ</u>
<u>16 NỖ LỰC</u>
<u>17 Ý TƯỞNG</u>
<u>18 LỜI NÓI</u>
<u>19 CHÂN LÝ</u>
<u>20 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN</u>
<u>21 LÒNG HY SINH</u>
<u>22 CẦU NGUYỆN</u>
<u>23 LAO ĐỘNG VÀ SỰ NHÀN RỐI</u>
<u>24 TÌNH YÊU</u>
<u>25 SỐNG TRONG HIỆN TẠI</u>
<u>26 KHÔNG CÓ CÁI XẤU ÁC</u>
<u>27 CÁI CHẾT</u>
<u>28 SAU CÁI CHẾT</u>
<u>29 ĐỜI LÀ MỘT PHÚC LÀNH</u>
<u>30 HẠNH PHÚC</u>
<u>31 TÌNH YÊU</u>

32 ĐỨC TIN
33 LINH HỒN
34 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
35 THƯỢNG ĐẾ
36 SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
37 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
38 TỘI LỖI
39 SỰ CẢM DỖ
40 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
41 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
42 TỘI LỖI
43 KIÊU MẠN
44 KIÊU MẠN VÀ DANH VỌNG
45 THAM LAM VÀ GIÀU CÓ
46 KIÊU MẠN
47 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
48 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
49 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
50 CHÂN LÝ
51 KHOA HỌC SAI LẦM
52 NỖ LỰC
53 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU
54 Ý NGHĨ
55 CHÂN LÝ
56 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN
57 HỖ SINH
58 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
59 NỖ LỰC
60 CÁI CHẾT
61 ĐỨC TIN
62 LINH HỒN
63 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
64 THƯỢNG ĐẾ
65 SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
66 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
67 TỘI LỖI
68 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ

69 SỰ CẢM DỖ
70 THAM LAM VÀ CỦA CẢI
71 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
72 GIẬN VÀ THÙ
73 KIÊU NGẠO
74 TỰ PHỤ VÀ DANH VỌNG
75 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
76 NỖ LỰC
77 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
78 ĐỨC TIN
79 KHOA HỌC SAI LẦM
80 NỖ LỰC (a)
81 HỖ SINH
82 NỖ LỰC (b)
83 CHÂN LÝ
84 LỜI NÓI VÀ HÀNH ĐỘNG
85 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
86 Ý NGHĨ
87 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU
88 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
89 CÁI CHẾT
90 CHÂN LÝ / SAU CÁI CHẾT
91 TÌNH YÊU
92 ĐỨC TIN
93 LINH HỒN
94 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
95 THƯỢNG ĐẾ
96 SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
97 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
98 TỘI LỖI
99 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
100 SỰ CẢM DỖ
101 THAM LAM VÀ CỦA CẢI
102 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
103 GIẬN VÀ THÙ
104 KIÊU MẠN
105 TỰ PHỤ VÀ HƯ DANH

106 PHẢN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
107 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
108 ĐỨC TIN (a)
109 ĐỨC TIN (b)
110 KHOA HỌC SAI LẦM
111 NỖ LỰC
112 HY SINH
113 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN
114 CHÂN LÝ
115 SỰ CẢM DỖ
116 GIẬN VÀ THÙ
117 Ý TƯỞNG
118 KHÔNG CÓ CÁI XẤU ÁC
119 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
120 CÁI CHẾT
121 SAU CÁI CHẾT
122 ĐỨC TIN
123 LINH HỒN
124 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
125 THƯỢNG ĐẾ
126 SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
127 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
128 TỘI LỖI
129 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
130 SỰ CẢM DỖ
131 THAM LAM VÀ CỦA CẢI
132 LAO ĐỘNG VÀ NHÂN RỒI
133 PHẢN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
134 KIẾU MẠN
135 HỰ DANH VÀ TỰ PHỤ
136 PHẢN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
137 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
138 ĐỨC TIN
139 CẦU NGUYỆN
140 KHOA HỌC SAI LẦM
141 NỖ LỰC
142 HY SINH

143 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TÔN
144 CHÂN LÝ
145 KHÔNG CÓ CÁI XẤU ÁC
146 LỜI NÓI
147 Ý NGHĨ
148 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU
149 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
150 CÁI CHẾT
151 SAU CÁI CHẾT
152 HẠNH PHÚC
153 ĐỨC TIN
154 LINH HỒN
155 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
156 THƯỢNG ĐẾ
157 HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
158 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
159 TỘI LỖI
160 SỰ CẢM DỖ
161 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
162 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
163 THAM LAM VÀ SỰ GIÀU CÓ
164 GIẬN VÀ THÙ
165 LÒNG KIÊU MẠN
166 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TÔN
167 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
168 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
169 NỖ LỰC
170 ĐỨC TIN
171 KHOA HỌC SAI LẦM
172 NỖ LỰC
173 HỖ SINH
174 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TÔN
175 CHÂN LÝ
176 LỜI NÓI
177 Ý TƯỞNG
178 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU
179 SỐNG TRONG HIỆN TẠI

180 CÁI CHẾT
181 SAU CÁI CHẾT
182 HẠNH PHÚC
183 ĐỨC TIN
184 LINH HỒN
185 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
186 THƯỢNG ĐẾ
187 HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
188 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
189 TỘI LỖI
190 SỰ CẢM DỖ
191 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
192 THAM LAM VÀ GIÀU CÓ
193 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
194 GIẬN VÀ THÙ
195 Ý NGHĨ
196 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
197 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
198 KIÊU MẠN
199 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
200 ĐỨC TIN
201 KHOA HỌC SAI LẦM
202 NỖ LỰC
203 HY SINH
204 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN
205 CHÂN LÝ
206 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
207 LỜI NÓI
208 Ý NGHĨ
209 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
210 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU
211 CÁI CHẾT
212 SAU CÁI CHẾT
213 HẠNH PHÚC
214 ĐỨC TIN
215 LINH HỒN
216 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ

217 THƯỢNG ĐẾ
218 HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
219 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
220 TỘI LỖI (a)
221 TỘI LỖI (b)
222 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
223 LÀM VIỆC VÀ NHÀN RỐI
224 THAM LAM VÀ GIÀU CÓ
225 GIẬN VÀ THÙ
226 KIẾU MẠN
227 NỖ LỰC
228 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
229 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
230 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN
231 ĐỨC TIN
232 KHOA HỌC SAI LẦM
233 NỖ LỰC
234 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
235 KHIÊM CUNG VÀ KHIÊM TỐN
236 CHÂN LÝ
237 HÀNH ĐỘNG
238 LỜI NÓI
239 Ý TƯỞNG
240 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
241 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU
242 CÁI CHẾT
243 SAU CÁI CHẾT
244 HẠNH PHÚC
245 ĐỨC TIN
246 LINH HỒN
247 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
248 THƯỢNG ĐẾ
249 HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
250 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
251 TỘI LỖI
252 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
253 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI

254 THAM LAM VÀ GIÀU CÓ
255 GIẬN VÀ THÙ
256 KIẾU MẠN
257 TỰ PHỤ VÀ HƯ DANH
258 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
259 LINH HỒN (a)
260 LINH HỒN (b)
261 ĐỨC TIN
262 KHOA HỌC SAI LẦM
263 NỖ LỰC
264 HY SINH
265 KHIÊM CUNG
266 CHÂN LÝ
267 Ý NGHĨ
268 LỜI NÓI
269 Ý NGHĨ
270 KHÔNG CÓ ĐIỀU ÁC
271 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
272 CÁI CHẾT
273 SAU KHI CHẾT
274 HẠNH PHÚC
275 ĐỨC TIN
276 LINH HỒN
277 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
278 THƯỢNG ĐẾ
279 HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
280 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
281 TỘI LỖI (a)
282 TỘI LỖI (b)
283 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
284 ĐAM MÊ VÀ DỤC VỌNG
285 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
286 KIẾU MẠN
287 NỖ LỰC
288 THAM LAM VÀ CỦA CẢI
289 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
290 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH

291 TÌNH YÊU
292 ĐỨC TIN
293 KHOA HỌC SAI LẦM
294 NỖ LỰC
295 HY SINH
296 KHIÊM CUNG
297 CHÂN LÝ
298 NỖ LỰC
299 LỜI NÓI
300 Ý NGHĨ
301 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
302 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU
303 CÁI CHẾT
304 SAU CÁI CHẾT
305 HẠNH PHÚC
306 ĐỨC TIN
307 LINH HỒN
308 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
309 THƯỢNG ĐẾ
310 SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
311 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
312 LINH HỒN
313 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
314 CẢM DỖ
315 THAM LAM VÀ GIÀU CÓ
316 LAO ĐỘNG VÀ NHÂN RỒI
317 GIẬN VÀ THÙ
318 KIẾU MẠN
319 Ý NGHĨ
320 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH
321 CẦU NGUYỆN
322 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
323 ĐỨC TIN
324 CHÂN LÝ
325 NỖ LỰC
326 HY SINH
327 KHIÊM CUNG

328 CHÂN LÝ
329 HÀNH ĐỘNG
330 LỜI NÓI
331 Ý NGHĨ
332 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU ÁC
333 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
334 CÁI CHẾT / SAU CÁI CHẾT
335 HẠNH PHÚC
336 ĐỨC TIN
337 LINH HỒN
338 MỘT LINH HỒN TRONG TẤT CẢ
339 THƯỢNG ĐẾ
340 SỰ HỢP NHẤT TRONG LINH HỒN
341 TÌNH YÊU ĐẠI ĐỒNG
342 TỘI LỖI
343 SỰ CẢM DỖ
344 DỤC VỌNG VÀ ĐAM MÊ
345 LAO ĐỘNG VÀ NHÀN RỐI
346 THAM LAM VÀ GIÀU CÓ
347 GIẬN VÀ THÙ
348 KIÊU MẠN
349 KIÊU MẠN VÀ HƯ DANH
350 PHÁN XÉT VÀ TRỪNG PHẠT
351 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH (a)
352 BẠO ĐỘNG VÀ CHIẾN TRANH (b)
353 ĐỨC TIN
354 KHOA HỌC SAI LẦM
355 NỖ LỰC
356 HY SINH
357 KHIÊM CUNG
358 CHÂN LÝ
359 NỖ LỰC
360 LỜI NÓI
361 Ý NGHĨ
362 KHÔNG CÓ ĐIỀU XẤU ÁC
363 SỐNG TRONG HIỆN TẠI
364 CÁI CHẾT

365 SAU CÁI CHẾT
366 HẠNH PHÚC